

Dixit enim est quod saltē in his nouissimis vobis quib⁹ pp̄lm allocutus est nō eos obiurgauit: q̄ his ḡtib⁹ p̄cepterunt q̄s dñs omnino p̄dēdas esse p̄cepit. Sic enī scriptū est: Et factū est postq̄ inualuerūt filij isrl' t̄ fecerūt chananeos obediētes: exterminio aut̄ eos nō exterminauerūt. Nā p̄mo id eos nō potuisse scriptura testata est. Sed nūc postq̄ p̄ualuerūt ita vt facerēt eos obediētes q̄ nō etiam exterminauerūt p̄tra p̄ceptū dñi: factum est qđ nō ē cūq̄ factū: cū iesus exercitū ducerat. In forte q̄ p̄pus dixit eos scriptura nō potuisse aī. s. q̄ p̄ualerēt: etiā cā p̄ ualuiſſent timuiſſe credēdi sunt: ne forte paratos obedire si nō parcerēt: acrius ex desperatione pugnare p̄tra se cōpelleret et eos supare nō possent: hūc q̄ eis humā nū timorē dñs voluit imputari: et sic apparet in eo qđā subdefectio fidei: q̄ si in eis fortis fuisset ea seq̄ren̄ q̄ ieu bellātē secuta sunt: q̄ dō in eis nō fuit tanta fides etiā cum p̄ualuiſſent pugnare v̄sq̄ ad internitionē inimicor̄ aūlī nō sūt: nō de malicia vel supbia vel p̄ceptū dñi p̄ cepti: sed d̄ infirmitate animi. Enī apls: Alexander erarius multa mala mihi ostēdit: reddet illi dñs p̄m ope eius: de illis aut̄ q̄ nō malicia sed timore eū deseruerat: aīt: in p̄ma mea defensione nemo mihi affuit: sed oēs me dereliquerūt qđ nō illis imputet.

Ca. I
Ost mortē. Isid. Historia libri indicū nō parua mysterior̄ indicat sacramēta. Post iōsue enī succedūt iudices sic: post xp̄m apli: et eccliarū rectores ad regēdos fideles: q̄s ip̄e ad spem p̄missionis eterne p̄ducit. Per oīa aut̄ in hoc volumine iudaci pp̄li delicta: et seruitus clamor̄ eoz et miserationē dei cōtinēt. Multis enī annis pro p̄ctis suis seruerūt et p̄uersi liberati sūt: q̄ p̄ctā nō

Nico. de lyra

B cognitionem aliquā videt implicare contradictionem. Item q̄ habeat actum secundū q̄ est audire et nō habeat actum primū qui est principium huius actū scđi: videt impossibile: q̄ eiusdē est actus primus et secundus: et accipit actus secundus pro operatione siue consistat in pati siue in agere: q̄ de hoc sunt varie opinōes: sed audire sentire et intelligere: siue sint actiones eius q̄ sentit vel intelligit: siue sint passiones eius ab obiecto: tñ necessario in sentiente vel intelligente requirunt p̄tēti sensitivē et intellectivē q̄ in lapide esse nō possunt. Ideo aliter p̄t̄ dici q̄ hic accipit lapis pro hoībus existentibus circa lapidē illum: sicut dī Deus. rxxij. a. Audiat terra verba oris mei. i. hoīes habitātes in terra. sicut ibi expositū fuit. et p̄m istum sensum p̄cedit translatio nostra. p̄m enī q̄ dicit Hiero. in libro de optimo genere interptandi. Optima interptatio non semp̄ fit trāſferēdo verbum ex verbo. sed aliquā melius est trāſferre sensum ex sensu: et sic est in p̄posito. a. Et post hec. Hic vltimo agit de morte et sepultura iōsue. et patet littera. Et occasione huius p̄sequēter agit de sepultura ioseph/cum dī: b. Ossa q̄z ioseph q̄ tulerat filij israel de egypto. hoc enī imposuerat eis ioseph: ut habeat Ben. vlti. c. Sepelierūt in sychem. hūc enim locum dederat iacob ipsi ioseph: ut habeat Ben. xlviij.

d. Quem emerat iacob a filiis emor patris sychē centu nouellis ouibus. In hebreo habetur: Centum obo lis: et eodem modo habetur Ben. rxxij. vbi fit mentio de ista emptione. Consequēter fit mentio de morte eleazar sacerdotis/cum dicitur: Eleazar quoqz. et de sepultura eius/ cum dicitur: e. Et sepelierunt eum in gabaad phinees filii eius: successerat enim phinees in hereditate patris sui: et ideo ille locus iam dicebatur ipius phinees. In aliquibus autē libris interponitur: et dicendo sic: Et sepelierunt eum in gabaad phinees et filii eius. et tunc mutatur sentētia. sed li et nō est in hebreo: nec in libris correctis.

Postilla venera. mḡri Nico. de lyra sup liby iōsue finit.

C Postilla vene. mḡri Nico. de ly. sup liby iōsue incipit. C

D Uscitauit dñs iudices q̄ liberarēt eos de va

La. I

stantium manibus Judi. ii. ca.

Sicut in libro Josue

(a quo incipiunt libri historiales) agit de terre pro

misionis ingressuvel potius de deo filios israel in terram pro

misionis introducente. ita i alijs libris

historialib⁹ agitur de populi israel di

cetam terrā inhabitantis gubernatione

vel p̄gressu: vel potius de deo dictum

pp̄lm gubernante: q̄ sicut in tota sacra

scriptura de⁹ absolute ē subiectū ita et

in partialib⁹ librīs de⁹ est subiectū sub

rōnibus p̄tractis: sicut dictū fuit ibidē.

Deus autes pp̄lm israel gubernauit et

direxit tripliciter. Primo per iudices

v̄sq̄ ad saulem regez. Scđo p̄ reges a

saule v̄sq̄ ad babylonis trāſmigratio-

nem. Tertio per pontifices a reditu ca-

p̄tuitatis babylonice v̄sq̄ p̄pē tēpus

christi quando iohannes h̄rcanus qui

descēdit de machabeis primus post ca-

p̄tuitatem babylonicam imposuit sibi

diadema regium. De prima ligitur gu-

bernatione vel potius de deo p̄mo mo-

do gubernante agitur in hoc libro

Ju-

dicum: et hoc est qđ dicit verbum preas-

sūptū: Uscitauit dñs et c. in quo tria

tāgūf. priūtū est dei p̄sidentis clemē-

tia/cum dicit: Uscitauit dñs. Scđm est

medij obsequentis decentia/ibi: Judi-

ces qui liberarēt eos. tertiu est pp̄li ge-

mentis indigentia/ibi: De vastantiū

manibus. Ad pleniorē intellectū isto-

rum trium considerandū: Q̄ iudices q̄

reperunt pp̄lm v̄sq̄ ad t̄ps saulis regi-

non regebat per modū imperij seu ali-

cuius dominij: sed tñ per modū mini-

sterij exhortationis et consilij. deus enī

retinuerat sibi istud dominū. et id cū

filij israel liberati essent per gedeonez

de manibus madian: vt haberetur infra-

vii. ca. et ei dicerent dominare nostri

ti et filius tuus et filius filii tui. Respo-

dit: Non dominabor vestri: nec domi-

nabitur in vos filius meus: sed domi-

nabitur dominus. et ideo propter tale

dominium dei immediatum facilius et

frequentius p̄descēdebat dominus ad

castigandum populum paterna corre-

ctione et ad liberandū materna conso-

latione: sicut patet intuenti huius libri

decursum. Considerandum etiam q̄ licet deus posset oīa īme-

diante regere p̄ seipm: tamē ad seruandū vniuersitatis pulchi-

tudinē et ordinem: regit inferiora p̄ media: et sic pp̄lm israel gu-

bernauit per iudices tanq̄ p̄ ministros idoneos et decentes: q̄

p̄pter excellentiā virtutis q̄stum ad plures erant q̄si mediato-

res ipsius dei ad populum: et p̄pter affluentis pietatis q̄ popu-

lo in afflictione posito cōpatiebant erat q̄si mediatores pp̄li ad

dēū impetrādo ei⁹ auxiliū: et p̄pter ista dī. j. ii. c. Circa dñs iu-

dices suscitaret: in dieb̄ eoꝝ flectebat misericordia et audiebat af-

flictionē gemitus: et liberabat eos de cede vastantiū. De his do-

tribus videlicet de diuinis cōdescensionib⁹ et liberationib⁹

populi ab afflictionib⁹ et iudicium sustētationib⁹ est to-

tus decursus huius libri: vt patet ex sequentibus. Primo igit̄

p̄ modū p̄logi p̄mittit materie huius libri breuis p̄libatio. et

scđo subdit histōrie narratio. ca. ii. Circa primū sciendū q̄ oc-

casio suscitādi iudices fuit eo q̄ pp̄ls recedens a dñō affligeba-

tur: et penitēs liberabat. et ideo primo in breui tangit populi

trāgessio. scđo trāgessionis rep̄hēsio: in p̄nti. ii. ca. tertio ma-

terie huius libri p̄libatio/ibi: Dimisit ergo iōsue et c. Circa pri-

mū sciendū q̄ opposita iuxta se posita magis elucescūt. id p̄mo

ponit p̄fectus pp̄li laudabilis. scđo p̄fectus ei⁹ culpabilis/

ibi: Danasses q̄z. Adhuc circa primū p̄mo ponit p̄fectū iu-

de. scđo alioꝝ ibi: Filii aut̄ cinei. Adhuc circa primū p̄mo ponit

p̄fectus tribus iude in generali. scđo ipius caleph in speci

ali/ibi: Dergensq̄ iudas. Circa primū dī: f. Post mortē

iōsue et c. q̄ exti fuerunt male accidisse eis q̄n iōsue incōsulta

dñō misit bellatores cōtra regē hai: vt habetur iōsue. vii.

Judas asce

Glo.ordi. Judicum La. I

Nico.delyra

Estra vires hostib⁹ p̄bent: ⁊ qñ malū facim⁹ in p̄spectu dñi con fortant aduersarij nři. i. demones. Cū aut̄ cōuertimur suscitat de⁹ iudices ⁊ saluatorēs. i. p̄ncipes ⁊ doctores quos mittit in auxiliū eoz q̄ toto corde clamāt ad deū. **Aug.** In fine libri ieu naue breuiter narrator porrexit historiā quousq; filij isrl ad colēdos deos alīcos declinauerūt.

And Israhel ascēdet ū. **Aug.** Queris vtrū aliq̄ hō iudas vocabas: an ip̄am tribum de more sic appellauit. Sed illi q̄ īterro, gauerāt dñm ducē reprobāt. **U**n putatur vni⁹ exp̄ssum hois nomē. Sed qr̄ nō solet duces noīare sc̄ptura cū cōsti tuuntur: nisi momorata etiā origine parēt: p̄stat post ieu duces habuisse populu isrl: q̄ p̄mis othoniel fil⁹ ceneq; recte itelligif noīe iude tribū iuda fūis se significatā: ab ipsa em̄ voluit dñs in cipe p̄teri chananeos. Et cū p̄plus de duce īterrogaret: ad h̄valuit r̄nisi dñi vt sc̄rēt deū noluisse ab vniuerso pplo bellari aduersū chananeos. dixit ḡ: iudas ascēdet. ⁊ seq̄: ⁊ dixit iudas ad symēd fratrē suū trib⁹. i. ad tribum: non em̄ adhuc viuebant filij iacob: q̄ sic appellati sūt. Manifestū ē tribū iuda al teri⁹ sibi trib⁹ auxiliū postulasse: quod redderet cū op̄ect. b **Dixitqz caleph** q̄ pcusserit ciuitatē l̄raruz ⁊ ceperit eam: dabo ei filiā mēā in vxore. h̄ in libro ieu memoratū ē. **S**z vtrū ieu viuēte sit factū: ⁊ nūc recapitulatū. An post ei⁹ morte postq; dictū ē: **Judas ascēdet: ⁊ cepit iudas bellare ī chananeos.** In q̄ bello oīa hec gesta narrant̄: merito q̄rit. **S**z credibili⁹ ē post mortē ieu factū. Tūcaūt p̄ plep̄sim. i. p̄occupationem memoratū: sic ⁊ alia. Nūc ei cū res geste aduersus chananeos trib⁹ iude exponerent̄: ita se narratiōis ordo continet iter cetera iude facta bellica: de q̄ post mortē ieu dixit dñs: **Judas ascēdet: ⁊ post hec ascēderūt filij iuda pugnare aduersus chananeū q̄ habitabat ī mōtanis ad aust̄ ⁊ cāpestrē: ⁊ abūt iudas ad chananeū habitatē ī hebrō: et exiit hebrō ex adūlo.** Nomē āt hebrō erat cariatharboth ⁊ sepher: ⁊ pcusserit s̄si ⁊ achimā ⁊ tholmai: filios enach: ⁊ ascēderūt inde ad inhabitantes dabit. Cui an fuit nomē ciuitas l̄rarū: et dixit caleph: **Quicūq; pcusserit ciuitatē l̄rarū ū.** Cōstat ḡ ex h̄ ordine gesta rū rērū p̄ mortē ieu h̄ eē fctm. Cū ḡ ciuitates date ip̄li caleph memoraretur accepta occasione. narrator: qđ postea gestum est p̄occupatione. **Nec tñ hic fru stra arbitror: h̄ de filia caleph data ī vitoris p̄mū bis sc̄pturam memorasse.**

T **Job.15.c** **tiosue.15.d** **L** Nec potuit **Nico.delyra**

* a **Judas ascēdet. i. trib⁹ iude.** h̄ cōiter exponit sic: q̄ iudas instituebat dux ī bellis filioꝝ isrl̄ gn̄aliter. Sz h̄ nō bñ p̄sonat se q̄ntibus: qr̄ aioth barach gedeō ⁊ lepte fuerūt duces exercit⁹ in magnis p̄lūs q̄ tñ nō fuerūt de tribu iuda: ⁊ iō alīc exponit hebrei q̄ p̄ h̄ q̄ d̄ hic: **Judas ascēdet: itelligit q̄ trib⁹ iuda p̄ma expugnat̄ aduersarios ī sorte sua. vñ sb̄ditur:** b **Et ait iu. sy. fra. suo ū.** **Trib⁹ em̄ symēd habuit sorte iuxta tribū iuda. p̄f qđ aliq̄ ciuitate**

aliq̄ ciuitates de pte iude fuerūt adlūcte sorti trib⁹ symēd: vt di cū suit Josue. xv. ⁊ p̄f h̄ erat magis cōueniēs q̄ iuuaserēt se mutuo. cetera patēt vsc̄ ibi: c **Lesis sū. ma. ei⁹ ac pe.** In hebreo h̄f: Lesis pollicib⁹ ū. tales em̄ inepti reddūt ad plū. d **Dixitqz adoni.** Septuaginta re. amputa. ma. ac pedū sūmi. ū. b fecerat iste adōibe q̄ch ex magna crudelitate ⁊ superbia ad ostētationē victoriarū quas habuerat. e **Adduxerūtqz eu ī hie.** in exercitu suo. f **Oppugnates ū.** nō totā s̄z p̄tē el⁹: qr̄ fortaliciū vbi manebat iebuse⁹ nō fuit expugnatū vsc̄ ad t̄ps dauid: vt dictū fuit Josue. xv.

g **Tradētes cū. icē. ci. locutio est hypbolica: qr̄ ps̄ el⁹ remāsit icōbus: vt dictā ēst̄ aliqđ d̄r: Tota ciuitas vadit ad tale spectaculum. Iz aliqđ maior ps̄ remaneat. h **Pergēsqz iu. ū. chā.** Hic p̄n agit de p̄fectu trib⁹ iu. de in spāl. s. ip̄l̄ caleph: cui assignata fuit hebrō spāliter: yt h̄f Josue. viii. i **Cuius no. fuit an. ca. i. ciuitas q̄tuor: p̄f q̄tuor p̄riarchas ibi sepulcros v̄l. p̄f q̄tuor gigātes ibidē cōmorātes: vt dictū fuit Josue. xiiii. ⁊ Gen. xxii. k **Percussit lesai et haiman.** Iti fuerūt tres gigantes magna fortitudine p̄diti: ⁊ pater eoꝝ fuit quartus noīe enach. cetera patent ex dictis Josue. xv. vbi eadē snia ⁊ q̄si eadem vba ponuntur. l **Filiū aut̄ cinei cog.** Diuīlio moysi. Hic ponit p̄fect⁹ alioꝝ. ⁊ priuerosꝝ ad iudailmū: cū d̄r: **Filiū aut̄ cinei cogna. moy.** Dicūt cōiter expositores q̄ iste fuit fili⁹ ietro q̄ ad pre****

* ces moyſt **Aporalit.** a **Dixitqz dñs: iu. das ascē. Allego. p̄ iudā significatur dñs nr̄ iesus p̄ps: q̄ fm carnē ē ī tribu iuda. p̄t̄ dclaraſ **Dat. i. ⁊ Ro. i. D** ī ip̄o q̄ fact⁹ ē ei ex semīe dō fm carnē ipse nāq; p̄ nob ascēdit crucē ⁊ ibi debellauit chananeū. i. hūani generi int̄ micū cūz satellitib⁹ suis. t **Fugit aut̄ ado. q̄ īterptat̄ dñs fulgur: p̄f qđ significat diabolū q̄ fideles nititur ictu fulguris p̄cutere inducendo eos ad p̄tm̄ mortale: qđ fetet coram deo ⁊ angelis sic ignis fulguris: hunc aut̄ fugauit p̄ps. t **Septuaginta reges ū.** Per septuaginta reges qđ adonibezech tenebat captiuos. significantur homines de septuaginta idiomatis quos diabolus tenebat iclusos quos christus per virtutē sue crucis liberavit. **Doraliter autem per iudam q̄ īterptatur confessio significat quilibet confessō. Est aut̄ duplex confessio. sc̄z p̄t̄ peccatorum ⁊ diuīne laudis. ⁊ vtraz̄ confessio precedere debet in expugnatione demonis ⁊ vitiorum: de qua dicit Seneca **Pacem habeto cum hominibus ⁊ cum vicijs bellum.** Et p̄pter duplē confessionem predictam bene queritur. **Quis ascendet ante nos ū.** Respondet domin⁹: **Judas ascēdet. Sequitur.** b **Et ait iudas symēd fratri suo ascēde mecum.** Per symēnē qui audiens interpretatur. obedientia diuinis preceptis ⁊ ecclēsiae significatur que cū confessione peccatorum ⁊ laudis diuinē debet adiungi in demonis ⁊ vitiorum expugnatione. ⁊ sic adonibezech per quem vt dictum est demon significatur cum suis satellitibus superatur. h **Pergēsqz iu. das p̄tra chananeū qui habitabat ī hebron ū.** **Doralitas aut̄ huius historie posita est. s. ieu. xv.********

a **Nec** po. dele. **r.** **In** h̄ ipo fuit dñs cū iuda: restrigit enī de² ap̄tius: etiā i cordib² suorū sc̄tōz nimie p̄speritatis excessum: vt i v̄lus eorū uertat inimicos nō so- lū qn̄ vincunt s̄z etiā qn̄ metuūt. Illud ad cōmēdā dā suā largitatē: b ad rep̄mendā eorum elatio nē. Inimi² enī sc̄tōz est angel² sathane quē sibi datū colaphicantē dicit apls: Ne magnitudine revelationū extollere. **b** **Jebuseū** āt r̄. **Lug.** Sup² legit eadē ciuitas a iuda capta t in c̄ela t interfec² i ea iebu- seis. **S**z sc̄dū ē hāc ciuitate cōem habuisse duas trib² iuda t bēiamin: sic oñdit diuissio terrarū quā fec̄ iesus. **I**p̄a ē enī iebus q̄ h̄ierlm: iō he due trib² remāserūt ad tēplū dñi qn̄ cetere (ex cepta tribu leui q̄ sacer dotal fuit: t terras i diuisione nō accep²) sepa rauerūt se a regno iuda cū hieroboā. **S**c̄dū ē g a iuda ciuitatē captā ee t incēlaz interfec² q̄ il licrepti fuerāt s̄z nō oēs iebuleos extictos: vel q̄ ex ciuitatē erāt: v̄l q̄ fugere poterāt. **Quos** ie bugeos admissos ee a si lijs bēiamin: qb² cū iuda ciuitas illa erat cōis i ea si habitare. **Q**d g dicit ē: Nō hereditauēt iebu seū filij bēiamin: intelligēdū ē: q̄ tributarios fa cere nō potuerūt v̄l nolue rūt: aut nō hereditauēt iebuseū: q̄ n̄ sine illo te nuerūt terrā quā posside bant. **C** Manasses quoq² r̄. **Lug.** Et n̄ hereditauit manasses bethsan q̄ est sc̄tharū ciuitas: neq² filias eius: id est ciuitates quas ipsa tanq² metropolis instituerat.

Nasses quoq² non deleuit bethsan et canach cum viculis suis: t habitatores dor et iebblaā et mageddo cum viculis suis: cepitoz chanaeū habitare cū eis. **P**ost idem pene in iisu nauē t eisdē verbis dicit: ideo aut hic per anacephaleosim d²: aut hic p̄ plebsim est: id ē aut hic recapitulando aut illuc illic preoccupando. q̄ autem cōfortatus est israel fecit eos tributarios t delere noluit. Ephraim etiam nō interfecit chanaeū q̄ habitabat in gācer: sed habitauit cum eo. Zabulon non deleuit habitatores tethron et naalon: sed habitauit chanaeū in medio eius: factusq² est ei tributarius. Aser quoq² non deleuit habitatores accho et sidonis/ alab **T**als albia.

et achaqib et anima et aphech et roob: ha bitauitq² in medio chanaeū habitatoris illius terre: nec interfecit eum. Neptalim quoq² nō deleuit habitatores bethsames et bethanath: et habitauit inter chanaeū habitatorem terre: fueruntq² ei bethla mitē et bethanite tributarij. Artauitq² am. fi. dā in mōte: nec de. **Lug.** Et p̄tribulauit amore filios dan in monte qm̄ non pm̄sit eos descendere in valle r̄. hoc au te in libro iusu nauē p̄cupoando memoratū est: hic aut̄ recapitulādo.

*ces moysi venit cū filiū isrl ad terrā p̄mi

ionis: vt habeat **Nume.** r. t vocatus fuit cin vel cine² t obab. **D**ebrei dicūt q̄ iste fuit ip̄e

met ietro sacer moysi sicut declaratū fuit plenius **Nume.** r. vñ vbi d² hic cognati moysi. **In**

hēbreo habeb²: saceri moysi. a **A**scende rūt de ciuitate palmarū. q̄ ē hiericho: nō

q̄ hitaret in ciuitate q̄ erat delecta: nec fuit reedificata v̄sq² ad t̄ps regū isrl: put dictū fuit Josue. vi. sed habitabat in territorio qd̄ fue rat illius ciuitatis. b **C**ū filiis iu. in de

Dicunt hebrei q̄ illuc iuerunt ad manendū ut addiscerent legē ab othoniel: qui erat edocitus

in ea. c **A**bijt aut̄ iu. **H**ic p̄n̄ agit de

p̄fectu tribus symeon. t ptz littera v̄sq² ibi:

Vocatuq² est no. v̄rbis hor. i. ana hoc non est in hebreo: sed additum fuit a tra

slatore nō: ad ostendendū significationē hui² nōs horā: de cuius significatione dictū fuit plenius **Josue.** vi. t **L**eui. vlti. tamē h̄c acci

p̄tūr p̄ destructione p̄fecta: q̄ ciuitas ista fuit funditus eversa. e **C**epitoz iudas. **H**ic

revertit scriptura ad describendū p̄fectum iu de: cum dicit: Cepitoz iudas r̄. non est in

telligendum q̄ ceperit tūc istas ciuitates que erant philistinorum. sed accepit aliqua perti

nentia ad istas ciuitates et pro tanto dicitur eas accepisse: quia **I**ntra. iii. ca. dicitur q̄ quin

z latrāe philistinorum remanserunt ad exercendum israel: quorum aliqui perant ciuitati bus istis: prout patet. i. **R**egū. vi. vel si dicat q̄ iudas tunc cepit ciuitates istas prout sonat littera, oportet dicere q̄ philistei recuperaverunt eas: quia ibi dominabantur tempore he li: vt dicitur. i. **R**egū. v. f **N**ec potuit delere habitatores vallis: quia falca

tis curribus abundabant. erant enim armati isti currus vncis ferreis ad modum sal

cis scindentibus: vt dictum fuit **Josue.** xvij. g **D**ederūtq² caleph hebrō. hoc habetur plenius **Josue.** xiiij. b **Q**ui deleuit ex ea tres filios enach. isti sunt tres gigantes supra nōitati. i **J**ebuseum autem.

Hic agitur de filiis beniamin: cum dicit: Je buseum aut̄ r̄. quia nō potuerūt p̄pter for

titudinem populi t loci: vel quia noluerūt p̄pter iuramentum federis initii inter abraam t abimelech a quo descenderunt illi iebusei: si

cut dictum fuit **Josue.** xv. in fine. k **D**omus quoq² ioseph. **H**ic agitur de p̄fes

tu filiorum ephraim: cū dicitur: Fuitq² do minus cum eis. et sequit: l **O**stede nobis introitum ciuitatis. Dicunt enim he

brei q̄ habebat introitum et exitum subterra neum extraneis occultum. m **H**ominem autem illum t omnē cognitionem r̄. parcentes ei sicut filii israel pepercérunt raab

et cognitioni eius: vt habetur **Josue.** vi. t dauid puer qui duxit eum ad cūnū amalechita rum: vt habetur. i. **R**egū. xx. n **M**anas ses quoq². **H**ic s̄nter describitur defect² filiorum israel culpabilis cu² d²: o **P**ostq² aut̄ p̄fortat² est isrl. p̄pter cupiditatē tributi t in hoc fecit p̄ceptū dñi q̄ p̄cepat eos occidi t deos eoz exterminari: vt h̄c **Nume.** xxij. t **D**eū. viij. t codē mō intelligendū ē in seqn̄tibus de his q̄ facit sūt tributarij ip̄i ephraim: ga buloni: aser t neptalim: q̄ noluerūt eos occide re p̄pter cupiditatē tributi. in h̄ trāsgrediētes p̄ceptū dñi: vt dictū est. t patz l̄a v̄sq² ibi:

p **A**rtauitq² am. fili. dan. p̄ p̄ctā sua

nō potuerūt s̄ueniēter dilatari. q **E**t ag gra. est r̄. b exponit dupl. **T**no mō actiu

vt man². i. ptas dom² ioseph grauauerit inimi cos t redegerit eos sub tributo. **A**lio mō pas

rint domū ioseph sub tributo. nec appetit pla

ne ex textu qd̄ istoz intelligat.

Glo.ordi.

Judicum

La. II

Glo.ordi.

E 5

xλαχύτι,
μος

AScenditq; ange. do. Aug^o. Et ascen La. II
dit angelus dñi sup clautinos monte. Scriptor hoc
noīe appellavit locū. qz postea scriptū. Quādo enim
angelus dñi super eū ascendit: nōdum sic vocabat: a ploratio
ne em̄ nomen accepit que grece clautinos dr. Ibi em̄ pp̄ls fle
uit cū audisset ab angelo verba domi
ni vindictantis in eos qz inobedientes
fuerint: qz nō exterminauerunt pp̄los
qm̄ p̄ceptū eius qbus p̄ualuerūt: eligē
tes eos tributarios facere qz pdere: si
cū dñs iussuerat. Quod siue cōtempo
dei mādato siue timore fecerint (ne ho
stes cōtra se acrius pugnarēt p̄ salute
obtinēda: qz p̄ tributo nō dando) sine
dubio peccauerūt: v̄l spēnēdo dei pre
ceptū: vel nō p̄sumendo qz eos posset qz
p̄ceperat adiuuare. Quod ideo p̄ iesu
noluit eis dicere: si tñ adhuc eo viuēte
iam fieri p̄ceperat: et nō potius p̄occu
pādo memorati fuerat: qz illo mortuo
fieri cepit: qz hic oībus voluit exproba
re p̄ angelū. Mondū aut̄ oēs id fecerat
viuēte iesu: et si aliq; forte iā ceperant:
credibilis est tñ nihil tale incepisse vi
uēte iesu tantq; terrarum sub illo te
nuisse filios isrl: qz tñ eis ad cōsedēn
dū sufficeret qz suis in sortib; suis habe
rent vnde crescendo et p̄ualescendo ad
uersarios exterminaret. Proinde post
mortē iesu: postq; p̄ualuerūt maluerūt
h̄re tributarios qm̄ voluntatē suam qz
pdere v̄m voluntatē dei. Tō ad illos
corripēdos angelus missus ē. Quod
vero memorati est in libro iesu magis
puto p̄occupatū qz post mortē suam fa
ctū: vel futurū ipse nouerat p̄pheticō
spiritu: si ab illo liber script^o est: qui ap
pellaſ iesus name: vel si ab illo iā factū
esse sciebat post mortē iesu qd ibi preoc
cupādo memorauit. b **O**nōrem nolui delere eos a fa
cie v̄ra: vt habeatis hostes: et dñj e
eorū sint vobis in ruinā. Cunq; t
loquereſ angelus dñi h̄ec verba
ad oēs filios israel: eleuauerunt
vocē suā et fleuerunt. Et vocatū
est nomē loci illius: locus flētiū
siue lachrymarum: immolauerūtq; et
ibi hostias domio. Immisit ergo s
iosue populu: et abierunt filij isrl
vnuſq; in possessionē suā vt ob
a **P**eat^o qz seruit dño i dieb^o iesu qz xbo et
sapia ei^o illuminat^o: qz p̄ceperit ei^o et doctrina il
luminat^o. **B**ene placentes.
d tinerent eā: seruieruntq; domino

Joh. 1.a
P̄s. 71.b
Daf. 8.a

sc̄ iusticia dormit et tenebre iniqtat^o oriunt^o: et alibi ecōtrario.
Par multa diligentib; nomē tuū: et nō est illis scandalum. ha
bent et impū lucē suā: ex qz orūtūr eis dies mali. **T**ū: lux iustis
sem̄: lux aut̄ ipioꝝ extingueſ. Nescio si tā inepite qz itelligat;
vt putet eē aliquā substātiale lucē: alia qz ipioꝝ dicat: et alia qz
iustorū: qd fieri nō pōt. **T**una ē em̄ lux
mūdi a deo facta qz oībus cōiter et eqli
ter lucet. Sed sciendum est qz aia nrā:
aut vero lumē illuminat^o qd nō extin
guif. i. xps. aut si nō habet in se hoc lu
men eternū: temporali et extingibili il
luminat^o ab illo. s. qui trāfigurat se in
angelū lucis: et falla luce illuminat cor
pctōis vt videant^o ei vera bona esse qz
caduca sunt: h̄ lumē illuminat^o qz sum
mū bonū voluptatem dicūt: qz diuitias
bonores se

Aico. de lyra

AScenditq; an La. II
gelus dñi. Hic p̄nr desci
bit trāgressionis rep̄hēsior
et dicunt heb: ei qz iste angel^o fuit ph
inees. Tū quia angelus iterptas nun
cius. ipse aut̄ fuit missus a deo ad argu
endū pp̄lm de trāgressione mandato
rū eius eo mō qui sequit^o. Tū quia he
brei dicūt ipm fuisse angelū in corpore
hūano assumpto apparente sicut dictū
fuit Josue. v. Expositores aut̄ catholi
ci dicūt qz nō fuit phinees: s. angelus
a deo specialis missus: et h̄ videt veri
qz qz phinees fuerit angelus: falsus et
fictū videt: qz scripture vbiq; de eo lo
quiſ sicut de hoīe puro et mortal. Qd
aut̄ ille qz apparuit hic fuerit hō purus
falsum videt vt magis apparebit ex se
quēt^o. Dicendū igis qz iste fuit ange
lus sp̄aliter a deo missus: ad reprehen
dendū filios israel de transgressionib;
suis et apparuit sic qz ei^o apparitio fu
it nota pp̄lo. Et p̄mo apparuit i galga
lis: vbi filij isrl fuerūt circūcisi post trā
sitū iordanis: vt h̄ Josue. v. et inde
trāstulit se ad aliū locum qz dī hic locus
flētiū p̄ anticipationē: qz sic vocatus
est locus ille: ex h̄ qz pp̄ls post rep̄hen
sionē angeli ibi fleuit vt postea dicit^o:

b **E**t ait: Eduxi vos de egypto tc. Ex h̄ ptz qz fuit ve
re angelus: qz loquit^o in persona dei sicut angelus loquebas moy
si. qn̄ aut̄ hoīes sancti et p̄phete denūciabant mandatū dei cō
munitē p̄mittebant. Hec dicit dñs: vel aliqd p̄simile: qd non
fec iste: h̄ absolute dicit: Eduxi vos de egypto. et p̄pter han
gelus sic loquēs aliquā de^o: aliquā angel^o noiatur: vt dictū fuit
Ero. iii. ca. ita dūtaxat: qz p̄missiōes dei de bono futuro intel
ligēde sūt sub p̄ditiōe si hoīes fidelis seruieret deo. c **E**lt nō
seriret sed^o tc. vt h̄ Mu. xxxii. et Deu. vii. d **E**lt nolui
stis audire vocē meā: vt ptz ex dictis ca. p̄ce. e **E**lt ha
beat^o hostes tc. li. vt nō tenet hic causalit^o sed p̄secutiue tm̄:
qz ex h̄ qz filij isrl trāgressi sūt p̄ceptū dñi: p̄secutiū est illud ma
lū sup eos. f **I**mmolauerūtq; ibi hosti. dñs. ex h̄ euā
apparet qz fuit vere angelus dñi ille qz apparuit ibi: qz ex quo
fuit fixū tabernaculū dñi in sylo: nō erat licitū filijs isrl offerre
hostias alibi: vt dictū fuit Josue. xxii. nisi ex speciali reuelatiōe
diuīa vel apparitiōe angelica: sic manue obtulit sacrificiū qn̄
angel^o sibi apparuit: vt h̄. j. ca. xii. g **D**imisit ḡ ioseu.
Hic p̄nr ponit materie hui libri brevis p̄libatio. vbi p̄mo po
nitur fedel^o pp̄li ad dñū p̄ ioseu renouatio. sc̄do renouati trans
gressio/ibi: Et surrexerūt. tertio trāgressiōis punitio/ibi: Gra
tulat^o dñs. **H**oralit. a **A**scedit angel^o dñi tc. Per istū angeluz
qz de pctis cōmissis arguit pp̄lm: significat bon^o p̄lat vel p̄di
cator: arguēs efficacit^o pctā pp̄li: et eū deducēs vloq; ad lachry
mas vere p̄tritōis iō subdit: f **L**ūg lo. an. dñi xba h̄
tc. et qz nō sufficiūt lachryme p̄tritōis de cōi cursu nisi se quāt
opa satissaciōis iō subditur: f **I**mmolauerūtq; ibi ho
stias dñs. vñ dicit apls Ro. xii. a. Obsecro vos p̄ misericōiam
dei: vt exhibeat^o cor ga v̄fa hostiā viuēte sc̄am: do placēte tc.
* **S**uscitauitq; dñs

Honores seculi et terrena gloria sunt eternam quietem. Sunt enim isti in di-

guent; lumine Marcius illuminatus deus iustus sed non bonum dicit. Sunt ergo dies Iesu de quibus dicitur: Serviuit populus domino omnibus diebus Iesu: Qui enim habet in se dies Iesu seruit domino. Non enim potest ser-

vire cabulo aut avaricie. Nec potest fieri

ut quod illuminat lumine veritatis fuiat me-

dacio. Item ergo ut Christus qui est lux vera se-

faciat in nobis dies bonos ne vobis qua-

bulo illuminare habeamus dies malos.

de quibus dicitur: Redimentes nos quoniam dies

mali sunt. Etiam sicut seculum maledictum apud Iacob.

Serviuntque deo regno. Serviuitque

Iesu populus domino omnibus diebus Iesu. Non enim di-

git vobis dies fuisse Iesu: quoniam multi sunt dies

ei. Vnde dies est iusticia: aliud sanctificatio:

aliud prudenter: aliud misericordia: et singula

prosperitate bona in quibus domino seruitur: his autem

prosperitate animi domino placet. In his omnibus diebus Iesu domino seruitur. Non vult servitu-

ra scilicet ut aliquae virtutes habeas: et ali-

as negligas. Sed ut omnibus his adornatur

prosperitate: et in ea quae actibus positius deo

seruitur. Sicut seniorum dies quoniam habet in se et

in diebus eorum seruit deo: sed illud: Imi-

tatores mei estote: sic et ego Christi. In di-

ebus inquit seniorum eorum quod coquerunt omnia

opera domini regnum. Ille cogit oportet opa domini quod

facit. Sicut filii heli dicunt nescientes dominum non quod dominum ignoraret cum alios docerentur:

sed quod agebat sicut illi quod dominum nesciunt. Si

militier hunc dicitur: Qui cognoverunt operum opus

domini non solum inquit cognoverunt operum domini

sed etiam in operum cognoverunt et iusticie

opus et sanctificationis et patientie et manu-

suetudinis et similius. Quicquid ex mandatis

dei venit operum domini dicitur: Contrarium est opus

diaboli iniusticia: ira et similia. Cognoscunt ergo opus domini quod faciunt opus eius. Vnde:

Qui custodit mandatum nesciet habere ma-

lum. I. cauebit de proprio quod dictum est: quod non

nouit pater. I. non fecit opus patris. Co-

gnoscit ergo opera domini quod facit: integrat: quod non fa-

cit. Cognoverunt inquit opera domini magna quod

fecit in Israele. Quasi sint aliquae opera domini par-

ua. Ego arbitror quod operum domini magnum est: sed per capacitate eorum quibus operatur si si-

bunivice coparentur: magna opera domini di-

cuntur: vel parua. Huius causa. Eduxit fili-

os Israeles aegypto in manu fortis: aegypto

prodigis celestibus liberata. Huius fecit in

mari: manu in deserto dedit: de celo lo-

catus est Moysi: et dedit legem in tabule la-

pideis. Nonne hec magna sunt opera dei? Sed si illud his copa-

res: quod ita dilexit deus mundum: ut filium unigenitum daret: pro eo

inuenies illa parua esse. a Et seniorum Adam. Seniorum

qui cum Iesu vel post Iesum fuerunt apostoli sunt: qui scripturis

vel preceptis suis illuminantur corda nostra: et faciunt in nobis quidam

dies ex vera luce quam participati sunt venientes in hunc

mundum. Qui ergo preceptis eorum illuminantur: seruire deo dicitur in diebus seniorum qui fuerunt post Iesum. Sicut autem Christus erat lux ve-

ra que illuminat omnem hominem venientem in hunc mundum: ita

ipsum erat lux mundi: sed illud: Vos estis lux mundi. Illuminat

ergo nobis dies in quibus domino seruiamus. Solius dei nosse

est: post Iesum inter seniorum quis longior est dicitur. I. quod mai-

orem ex se lucem emiserit: utrum Paulus an Petrus: Bar-

tholomeus an Johannes: sed tamen longiorum dierum dicuntur san-

cti. Ecce ergo scandalis mundus replebitur: quando crescentem ini-

quitate refrigerescet charitas multorum: tunc non dicuntur dies su-

turi longi sed abbreviati. sed illud: Nisi abbreviati fuerint di-

es illi: non fiet salua omnis caro. Huius ergo dies breuiari di-

cuntur: longior autem et multi spaci dies boni: in quibus domino ser-

uiamus: propter electos autem breuiantur dies malorum: dies iniquita-

tis et scandalis: et ut arbitror cum semel electis dies mali cepe-

rint breuiari: semper breuiantur et minuuntur usque in nihilum: et ad

ultimum perirent. Et quibus unus puro erat qui dicebat: Pere-

at dies in quo natus sum: dies vero seniorum sanctorum longen-

sunt et plisi. b Mortuus est autem. In paulo vivit ie-

sus: et in osibus qui dicere possunt: viuo autem iam: non ego: vivit vero in

me Christus: et mihi vivere Christus est et mori lucrum. In illis moritur qui se

pe penitendo: et iterum delinquendo: quasi insultant morti Iesu. Phil. 1. c.

vnde: Rursus crucifigentes submetiuntur filium dei regnum. Non solus Deb. 6. a

ergo in peccatis moritur: sed etiam crucifiguntur et illuduntur. Si etiam

de avaricia cogitas: vel de stupro si fu-

re agitaris: vel quibuslibet virtus non

vivit in te Christus. Non ergo Christus peccata-

tibus: quod nihil in eis iustitia: nihil pati-

entia: nihil veritas: et omnia illa que Christus

est operantur. A sanctis vero que cunctos ope-

ra sunt: Christus est qui ea operatur: unde omnia pos-

sum in eo qui me confortat Christus. vñ: Qui Phil. 4. c.

me perfidus fuerit coram hominibus et ego Luç. 12. b

perfido e. co. p. m. qui in celis est: qui

autem negauerit me coram hominibus et ego

negabo eum coram prete meo. Consistentes

in semetipso dixerunt: confiteri: quod in eis vid-

uit et operatur Christus: sed non sicut ait: de his quod

negantur. Qui enim negat extra ipsum est.

Qui perfidet in ipso est: dicitur ergo: quod mors

tuus est Iesus: et resurrexit generatio al-

tera quod nesciebat Iesum regnum. c Et ser-

ueruntur baalim. Adam. Serueruntur

baalim: et dereliquerunt dominum deum pa-

trum suorum: hec quidem fecerunt antiqui: sed

quod propter nos hec scripta sunt: videamus

ne majori ex parte nobis hec quod de illis

dicitur video: audi apostolus. In helia quod Rom. 11. a

dicit scriptura: quod interpellat dominum ad-

uersus Israhel. Dicit prophetas tuos occide-

runt: altaria tua demolita sunt: et ego re-

lictus sum solus: et queritur anima mea. d

Sed quod dicit illi dominum respousum: Re 11. 3. a. 4. a. e.

liqui misericordia septem milia viros: qui non curerunt et. 6. a.

venerunt genna ante baal. Sic ergo et

in hoc tempore reliquie sunt electione gra-

tie salutis facte sunt. Tides ergo quia il-

los qui curuaverunt genua ante baalim

et qui non curuaverunt: in reliquo credere-

ntur. Qui enim in tempore saluatoris in-

creduli fuerunt genua curuaverunt baalim

et qui non crediderunt: et opera sua

complieuerunt. Nisi enim legis quod in

tempore saluatoris aliquis flexerit genua

simulacris. Sed de illis hoc dicitur: q. pec-

catis compediti tenentur. vnde constat quod

peccamus genua nostra baalim cur-

uamus. Qui ad hoc vocati sumus: vt

flectamus genua in nomine Iesu et ad pa-

ternitas in celis et in terra nominatur.

Nihil autem potest si genua corporis in ordine flectamus deo: et ge-

nua cordis cabulo. Si enim non stetero firmus contra astutas eius:

flexi genua mea cabulo: et si non postea stetero in ira: flexi genua

mea ira. Similiter de omnibus virtutibus sentiendum est. Sic fece-

NICO. DE LYRA

a Iustus dominus, quartu[m] punitionis subleuatio ibi: Suscitauitque

dominus. Circa primum dicitur: Dimisit ergo Iosue populum regnum.

Hez factum fuit ante mortem eius: sed hic recolitur propter fe-

dis quod renouavit Iosue inter deum et populum: ut dictum fu-

it Iosue ultimo: quo facto dimisit unumque regnum ad locum suum:

ut ibidem dicitur: et hic recolitur ut appareat quod tempore Iosue:

et seniorum qui viderant mirabilia dei: sed illud fuit obser-

uationum: ut consequenter dicitur in littera. Et patet usque ibi:

a Et sepelierunt eum in finibus possessionis sue in

thanathalare in monte ephraim a septentrionali pla-

ga regnum. In hebreo habetur sic: In thanathalare id est in tha-

nath solis: quia sicut dicunt hebrei super sepulchrum Iosue fuit

posita similitudo solis in memoriam illius facti mirabilis quod se-

cit solem stare: ut haberetur Iosue. Et ut omnes trahebantur luge-

rent mortem tanti hominis pro quo dominus talia fecisset. et ido-

ciuitas illa sic vocata est que prius thanathalare vocabatur.

b Et surrexerunt aliqui qui non nouerant dominum:

et opera que fecerunt cum israel. Fecerunt regnum. hic po-

nuit federis renouati transgressio per idolatriam. Et patet usque

c Et Iustus

Glo.ordi.

Judicū La. III

Nico.de lyra

Erunt illi q̄ coluerūt baalim: et dereliquerūt deū patrū suorū. Unusq̄s qd̄ p̄ ceteris colit miras et diligit hoc ei dē ē: hoc est qd̄ ante oia et sup oia poscit de-

Deu.6.a

us ab hoie: diliges dñm deū tuū ex toto corde tuo r̄c. Preoccupare quodā modo erga se cupies totos hūane mētis affect̄: et sc̄ies qd̄ q̄s toto corde dilexerit et tota aia: et totis virib̄ hoc eē de um illi. Qd̄ ergo quisq̄ sup oia diligit hoc illi deus est: apud plurimos p̄ponderat amor aurii: et avaricie et dic̄ ill:

Dat.6.d Nō potest deo seruire et māmone: id ē avaricie. In alijs amor voluptatis vel glie secularis v̄l hūane dignitatis pau nota v̄n eror gentili toti gētilitatis error cepit exordiū: dū circa deos ea q̄ multū diligit hoies: deos eē volūt et hūanis vitis et cupiditatib̄ dñm nō nome ascribit̄. Pecunie em̄ cupidi et avaricie amore flagrātes: māmonaz quidē apud syros deū cupiditat̄ dic̄t: libidinis et voluptatis amatores vene

re deā sibi hui⁹ vitū q̄ agitāt ascribit̄. Sibi in ceteris vitis: ipm quo v̄gēnt affectū: deū sibi fecerūt. v̄n apls: Avaricia q̄ est idolo servit̄. Cuz ḡ aliqua vitia toto corde: tota aia et totis virib̄ diligim̄: idola adoram̄. **Aug.** Et fuierūt baal et astarothib̄: dicit baal et nomē iouis apd illas gentes: astharte vero iunonis. Punici em̄ baal dñm dicere viden̄: et baalsaman dñm celi. Junonē aut̄ sine dubio astarthe vocat̄: et q̄ he lingue parū differūt: dicit hic scriptura q̄ seruerūt baal et astarothib̄ ioui sc̄z et iunonib̄: nec singulariter dixit astarothib̄: s̄ ad simulacroz multitudinez intellectum retulit: varietatis cā tñ esti mo iouē singulariter: iunonē pluralit̄ memorarivoluisse. **a** **Iratuſq̄ do min⁹ r̄c.** Orige. fm. Lxx. r̄vēdidit eos in man⁹ inimicoz suoz in circuitu. sed et i psalmo 8r: Vēdidisti pp̄lm tuū sine p̄cio: et in p̄pheta: Bratis vēditi estis r̄c. Quare ḡ vēditi si gratis: et nō poti us donati. An forte scripturaz locutio est: vt dic̄t vendit̄ etiā donat̄: hic sensus optim⁹ est ibi: Bratis vēditi istis: et vēdidisti pp̄lm tuū sine p̄cio: q̄ impū nō deū colēdo tradi sibi populu meruerūt: vt ipe cult⁹ p̄ciū videre. Qd̄ ve ro dict⁹ est: neq̄ cū argēto redinemini nō ait: neq̄ cū p̄cio: s̄ neq̄ cū argento vt p̄ciū redēptionis intelligas sanguis agni imaculati. In argēto em̄ pp̄bera oēm pecunia significauit: q̄ p̄cio sagui nis xp̄i: nō p̄cio pecuniario fuerat redi mendi. **Iratuſq̄ dñs.** Orige. Cum quis deo seruit nō tradit̄ i man⁹ diripi entiū: s̄ cū deū derelinquit: et seruit pa sionib̄ suis tradit̄ passionib̄ ignomīnie et i reprobū sensū: vt faciat q̄ nō co ueniūt: q̄ repletus ē omni iniquitate: nequitia fornicatione et hmōi. Si enī peccam̄ dño et voluptates nr̄as et de sideria: velut deū colimus: tradimur in manu diaboli apostolica autoritate vt ipse ait: Tradidi hmōi sathanē i interi tū carnis vt sp̄us saluus fiat. Nō solū ergo p̄ angelos tradit dē delinquen tes in ma

Col.3.a

Si in ceteris vitis: ipm quo v̄gēnt affectū: deū sibi fecerūt. v̄n apls: Avaricia q̄ est idolo servit̄. Cuz ḡ aliqua vitia toto corde: tota aia et totis virib̄ diligim̄: idola adoram̄. **Aug.** Et fuierūt baal et astarothib̄: dicit baal et nomē iouis apd illas gentes: astharte vero iunonis. Punici em̄ baal dñm dicere viden̄: et baalsaman dñm celi. Junonē aut̄ sine dubio astarthe vocat̄: et q̄ he lingue parū differūt: dicit hic scriptura q̄ seruerūt baal et astarothib̄ ioui sc̄z et iunonib̄: nec singulariter dixit astarothib̄: s̄ ad simulacroz multitudinez intellectum retulit: varietatis cā tñ esti mo iouē singulariter: iunonē pluralit̄ memorarivoluisse. **a** **Iratuſq̄ do min⁹ r̄c.** Orige. fm. Lxx. r̄vēdidit eos in man⁹ inimicoz suoz in circuitu. sed et i psalmo 8r: Vēdidisti pp̄lm tuū sine p̄cio: et in p̄pheta: Bratis vēditi estis r̄c. Quare ḡ vēditi si gratis: et nō poti us donati. An forte scripturaz locutio est: vt dic̄t vendit̄ etiā donat̄: hic sensus optim⁹ est ibi: Bratis vēditi istis: et vēdidisti pp̄lm tuū sine p̄cio: q̄ impū nō deū colēdo tradi sibi populu meruerūt: vt ipe cult⁹ p̄ciū videre. Qd̄ ve ro dict⁹ est: neq̄ cū argēto redinemini nō ait: neq̄ cū p̄cio: s̄ neq̄ cū argento vt p̄ciū redēptionis intelligas sanguis agni imaculati. In argēto em̄ pp̄bera oēm pecunia significauit: q̄ p̄cio sagui nis xp̄i: nō p̄cio pecuniario fuerat redi mendi. **Iratuſq̄ dñs.** Orige. Cum quis deo seruit nō tradit̄ i man⁹ diripi entiū: s̄ cū deū derelinquit: et seruit pa sionib̄ suis tradit̄ passionib̄ ignomīnie et i reprobū sensū: vt faciat q̄ nō co ueniūt: q̄ repletus ē omni iniquitate: nequitia fornicatione et hmōi. Si enī peccam̄ dño et voluptates nr̄as et de sideria: velut deū colimus: tradimur in manu diaboli apostolica autoritate vt ipse ait: Tradidi hmōi sathanē i interi tū carnis vt sp̄us saluus fiat. Nō solū ergo p̄ angelos tradit dē delinquen tes in ma

Ps.43.c

Ela.52.a

Si in ceteris vitis: ipm quo v̄gēnt affectū: deū sibi fecerūt. v̄n apls: Avaricia q̄ est idolo servit̄. Cuz ḡ aliqua vitia toto corde: tota aia et totis virib̄ diligim̄: idola adoram̄. **Aug.** Et fuierūt baal et astarothib̄: dicit baal et nomē iouis apd illas gentes: astharte vero iunonis. Punici em̄ baal dñm dicere viden̄: et baalsaman dñm celi. Junonē aut̄ sine dubio astarthe vocat̄: et q̄ he lingue parū differūt: dicit hic scriptura q̄ seruerūt baal et astarothib̄ ioui sc̄z et iunonib̄: nec singulariter dixit astarothib̄: s̄ ad simulacroz multitudinez intellectum retulit: varietatis cā tñ esti mo iouē singulariter: iunonē pluralit̄ memorarivoluisse. **a** **Iratuſq̄ do min⁹ r̄c.** Orige. fm. Lxx. r̄vēdidit eos in man⁹ inimicoz suoz in circuitu. sed et i psalmo 8r: Vēdidisti pp̄lm tuū sine p̄cio: et in p̄pheta: Bratis vēditi estis r̄c. Quare ḡ vēditi si gratis: et nō poti us donati. An forte scripturaz locutio est: vt dic̄t vendit̄ etiā donat̄: hic sensus optim⁹ est ibi: Bratis vēditi istis: et vēdidisti pp̄lm tuū sine p̄cio: q̄ impū nō deū colēdo tradi sibi populu meruerūt: vt ipe cult⁹ p̄ciū videre. Qd̄ ve ro dict⁹ est: neq̄ cū argēto redinemini nō ait: neq̄ cū p̄cio: s̄ neq̄ cū argento vt p̄ciū redēptionis intelligas sanguis agni imaculati. In argēto em̄ pp̄bera oēm pecunia significauit: q̄ p̄cio sagui nis xp̄i: nō p̄cio pecuniario fuerat redi mendi. **Iratuſq̄ dñs.** Orige. Cum quis deo seruit nō tradit̄ i man⁹ diripi entiū: s̄ cū deū derelinquit: et seruit pa sionib̄ suis tradit̄ passionib̄ ignomīnie et i reprobū sensū: vt faciat q̄ nō co ueniūt: q̄ repletus ē omni iniquitate: nequitia fornicatione et hmōi. Si enī peccam̄ dño et voluptates nr̄as et de sideria: velut deū colimus: tradimur in manu diaboli apostolica autoritate vt ipse ait: Tradidi hmōi sathanē i interi tū carnis vt sp̄us saluus fiat. Nō solū ergo p̄ angelos tradit dē delinquen tes in ma

Rom.1.d

LCo.5.b

Nico.de lyra

a **Iratuſq̄ dñs.** Dic cōsequē ter ponit transgressionis punitio cū dic̄it: **b** **I**radidit eos r̄c. q̄ bona filioz israel rapuerūt sibi et corpora eo rum ven

baal et astaroth. Iratusq̄ dñs s̄ isrl tradidit eos i man⁹ diripien btiū: Qui cēperūt eos et vēdide rūt hostib̄ qui habitabāt p gyru: nec potuerūt resistere aduersariis suis: s̄ q̄cūq̄ pgere voluis sent: man⁹ dñi sup eos erat: sicut locut⁹ ē et iurauit eis: et v̄hemēter afflicti sūt. Suscitauitq̄ do min⁹ iudices q̄ liberarēt eos de vastantiū manibus: sed nec eos audire voluerūt: fornicātes cuz dñs alienis et adorātes eos. Cito deseruerūt viā p quā īgressi fuerāt p̄s̄ eoz: et audītētes māda ta dñi oia fecere p̄ria. Cūq̄ dñs iudices suscitaret: i dieb̄ eoz fle ctebat misericordia: et audiebat afflitor̄ gemit⁹: et liberabat eos de cēde vastatiū. Postq̄ autē mortu⁹ esset iudex reuertebant̄ et multo faciebat maiora q̄ fece rāt patres eoz sequētes deos alienos seruientes eis: et adorātes illos. Nō dimiserūt adiuēti ones suas: et viā durissimā p quā ābulare p̄sueuerāt. Iratusq̄ est furor dñi in isrl et ait: Quia irri tū fecit gens ista pactū meū qd̄ pepigeram cū patrib̄ eoz: et vo

a **Aug.** Idz cā q̄re iesus n̄ deleuit̄ oēs gē tes illas vt cēnt. s̄. i qb̄ isti p̄barēt: poterāt aut̄ p̄dēsi si r̄ptati i eis nō īueniret reprobi: et tales īueniret q̄les dñs eē p̄cepit. aufere t̄t̄ ei gētes si itaviucent: nec bella eis ne cessariaria eēnt.

cē meā audire cōtēpsit: et ēgo nō delebo gentes quas dimisit io sue: et mortu⁹ est: vt in ipsiis ex a **Aug.** Verba scriptoris exponēt̄ q̄re nō sint delete gentes ille.

periāt isrl vtrū custōdiāt viā domini: et ambulent in ea: sicut cu a **Aug.** q̄ fuerūt. s̄. cū iesu cū viueret: ill enī mortuis surrexit generatio altera q̄ ce pit offendere dñm p qb̄ p̄bandis nō sūt delete gentes. Quasi nō videat iesus hūa no cōsilio gētes illas reliquisse.

stodierūt p̄s̄ eoz: an nō. Bi misit ergo dñs omnes nationes has: et cito subuertere noluit: nec tradidit i manib̄ iesue. III

N E sunt gētes q̄s do min⁹ dereliq̄t vt eru diret in eis israelē: et **Aug.** Erat ḡ ista cā in eoz r̄ptationē vt bella di scerēt. l. vt tāta pierate et obediētia legl dei bellarēt quātā patres eoz q̄ deo etiā bel lādo placuerūt: nō q̄ optabile sit bellū: sed q̄ pieras laudabilis etiā in bello. oēs q̄ nō nouerāt bella chananē orū: et postea discerēt filij eoz certare cū hostib̄: et h̄re p̄suetu

rum vendiderūt hostibus extraneis: cū causa subdit̄. cū dic̄it: c **A**dā nus dñi sup eos erat. s. ad flagellā dum sicut ante trāgressionē fuerat ius p̄ eos ad adiuuandū. d **S**uscita uitq̄ dñs iudi. Hic cōsequētē po nis punitio sublevatio: q̄r filij isrl in afflictio positi recurrebat ad dñm: q̄r veratio dat intellectū: et tūc deus p̄ iudices quos suscitabat p̄bebat eis remittū: et ideo reiterabat diuina puni tio: et iterū sublevatio modo p̄dicto si cut patebit in sequētib̄ hui⁹ libri: cui materia hic breuiter p̄libat: et ptz littéra vſq̄ ibi: e **C**Et ego nō delebo gen. r̄c. Experientia aut̄ fit ut cognoscat aliquid ignotū: et ideo nō experit̄ deus aliquid ad hoc q̄ aliquid fiat si bi notū: cū nihil lateat i fīm: s̄ dic̄it experiri aliquid vt p̄ hoc aliqua fiant nota alij q̄ erant eis ignota: et hoc modo deus experiebat̄ filios isrl in gentib̄ p̄dictis: q̄r ḥdi seruiebat dñm p̄uale bant eis: q̄n aut̄ derelinquerabat dñm eis subiiciebat: et p̄ hoc obedientia et inobedientia filioz israel ad deuz ho minibus erant note.

* d **S**uscitauitq̄ dñs iudi **D**oraliter ces qui libe. eos de vastantiū manibus. Per istos iudices figura ti fuerint ecclesie sancti p̄tifices et doctores quoz p̄cibus et meritis et labo ribus de manibus demonū frequenter liberatus fuit populus christianus et aliquādo a corporalibus inimicis: si cut p̄ merita beati basiliū liberatus fuit a p̄secutione iuliani apostate: et p̄ merita beati silvestri a p̄secutione p̄stātini: et aliorū qui tunc ecclesiā p̄leque bant: et p̄similia facta sunt frequētē p̄cibus et meritis aliorū sanctorū.

N E sunt gētes. **La. III** Postq̄ p̄missa est hui⁹ libri p̄latio. hic cōsequētē describit historie narratio: et p̄mo historiae p̄missio. secundo triplez casus inducit. xvij. ca. Prima aut̄ diuidit in septē partēs fm septē tribulationes quas passi sunt filij isrl p̄ p̄ctis suis: et a q̄bus penitētia ducti liberati sunt p̄ septē iudices sibi succedentes. Due prime tangunt̄ i hoc ca. tertia.ca. iiii. quarta.ca. vi. quinta.ca. ix. sexta.ca. x. septima.ca. xiij. Pre sens aut̄ ca. diuidit in duas p̄tes fm p̄missio duas tribulationes q̄ in eo tangunt̄ scđa ibi: Addiderūt aut̄. Circa primuz ponit ad p̄dicta p̄tinatio. Scđo describit p̄mia tribulatio. ibi: Itaq̄ filij isrl. In fine p̄cedētis ca. habet q̄ deus dimisit gentes inter filios israel: vt experiret eorum obedientiam et inobedientiam: et ideo in principio hui⁹ ca. p̄ modum cōtinuationis ad p̄dicta ostendit que fuerunt ille gentes cū dic̄it: He sunt gentes. s. que postea nominantur. g **Q**uas do min⁹ dereliq̄t vt erudit̄t in eis israelē. s̄. q̄tum ad artem preliandi ne fierēt ignavi ex dissuetudine armorū. ista em̄ suit vna causa iter alias quare dimisit sunt

Moraliter. f **H**e sunt gentes **D**oraliter quas dñs dereliquit et erudit̄t in eis israelē. s. in exercitio p̄liandit p̄ quas spiritualiter intelligit ea que nos impugnat de peccatis et resistēdo viriliter in sp̄ulib̄ plūs erundimur. * **Q**uinq̄

Ates i man' inimicoꝝ: s̄ etiā p platos ecclie q̄ p̄tē h̄it soluēdi z ligādi. Tradun̄t aut̄ in interitū carnis cū p delict' a xp̄i cor pore separant. tradun̄t at dupl̄r cū delictū. s. manifestū sit ecclie z p sacerdotes q̄s de ecclia pellit: vt notatus ab hoībus eru belcat z puerlo eueniat q̄d lequī: vt sp̄us salu' fiat in die dñi vel cū p̄tē nō sit manifestū hoīb'. Deus at q̄videt in occulto vidēs ei' mentē virtūs z passionib' seruientē: z in corde ei' nō se colit: sed auariciā aut libidine aut hmō: tālē ip̄e tradit satha rūs idignis: z reliq̄t domū cordis ei' vacuā. Tūc imūd' sp̄us qui exierat ab hoīe: iueniēs domū suā vacante z emūdatā: as sumit alios septē sp̄us neq̄ores se: z in gressi habitat ibi: z fūt nouissima ho minis illi' peiora horib'. Sic itelligē: dñ est deū tradere q̄s tradit: nō q̄ ip̄e tradat aliquē: s̄ idignos dereliquit: nec habitat in eis. Aia at tradita d̄r ex eo q̄ deo vacua iueniēt z a sp̄u nequā iua dif. Vigilem' ḡ z nos a virtūs purge: vi deū intrā nos teneam' ne dia bolo tradamur. a **T**In medio cha nanei. **A**ug. In Deu. dīc deus de his gētib': Nō ejcī illos in āno vno ne fiat tra deſta: z m̄tiplicentē in te be ſte ſere. Paulatī ejcī illos donec m̄tiplicem̄ z crescat: z hereditet terrā. Poterat hāc pmissionē ſuā dñs bu re erga obediētes: vt exterminatio gētū illaz crescētib' iſraelitic̄ p̄tibus ſie ret: cū eoz m̄titude terras vñ aduer ſari extermiñarent deſtas eſſe nō ſi neret. Qd̄ at ait: Ne m̄tiplicentē in te bestie ſere, m̄z ſi nō bestiales cupidi tates z libidines itelligi voluit: q̄ ſolēt de repētino ſuccesu terrene felicitatis exiſtere. Nō em̄ dēhoies extermiñare poterat: z bestias nō poſat. b **T**ra didit eos in man'. Adamā. Et tra didit eos dñs in man' chusanaſathai reg' mesopotamie. Interptaf chusana ſathaim h̄iliatio eoz. Traditi ſunt ergo ei: vt h̄iliaret eos: z q̄ in excelsis montiū ip̄e agebat h̄altissimū: ab ip̄o in h̄ilitate traditi ſunt. Nec ſoluz oī diuīa puidētia: eos q̄ impie exalta ban: tradidit humiliandoſ: vt ſalubri medicia ſtria ſtris curaren̄: s̄ z nunc idē agit in ecclia ſuā. Eſt z nūc chusana ſathai rex mesopotamie cui humiliā de z affligende tradit̄ aīe: q̄ xp̄iana h̄ilitate p̄cepta ſe in ſupbia extulerit q̄ in p̄spectu dei valde ē odiosa. Initū em̄ diſcedēdi a deo ſupbia: deo at ſup bis reſiſtit: z h̄ilib' dat gr̄az. Si q̄s ḡ xp̄i h̄ilitate deſpecta (q̄ pp̄e nos cum dē eſſet h̄o fac̄ē h̄iliat) vſc̄ ad mor te extollit: z vſc̄ ad p̄tates z dignita tes ſeclī, pſilit z artes q̄b' aſſequat: eti am ſi ſi fidē z religionē ſint nō refugit: evenit vt malū faciat in p̄spectu dñi: z enī ſumas adept̄ fuerit iſulas p̄tātū: z ad ip̄a ſupbie fastigia ſuma p̄ſcēderit: h̄ide delect̄ tradit̄ chusanaſathai: vni ſez aereor p̄cipū: ſic alibi pharaoni: z alibi chyrā: vt humiliet eū q̄ nimis ſue rat exaltat: z affligat donec reſipſcat: z q̄rat dñm: q̄ ſuā eſſet in ſupbia igra bat eū. Pōt q̄ſc̄ etiā p̄nus vel minim' etiā ſi nūtia dignitate vſus ſupbie vitio laborare: z nihil tā ſedū tā execrabilē: h̄ paug ſupb' z diues mendax. Penetrat alioſ morb' ſupbie ip̄m ſacerdota lē z leuiticū ordinē: z in nob̄ q̄ ad exemplū h̄ilitat̄ positi ſum': z in circulo al tarl velut ſpecula q̄dā intuentib' arro gantie vitū ſeter: z de altari dñi q̄d d̄z (incēſi ſuauitate) flagrare: odor teter rim' ſupbie renitet. **V**ide benignū dñm mi

dñm m̄ſcdiaſ cū ſeueritate miſcentem: z pene modū ſuſta z clementi deliberatiōe pefantem: nō imp̄petuū tradiſit delin quētes: s̄ q̄to inq̄t tpe ſeruierūt baali: tāto ſeruūt chusanaſathai. i. octo ānis. disce h̄ q̄ errasse te co ḡſc̄: z q̄to tpe peccati tāto h̄uilia teīpm deo. in p̄fessiōe pñi: nō expectet vt humiliet te chusanaſathai z iuito neceſſitas extor q̄at pñiaz. Preueni tor toris man': q̄ ſi tēlē correxer̄: p̄tē dñs q̄ vidictā ſēpet ei q̄ il lā penitēdo ſuuenit. Mortādū at q̄ dū ſuirēt chusanaſathai: et **N**ota nō clamareſ ad dñm: nemo ſuſcitātē ſaluarē eos poſſet. Cū ḡ clamauerūt ſuſcitauit eis ſaluatore othoniel q̄ iterptaf tps mihi dei: p̄ que ille ppls de ſeruitute erept̄ ē: z par pplo reddita quā ſupbia: z diuersa pleb facinora fu gauerat. Videſ at mihi othoniel vnuſ eſſe de militia celeſti z archāgelicis tur mis q̄ ad auxiliū eoz mittunt: q̄ heredatē capiū ſalutē. Sūt em̄ āgeli ſalutares: q̄ p othoniel vel aioth deſignant̄. c **T**uitq̄ in eo sp̄us r̄c. **D**agma **N**i. de **L**y. **L**aus eſt

* iſte gentes: vt dīctū ſuit **J**osue. xl. ii.

a **Q**uiq̄ ſatrapas r̄c. i. reglos v̄l p̄ncipes ſm nūe q̄nq̄ ciuitatū p̄ncipa liū. s. acoſi. ged. gaſa. aſcalō. acharon.

Et dicunt ſatrapē: q̄ ſi ſat̄ pati vel ſatiſ ſapiētes. Leta patēt ex dict̄. b **I**ta

q̄ filiū iſrl. Hic p̄n̄ deſcribiſ tribula tio ſma q̄ ſuit p̄ regē ſyrie. Circa quā p̄mo deſcribiſ culpa filioꝝ iſrael/cuz d̄r:

c **E**t duxerūt vxo. r̄c. q̄d erat eis i + 23. q. 5. 6.

h̄ibitū: **D**eu. vii. d **E**t ſeruie. dijs. fi. v. pſcienc

ad idolatriā p̄ mulieres: vt d̄r de Salo mone. iij. Reg. xi. ſcđo ſbdiſ p̄ea iſlīcta

cum d̄r: e **T**ratuſc̄ r̄c. Mesopota mia ē ciuitas ſyrie: z tūc erat metropol h̄iū regni. z d̄r mesopotamia a mēlo q̄d ē mediū: p̄potamos q̄ ſluuī q̄ erat in

medio duoy ſumini. iſla tā iterptatio ē ſm idiomā grecū. In heb. em̄ h̄ arā flu t̄. 2. b. r̄. 4

uioꝝ. Et clamauerūt ad dñm verati z ni mis. afflicti. tertio ſbdiſ ſbneūtis miſi cordia/ cū d̄r: f **Q**ui ſuſcitauit eis r̄c. p̄. pſciētes

ſal. r̄c. Et p̄t̄ līa vſc̄ ibi: g **Q**ui uiteq̄ terra q̄dragita ānis. In iſtis tā q̄dragita ānis iſcludunt octo āni affli

ctiōis p̄dicte: alī ſi habereſ cert̄ nūe rūs ānoꝝ fundatiōis ſepli p ſalomonēz put deſcribiſ. iij. Reg. vi. q̄ ſps ibi de

* terminatū a **Q**uiq̄ ſatrapas philisti noꝝ. Per q̄s itelligunt q̄nq̄ ſenſu ex

teriores nos advitia iſpellētes: Thren. iij. f. Oculis meo dep̄datus ē aīaz me am. z ſic eſt d̄ viſu ita ē de alijs ſenſib': propter q̄d d̄r **H**iere. ix. f. Ingressa eſt t̄ Dēpe. dlo

mors p fenestrās meas. t̄ **Q**ui ſps iſlī ſe Chananeū. q̄ iterptaf cōmitat': p̄p̄e q̄d ſignat mādū in p̄tinua mutatiōe po ſitū: cuius cōcupiſcētia nos impugnat.

+ **E**t ſidoniu. q̄ iterptaf venator. ſi signat carnis iſlūtū q̄ p̄tinue ſibi de lectabiliā venat: Job. xxxix. b. Circūſp

cit mōtes pafe ſue z virētia q̄q̄ p̄qui rit. + **A**toꝝ euēlī. q̄ iterptaf feru vel pefſimus. ideo ſignat diabolū de q̄ d̄r. i. Def. v. b. Aduersariuſ uester diabolus tāq̄ leo rugiēs circūt q̄rēs que deuoreſ: cui resiſtēt fortes in fide. p̄ ta lē em̄ resiſtētia ac̄rūt fideles glie coro na. iij. **L**im. iij. a. Nō coronabit niſi q̄ le gitime certauerit. + **T**radidit eos in manib' chusanaſathai. q̄ iterptaf nigredo tenebroſa: ppter q̄d ſigniſcat iſernū q̄ tenebat inclusos p̄res anti q̄s. f **E**t cla. ad dñm. **C**uz magnō desiderio q̄rentes liberari. f **Q**ui ſuſcitauit eis ſaluatore: z libera

e ū * uiteos

Quievitq̄ terra q̄dragita annis s

Slo. ordi.

Judicū

La. III Nico. de lyra

Laus est prīmi iudicis q̄ sp̄us dñi fact⁹ est sup eū ⁊ p̄ sp̄m del iudicavit pp̄lm; qd̄ de alio dicitū nō valde memini. Sunt ho die eccliarū iudices q̄bus datū ē etiā iudicū aīardū; s̄z nescio si q̄s dign⁹ sit sp̄u dei repleti. **Q**uitq; in eo spi. **A**dām. Post q̄s clamauerūt ad dñm. **Q**uis i nobis tā validū tā iustū clāmōē emittit ad dñm: vt mereas p̄plus accipe iudicem quē replete sp̄us dei vt liber posset rectū tenere iudicū. **Q**n̄ liber ip̄ iudicū se iudicū d̄: q̄. l. iudicauerūt pp̄lm isrl̄ viros. l. mirabiles sic Josue fuit. **S**ic liber regū ⁊ liber reguz in q̄ d̄: quō q̄s regū re gnauerit ⁊ qd̄ egerit etiā malū vt ecclie lcz p̄ncipes v̄l iudices bōa eoz imitent̄ mala caueat. a **S**eruierūt r̄c. de cē ⁊ octo qn̄. **A**dām. Post. r. ⁊ octo annos iterū clamauerūt filij isrl̄ ad dominū ⁊ suscitauit eis saluatorē aioth filij gera: filij gemini: virū ambidestrū. **Q**ui suscitat ad saluādū isrl̄ nihil habz i se sinistrū s̄z vtrāq; manuz dexterā dīgn⁹ pp̄li p̄nceps: dīgn⁹ eccle iudex: qui nihil agit sinistrū: cui⁹ nescit sinistra qd̄ facit dextra. In vtrāq; pte dexter est in side: i actib⁹ nihil habet de illis q̄ locat̄ **Zuc. 13.** f a sinistris. q̄bus dicest: Discedite a me oparū iniqtat̄: nescio vos: ite in ignez eternū r̄c. **A**dām. Etia mēsuras penē indicat diuina scriptura supra octo annis: h̄ decē ⁊ octo dicit: Certū ē aut̄ q̄ p̄m modū p̄cti ⁊ p̄uersiōis moza etiā castigatiōis tpa terminat̄. trāsierūt emi ⁊ isti. p. ⁊ viii. an̄ seruitut̄: ⁊ nō d̄: q̄ clamauerūt ad dñm: v̄l p̄uersi fuit a malitia sua sed post. b **S**aluatorē. **A**dām. Saluatorē vel iudices q̄ ad liberađos filios isrl̄ suscitāt̄ p̄ncipes celest̄ militie significat: q̄s emittit de⁹ ad subsidiū eoꝝ: q̄ ad se toto corde clamauerūt et diuinā clemētiā erga se p̄uersiōne penitētie flexerūt. Scriptū ē ei: q̄ cū multo tpe seruissent pharaoni p̄ces n̄ri clamauerūt ad dñm: ita vt ip̄e dicere. Clamo: filioꝝ isrl̄ ascēdit ad me: et misso moysē visibiliter eduxit eos. An gelus q̄z exterminator: missus ē q̄ oia p̄ mogenita egypti vastaret: israelitarū vero neminc̄ tāgeret: ⁊ sic p̄tz v̄tūtē celeste fuisse: q̄ vastat̄ egyptiū filios isrl̄ de seruitute eduxit. Sub rege etiā assyrioz sennacherib: angel⁹ dñi mittit: q̄ p̄strat̄ vna nocte. clxxv. milib⁹ hostiū ⁊ vrbē ab obſidiōe ⁊ pp̄lm ab interitu liberavit. **S**ilr̄ ḡ q̄n̄ peccam⁹ vel p̄ pecatis in captiuitatē tradimur: clamem⁹ ad dñm nō ore s̄z mēte: vt dolor cordis fonte lachrymaz p̄ducat ex oculis. Si cut ille qui ait: Lauabo p̄ singulas no ctes lectū meū lachrymis meis stratuꝝ meis rigabo. Si ita p̄uertimur a malis vt ultra nō p̄tingam⁹ ea: mittet nobis dñs virtutē suā celest̄. p̄ quā liberemur ⁊ virtute q̄abolica q̄ oia p̄ nobis agat: dextera ⁊ p̄spēra q̄ faciat nos relinque via sinistrā q̄ ducit in p̄ditionē: ⁊ reuocet nos ad viā dexterā q̄ dicit: Ego sum via veritas ⁊ vita. c **Q**ui vtrāq; r̄c. Sedm sp̄ualē intelligētiā oēs sancti ambidestrī dicunt: dialobus ⁊ p̄ncipes ei⁹ ambisinistrī: totū em qd̄ agit sinistrū ⁊ ⁊ p̄uersum: ⁊ eterno igni cū his q̄ a sinistris sunt deputatū.

Dg. 6. c. **Nico. de lyra** & **Ingressus**
terminatū cōputat p̄ tēpora iudicū ⁊ regū q̄ fuerunt v̄scoꝝ ad tempus illud: p̄ut declarabit dño cōcedēte q̄n̄ veniemus ad locū illū. a **A**ddiderūt aut̄. **H**ic ponit scđo tribulatio q̄ fuit p̄ regē moab: q̄ p̄io describit: ⁊ scđo de tertio iudice addit̄ ibi: Post h̄c r̄c. **C**irca p̄mū p̄io describit filioꝝ isrl̄ culpa cū dicit: Addiderūt aut̄ filij isrl̄ facere r̄c. scđo subdit pena. cū dicit: b **Q**ui confortauit aduer. eos eglō re. moab. ad eos debellandū. c **E**t copulauit ei⁹ id est se-

id est federe iūxit. d **F**ilios ammō. r̄c. vt essent potēti or cōtra filios isrl̄. e **A**tzq; possedit v̄rbē pal. i. hiericho: nō q̄ esset reedificata sed q̄ accepit totū territoriū illud. **T**ā filij isrl̄ reddiderūt ei tributū. iō subdit: f **S**eruierūt qz filij isrl̄ eglon re. r̄c. **T**ertio subdit penitentia cū dicit: g **E**t postea clama. ad dñm. nimis afflicti de tyrānide eglō. **Q**uarto subiungit dei miseria. cū d̄: h **Q**ui suscitauit eis salua. r̄c. **C**irca qd̄ sciēdū q̄ iste aioth liberauit p̄plm p̄ hoc q̄ interfecit regē p̄dictuꝝ quando missus fuit ad reddendum ei tributū. **P**rimo igis describit ipsius aioth p̄ditio. scđo ei⁹ legatio ibi: **M**iserūtq; filij. tertio eglō interfecit ibi: **L**ūc⁹ obtulisset. quarto exercit̄ eglō debellatio ibi: Aioth aut̄. **C**irca p̄mū cōditio aioth describit ex genere. cū dicit: i **F**iliū gera si. Gemi. Ex hoc d̄: q̄ erat de tribu beniamin. scđo describit q̄tū ad p̄sonā cū dicit: k **Q**ui v̄tra qz manu r̄c. i. ita faciliter ⁊ fortiter v̄tebat sinistra sicut et dextera. hebrei aut̄ dicunt sic **D**eblis manu dextera: nō q̄ esset impotes i illa pte: sed q̄ meli⁹ ⁊ p̄mpti⁹ iuuabat se de sinistra: gallice gauchier. ⁊ tales aliqui sūt optimi bellatores: q̄ rāto minus p̄t p̄uideri ictus eoz quāto magis est incōsuetus. l **M**iserūtq; **H**ic p̄n̄ describit ei⁹ legatio cū dicit: **M**iserūtq; filij isrl̄ p̄ illū: rāt̄ p̄ solēnē nunciū. m **M**unera. i. tributū. n **Q**ui fecit sibi gla. ancipitē. i. scindētē ex vtrāq; latere. o **H**abentē in me. capulū. hoc nō est in hebreo: sed illud qd̄ sequit̄ imediate cōiungit l̄rē p̄cedenti sic. **F**ecit sibi gladiū ancipitē longitudis palme manus. In hebreo habem⁹: **L**ogitudinis parue: ad h̄ q̄ min⁹ appareret. vnde subdit. p **E**t accinct⁹ ē eo subter sa. i. palliū militare. vt dicunt expositores cōliter: iñ in hebreo habet̄ **I**n dextro femore: q̄ meli⁹ iuuabat se de sinistra fīm q̄ dicit hebrei: Illi aut̄ qui melius se iuuat̄ de dextra cingunt gladiū ad p̄tē sinistrā. fīm aut̄ trāsatio nem n̄fam q̄ dicit q̄ equaliter se iuuabat de vtrāq; manu: dicunt expositores q̄ h̄ fecit ad h̄ vt min⁹ appareret gladiū: vel vt videre in armis ineptus. q **L**ūq; obtu. **D**ic p̄n̄ describit ip̄i⁹ eglō interfecit ⁊ mod⁹ interfecit̄: q̄ aioth nō interfecit eū statim: sed recessit idē facta sua legatiōe: ⁊ h̄ ē q̄ dicitur: **L**ūq; obtulisset ei munera p̄secut⁹ est socios q̄ cū eo venerat̄ ⁊ reuersus d̄ galgal vbi erat ⁊ **E**t reuerde galgal. r̄c. v̄sq; ad locū illū redierat cū socijs suis: s̄z q̄n̄ vidit idola que eglō po dei: ideo signat xp̄m de q̄ d̄: **Ela. p. c.** Radix iesse q̄ stat in sīgnū pp̄loꝝ ip̄m gētes dep̄cabunt: ipse nāq; p̄es sanctos de i ferno liberauit. a **A**ddiderūt aut̄ filij isrl̄ facere ma. r̄c. q̄ cōfortauit aduersus eos eglon: q̄ interptat̄ rota. ideo signat vitiū instabilitatis: cui subiacēt filij isrl̄. Nam habita modica p̄spēritate eleuabant̄ in sup̄biam cōtra dñm ad idola triā declinatē ⁊ aduersitate occurēte deijebant̄ nimis p̄ tristiciā: ideo deus eleuauit eis salvatorem vocabulo aioth: de quo subdit q̄ vtrāq; manu v̄tebat p̄ dextera. **M**oraliter aut̄ talis est qui bene se habet in p̄spēris et aduersis: quia de p̄spēris non eleuatur per superbiā: sed magis humiliat̄ deo gratias agendo: et indignum se tantis bonis reputādo. similiter in aduersis non frangit̄ per impatientiam sed magis in bono per virtutem patientie firmatur: et sic eglon: id est instabilitatis vitiū superatur.

* Post hunc sile

A *Ingressus est aioth ad eū. Adamā. Aioth iterat laus: arte em̄ callida et laudabili v̄lus deceptiōe iteremit eglo qui iterat rotat vel orbita. Oportet tales esse n̄ri p̄pli iudi ces q̄lis fuit aioth: q̄ iterat laus ut oēs volubiles motus: et orbitas mali itineri excidat et perimāt madianitaz regē q̄ iter at fluxus vel effusio. fluxe ḡ et dissolute ḡtis q̄s est p̄ncips vel dux: nisi sermo illi p̄phie q̄ sumū bonuz iudicat voluptate: quē iterficit euāgelic sermo et p̄phetic q̄ gladio cōparat q̄ in v̄tre eoz et in imis p̄cordiis ambide/ xtri doctoris disputatiōibus p̄cludit: vt veritatis eos assertiōe p̄cludens extinguit omnē prauī dogmatis et cras se intelligētē sensum qui se extollit cōtra spūalē sciam xp̄i: vt hoc facies et di micās in verbo dei oīs ecclie iudeo si at laudabilis aioth. Lui dicat a dñō: Euge v̄ne bone et fidelis: q̄ sup̄a pau ca fuisti fidelis sup̄ multa te p̄stituam.*

b *Pinguissimo adipe stringeret. Aug. Merito querit quō fuerit epilis valde rex eglo et clauerunt adipes vulnus q̄ p̄cussus est: sed intelligendū est ea locutiōe dictū (q̄ solēt ecō trario intelligi) sicut dī lucus q̄ minime luceat: et abūdare qđ nō est et bñdit regi. i. maledixit: sicut i libro regno rū de nabaioth dictū est. Nā in ea iteratiōe dicitū q̄ nō sm. Lxx. sed ex hebreo ē: ita inuenimus: erat autē eglon crassus nimis.*

c *Tulerūt claez uero 2c. Aug. Quō pueri regis eglo clau ui aperuerūt: qđ aioth clau nō clauerat. Aut si ille clau clauerat: quō euz secū nō tulerat: vt nec isti clau aperire possent: Proinde aut alia clavis allata ē: aut tale gen⁹ clausure fuit qđ sine clavi posset claudi: nec sine clavi apiri. Nā sunt qđā talia: sicut ea q̄ verruda dicunt. d Post hūc fuit. Adamā. Lxx. Semegar. i. ibi adueni. oēs em̄ hoies dei adueni sunt in hoc mundo. sicut ille q̄ dicebat: Incola ego suz in terra apud te et pegrinus sicut oēs patres mei. hūc ḡ semegar spūsancē ibi incola dicit. i. h: q̄ em̄ spūsancē q̄ in celis ē ibi ē: nobis h̄ est. Post hūc 2c. Aug. Querit quō post aioth pugnauerit sangar p̄ isrl et eū saluasse dictus sit. Nō em̄ fuerat captiuatus vel Hugo seruitur innexus. Sed ita saluavit: nō q̄ hostis nocuerit: s̄ ne p̄mitte ref nocere: quē credēdū est bello cepis se cōptare: et hui⁹ victoria fuisse repulsum. e Qui p̄cussit 2c. Adamā. Semegar p̄cussit allophilos in sexenis viri in stiua vel pede aratri. Aliud genus laudis in semegar video. Iste in aratro pugnat. aioth inq̄ i gladio. Vincit tamē et h̄ et p̄sternit allophilos. Is Post ḡ sie.*

Nico.de lyra

A eglo posuerat in galgalis quē locum hebrei reputabāt sanctū: eo q̄ ibi p̄mo māserāt post transitū iordanis et circūcisi fuerāt et pascha celebraverāt: vt habeat Josue. illū. 7. v. et q̄ arca te/ stamēt et tabernaculū fuerūt ibi q̄usq̄ trāslata fuerūt in silo: vt dictū fuit Jo sue. xvii. qđ fecerat eglo in p̄temptu loci sacri. sicut Antiochus epiphanes posuit idolum in templo dñi: vt habeat. i. Dach. j. ca. ex hoc fuit accensus aioth ad reuertendū vt iterficeret regē eglo. **C**lerbū secretuhabeo ad te o rex. Et accipit h̄ v̄bū p̄re significata v̄bo: q̄ intendebat eū occidere in secreto. in agro em̄ nō poterat ppter as/ sistentes.

sistentes. b *Et ille impauit silentiū. Innuedo q̄ oēs ex irē: vt ptz p̄ lraz se q̄ntē. c Clerbū dei habeo ad te. q. d. oportet q̄ surgas ppter reuerentiam verbī dñi. nec oportet hic aioth de mēdacio excusari: magie: q̄ illud mendaciū nō fuit p̄nitio sum sed magis officiū: q̄ fuit ordinatū ad interfectionez idolatre pessimi et tyrāni sug p̄plū dei. ppter quod cōmendat aioth: nō aut ppter mendaciū: sicut Exo. i. cōmendant obſteri ces: eo q̄ saluauerūt pueros hebreo: nō aut ppter mendaciū qđ dixerūt regi mendaciter se excusantes. d *Et tulit sicā. i. gladiū: q̄ sic nominat a sonitu quē facit q̄n de vagi na extrahit. e Ut capulus seq̄rēt ferrū. Capulus ē manubriū sic faciūt qđ sup̄ueniet vagie: et vocat gallice heuth. f Nec eduxit gladiū. Tum q̄ restētus erat in adipe. Tuz q̄ festinauit fugere. g Alui stercore pruperūt. In his em̄ q̄ moriunt vio lenter egestiones solent exire: sic suspe si emittunt v̄rinam vel aliquod tale. h Aioth aut clausis diligētissi me ostijs cenaculi. ne alijs intraret ad regē et inueniret ip̄m mortuū donec esset elōgatus. i Et obfirmatis se ra. Infra dī q̄ serui regē tulerunt clauē ad apīendū ostiū. et iō dicēdū q̄ plures erāt ibi claves: q̄z vñā tm̄ aioth secum portauit. vel q̄ ostiū sic erat factū q̄ p̄i pulsione claudebat: s̄ nō poterat apiri sine clave: sic mō fit in pluribus ostijs. k Per posticuē egressus est. In hebreo habet: Porticū. q̄ lolet fieri in domib⁹ magnatoz. et videt l̄fa n̄fa cor rupta p̄ scriptores ppter sititudine l̄farum. l Seruiq̄ regē ingressi. nō cenacula in quo erat rex: vt ptz in textu. sed porticū que erat ante a qua se aliq̄ tulu elongauerat et post exitū aioth ibi. D dem redierūt: statēs ibi q̄ aliq̄ spaciuz t̄pis ppter causam que exprimit in textu. et ptz l̄fa. m Venitq̄ in seirath: et statī. 2c. Hic p̄fir d̄scribit debellatio exercit⁹ eglo: q̄ vidētes ex insperato re Diuissio gē mortuū fugit mēs et p̄silū ab eis: vt d̄ exercitu holofernis dī Judith. xv. q̄n scuerit eū mortuū. et iō aioth potuit eos cū paucis debellare. iō dixit ad socios: n Sequimini me 2c. i. locuz illū q̄ quē homies poterāt trāsire de terra p̄missionis in terrā moab. eglo em̄ cū suo exercitu accepit p̄tem terre p̄missionis: vt ptz ex sup̄adictis: et ibi erat. Cetera patent. o Post hūc fuit sangar filius anath. Sub isto nō legit aliq̄ notabilis tribulatio: sed pacem factā s̄ aioth p̄seruauit: nec premisit philisteos eis dñari. Ideo s̄dīt: p Qui per cussit de philistūm 2c. In hebreo ha bes: Stimulo bouis. Iste videt fuisse homo rusticus et fortis: foris de ligno in quo erat aculeus ad pungendū**

* boues: fecit **D**oralliter
* o Post hunc fuit sangar filiū anath qui p̄cussit de philistūm sexcentos viros vomere. Est autē vomer instrumentum ad aperiendū ter ram p̄ seminatione et fructificatiōe. et iō signat veram cōfessionem p̄ quam apic terra cordis n̄ri p̄ boni op̄is fructifica tiōe. g vomere philistei p̄cūtiunt: q̄n p̄ veram cōfessionē vitia abiiciunt! Q̄ d̄c p̄ philisteos vitia significant pater: q̄ philistei interpretant cadentes. vitia v̄o vel peccata cadere faciunt hominem de uno in aliud. vii Gregorius: Deccatuē quod p̄ penitentiam nō diluit: mox suo pondere ad aliud trahit. et finaliter pec cata trahit ad penā inferni

Glo.ordi.

Judicum

La. IIII Glo.ordi.

Ep̄t ḡ fieri vt ecclesie iudex nō semp gladiū p̄ferat. i. vñ non semper austoritate verbi & acumine correctiōis vñat: sed imitemur agricolā: velut aratro sulcās aie nostre terrā: & sepius clementi monitione rescindēs vt aptet eā suscipiēdis seminibus.

Interficiunt etiā sic allophili: cū nō argumētis & acumine contra aduersarios utimur: s̄ agresti & simplici cōmonitiōe de animis auditorum vitia p̄pellim⁹. **C**tu q̄z esto agricultura anime tue. Utē aratro q̄ vñt semegar. Sz cū miseris manū in aratrū nō li respicere retro: id est postq̄ tuler̄ scrūce tuā: & secut⁹ fueris xp̄m: postq̄ seculo renūciasti: & his q̄ in seculo sunt: nō li req̄rere ea q̄ p̄pter xp̄m reputasti vt stercora: qz si i h̄ aratro manū habueris semp: vt cōfidēter dicas: mihi autē abit gliari nissi in cruce dñi. **T**adēt a destris tuis mille: r. x. mil. **T**c.

Bal. 6.a **R**ecidebit filij tc. **L**a. IIII

AQuasi p̄ petis ppli durbo nus obijt: p̄tōribus aut & in dignis auferē homo dei. Sed dicit alius: Quādo ecclia dei sine iudice est: si prior discesserit aē adhibeb̄: nō semp princeps populi ecclie iudex p̄ dei arbitriū dñf: sed vt merita nra depositunt. si mali sūt actus nostri & operamur malā in conspectu dñi: dñs nobis p̄ncip̄ Qualis po pulne: talis rector

Osee. 8.a pes f̄m cor nostrū. vñ. Fecerūt libi regē sed nō p̄ me: & principē: & nō p̄ cōsiliū meū: hoc dictū videb̄ de saule quem ipse dñs elegerat & regē fieri iusserat.

Sed q̄ non f̄m dei voluntatē: sed f̄m p̄tōris ppli meritū fuerat electus: negat eū sua voluntate vel p̄silio p̄stitutū. Sic in ecclia p̄ meritis populi: aut v̄ bo aut ope potēs a deo tribuīt rector: aut si malū faciat populus in cōspectu dñi: talis ecclie iudex dñf sub quo sāmē verbū dei & sitim ppli patiat̄: & nō famē panis aut sitim aquæ: sed audienti verbū dei. Ita ḡ agam⁹ & orem⁹ ne hac fame & siti indignatione dei cōdēnemur: ne auferas a nobis q̄ nos v̄ bo dei & opere instruat. Si em̄ malū fecerimus in conspectu dñi moriet nobis aioth: & auferet semegar: & obscurabit laus nostra: & trademur in manus iabin regis chanaan: qui interptat̄ sensus vel prudentia. Si ergo nō p̄baue rimus deū habere i noticia tradet nos deus iu reprobuz sensum: repletos ini quitate/ nequitia/ fornicatione/ auaricia tc. Tides qui sunt et quales sunt qui traduntur in reprobum sensum: et iabin principi chananeorum.

F In man⁹ iebin regis. **A**dām. Princeps militie iabin erat sisara: qui interptat̄ visio equi. Iste em̄ est suimālis non spiritualis: & nō videt nisi ea q̄ animalis sunt. Ipsa est ei visio: ipse est ei semp intuit⁹: et ideo semp aīalis homo: qui f̄m carnē natus est p̄sequit̄ eū qui f̄m spiritū: donec aīalis intelligat & eraminet oīa: & intel ligat vnde sibi sit auxiliū depositū: & clamet ad dñm: donec illi anime q̄ clamauerit ad dñm susciteb̄ p̄phetia: quā delbora significat: & f̄m p̄phetie gratiā & intelligētiā: vel ecclie populus gubernet: vel cuiusq̄ anime sensus. **C** Erat autē.

Adām. Scdm apostolū. Omnis scriptura diuinitus inspirata vitilis est ad docendū: ad increpandū: ad doctrinā que ē ad iusticiā. Queris ergo qđ habet ista scriptura q̄ diuinitus est inspirata doctrine vel increpatiōis vel discipline. Quid enī cōfert si legam⁹ q̄ delbora mulier p̄phetissa vxor lapidoth iudicabat isrl tc. Primo ergo hoc ipm q̄ cū plurimi iudices in israel fuerāt de nullo dicit: qz p̄pheta fuerit sicut de delbora muliere. Prestat in hoc p̄solatiōē mulierib⁹ sexui ne p̄ infirmitate dei peret se p̄pheta posse suscipere: sed credit qz cōfert hanc gratiā mentis puritas nō sexus diversitas.

F 23.q.5.5. fi

Amos. 8.d **T** 25.q.5.6. fina.

A In man⁹ iebin regis. **A**dām. Princeps militie iabin erat sisara: qui interptat̄ visio equi. Iste em̄ est suimālis non spiritualis: & nō videt nisi ea q̄ animalis sunt. Ipsa est ei visio: ipse est ei semp intuit⁹: et ideo semp aīalis homo: qui f̄m carnē natus est p̄sequit̄ eū qui f̄m spiritū: donec aīalis intelligat & eraminet oīa: & intel ligat vnde sibi sit auxiliū depositū: & clamet ad dñm: donec illi anime q̄ clamauerit ad dñm susciteb̄ p̄phetia: quā delbora significat: & f̄m p̄phetie gratiā & intelligētiā: vel ecclie populus gubernet: vel cuiusq̄ anime sensus. **C** Erat autē.

Adām. Scdm apostolū. Omnis scriptura diuinitus inspirata vitilis est ad docendū: ad increpandū: ad doctrinā que ē ad iusticiā. Queris ergo qđ habet ista scriptura q̄ diuinitus est inspirata doctrine vel increpatiōis vel discipline. Quid enī cōfert si legam⁹ q̄ delbora mulier p̄phetissa vxor lapidoth iudicabat isrl tc. Primo ergo hoc ipm q̄ cū plurimi iudices in israel fuerāt de nullo dicit: qz p̄pheta fuerit sicut de delbora muliere. Prestat in hoc p̄solatiōē mulierib⁹ sexui ne p̄ infirmitate dei peret se p̄pheta posse suscipere: sed credit qz cōfert hanc gratiā mentis puritas nō sexus diversitas.

Delbora

Delbora. Ap̄s vel loqua q̄ p̄pheta significat: q̄ suaves celest̄ doctrine fauos: & dulcia divini eloquij mella cōponit. vnde: **O** dulcia fauibus meis eloquia tua: sug mel & fauū ori meo. & alibi: Judicia dñi dicit p̄pheta p̄ciosa esse super aurū & lapidē p̄ciosum nimis: & dulciora sug mel & fauū.

C Et sedebat sup pal. Ada. Di de in quibus locis fēder p̄pheta inter excelsa. s. & domū dei. Nihil humiley vile erga p̄phete sedem reperi p̄t:

Sicut salomon dicit qđ in altis. s. portis ciuitatū assistat: vel i muroū mentibus habitet vel in altis turribus libe re agat. Inter domum dei ḡ & excelsa dicit habitare. Nō em̄ docet q̄ sup ter rā sunt q̄reres: s̄ q̄ in celis vbi xp̄s ē in

L Col. 3. a **T** 3.2. b **I** dextera et. 3. a. et. 1.6. a

Nico. Delyra

* boues: fecit lanceā vel hastā ad pu gnandū & aliquos alios induit ad simile faciēdū: qz nō est verisimile q̄ ipse solus sexētos viros intersecerit: et sic hic accipit singulare p̄ plurali: sc̄ stimulo p̄ stimulis: sicut frequenter fit i sacra scriptura. vñ Exo. viii. f. Venit musca grauissima. i. multitudi muscas.

A diderūtq̄ **L** a. IIII **D**ivisio

Hic ponit tertia tribulatio p̄ iabin regē chanaan. & p̄lmo describit hic tribulatio. sc̄do diuinā liberatio ibi: Erat autē belbora. ter tia gratiarūactio. ca. v. Circa primū p̄mittit filioz isrl culpa. cū dñ: a Ad dideruntq̄ filij isrl tc. quia plura mala fecerūt q̄ ante. b Post mor tē aioth. Nō facit mētionē de tēpote sangar qz fuit breue: & iō cōputat sub tpe aioth. sc̄do subdit debita pena. cū dicit: c Et tradi. illos tc. Josue p̄. dicit: O iose ista ciuitatē cōbussit ad qđ dicendum q̄ chanaeī p̄ualētes postea reedificauerūt eā. d Ipse at habi. in aro. gen. sic nominat: qz hoies d̄ diuersis natiōib⁹ collecti erāt ibi: e Erat autē del. Hic cōsequēt desribit liberatio ppli a dicta tribulatio: vbi primo ponit diuinā reuelatio. secūdo populi p̄gregatio ibi: Qui accersitis. tertio hostiū debellatio ibi: Dicitq̄ delbora. Circa primū dicit: Erat autē delbora p̄phe. i. habens spiritū p̄phetie: quod expil mit eo q̄ iudicabat populu: vt fragilitate sexus releuaret p̄phetie spiritus. f Uxor lapidoth. Dicunt expositores nostri cōster q̄ iste lapidoth sūt idē qui barach: & allegāt hoc dictū hebreorū. Sed occurrit hic dubiū: qz postea subditur q̄ ipsa manebat i monte eph̄aim: & q̄ inde misit & vocauit barach de cedes: que erat in sorte neptalim. & sic non videt q̄ fuerit vir eius: quia separatim habitabant & in diuer sis tribubus. et ideo dicit Ra. Sa. q̄ lapidoth non est nōmē p̄prium sed cōmune: & significat lichinariā: qz faciebat lichina pro lucernis que ardebat in tabernaculo dñi. & sic vbi habemus uxore lapidoth: dicunt: mulierē lichinatricem: si autē antiqui indei dixerunt p̄t dicit expositores p̄dicti. nescio: s̄ moderni sequunt dictū Ra. Sa. g Que misit & vocauit ba filiū abinoem. p̄ revelationē dñi. iō lequit:

Precepit Moraliter. Addiderūt filij Sequit: e Erat autē delbora tc. Per delborā que interptat̄ ap̄is & isrl iudicabat: significat bonus princeps vel prelatus. Ap̄s em̄ habet aculeū pungentem & facit mel cōsolās: & in bono p̄lato v̄l p̄ncipe debet esse rigor iusticie & dulcor misericordie. Grego. In pastorali. Inesse bonis rectoribus debet iuste cōsulens miles ricordia: et pie seuiens disciplina: ne iusticia sit nimis asper

* & p̄ctas

Ad dextera dei sedens. Illuc nos hortat ascēdere: illuc discipulos suos molliit mouere prophetia. Quid est qđ respōdens barach delboze ait: Si ibis tecum ibo: & si nō ieris tecum nō ibo: quoniam nescio diez in quo p̄sperat angelū dñs tecum. Quasi a prophetissa die audire nō potuerit nec illa die respōdit: sed prexit cū illo. & qđ est qđ p̄sperat angelū dñs tecum: an h̄ demonstrat̄ est: qz & angeloz actus prosp̄erant. i. adiuuant a dñō vt feliciter cedāt: an locutiois est: p̄sperat angelū tecum: id est facit tecum p̄spera q̄ angelum.

Adamā. Nō ascendam nisi tu ascēderis mecum: vides quō illis prioribꝫ prophetia detulit eloqua deit: & illis dicit data esse p̄cepta vt ascendat in monte sed excusat & dicūt. Nō ascendam nisi tu ascēderis tecum: & de excusatione q̄ dem verum est: de p̄missione salutis. Nō em̄ ascendat in monte dñi. Quod aut̄ pollicens se ascēdere cū prophetia falsum est. Non em̄ secuti sunt prophetā: vt credent christo: de quo omnis prophetia ē. Dicit ergo ei delbora: Ibo tecū: sed nō erit primatus in hac vice tuus. In manu mulieris tradet dñs sisara. & apte ostendit: q̄ nō erat apud populu illum primatus: nec victorie palma: sed in manu mulieris cui nomen iahel tradid̄ sisara. b Egressa igit̄ tur iahel in occur. Adamā. Iahel mulier alienigena ecclesiā significat: que ex alienis gentibus congregata est: Interptat̄ em̄ iahel ascensio: q̄ nō est alia ascensio ad celum nisi per ecclesiā multiformis sapientie dei. Ipsa ergo dum a corporalibus ad spiritalia: & a terrenis ascendit ad celestia interficit sisaram: qui carnum vitiorum & animalis hominis formā tenet. Quia sisara visio equi interptat̄. de quo dicit̄: Nolite fieri sicut equi & mulus quibus nō est intellectus. Palo ergo eum interficit: id est ligni crux acumine & virtute & bene maiillas eius palo transuerberasse dicit̄: Os enī quod de carnali loquebat̄: & doctrina que carnis gloriā preferebat̄: que in delitiis & voluptate viuēndū: sapientibꝫ seculi persuadebat̄: & luxurie adulatiōe deceperat ligno crucis cōfodit̄: quia viā quā philosophia latam & spaciōsam p̄dicauerat̄ voluptatis: hanc christus artam et angustam nobis salutis viā ostēdit. Sic ergo iahel: id est ecclesia vitioruz principem sisaram tectū pellibus: id est membrorū mortificatione sopitum eterno tradid̄ somno.

Nico.de lyra

* a Precepit tibi dñs. i. nō dico tibi auctoritate mea: h̄ diuina. b In monte thabor. in quo trāfiguratus fuit dñs iesus xp̄s coram petro: iacobo & iohāne. de qua trāfiguratione habet Matth. xvii. c Ego aut̄ adducaz ad te r̄c. imitando ei volūtatem p̄stanti contra te. d Dixitq̄ ad eam barach. Si venis tecum vadām. quasi dicat: tu habes sp̄m prophetie nō ego. & ideo

ideo poteris scire tēpus & horā bellādi. e In m̄ anu mulieris tradet̄ sisara. vt p̄t in sequentibꝫ postea. f Qui accitis. Hic ponit congregatio populi ad bellandum. & primo ex pte barach cum dicit̄: Qui accitis zābu. & neptālim ascē. r̄c. Aber aut̄ cine. b interponit hic: eo q̄ iahel vxor aber interfecit sisara. Iste aut̄ aber dicit̄ cine: eo q̄ descendit de ietro q̄ vocatus fuit. Lin vel cinetus & obab: sicut dictū fuit. s. i. ca. et Mu. x. vñ qđ subdit̄: Cognati moysi. In heb. h̄: saceri moysi. g Recesserat r̄c. q̄ habitabant in sorte iude: vt dictū ē. s. i. ca. scđo describit̄ p̄gregatio ppli ad pliū ex pte sisare cū dr. h Munciatūq̄ ē sisare r̄c. & p̄lira. i. Dixitq̄ del. Hic p̄n̄ describit̄ hostiū de Diuillo bellatio: & scđo ducl̄ iterfectio ibi Sisara aut̄. Circa p̄imū dr. Dixitq̄ del. ad ba. q̄ reuelationē diuinā. k Surge. ad pugna. l Hec ē ei di. r̄c. videf q̄ p̄riū dicat̄. s. In manu mulieris tradet̄ sisara. Dicendū q̄ vtrūq̄ verū est: q̄ fuit tradit̄ i manu barach ad debellandū & fugādū: & in manu mulieris ad interficiendū. m Perterruitq̄ do. si. r̄c. q̄ fulgura & coruscationes et lapides grādinis īmēle magnitudinis ceciderūt sup exercitū ei: ita q̄ nō poterāt sustinere s̄z multi mortui sunt: & aliij fugerūt & in fugiendo occisi sunt. ideo subdit̄: n Et ois hostiū r̄c. Hic cōsequēter describit̄ ducl̄ iterfectio p̄ modum q̄ sequit̄. cū dr. Sisara aut̄ fugiens puenit ad tentoriū iahel vroris aber cinei. cuī cā subdit̄: o Erat em̄ pax r̄c. & iō illuc diuertit securiō & marime: q̄ iahel inuitabat eū dicens: p Intra ad me do. mi. Iste aut̄ modus loquēdi. s. ingressus viri ad mulierē frequēter accipit̄ in scriptura p̄ cōcubitu carnaliz nō tñ semg: sed hic accipit̄ p̄ secutate refugij.

* Que ape, et pietas sit remissa. sit igit̄ amor: s̄z nō emolliēs. sit rigor: s̄z n̄ exasperās. sit cel̄: s̄z n̄ immoderate seniēs: sit pietas: s̄z n̄ plusq̄ expedit p̄cc̄s. Talāt̄ p̄nceps v̄l p̄lat̄ vocat viros aptos ad pugnādū h̄ sisara. i. h̄ diabolū: q̄ sisara iterp̄ta exclusio gaudij. diabolū āt n̄ sit̄ excludē fideles a gaudij pa- diisi. Hoies āt ad pugnādū apti h̄ diabolū: s̄t hoies vite laudabilē & doctrinē & celatores iusticie: q̄ tales p̄nt efficacē p̄dicare & lana p̄filia dare & vita p̄fere: pp̄ qđ significat̄ p̄ barach q̄ fulgor inēst̄ v̄l coruscatio quā seq̄t tonitruum: & iō signat fulgorē bōe vite & sonū sane doctrine. Sist̄ p̄ barach significat̄ hoies q̄ s̄t dīsc̄ti & iusti: eo q̄ fulgēt̄ iudicia nāli & tonat̄ s̄nia iudiciali: ap̄t qđ s̄t ad pugnādū h̄ iusticia valde ap̄ti. Lic̄ āt ā māibꝫ barach tradit̄ fuerit sisara debellād̄: nō tñ p̄ eū totall̄ p̄terēd̄: h̄ s̄t rebus q̄ eū reseruata. s̄p̄ iahel: vt dr. ā textu: q̄ cū clauo & martello p̄trivit caput ei: iō p̄ ipaz figurata fuit dōgo maria d̄ q̄ scribit̄ Gen. lii. c. Iō p̄terē caput tuūz: qđ ibidē d̄ diaboloz eo q̄ p̄tritio demōis q̄ p̄ serpēt̄ & sisara significat̄ fuit beate dōgi reseruata. e lii

A et in societatem victorie recipies. Tunc si digni fuerimus ceteris
bimis canticū istud reservū mysticis et propheticis sacramētis.

Tidē. In incipiēdo principes i isrl in voluntatib⁹ p̄pli bñdicte dñm et c. Benedictio inquit qua benedicim⁹ dñm sit in exor-

dio principū in isrl, deinde in voluntatib⁹ populi; verbi gratia.

Cū primū venim⁹ ad cultū dei; et initī

doctrine celestis accipim⁹; a principib⁹

isrl hec initia capiēda sūt: p̄ncipes autē

isrl. i. p̄pli christiani; angelos accipien-

dos puto: de q̄bus dicit: Angelī eorū

semper vidēt faciē p̄ris q̄ i celis ē. verbi

grā. Si eat q̄s puer ad scholā a magi-

stro q̄si discipul⁹ suscipit: s̄z non statim

ab ipo discedi sumit exordiū: sed cū ab

eo p̄ma tm elemēta suscepit: tradit⁹ alijs

erudiēdus: q̄si schole ip̄i p̄ncipib⁹: vt

cū ab illis q̄tū in ip̄is est fuerit edoc⁹:

tadē ip̄ius doctoris p̄fectiora p̄cepta

suscipiat. Institutionū ḡ nostraz initia

repetes. p̄pheta dicit: q̄ cū a principio

ceperint p̄ncipes opari in nobis: deinde

de nos voluntate et p̄posito p̄sequamur

et aucti p̄fectib⁹ iā ad bñdicēdū ipsum

dñm veniam⁹. In incipiēdo inquit: p̄n-

cipes in isrl. Initia sūt que lūuari a p̄n-

cipibus dicunt⁹. Post hec iā voluntate

p̄pria: et p̄posito nitendū est vt benedī-

cere dñm mereamur. p̄pls em̄ israel cū

iciperet exire de egypto et trāsire p̄ ma-

re rubrū: nihil ip̄ius p̄prio labore: sed

totū p̄ principes. i. p̄ angelos agebat.

Vn: vos tacebitis et dñs pugnabit p̄

vobis. Castator angel⁹ p̄ eis pugna-

uit: q̄ egyptior⁹ primogenita intremuit.

Israelitaz nec pecus mutire fecit. Nō

aūt expectandū est semp: vt angeli pu-

gnēt p̄ nobis: s̄z in principio tm ab his

principib⁹ iuuamur: s̄z p̄cessu tp̄is ope-

ret nosip̄os etiā armatos exire ad plū.

Ante em̄ q̄ bella discamus: anteq̄ pu-

gnas dñi pugnare meditemur: a p̄ci-

pibus angelis subleuamur: anteq̄ pa-

nis celestis annōnā p̄sequamur: et ag-

ni simulati carnib⁹ satiemur: anteq̄

debet mori: id est: q̄ ascēdit de radice dauid sa-

guie in ebrei emur: dñ paruuli sum⁹ et la-

cie alimur: vt initioz christi sermonē te-

neam⁹: itaq̄ puuli sub procuratorib⁹ et ac-

torib⁹ angelis agim⁹. Postea vero

dicit nobis: Induite vos armaturam

dei: vt possitis stare aduersus insidias

diaboli. Non patit nos vltra apostol⁹

sub alis lactatiū latitare. Inuitat nos

ad certaminū c̄pos. Vides quō oīa p̄

ordinē sūt in pplo dei: in incipiēdo p̄n-

cipes iuuāt. Cū adiut⁹ fueris ab eis et

erudit⁹ iā tibi ip̄se sp̄ote q̄ didicisti a p̄n-

cipib⁹ gere. Recete em̄ decoctis princi-

pis depositisq̄ rudimentis cōmittit no-

stre voluntati: vt vel laus merito sit n̄a

q̄si n̄a virtute quesita: vel culpa q̄ per

nostrā venit ignauia. a Audite reges. Adam. Aurib⁹

p̄cipite oēs satrape. Sicut inferiores sūt regib⁹ satrapē: ita et

aurib⁹ p̄cipere inferi⁹ videſt esse q̄ audire: audire ei ad interi-

orē p̄tinet hoīem. vii: Qui habet aures audiēdi audiat. Auri-

buses vero p̄cipere ad exteriorē et corporalē auditū. Ideo q̄ audi-

re debēt reges dicūt. Qui vero auribus p̄cipere satrape.

Adama. Exulta popule dei: audi tue nobilitatis insignia:

vocaris ad audiēdū verbū dei: nō vt plebs: sed vt rex: tu es ei

gen⁹ regale et sacerdotale. vii: Christ⁹ rex vester d̄ rex regū et

dñs dñantiū: sed si exultas de nobilitatis titulo: disce qđ agē/

do quisq̄ fiat rex. Regē te oīn esse facis: si regnet xp̄s in te.

Rex em̄ a regēdo dicit⁹ est. Si ḡ in te animus regnat et corp⁹

obtēperat: si virtus sobrietat⁹ p̄mas freno: merito rex vocarist:

q̄ recte reg⁹ et effect⁹ talis digne vt rex ad audiēda v̄ba diuina

vocaber⁹. b In die. sā. Qui euissē dicūt semite: q̄ i dieb⁹

sāgar ducl̄ isrl p̄occupate erāt ab hostib⁹ et n̄ audebat i domuz

dñi ad orōne ascēdere a qb⁹ nō scribit sāgar plene liberasse.

a Mari⁹ delboze q̄ et lapidoch tradit⁹.
Lapidoch iterptā fulgor. Barach fulmē
q̄ anteq̄ vsciscere isrl quasi fulgor resplē
debat in populo merit⁹. s. et progratiua ope-
rū postq̄ vero vltus ē isrl fulmē: id est p̄cu-
tiens vocatus est.

b Barach fil⁹ abinoem in illo die/
dicētes: Qui sp̄ote obtulisti d̄.
isrl alias vras ad periculū: bñdi b
a Tinteriorib⁹ aurib⁹. b Treges vocat
quos ad audiēdū verbū dei cōnocat.

c Exterioribus.

a cite dñ. Audite reges aurib⁹ d
a Lxx. satrape. Adam. Vox iusti ille
p̄cipite principes. Ego sū ego e
qd̄ est canore vocis et sincere mētis vt ca-
tilena ei⁹ diuinū delectat auditū q̄ oīno nō
habet in se rauū p̄cti sonū et nihil offendio-
nis i lingua: nihil crassitudinis i spū.

sum: q̄ dñ canā: psallam dñ d̄
a Terisse dicit dñs de seir: et trāsisse p̄ edō:
q̄ idumeis legē recipere nolēt⁹ dedit eam
deo isrl. Dñe cū exires de seir: s
ludeis in mōte sīna. a Timōs sīna. s.
et trāsires p̄ regiones edō: terrā b
a Facie dñi celi pauētes sudasse et aquis
stillasse dicunt⁹.

**mota ē: cēliq̄ ac nubes distilla-
uerūt aquis. Mōtes fluxerūt a**

a Cōtremuit et fumauit: subaudis.
facie dñi: et sīna et facie dñi dei i
a Vel enaph v̄l sanaph.

b Isrl. In dieb⁹ sangar filij anāth: k
a Iabel. s. interēpto sisara: apie sūt vie et
absq̄ vllō timore ibāt in domū dñi: non sū-
cut ante p̄ calles deuios.

in dieb⁹ iāhel quiueerūt semite/ i
et qui ingrediebanf p̄ eas: am̄
bulauerūt p̄ calles deuios. Cef
a Defuerunt. b Legis p̄dicatores.

**sauērūt fōrtes in israel/ et qui-
a Q̄ p̄dicando et exhortādo doceret: et co-
siliando ab hostib⁹ liberaret.**

**uerūt donec surgeret dēlbora:
a Tinermes fortes fecit et triūphales.**

**surgeret mat in isrl. Noua bella o
elegit dñs: et portas hostiū ip̄e s̄b**

dicit: i Alfa. dñi dei isrl. q̄ dñs descēdit sup mōte illuz:
vt d̄ ibidē: et ista siebāt i creaturis irrōnabilib⁹: vt p̄ hostēde

ref q̄ creatura rōnalis debet dēt timere et reuereri et corā eo
tremere timore filiali. k In die. sangar.

**Dicētes: q̄ i dieb⁹ sangar q̄is nō legat ma-
gn⁹ exercit⁹ venisse p̄ filios isrl: tñ terrā eoz subintrabāt aliq̄**

**latrunculi maxime d̄ philisteis: a q̄bus defendit eos sangar:
nō tamē p̄buit populo plēna securitatē ppter latrunculos sub-
intrātes. et hoc est qđ subdīt: l Quiueerunt semite. q̄**

**nō audebant hebrei ire p̄ vias philisteis. p̄pinquas nīsi in suf-
ficiēti societate ad se defendendū: quod non sit de facili et
frequentē. m Et qui ingrediebanf p̄ eas. in parua**

**comitiua vel solitarū. n Ambulauerūt per calles de-
uios. diuertendo a recta via ne inciderent in p̄dictos latrun-
culos. O ante h̄ic sit mentio de diebus iabel non est referē-
dum ad tempus postq̄ p̄cuserat sisaram sed ad tempus pre-
cedens. o Noua bella. Hic ponit tertia ratio que acci-
s̄t p̄f ex hostiū**

*** hostiū debellatio. Hic p̄n describit̄ gratiarūactio: sicut
rōnabiliter et iuste cōsuetū est fieri in qua quidē gratiarūacti-
one: q̄ vocat̄ canticū delboze: delbora p̄mo se et alios ad diuinā
laudes incitat. sed audaciā filioz isrl et ignauiam recitat/ ibi: De
machir. tertio cui attribuēda sit victoria explicat/ ibi: Diuissio.**

celo et c. quarto ip̄am iāhel cōmendat/

ibi: Benedicta inter mulieres iāhel.

P

rima

Prima

Prima</p

Ahabitas iter duos terminos tē. In hebreo aut̄ non habetur: duos: a Traxit cada. In mare rubrū qd̄ ē cadumī qd̄ ī terptat antiquor̄: eo q̄ antiq̄ miracula ibi sūt facta transēti b̄ filiis isrl̄: et peuntib̄ egyptior̄: vt qd̄ cadasuerib̄ egyptior̄ habeat pisces et bestie maris rubri cadasuera chanaaneor̄.

Ecērūt aut̄. Adam. Nō dicit̄ iualuisse La. VI et negligere cepit: mox iualuit hostis. Aduersū nos qz qui isrl̄ spm spm dicimur: spūalis hosti insurgit cū negligi m̄ mādata dei: et inimicis tradimur cū a grā dei deserimur.

Lūg

Nico.de lyra

* a In regiōe morome. l. excelsa: quia in mōte Thabor fuit congregatus exercitus barach: vt fuit dictū supra quarto capitulo.

a Venerunt reges.

q̄ erāt p̄federati ip̄i iabin.

b Et pugnauerūt.

q̄ venerūt ad expugnādū ba-

rach et eī exercitū: vt h̄. s.

iii. ca. c Nihil tule. p̄

dātes. minus dicit et pl̄ si-

gnificat: venerāt em̄ ad deph-

tadū terrā isrl̄: et tñ ip̄i et sua

ibidē remāserāt. d De

celo. Hic p̄n̄ delbora ex-

plicat cui ista victoria sit at-

tribuēda. l. ip̄i deo: et iō d̄:

Decelo d̄ ē p̄ eos. l. ful-

gure et grādine. e Stel-

la ma. in or. tē. b̄ d̄ ad dif-

ferēti illī victorie q̄ facta

est a deo p̄ isue: vt h̄. Jo-

sue. r. qz tūl sol et luna stete-

rūt p̄ spaciū vnī diei: i hac

aut̄ victoria nō steterūt s̄ p-

cesserūt in cursu suo.

B Torrens ci. zē. Cison et cadumim sūt noia torren-

tū. p̄e q̄s fuit bellū: et multi

cediderūt ibi et fuerūt s̄bmer-

si. g Cōculca aia mea

i. despice. h Robustos

i. sisarā et bellatores suos:

q̄ p̄fidētes i sua fortitudine

volet̄ p̄pl̄ dñi delere.

i Ungule egrū ce. et

magnitudine grādinis et ful-

guri et aspitate locoz fuerūt

lese et dissipate. k Hale-

dicite ter. me. tē. Dicunt

expositores nr̄i cōiter q̄ an-

gel̄ dñi h̄ accipit p̄ michae-

lej̄ p̄erat filiū isrl̄ ad custo-

diam: vt h̄. Dañ. r. Meroç

aut̄ nō nomē demois q̄ excita-

uit sisarā et suis ad venien-

dū h̄ filios isrl̄: cui dixit mi-

chael et malidicēdū et malis

angēl̄ sibi adiūct̄: iō subdiē:

l Maledicite ha. eī. i.

exercit̄ dñi q̄ erat exercitus

isrl̄: s̄ maḡ venerūt ad no-

cēdū: sic q̄ exponūt cōit̄ do-

ctores catholici. hebrei autē

alit̄ exponūt dicētes: q̄ āge

l dñi h̄ itelliḡ ip̄e barach

missus a deo ad pugnā p̄di-

ctā: vt p̄z ex dicit̄. s. iii. ca.

Angel̄ em̄ ē id qd̄ nūcius.

Maledic em̄ qd̄ ē nomē he-

braicū: equocū ē ad angelū

et ad nūciū. Meroç ēt̄ ē no-

mē hois potēt̄ q̄ h̄irabat p̄

pe locū ubi fuit bellū: et ido-

magis

magis fuit rep̄hēsibilis: eo q̄ noluit veni- et q̄ alij q̄ erāt lōge ppter qd̄ barach dixit ei maledicēdū et h̄ oibus sub eī ptate p̄stitutio: et hec expositiō maḡ videſ ac ordare lfe. m Bñ dicta iter my. Hic p̄n̄ delbora cō medat iahel q̄ sisarā int̄ fecit: vt p̄z ex p̄dict̄. iii. ca. n L̄ndicat in tabernaculo suo. In hebreo habet. Pre mulierib̄ in tabernaculo bñ dicat. i. p̄ mulierib̄ habitatib̄ i tabernaculis q̄ nō legū se- cisse tā virilis et caute. ideo ib̄ dicit̄: o Aquā pe. lac dedit. vt cit̄ dormiret et grauī. vt dictū ē. s. iii. ca. p Et i phi. prin. i. apta p̄ncipib̄. q Obtulit buty. i. lac pingue.

phiala ei ut videſ nō evas aptū p butyro. nā fm̄ Iſido. ethymol. vlti. iter vasa potatoria nūeraſ. hebrei tñ dicūt h̄ in phiala. i. i ba- cino. als catino: et ē vas in q̄ pōt offerri butyru p̄prie dictū. et fm̄ h̄ dicūt aliq̄ q̄ nō solū obtulit ei potuz vt petierat: s̄ etiā cibū: cete- ra patēt i l̄ra vſq̄ ib̄: r Per fene. vbi descri- bit̄ anxietas m̄ris sisare: eo q̄ vltra modū tardabat venire: quā nur̄ sua volēs p̄solari/r̄ndit: s Forsi tan nūc di. spo. bellato- rib̄ suis. t Et pul. fe- minaz. d hebreis.

v Eligif ei. ad cōcubis- tū. Ultimo ponif cōclusio cātici/cū d̄: p Sic pe- reāt oēs ini. tui dñe: q̄ te i tuis fidelib̄ p̄sequit̄: sicut dictū ē saulo Act. ir. a Saule saule qd̄ me p̄sequi- ris. y Qui aut̄ dili- te. tē. In hebreo habet: In fortitudine sua: qd̄ ex- ponūt hebrei d illa fortitu- dine sol futura. de q̄ dicit̄ Elsa. xx. f. Erit lux lune sic lux solis: et lux solis erit se- p̄p̄licit̄ sicut lux septem- dierum.

La. VI

Ecerūt autēz. Hic p̄n̄ descri- bit̄ quarta tribu latio q̄ facta fuit per reges mādiā: et a qua liberati fue- rant filiū isrl̄ q̄ gedeonē: et diuidit̄ in duas p̄tes: s̄c̄ principalē et incidētālē. se- cūda incipit. ix. ca. Prima in duas: q̄ primo describi- tur tribulatio. secūdo libe- ratio/ib̄: Qui misit ad eos Circa primū dicit̄: Sece- rūt at filiū isrl̄ ma. nō d̄: hic addiderūt facere malū: sicut in alijs tribulationib̄ d̄ post primā: cui rōnē as- signat̄ hebrei dicētes: q̄ p̄ cātici delbore et barach et eō p̄ merita p̄cta p̄tita erat simpl̄ dimissa. a Qui tra. tē. vt deformitas vel dedecus culpe nō trāsiret sine decorē iusticie.

Moralis. 3 Fecerūt tē. mādiā Per mādiā q̄ ē terptat iniquas diabol̄ si- gnificat: q̄ pp̄ excellentiā malicia nō solū iniqu⁹ sed etiā iniquas nosat̄: q̄ exer- citū vero mādian diaboli 3. a. et. 4. a. satellites intelligunt.

* In herbis

Slo.ordi.

Judicum

La. VI Nico. de lyra

Gla. Cūq seuissest. Adamā. Nec patiebat isrl sū carnem.
E Seminabat terrā: sū q. p. p̄tis suis traditus erat inimicis: p. frugib⁹ corruptionē metebat. Nos vō q. sū spm isrl nomina⁹ mur: aliquā seminamus: t. nō p̄it inimici semīata corrūpe: vel insidiari agriculturē n̄e. Et autē qn̄ sata n̄a corrūpunt. vñ:
Sal. 6.b Qui semiat in carne: de carne metet corruptionē. Qui autē semiat in spū de spū metet vitā eternā. Dadianite ḡ semia eo rū corrūpūt: q. in carne seminat t. eoz fruct⁹ exterminant: t. perirent. Que vō in spū seminant: nō p̄it madianite corrūpere. Nō em̄ p̄it demones ascēdere ad. spūa les c̄pos: t. noualia spūs temerare: eoz. s. q. nō seminat lug spūas: sū inouat sibi noualia. Frequenter etiā accidit vt q. in spūali ope multū desudās pl̄imos fruct⁹ fecerit: t. replete rit horrea sua fruge iusticie: t. m̄ta bōa oga p̄diderit in conclavi p̄scie sue: sed si negligat t. post labore p̄eliu⁹ ad voluptrā p̄gat: oia illa bono⁹ semia dñan te libidie corrūpenſ. Jō dictū ē: Oi custodia serua cor tuū. Custodiēdū ē igis cor: ab oī p̄tō: p̄cipue in tpe p̄secutiōis. Si q̄s em̄ tūc deneget fidē oēs iusticie fruct⁹ amisit: nud⁹ repete fact⁹ t. inanis: t. diu q̄lit⁹: t. m̄to vix labore collectus: subito ois labor effundit. sū illid: Oēs iusticie ei⁹ q̄s fecerat nō recōdabunt. Orem⁹ ḡ vt p̄secutiōne sustinere possūmus: q. tribulatio patientiā opak: patiēntia p̄bationē: p̄batio spem. Pretendit em̄ p̄batio n̄a nō solū v̄lq; ad v̄ba sū v̄lq; ad sanguis p̄fusionē: q. r̄p̄s quē seq̄mūr p̄ redēptiōne n̄a effudit sanguine suū: vt inde exēam⁹ loti in sanguine n̄o. Baptismū em̄ sanguis solū est qđ nos puriores reddat q̄ aq̄ baptismi. de quo d̄: Baptismū habeo bapticari qđ vos nescitis. p̄fusionē ḡ sui sanguis baptismā notauit. t. si nō ista docēs offendor: vereor ne baptisma istd eminentius sit illo baptimate qđ p̄ aquā traditur. Illud em̄ acceptū valde pauci imacula te v̄lq; ad exitū vite custodiūt: hoc vero qui bapticatus est ultra peccare nō potest: t. si temerariū nō est in rebus talibus audire aliqd: possumus dicere q̄ p̄ illud baptisma p̄tā p̄terita purgant: p̄ istud etiā futura perimunt: t. venies p̄n ceps huius mūdi ad tales aīaz nō inuenit quicq; imo sanguinis p̄fusionē lospit: nec audet in aliq̄ criminari animaz morte sua clarificata: sanguine lotam.
b Qui misit ad eos vi. t̄c. Aug⁹. Cur nō dicat nomen huius p̄phete: latens causa est: nō t̄ nullā esse arbitror. Sed q̄ post v̄ba q̄bus exprobavit inobedientiā pplo. sequit̄ scriptura dicēs: Et venit angelus dñi: t. sedet sub queru cu que erat in eph̄a. nō absurde intelligitur iste angelus nomine viri significatus: vt postea q̄ hec verba dixerit venire ad querū: t. ibi sedetur. Nomie em̄ viro⁹ sepe dicunt̄ angelii: sū angelos p̄phetae dici nō occurrit: q̄uis eū qui p̄pheta est sepe occurrat angelū dici. Sū si angeloz dicta p̄phatica nota sunt. i. q̄ bus futura p̄nūclauerit: cur nō possit angelus p̄pha dici. c Cū gedeon. **W**ist. Gedeon christū significat: qui sub vmbra sacre crucis predestinato incarnationis future mysterio cōstitutus reūtitudine iudiciū quasi virga electionem sanctoruz a viro⁹ paleis sequestrabat.
Ni. de ly. **D**a mihi
a Fecerūtq; sibi antra. s. pauperes t. debiles t. timidi: vt se abscederet. b Et munitissima ad repulcq; q̄tū ad potētes vt ibi refugū haberent.
Pro. 4.d
Ezech. 18. e
Rom. 5.a Baptism⁹ sanguinis
Luc. 12.f
Hystice

beret. c Cū gedeon seuissest isrl t̄c. i. tpe vernali q̄ semina incipiūt fructificare: vt null⁹ vici⁹ remaneret hebreis. d T̄pi ei t̄c. ita q̄ p̄ int̄perie aer⁹ nō cogereſ exire de terra donec oia essent p̄supta. Letā patēt in l̄fa. e Qui misit ad eos v̄bi. Hic p̄n̄ describis liberatio de dicta tribulatiōe. Circa qđ sc̄iē dñū q̄ sīc supra dictū ē t̄ p̄z ex decursu libri: qn̄ filij isrl peccabat affligebanſ: t. qn̄ penitebāt liberabāt. t. iō dñs primo mittit eis rep̄hēsorē vt vere peniteat. Sc̄do adiutorē vt vincat̄ ibi: De nit at āgel⁹. Circa p̄mū d̄: Qui misit ad eos virū. Dicunt cōit expositores n̄i q̄ fuit angel⁹ in specie viri t̄ ille idē q̄ infra noīat angelus. Hebrei at̄ dicūt q̄ fuit phinees fili⁹ eleaçari sacerdoti. t̄ satis videſ ex textu q̄ iste missus a deo fuerit hō ver⁹: siue fuerit phinees siue ali⁹ us: qz d̄: in textu: Misit ad eos virū. p̄pheta. angeli. vō in sacra schūra nō vocant̄ p̄phē q̄tū mihi occurrit t̄ h̄rōabilit̄: qz l̄z p̄phetica cognitio sit clarior noticia fidei: t̄n̄ est enigmata: cognitio vō angelo⁹ q̄ cogitantes in v̄bo de q̄ est h̄ sermo: clara ē t̄ absq; enigmate. f Ego vos feci cō. t̄c. In signis mirabilibus: sic in Ero. p̄v nef. g Ne timeatis t̄c. Impen- dēdo eis latrā. h Et nolivisti t̄c. sū ad idolatriā declinastiſ. t̄ iō merito cecidisti in tribulatiōne istā. i Venit autē angelus. Hic p̄n̄ describis missio adiutoris angelī p̄ cuius assistētiā gedeon habuit victoriā: t̄ non fuit phinees sū verus angelus. Circa qđ p̄mo ponit vocatio ducis. Sc̄do modus certaminis: ca. vij. Circa primū primo duci p̄ceptū ad aggrediendum p̄gnam. Sc̄do signū ad cognoscendū p̄sonaz esse angelicā: ibi: Et ille. tertio mādatū destruēdi patris idolatriam: ibi: Cūq adhuc esset. q̄rto duplex signum assequendi victoriā: ibi: Vixitq; gedeon. Circa primū d̄: Venit autē angelus dñi in specie viri. Tamē erat verus angelus del: vt patebit ex sequētibus. k Et pertinebat ad ioas patrem familie ezri. Dicitur autem hic pater nō ratione generatio nis: sū qz erat potētior: t̄ principalior: in familia sua. diuidebāt em̄ tribū familiās: t̄ familiē i domos t̄ dom⁹ in capta viro⁹: sic dictū fuit Josue. xvij. ca. l Cūq gedeon filius eius t̄c. Ad p̄uidendū sibi de vicu. m Et fuderet madian. Ad aliquid fornicatum. n Apparuit ei angelus domini. In specie viri. o Et ait. Salutādo eum. p Dominus te cum viro⁹ fortissime. Dixitq; gedeon t̄c. Non p̄pter p̄terita nec p̄pter eius conditionem: quia preparabat se ad fugam: sed propter futura in quibus habiturus erat ex dei assistētiā victoriā. Unde sequitur postea:
*** t̄c. In herbis cuncta vastabant. Per herbas intelligunt̄ initia bono⁹ ope: q̄ demōes nitunt̄ destruere ne fructus bonus inde sequas. sed cōtra madiā t̄ eius exercitū a deo mīlit̄ gedeon p̄ quē allegorice xps signifit: qz gedeon interpret̄ circuens in vtero: qđ bñ cōuenit homini xpo: nam ab instanti sue p̄ceptionis fuit vir p̄ficiens scientiis t̄ virtutibus vtero virginali circūdatus: Hiere. xxxi. d. Creauit dñs nouū sup terrā: semia circūda bit v̄z. Et sic xps sū qđ hō fuit vir circūdatus in vtero. Quicāt d̄: p̄ Dñs tecū viro⁹ for. Ma cō eo fuit de in vnitate p̄sue p̄p̄t qđ vocatus ē emas. *** nūcl. Ipe

a **D**a mihi signū. **A**dām. **V**ir erudit⁹ ⁊ h̄ns iſeu p̄deceſ ſoris exēplū cauti⁹ agit. Sciebat em̄ posſe angelos tenebrarū trāſfigurare ſe i angelos luci; ſo examiat ſp̄m ſi a deo ſit. Sp̄i ritualis em̄ oia examiat. Sié p̄delleſſor⁹ ei⁹ iſeu naue cū p̄nci p̄ celeſtis militie vidifſec inq̄rit: ſi n̄ eſ an aduersarioꝝ. **G**o gedeō diſcurit āgelicā viſionē diuſita te ⁊ mutatō ſignoꝝ. b **P**ortās.

Aug. **D**ātēdū q̄ p̄ gedeō n̄ ait āge lo: offerā tibi ſacrificiū: ſz offerā tibi ſacrificiū meū: ⁊ ponā i ſpe.tuo. vñ itel ligēdū ē: n̄ cū āgelō ſz p̄ āgelū ſacrifi ciū obtuliffe. **Q**d angel⁹ oñdit: q̄ non ab eo tāg ſibi ſūp̄lit: ſed ait illi: Accipe carnes ⁊ acymos panes ⁊ pone ad pe trā illā: ⁊ ius effūde. Et cū h̄ feciſſet: ex tendit angel⁹ dñi ſumū virge q̄ i ma nu ei⁹ erat ⁊ tetigit carnes ⁊ acymos ūc. ita ipſe angel⁹ in ſacrificio officiū ministratō ſi pleuit. Ignē em̄ hō miniſter: vt hō ſine miraculo ſbieciſſet: quē mirabilit̄ vt angelus ipſe ſubieciſſet. De niq̄ tūc cognouit gedeō q̄ angel⁹ dñi eēt. h̄ em̄ ſcriptura ūtinuo ſb didiſ: ⁊ vi dit gedeon qm̄ angel⁹ dñi ē. Priuſ ḡ tanq̄ cū hoie loq̄bat quē tñ hoiez dei credidit: vt corā ipſo ſacrificiū vellet of ferre velut adiuuādus p̄ntia ſtitatiſ ei⁹. c **I**ngressus ē itaq̄ ge. **G**re go. Gedeon cū a paleis frumēta diſcu teret: angelū vidit: ad cui⁹ impīu corit hedū: ſupra petrā poſuit: ⁊ ius carniū ſupfudit. Que āgel⁹ virga tetigit ⁊ ea ignis exiſtē de petra ūlumpſit. frumen tuvirga cedere eſt rectitudine iudiciū a viſioꝝ paleis virtutuz āgnā ſepare. hec agētō angelus appet: q̄ tātō magis dñs iteriora denūciat: q̄to ſe ſtudioli⁹ hoies ab exteriō: ib⁹ purgāt. Qui occidi hedū p̄cipit. i. oēm appetitū n̄rē car niſ ūmolari: carnesq̄ ſupra petram po ni: ⁊ ius carniū ſupfudi. Petra ſignifi cat xp̄z de q̄ d̄: **P**etra aut̄ erat christ⁹. Carnes ſupra petrā ponim⁹: cū corp⁹ noſtrū xp̄i imitatiō cruciam⁹. Ius eti am carniū ſupfudit: q̄ in cōuerſatione xp̄i ipſas etiā cogitationes carnales exi naniuit: q̄li em̄ ius ex carne liquatū in petra fundit q̄n mens a cogitationuz carnaliū fluixū vacuaſ. **Q** angel⁹ ſo ga tangit: q̄ intentionē noſtrā ptas diuini adiutorij n̄o deserit: d̄ petra ignis exit ⁊ ius carnesq̄ cōſumit: q̄ afflat⁹ a re dēptore ſp̄us tāta cor noſtrū flāma cō punctiōis cremat: vt oē qd̄ in eo eſt illi citū opis ⁊ cogitationis exurat. pfecta em̄ mēs ſoliter iuigilat: vt nō ſolū p uerſa agere renuat: ſz oē etiā qd̄ in ſe p cogitationes turpiter ligatur tergar.

D **I**ngressus eſt. ūc. obtulit ei⁹. **A**ug. Querit q̄re gedeon auſſit ſacrificiū offerre p̄ter locū vbi iuſſerat de⁹: p̄bi buit ei⁹ extra tabernaculū ſuū ſacrificari ſibi cui tēplū ſuccellit. Tp̄e aut̄ gedeonis tabernaculū erat in ſilo. ſz ſciendū q̄ an gelū p̄mo p̄phetā putauit ⁊ de offerēdo ſacrificio dñi in illo cō ſulit: **Q**d ſi ille p̄buiſſet n̄o fieret. ſz q̄ anuit auctoritatē dei gedeō ſecur⁹ ē. Ita em̄ de⁹ legitima illa ūſtituit: vt leges nō ſibi: ſz hoib⁹ daret. vñ qd̄ p̄ter illa ipſe p̄cepit n̄o a trāſgressoribus ſz ab obediētib⁹ ip̄letū eſt: ſic abrae de ūmolādo filio. Sic helias extra tabernaculū dñi ad cōuincēdos ſacerdotes idolo rū ſacrificauit ex p̄cepto dñi q̄ hoc ei⁹ reuelatiōe ⁊ inspiratione luffit. Quāc̄ tāta ūſuetudo p̄ter tabernaculum ſacrificādi cre bruerat: vt etiā ſalomō i excelsis ſacrificasse iuueniāt: nec ei⁹ ſacrificiū fuſſe reprobatū: ⁊ tñ notanſ reges q̄ inter opa laudabilia nō deſtruuerūt excelsa: vbi ſz legē dei pp̄ls ſacrificare con ſueuerat: ⁊ q̄ deſtruuit maḡ laudat. Ita de⁹ ūſuetudinem po puli ſui: qua p̄ter ei⁹ tabernaculū: tñ nō dijs alienis offerebat ſz deo ſuo ſuſtinebat poti⁹ q̄ betabat: etiā ſic eraudiēs offeren ſes. **Q**d aut̄ gedeon ſecit p̄ angelū. p̄curatū eſt vt p̄phetice ſieret: vt in prophetia petra illa commendaretur. Lui nō ſacrifi catum eſt: ſed

* a **V**ade in hac for. tua. quā habebis p̄ aſſiſtentia me am. b **E**t liberabis iſrl. nō p̄ teipm ſz p̄ me/ ideo ſubdiēt c **S**cito q̄ mi. te. Qui r̄ndens ait: **O**bſecro mi dñe i q̄ libe. cetera patet ex dicte. d **E**t ille: **H**ic p̄n̄ dat ſignuꝝ gedeoni q̄ vere angel⁹ dñi loq̄bat ei⁹: ⁊ h̄ eſt qd̄ petit dicens: e **D**a mihi ſignuꝝ q̄ tu ſis. f. miſ ſus ex pte dei. f **N**e recedas hinc do. re. Nō eſt itelligēdū q̄ p̄ h̄ vellet offerre ſacrificiuꝝ ei q̄ ſibi appεbat qd̄ ſoli deo ē offerēdū: cū adhuc i graret ſi eēt p̄pheta v̄l angel⁹ a do miſſus: ſz p̄ volebat experiri p̄ ſignuꝝ a deo datū in acceptatiōe ſacrificiū p̄ illū q̄ ſibi appa rebat deo offerēdū ſi eēt v̄e a deo miſ ſus: nec in h̄ peccauit: q̄ ſz eēt p̄hibituofferre ſacrificiū extra locū vbi erat ta bernaculū: p̄ut dictū fuit Jofue. xxv. h̄ tñ itelligēdū ē ſicut ibidē dictum fuit de modo cōi. poterat tñ alibi offerri de ſpeciali mādato dei p̄ angelū vel p̄phe tā loquētē in hoie del: qd̄ iſte gedeon volebat expiri. ſm illud. i. Job. iii. a. Probate ſp̄us ſi ex do ſint. g **A**z̄y mos panes. ex h̄ dicit hebrei q̄ erat ſolēnitas paſchalis in q̄ iudei ſeptem dieb⁹ utunt acymis: ſz h̄ argumentuſ nō valet: q̄ panes dño oblati ſbebāt eē acymi etiā alijs tpib⁹. h̄ **T**ulit oia ſub queruſ ſz ob. ei. nō tanq̄ ei ſacrificiū ſz vt p̄ eū offerret deo ſacrificiū / i ſequit poſtea. i **E**xteedit an gelus dñi ſu. virge qua te. In ma nu ſz te. car. ſz pa. azymos: tāg of ferens ſacrificiū. k **A**ſcenditq̄ ig. in ſignuꝝ diuine acceptatiōis. ſeq̄:

* **H**eu mi dñe n̄uel. Ipſe gedeon deſtruxit aram baal ſz nouū ſacrificiū obtulit vt i textu dr̄: p̄ qd̄ fuit ſiſtificatū q̄ xp̄s p̄ ſe ſz p̄ diſcipulos idolatriam deſtrueret: ſz eu chariſtie ſacrificium iſtitueret: q̄ vide muſ eē cōpleta. Gedeon etiā ſua p̄ce ſecit roře in vell⁹ deſcēdere. Per roře aut̄ ſbū p̄dicatiōis itelligit Deutero. xxv. a. Fluatv̄t ros eloquiū meū. Vel lus ē vēſtīmētū ouis: ppter qd̄ ſignat pp̄lm iudaicū q̄ dicebat grex ouū dñi an aduētum dñi. Per h̄ aut̄ q̄ gedeon roře deſcēdere feč i vellus: ſignificatū fuit q̄ xp̄s in pſona p̄pria erat tñ iude deis p̄dicatur⁹: ppter qd̄ dicit Dat. xv. c. Nō ſuſ ſiſtū ſiſtū ad oues q̄ perierūt dom⁹ iſrl. Tūc etiā dicit diſcipulis ad p̄dicandū miſſis. Dat. x. a. In viaz gentiū ne abieritſ: ſz poti⁹ ite ad oues que perierūt dom⁹ iſrl. Et ſic ros p̄dicatiōis fuit tñ in iudea q̄ p̄ vellus ſignificatur: ſz gentilitas fuit ſicca que

per aream ſignificat. Tertianen q̄ poſtea iudea verbuſ dei repulit ſz gentilitas illud deuote recepit. ppter qd̄ paul⁹ ſz bar nabas iudeis cōſtanter dixerunt Acf. xiii. g. Nobis oportebat primū loq̄ verbū dei: ſz qm̄ repellit illud ſz indignos vos iudi catis eterne vite: Ecce cōuertimur ad gētes: ſic em̄ p̄cepit nob̄ deus. Et tūc fuit ros in area. i. in gentilitate: ſz ſiccas in velle re. i. in iudea p̄ vellus ſignificata vt dictū eſt. **D**oraliſ ſūt p̄ gedeon ſtudiosus in ſacra ſcriptura ſignificat: q̄ ſicut dictū eſt: gedeon cōciens in vtero interptat. Tuterus autes in quo concipiūtūt ſz nutritūt ecclie ſili ſpecialiter litterati eſt ſa cra ſcriptura. vnde ſuper illud P̄. Errauerūt ab vtero dicit Aug. id eſt a lege. Nunc aut̄ vterū circuit ſtudiosus per dili gentem inquisitionem. Iſte etiā ſicut alter gedeon deſtruit aram baal doctriṇam cōſutando: ſz aliam aram cōſtruit ſanam doctriṇam cōfirmādo. Ipſe etiā deo p̄ncipaliter ope rante ros diuini verbi iſtuit in vellus ſimplicib⁹ xp̄ianis p̄di cando q̄ per vellus ſignificant: ſz vellus rořare ceſſat quando ex ſeruore deuotionis ſe tranſiert ad p̄dicandū infidelibus p̄ aream ſignificatis: ſz tūc ros eius eſt in area ſz nō in vellere: quia in duobus locis non poſteſ ſimul eſſe.

t1. q. 1. c. ſcri ptura

Ecce catū est: sed de illa ignis memorat exiſſe: quo ſacrificium conuideret. Sive enī per aquā quā pccuſſa petra effudit in heremo: ſive per ignē donum ſpiri- tū ſtancti ſignificat: qd ditillime ſuper

Joh.7.f nos effudit christus. vnde: Si quis ſi- tit veniat et bibat. Qui credit in me flu- mina de vētre eius fluent aque viue. hoc aut̄ dixit de ſpiritu quem accepturi

Act.2.a erāt credentes in eum. Et alibi: Vnde ſunt illis lingue diuine velut ignis &c.

Luc.12.f Et ipē dñs ait: Ignem veni mittere in terram. a **Lolleqz taurū**. Iſid. Quē pater idolis deputauit, hunc ge- deon occidit et aliū ſeptennē immola- uit deo. In quo oſtendit post aduentū christi: omnia gētilitatis ſacrificia abo- lenda: ſolūqz iam ſacrificiū paſſionis christi pro redēptione ppli deo oſfe- rendū. Ipse enī eſt vitulus ſeptennis plenus. s. ſpiritu ſeptiformi. b **Igi- tur oēs. Adam.** Cōuenierunt aduer- ſum iſrael madianite: qui interpretan- tur extra iudicium qui ſez extra iudicium dei ſunt: et extra lege peccauerunt: et ex- tra lege peribunt. et amalech. i. ppli ablingēs natio. s. terrena: ventri et ga- le dedita. carnalis. s. iſrael cōuenit con- tra ſpūalem. Difſenſe eis etiā filii ori- entis. Ois enī qui ſug ſe nomen chri- ſti ſuſcipit: filius efficitur orientis. de- chriſto enī dicit: Ecce vir orēs nomē eſt illi. Sed non ſemp q̄ christi nomen habēt in ecclēſia chriſti pmanēt: cū he- retici qui censent noīe chriſti ecclēſias et fidem expgnant: filii orientis cum madianitis et amalech expugnant po- pulum dei cum paganiſ. s. et iudeis.

Zach.6.c **In valle iezrael. Adam.** Que interpretat ſemē dei. Non enī audet aduersari illuc ire: vbi ſunt iā nati fru- cti ſpiritus. Sed vbi adhuc ſemen dei iacet: et nondum fructus ascendit. Aliud enim cecidit ſecus viam et volu- cres celi diripiunt illud: hi ſunt. s. q̄ au- diunt verbum dei: et cum leticia fuſcipi- unt. Venit autē diabolus et tollit ver- bum vel ſemen de corde eorum. Sic ergo iſti veniunt et volunt tollere ſemen dei de corde eorum in quibus ſemina- tum eſt: q̄ inueniunt eos in vallib⁹ po- ſitos et ima ſectantes. humiliiter enī et indigne et iudaico intellectu ſuſcipiunt verbum dei. Qui autē ab humilitate littere ad excelsa ſpiritus coſcendit: ni- hil ei rapiunt madianite: vel amalechi- te: ſed neqz filii orientis: quia conſtitu- tus eſt in vertice intelligētie ſpūalem.

Si ſaluum

Nico. de lyra

* a **Heu mi dñe deus q̄rvidi** angelū dñi facie ad fa. Ex hoc enī quod ſcriptum eſt Erodi. xxv. d. Non videbit me homo et viuet: ſurrexit opini- oni inter vulgares et ſimplices iudeo- rum: q̄ homo videns deum vel ange- lum ſibi apparet in ſpecie aliqua ſen- ſibili: deberet cito mori: quod non erat verum. ideo ſubditur: b **Ne time- as: non morieris.** Edificauit ergo ibi gedeon altare. hoc dicit hic per anticipationem: quia non edificauit illud niſi poſt diuinaz relationem que habetur parte ſequenti.

c **Liqz adhuc eſſet in ephra.** Hic conſequenter datur gedeoni mā- datum de patris ſui idolatria deſtru- da. cum dñ:

virga. s. pccuſſa. i. crucifixa: nec ſolū facta: ſed etiā cu- pidites purgant. caro enī bedi culpā facti: ius ſi- gnificat illecebras cupiditatis: exiſt ignis de petra: q̄r caro chriſti diuino ſpiritu repleta oia pctā exuſſit. vnde: Ignem veni mittere in terram &c.

ignis de petra: et carnes acymosqz pa- nes ſlumpſit: angel⁹ aut̄ dñi euauit ex oculis ei⁹. Videlqz gedeon q̄ eēt ange- lus dñi ait: Heu mi dñe de⁹: q̄rvidi an a gelū dñi facie ad faciem. Dixitqz ei dñs: Pax tecū. Ne timeas: nō morier. Edificauit ḡ gedeon altare dñio: vocauitqz illud dñi paxi vſqz i pñtē diē. Cūqz ad eēt i ephra q̄ ē familię ecri: nocte il- la dixit dñs ad eū: Tolletaurū p̄fis tui: et alterū taurū annoꝝ ſeptē: deſtruesqz f̄ Superior vel deuoatoꝝ.

a arā baal q̄ ē p̄fis tui: et nem⁹ qd circa arā ſe ſuccide: et edificab̄ altare dñio do tuo b

in ſummitate petre hui⁹: ſup quā aī ſacri- ficiū poſuisti: tollesqz taurū ſecūdū et f̄ offeres holocaustū ſup ſtruē lignoz q̄ de nemore ſuccideris. Assumptis ḡ ge- deo decē viris de ſeruis ſuis: fecit ſic p̄cepit ei dñs. Timēs aut̄ domū p̄fis ſui et hoies illi⁹ cītar̄ p̄ diē noluit facere: ſz oia nocte cōpleteuit. Cūqz ſurrexifent vi- ri oppidi ei⁹ mane: vidēt deſtructā arā baal lucūqz ſuccisuz: et taurū alterū ipo- ſitū ſup altare qd tūc edificatū erat. di-

xerūqz adiuicē: Quis hoc fecit: Cūqz p̄qrerēt auctore facti dictū ē: Gedeon fi- li⁹ ioas fecit hec oia. Et dixerit ad ioas:

Produc filiū tuū huc: vt moriaſ: q̄ de ſtruxit arā baal et ſuccidit nem⁹. Quib⁹ ille rñdit: Nūqđ vltores eſt baal: vt pu- mnetis p eo: Qui aduersari⁹ ē ei⁹ moria- n

tur aī ſlux craſtina veniat. Si de⁹ eſt vindicta ſe de eo q̄ ſuffodit arā ei⁹. Ex-

a **Ita.** Circūiens in viero: hic eſt chriſtus q̄ i vte- ro virginis incarnatus: intra vterū ſuit p ſubſtantia infirmitatis: et extra mundū p potētā maiestatis.

b **Id eſt fortis ſtra baal.** illo die vocat⁹ ē gēdeo hierobaal: eo q̄ dixiſſet ioas: vlcifcaſ ſe de eo baal q̄ ſuf-

a **Extra iudicium.** b **Ppli ablin- gens: id eſt ventre et gule deditus.**

b ſodit arā ei⁹. Igil ois mādiā et amalech p

a **Adamā.** Ex. orietis fili⁹. i. falsi christiani.

c **Orīetales ppli ſgregati ſunt ſimul: et trā a Adamā.** In delectis. i. et humiliib⁹ locis caſtra po- nunt qui ppli dei expugnare volunt.

d ſeūtes iordanē caſtrametati ſunt i vālle a **Ux.** spūs dñi p̄fortauit gedeo. b **Tipluit eū** spūs sapie: et intellectus: spūs ſilij et fortitudinis. ieqrael. Spiritus aut̄ dñi indūt gede-

a **Adamā.** Ex. et vocauit p̄ ſe abiecer: q̄ ſez nūq- on: q̄ clangēs buccina ſuocauit domū erat: interpretat aut̄ p̄fis nři auxiliū nō ḡ aliquē ho- minem ſed patris ſummi videtur vocaſſe auxiliū.

abiecer ut ſeq̄et ſe. Difſitqz nūcios in vniuersum manaffen: q̄ et ipē ſecutus ē eum: Et alios nūcios in aſer et cabulon et neptalim q̄ occurreſt ei. Dixitqz gedeon

da/ cum dicitur: d **Dixit** ſ dominus ad eum. Tolle taurum patris tui. qui ido lo baal ſacrificari debebat.

e **Et alterum taurum annorum ſeptem.** Id ē im pinguatū ſeptem annis ut idolo baal ſacrificetur.

f **Deſtruesqz aram ba- al.** tanqz abominās idolatriā.

g **Et nemus quod cir- ca aram eſt ſuccide.** vbi ho- mines exercebant luxuriam.

h **Et edificabis altare domino deo tuo.** iſtud eſt altare: de quo ſupra dictuz eſt per anticipationem. quod pa- tet ex eo quod ſubditur:

i **In ſummitate petre hui⁹ ſuper quā ante ſacri- ficiū poſuisti.** quia i uno lo- co non poterat ab eodem edi- ſicari ſimul duo altaria.

k **Tollesqz taurum ſe- cundum.** impinguatum ſe- ptem annis: ut p̄dictum eſt.

l **Et offeres holocaustū ſuper ſtruē lignozum.** Et predictis patet q̄ edifican- do altare alibi q̄ in loco taber- naculi et offerendo ibi nō pec- cauit. quia hoc fecit de ſpeciali mandato dei: ut p̄t p̄dictuſ ibi:

m **Munquid vltores eſt baal.** vt pugnetis p eo. hoc dixit quia nolebat fili um ſuum mori.

n **Qui aduersarius eſt eius moriatur.** non per ho- minem: ſed per ipsum baal ſi

deus eſt quia potest ſe vindicare. o **Ex illo die vo- catus ē gedeon hierobaal:**

p **Id eſt fortis contra baal: vel** fortior baal ſim p̄rietatem hebraici ſermonis: quia non vin- dicavit ſe de eo baal cū tamē deſtruxiſſet altare eius.

q **Igitur omnis madi- an et amalech &c.** Dicūſſo

r **Hic con- ſequenter datur gedeoni du- plē ſignum aſsequēdi victori- am.** et primo deſcribitur bellī

s **preparatio/cum dicitur: Igi- tur omnis mādiā et amalech &c.** et patz littera. ſecondo.

t **Subditur ſigni petiſio et cōces- ſio/ibi: q̄ Dixitqz gedeon**

u **et videt q̄ gedeon pecca- uerit p̄tēdo ſignū: cū iā eſet**

v **certificatus q̄ ille q̄ ſibi appa- ruerat et victoriā p̄misrat eſ**

w **ſet verus angelus dei: ut p̄t p̄dictis. Ad qd dicendū q̄**

x **qñ petiſ ſignuz ex diſſidentia poſt certificationem de nūcio dei peccatuſ eſt: ſed quādo petiſ**

y **petiſ ſignū de ſanitate ſua futu- ra: quā tamē annunciauerat ei Elaias porpheta: ut h̄. iii.**

z **Reg. xx. et Elaias. xxviii. et b̄** mo petiſ gedeon ſignū ū victoria ſibi futura: et p̄t p̄dicto hoc ex cepto.

An pete- ſignum ſu- peccatum

a **S**i saluum facis. Si saluum facis p manū meaz isrl quēad modū locut es. Ecce ego sum et ponā vellus lane in area tē. Cū multa sint et innumerā signa q̄ petere potuisset ad 2firman dā pmissionē dei. q̄rit q̄re post angelicā vocē et pmissionē ce- leste h nouū signū petiit q̄ ipetrato vellus in pelū exp̄mit: q̄re

cōuerso ordine scdm signū depositit:

psertim cū dictū sit: Nō tentabis dñm deū tuū. S̄z exitus rei docet nō esse fa-

ctum ptra mandatū. Non em̄ exaudis set de petitionē si fuisset ptra legem.

Vidēda est ḡ hui mysterij ratio. De-

mini aut̄ quēdā ex pdecessō:ib⁹ nostris

vellus lane pp̄lm isrl dixisse. Reliquā

aut̄ terrā: reliquas gentes: et errorē q̄

cedidit sup vellus vbi dei eē: qd illi so-

li pplo celit missum ē. Supra solū em̄

isrlros diuine leḡ venerat. Siccitas

aut̄ oēs gentes habebat q̄s nullus hu-

mor diuini vbi infundebat. b In

area. Idem. Nō vbiqz: nō in capo:

nec in saltu: sed in arca vbi messis est.

Messis quidē multa opari autē pau-

ci. Preuidebat p sp̄m sanctū: q̄ xps in

area cōgregat pp̄lm suū: et ibi eū expur-

gat: tenēs ventilabū i manu sua. Nō

ḡ sine cā vir tant⁹ aut talis: cui⁹ etiam

apl̄s in cathalogo pphetarū facit men-

tionē: aream delegit ponendo velleri.

Nec sine causa exp̄sit vell⁹ in peluum:

et repleteū eū aqua. Christ⁹ em̄ exuit ve-

stimenta sua et p̄cinct⁹ litheo misit aquā

in peluum et lauit pedes discipulorum.

Vides q̄z hec adumbrabat pphete:

q̄ erat in nouissimis tpib⁹ ipienda per

xpm. Aqua ḡ missa in peluum ros erat

gr̄ celest⁹: quo lauant pedes discipu-

lor⁹. vñ ait: Vos aut̄ mudi estis ppter

verbū qd locut⁹ suz vobis. Sed et nos

si pbeam⁹ pedes nr̄os parat⁹ est iesus

lauare pedes aīe nr̄e: et purgare eos

celesti roze gr̄a sp̄ssancti: vbo doctri-

ne: nō ei solos apl̄os mūdos eē voluit

sed etiā oēs q̄ credūt p verbū ei⁹: et oī-

buz cū petro dicit: nū lauero te nō ha-

bebis partē mecum. Nemo em̄ habet

partē cui iesu: nisi lor⁹ et mūdus. Exue

p̄cor dñe vestimenta q̄ ppter me induisi i

accingere. ppter me: mitte aquā i pelui:

et laua pedes seruoꝝ tuorum: dilue sor-

des filioꝝ tuoz et filiarum: laua pedes

aīe nostre ut imitantes te et sectantes:

exuam⁹ nos vetera vestimenta dicetes:

Exu vestimentū meū quo in diuina illud:

laui pedes meos quo sordidabo eos:

Cū em̄ laueris pedes meos statim fa-

cies me recubere tecū et audire: vos vo-

catis me magister et dñe: et bñ dicitis:

sum eterni tē. Volo ḡ lauare pedes fra-

trū meor. Ideo haurio aquā de fonti-

buz isrl: imo exp̄mo de israelitico velle-

re: nūc de vellere libri Iudicū vel libri

Regū, nūc de vellere Esaie vī Diere-

mie: et mitto eam in peluum aīe mee: cō-

cipiens sensum in corde meo: et accipio

pedes eoz q̄ se p̄bent ad lauādum: ut

oēs purificati p̄ verbū: nō abiūciamur

de thalamo sp̄sli p̄ sordidis indumen-

tis: sed candidis vestib⁹ lotis pedib⁹ mūdo corde recubam⁹ in

cōuiuio sponsi iesu xpi. c Si ros in solo yelle. Aug⁹. In

tentatione gedeonis: qd p̄nūciare dñs volebat. oñdit in cōplu-

to scz vellere: et area tota circūquaꝝ sicca: figurare p̄mū pp̄lm

isrl vbi erat sancti cū gr̄a celesti: tanq̄ pluia sp̄uali: et postea

cōpluta area: siccato vellere figurare eccliam dei toto orbe dis-

fusam: habentē nō in vellere tanq̄ in velamie: s̄z in aperto ce-

lestē gr̄am: priore pplo velut ab eiusdez gr̄e rore alienato atq̄

siccato. d Oro vt solū vellus tē. Adam. In secūdi quo

signi rōne in q̄ ait: vt supra oēm terram ros descēdat: supra

vellus aut̄ siccitas maneat: vide oēm pp̄lm hūc: q̄ p oēm terrā

ex gentib⁹ cōgregat⁹ ē hñtē nūc i se errorē diuinū et i os ei rōre

ifundi: et ppharū lris irrorari: et euāgelico hñore virescere. Il

lud aut̄ vellus. i. iudaicū pp̄lm siccitatē vbi dei patiētē: vbi il

lud: Erū filij isrl multo tpe sine rege: sine p̄ncipē: sine p̄pheta

tē. Propheta quoq̄ aduentū xpi describēs ait: descendet sicut

pluia in vellus et sic stillici. f. s. t. De

scendit enīs sicut pluia in vellus pp̄lē

circūcisionis: et sicut still. f. s. ter. i. sup

reliquā terrā descendit xpus. Sed still

lans etiā sup nos et guttas nobis gen-

tibus celestis roris afferēs: ut et nos

bibam⁹ qui eram⁹ sup terrā iungi aridi

tate siccata. Hūc ḡ mysterij ordinē sat

ctus gedeon p̄pheticō spiritu intuens:

etiam scdm signū cōuerso ordite petit.

Sciebat em̄ rōrem diuinū q̄ est aduen-

tus filij dei nō solū iudeis: sed post eti-

am gentib⁹ eē futurū: q̄ ex increduli-

tate isrl salus fit gentib⁹: et h̄ est qd p̄

ariditate velleris vniuersa terra diu-

ni roris gr̄a infundit. La. VII

Tur hierobaal tē. Seq̄:

Qui formidolosus et

ti. Adam. Idē hodie clamat ie-

lus: Qui timidus et formidolosus ē cor-

de: nō veniat

Alico. de lyra

cepto. a **L**onchā rōre iple.

In hebreo h̄: bacinuz. b **D**ixitq̄

rursus tē. similē modum loquēdi ha-

buit abraā cū dño qñ voluit replicare

petitionē suam de salute sodomoz: vt

h̄r Gen. xvii. c **S**i adhuc se. tē.

nō accipit hic tentatio put tentatio dei

dicis p̄cm: qd ē qñ aliq̄ exponit se pe-

rciculo volēs p̄ h̄ exp̄ri diuinū auxiliū:

cū tñ habeat qd agere possit sim viam

hūanā: sic ē p̄batio in duello et tactus

ferri candētis q̄ merito reprobanē in

iure canonico: s̄z accipit hic tentatio p̄

petitiōe signi p̄cedente ex confidentia

dei. et vt el̄ gloria ampli manifestet:

vt supra dictum est.

In ca. vi. Iudicū vbi d̄: in postilla.

Angeli v̄o in sacra scriptura nō vocā-

(tur p̄phete.

Additio. Licet cognitio āge-

loꝝ q̄ res in h̄o cognoscūt: sit clara et

absq̄ enigmate: ex h̄ solo nō se q̄ret p̄

nō possent dici. p̄phete cū alio adiūctor

put supra plogum psalterij deo duce

declarabitur tē.

Replica. Circa librum Iudi-

ge. n̄i circa ca. vi. vbi postillator dicit

angelos in scripturē nō dici. p̄phetas p̄

pter clarā visionē diuīe essentie: Bur-

ge. p̄mittit sup plogū psalterij de hoc

dicere: vide ibi correctoriū. La. VII

Hūc hierobaal. Postq̄ de-

scripta ē vocatio duc: h̄ cñr de

scribīt mod⁹ certamls. vbi pri-

mo ponit p̄certatio pugne. scđo perfe-

ctio victorie ca. vii. Circa p̄mū p̄mo de

scribīt bellatoꝝ electio. scđo electoꝝ al-

secutatio ibi. Castra aut̄ madiā. tertio

Diuissio

Deu. 20. b

1. Da. 1. g

asscurator̄ certatio ibi:

Diuilitq̄ trecentos viros. q̄rto adiuto-

rū associatio ibi. Cōclamat̄es. Circa p̄mū sc̄iedū q̄ dñs voluit

eligere bellatoꝝ in paruo nūero vt sibi victoria illa totaliter

attribueret: vt ptz i tertiu. eligūt igīt hmōi bellatoꝝ dupli-

signo. Primū ē p̄stātia mētalis cū d̄: e

Qui formido-

</div

Slo.ordi

Judicum La. VII Glo.ordi.

E de: nō veniat ad me ad bella. ait enī: **Q**ui nō tollit crucē suā &
Dat. 10. 9 sequit̄ me nō est me dignus: & q̄ nō odit patrē suū & matrem:
fratres sorores & filios: insup & nīaz suā: nō est me dign⁹. **I**tē
q̄ nō renūcīauerit oībus q̄ possider nō pōt eē me⁹ discipulus.
Sic timidos & formidolos sepat a suis castris. **V**iles ḡppi
timoz̄ & formidinē depellat: & fidei-

P.2.6.a *tunc te dicam, quoniam deperit, et perficitur
ter dicat: Si persistant aduersum me castigatio-
Ibidestrano timebit cor meum: et dominus illumina-
tio mea: et salus mea quem timebo et.
No vos terreat ista malitia quod facile si-
tum est vobis resistere.*

deliter militatib^o implet. Solēt in his
castris mulieres vincere: nō corporis ro-
bore: sed fidei v^tute: sicut delbora et in-
dith q̄ quā viri pdiderāt: patrie reddi-
dit salutē. Virgines qz prima etate: p
martyrio tyrānica ptulere tornāta. In
his ḡ q̄ militat deo: nō corporis: sed anīe
fortitudo q̄rit: qz nō iaculis ferreis: sed
orationū telis victoria acquirit: et fides

Eph. 6. c in certamine tolerantia p̄bet. vñ: Sta-
te & induti lorica iusticie succincti lum-
bos in veritate: & galea salutis accipite
& gladiū spūs: sūg om̄ia scutū fidei &c.

Epoc. 19. d calypsi cū enumerant: q̄ i stagnū ignis mittēdi sunt cū infidelib⁹ & fornicatori⁹ bus & venerarij: timidi & formidolosii cōputant. **S**ic inter ingētia & nephanda criminā timoris & formidinis crīmē ponit. ¶ **L**xx. Formidolosus est: q̄ q̄ si adoleſcētē vitio anteq̄ videat mala: sola cogitatione terret: gelida p̄ membra formidinē volvēt: vt nō tam cōspectu maloꝝ q̄ auditu & expectatiōe soluat. **I**do iuxta. **L**xx. formidolosus corde d. in corde enī & in interiorib⁹ animi defi xum manet h̄ vitii: timidus aut̄ est qui primo aspectu ad cōgressum trepidat: nō tñ toto corde terref: sed regari & ani mari denuo p̄t. a **A**d huc pp̄ls. **A**dam. Ad huc pp̄ls multus est depo ne eos ad aquā et ibi eos phaho rhibit:

ne eos ad aquā et ibi eos p̄babo tibi;
vt video q̄ primū reprobati sunt; nec in
adhuc se cathecuminos designabant; &
deterriti sunt; vt nec ad lauacrum salutare
probati sunt. **H**i dō secūdi veniūt ad aq-
uit dñs ad gedeō: **O**is quicqz laberit
lambit canis; statues eū deo; sum &c. **I**
gestis mysteria designant ingētia; sicut
dunt ad aquā. i. ad baptisimi grām; nō d
nec flectere genua; & cedere tētationib⁹
ter; & remissas manus & dissoluta genua
ctos facere pedibus suis. **E**nisti ad aq;
iniūt pugne spūalis. **S**i remissior fueri
ris quō pugnabis? **Q**uō stabis p̄tra ast
mat enīc statuēt a qualitate iusq; famiūtio-

Gal. 5. a mat apłs: State & nolite iugo servitutis
babilis: ille electus est qui postō ad aqua
necessitates corporeas & terrenas flecti i
dulget: nec xp̄t peccati sitim sternit, pnu
et lingua. **D**anu & lingua dicit eos ac
lingua debet opari milites r̄di. i. ope & v

Lanis fide
lis dño 7 facit: magnus vocabis in regno celoꝝ:
nis lambentis inducit: qz supra oia ceter
aprio dño seruare: nec terrore nec iniuri
tur affectus. **T**receti g̃ sunt soli: q̃ sacram
runt. **I**sti electi p̃bati: 7 ad victoriā p̃sec
meri sacramēto: obtinere aduersarios po
sunt: qui tertio centeno multiplicant: 7 p
rum ferunt. **C** **E**suit itaqz numeri

Canis fide
lis dño 7 facit: magnus vocabis in regno celoz. **S**imilitudine qz ca-
nis lambentis inducit: qz supra oia cetera animalia amore dicit
pro dño seruare: nec terrore nec iniurijs: obliterari in eo fer-
tur affectus. **T**receti g sunt soli: q sacrameti huius imaginē se-
runt. **I**sti electi pbati: 7 ad victoriā psegrati: qui etiam ipso nu-
meri sacramēto: obtinere aduersarios possunt. **T**recenti enim
sunt: qui tertio centeno multiplicant: 7 pfecte trinitatis nume-
rum ferunt. **c** **F**uit itaqz numerus. **Aug.** Et fact⁹ est
numerus

a ¶ q̄si certamina fortib⁹ viris derelinqt;
ne exēplū timor⁹ ⁊ formidis ceter⁹ p̄beat.
sus ⁊ timidus ē/reuertat. ¶ R̄eces
serūtq; de mōte galaad: ⁊ reuer
a ¶ cathecumini sez qui ante baptismuz ter
riti cedunt.

sa sūt ex pplo viginti ⁊ dūo milia
viroꝝ: ⁊ tñ dece milia remāser̄t.

a Bixitq dñs ad gedeon: Ad
a Probando.

huc pp'l's multus est. Būc eos
a T baptisi.

ad aquas et ibi probabo illos: et
de quod dixerimus tibi ut tecum vadatis
ipse perget: quem ire prohibueremus re-
uertat. **C**umque descendisset populus
ad aquas dixit dominus ad gedeon:
a **T**. **i**. **ope**. b **T**. **i**. **verbo**. c **T**. **i**. qui rectitudi-
nem doctrine hauriuntur: et rectitudinem ope-
rum non flectunt.

b Qui manū & liguā lambuerint
a Tq̄ sup oia aīalia amant dños suos.
a q̄s sicut solet canēs lambere: se

a ¶ dissoluti.s. in opibus.
parabis eos seorsaz: qui aut cur
a ¶ qui scz non faciunt rectos gressus pe/

uatis genib⁹ biberit/ i altera aut

cpte erūt. **F**uit itaque numero eorum
qui manu ad os preciēte aquas
a Tin numero. s. prefecte trinitatis.
lambuerāt trēcenti viri: ois aute
reliqua multitudo flexo poplice
biberat. **E**t ait dens ad gedeon:
In trecētis viris qui lambuerūt

ſicut illi q̄ ad hauriędū hui⁹ mūdi bōa
ſunt nimis effusi ⁊ illi nō ſunt apti ad ſequēdū xpm⁹ p̄ viā paupera-
tis ⁊ ſufficiētē. p̄ illos aut̄ q̄ biberūt manu aquā ad os p̄iſcien-
te: ſignificant illi q̄ de bonis hui⁹ mūdi accipit̄r̄t q̄tū ſufficit ad
neceſſitatē: ⁊ illi ſunt apti ad ſequēdū xpm⁹ i bello ⁊ diabolūm
Prop̄ qđ dicit ap̄ls **Heb.** xii. a. **Deponētes omne p̄odus et**
circūſtās nos p̄ctm curram⁹ ad xpoſitū nobis certamē: aspiciē-
tes in actorē ſidei ⁊ p̄ſumwatoře ielum. P̄odus autē impedi-
ens eſt ſupabundātia tpaliū. **Greg.** homel. xxxv. **Terrena**
nāq̄ ſubſtātia p̄odus eſt nō ſubſidiū. Iſti vero cū xpo vadunt
ad plūm ⁊ vincūt in trib⁹. s. in fractōe lagenarū p̄ quā ſignifi-
cāt carnis maceratio: p̄ quā caro nřa q̄ terrea eſt a dñō pterif
⁊ ſpirituſi ſubiugat. pter qđ dicit ſaluator **Matth. xv. d. Si**
quis vult poſt me venire abneget ſemetiþm: ⁊ tollat crucē ſuā
et ſequat me. Et in incēſione lāpadarū p̄ quā ſignificat epe-
plaris opatio: **Lūc. xij. d. Sint lumbi p̄cincti ⁊ lucerne arden-**
tes in manib⁹ veſtris. Qđ exponēs **Greg. homel. xxxv. d. Lu-**
cernas quippe ardētes i manib⁹ tenem⁹ cum p̄ bona ope p̄pi-
mis noſtris lucis exēpla mōſtram⁹: ⁊ tales ſunt apti ad ſequē-
lam christi. **Joh. viij. b. Ego ſum lux mūdi: qui ſequif me non**
ambulat in tenebri: ſed habebit lumē vite. Et in ſonatiōe tu-
barum. p̄ quā ſignificat ſonus p̄dicatiōis. **Ela. lvij. a. Clama-**
ne cefles: q̄ſi tuba exalta vocē tuā: ⁊ annūcia pplo meo ſcelera
eoꝝ ⁊ tc. Et hoc mō p̄dicabat christus p̄ gedeconem ſignificatus
****Joh.** viij. f. In nouiſſimo aut̄ die magno festiuitatis ſtabat ie-**
ſus ⁊ clamabat. Si q̄s ſitit/veniat ad me ⁊ bibat. Et hunc mo-
dum p̄dicandi ſecuti ſunt p̄dicatoři euangelici. pter qđ p̄di-
cant populis ſtando ⁊ clamando.

nes, haud vero istis preceptū fuerat ut hoc facerent: sed cū ad bibendum descendissent ad aquā: multi genuflexo biberunt: quod facilis & minore labore fieret. Pauci vero nō flexo genu se incuruauerūt: sed vt canes biberūt: aquā manu in os faciendo. Quoꝝ numerus: qꝝ trecenti erant crucem significant: propter litteram grecam. Per quod etiam gentes magis in crucifixum xp̄m creditur: p̄figuratum est: qꝝ littera greca est: vñ grecoꝝ noie apls oēs gentes significat: dicens: Judeo primū & greco: quia in linguis gentiū greca ita excellit: vt per hāc oēs decenter significantur. **Dic** numerus etiam in vernaculis abrae aduertendus est: p̄ quos fratrem ab hostibꝝ liberavit: quādo eū melchisedech magno mysterio bñdixit. **Quod** eīm exuberāt decez & octo videtur significari quo tpe fieret. i. tertio qđ figuratum erat sub gratia. Nam primū est ante legē. scđm sub lege. tertium s̄b gratia. Singula vero tpa senario significata sunt numero: ppter p̄fectionē: ter eīm seni dece & octo sūt. vii & mulier. x. et. viii. annos habebat in infirmitate quā curuam saluator erexit. Nam q̄ isti ita p̄bati sūt: vt similes in bibendo canibꝝ dicerentur: significat q̄ p̄temptibilia & ignobilia elegit deus: p̄d cōtemptu eīm habet canis. vnde: Nō est bonū sumere panē filioꝝ & mittere canibus. David quoꝝ tanq̄ cōtemptibilem se canē appellat. a **Per** cussit illō atq̄ subuertit. **Sieg.** De hoc bello p̄ alphaz d̄r: **Jugū** oneris eiꝝ: & virgā humeri eius: & sceptrū exactoris eius supauit sicut in die madian. Eripies eīm gentilitatē dñs supauit iugū oneris eius cum eā aduentu suo a diaboli seruitute liberauit. Supauit virgā humeri eiꝝ cum p̄cussionē illiꝝ q̄ et peruerso ope gūter dep̄imebat: hūano genere redempto cōpescuit. Supauit sceptrū exactoris eiꝝ: cum regnū diaboli qui pro p̄ctis debita penarū tributa exigebat: de corde fidelū deſtituit. aduentū & redemptoris huiꝝ p̄gnie victorie comparat: quia ī illa gedeonis victoria designat. Gedeon nāq̄ significat redēptoris aduentū: de quo d̄r: Tollite portas p̄ncipes vestras & elevamini porte eternales & introibit rex glo. d. for. & p̄ dñs potens in p̄le, hoc gedeon opere & noīe p̄phetauit. Gedeon nanq̄ interpretatur circūiens in vtero. Christus eīm per malestatis potentiaz oīa circūuit: sed p̄ dispensatiōis grām in vterū virginis venit: q̄ sua dispensatiōe nos redimens diuinitate cūcta cōplentes & humanitatē intra vterū sumens in vtero in incarnat⁹ est: & clausus nō est: quia intra vterū fuit per infirmitatis substantiā: et extra mūndum q̄ maiestat⁹ potentia. Madian vero interpretat⁹ de iudicio: hostes eīm eius repulsi sunt nō de iudicio repellentis: sed de iudicio iuste iudicantis: id de iudicio vocant: q̄ alieni a ḡra redemptoris iuste dānationis meritū etiā in nomine trahunt. Contra hos gedeon cū trecentis p̄git ad p̄leū. solet in centenariō plenitudo p̄fectionis intelligi. Quid erga in trecentis nisi perfecta cognitio trinitatis. Cum his eīm dñs aduersarios si dei deſtruit: cuꝝ his ad p̄dicatiois bella descendit: q̄ possunt diuīa cognoscere: et de trinitate q̄ de⁹ est p̄fecte ſentire. Non tandem vero eſt q̄ trecentoꝝ numerus tau in līa cōtinetur et per ſpeciē crucis ſignificatur q̄ crucē ſpēm tenet. cui si p̄ trāuerſam lineam id qđ in cruce eminet addereſt: nō iam crucis ſpeciē ſed ipſa crux eſſet: q̄ ergo hic numerus in tau līa contineſt & p̄ eam ſpecies crucis oſtendit: merito in hiſ trecentis gedeon non ſequentibꝝ illi designant q̄bus dicit: Qui vult venire poſt me abneget

me abneget ſemetiōm & tol. cru. ſuam & ſe. me. Qui ſequentes dñm tanto verius crucē tollunt. q̄to acrius & ſe edomant: & erga p̄imos charitatis cōpatione crucianſ. vnde. **Signa** tau ſup frontes viroꝝ gementiū & dolentiū. vel in trecentis hoc ſignificat: q̄ ferrū hostiū crucis ligno ſupereſ. b **Diuſitq̄** trecentos. Ducti ſunt ad fluuiū vt a quaſ biberent: & qui eaſ flexis genibꝝ baſerūt: a belli intentione remoti ſūt. **Aquis** eīm doctrina ſapiētie: ſtante autē genu recta operatio designat. Qui ergo dum aquas bibunt: genulectunt a bello p̄hibentur: quia cū iſtis christ⁹ contra hostes fidei p̄git ad p̄leū. q̄ cum doctrinā hauriūt: rectitudinē operum nō ſelectunt. **Omnis** eīm tūc bibiſ ſe aquam: ſed nō omnes recto genu ſteſtis narrati ſunt. Et reprobat⁹ ſunt qui bibēdo genua flexerunt: quia nō auditores legis iusti ſunt apud deum: iꝝ factores: quia eīm diſſolutio operū genu curuatiōe ſignat. recte dicitur. Remiſſas man⁹ & diſſoluta genua erigite: & gressus rectos facite pedibus vestrīs. Igitur christo duce ad bellū prodeunt: qui quod ore annunciant opere oſtentunt: qui fluenta doctrine ſpiritualiter hauriunt: nec tamē in prauis operibus carnaliter inſlectunt. In tubis clamor predicationū. In lampadibus claritas miraculoꝝ. In lagenis fragilitas corporum. tales eīm dux noſter ſecū ad

Ro.2.b

Heb.12.c

Nico. de lyra

* fatigati & multum ſitibundi: & ideo de exercitu fuerūt ſeparati. **Hebrei** autē dicunt q̄ hoc fuit eo q̄ erant affliti curuare genua coram idolis: ſed prima expofitio eſt magis litteralis.

a **Sumptis** itaq̄ pro numero

cibarijs. iꝝ pro trecentis viris elec̄t ad p̄leū: quia reſiduū ciborū dimiſit reuertentibꝝ. b **Caſtra** autē madian. **Dic** conſequēter deſcribitur electorum aſſecuratio. & p̄mo verbo diuīo cum dicitur: Surge et deſcende in caſtra. ſecūdo ex ſomnio auditio. & iſo ſubditur: c **Et** cum audierit qđ loquatur &c. qđ intelligit de ſomnio auditio: & interptatiōe eius: que poſtea ponūtur: cum dicitur: Narrabat aliq̄ ſomniū &c. cuius forma ſubditur: cum dicit: d **Uidebatur** mihi quaſi ſubci. panis ex horo. &c. q̄ signiſcabat gedeon q̄ nulliꝝ reputatiōis erat in p̄ſpectu regū madian: ſicut panis ſuoi cinerici & hordeacius vilis eſt ex maſteria & forma: & h̄ eſt qđ ſubditur in interptatiōe cuꝝ dicit: e **Non** eſt h̄ aliud niſi gla. ge. &c. Cūq̄ audifit ſomniū & interptatiōe eiꝝ adorauit: eo q̄ iuenerat verbū p̄ſortatiū: ſicut ei dixeat dñs: Tunc p̄ſortabitur manus tue &c. & p̄ h̄ ſciuit q̄ nō erat ſomniū vanū: h̄ maḡ a deo imiſſum ad cōſortatiōe gedeonis & ſociorū eiꝝ: & ad deſolationē aduersarioꝝ ipſius. tales eīm viſiones & interptatiōes earū aliq̄ ſed a deo ſcedunt etiā malis hoībus ſic & p̄phetandi ac̄ put h̄ i p̄leū loc̄ ſacrediſcriptione. vñ ſaluator. **Dat. vii. c. dīc:**

Multi dicent mihi in illa die: nōne in noīe tuo p̄phetaūm &c. ſequit: Tūc p̄ſitebor illis q̄ nūq̄ noīi vos &c. Gedeon autē ex p̄dictis aſſecrat⁹ de victoria aſſecravit ſocios ſuos dices: Surgite tradidit enim dñs &c. f **Diuſitq̄**. **Dic** p̄ ſār poniſ aſſecratoꝝ certario: cum d̄r: Diuſitq̄ trecentos viros in tres p̄tes. vt ſic inaderent exercitū aduersarioꝝ per tres p̄tes: quaſi eſſent tres exercitus

fūi ***** magni ſubito

E p̄dicationis plū duxit q̄ despēcta salutē corporoꝝ: hostes moriēdo p̄sternerēt: eo/rūq; gladios nō armis sed patiētia supērarēt. Armati enī venerūt sub duce suo ad plūm martyres xp̄i. s. tubis lagenis & lāpadibꝫ: tubis sonāt dū p̄dicāt: p̄frin/ti. 9. f. gūt lagenas dū soluēda in passione corpora hostilibꝫ gladiis opponūt. fulgēt lāpadibus dū post solutionē corporoꝝ miraculis coruscant. Doxq; hostes in fugaz conuersi sunt: qz dū mortuoꝝ martyrū corpora miraculis co[r]uscarē cōspiciūt luce veritatis fracti. qd impugnabāt credide runt. Cœcinerūtq; ḡ tubis vt lagene frāgerent: lagene fracte sunt vt lampades apparerent. Apparuerunt lampades vt hostes in fugam verterent: id ē p̄dicaue/runt martyres donec eoꝝ corpora soluerētur que soluta sunt vt miraculis coruscarent. Coruscauerunt vt hostes ex diuina luce p̄sternerēt ne ericti deo resisterent: sed eū subditi formidarēt. Et notandū q̄ steterunt hostes an̄ lagenas. fugarūt an̄ lampades: qz p̄secutoꝝ fidei p̄dicatoribꝫ adhuc in corpe positis resisterunt. Post solutionē vo corporoꝝ apparetibꝫ miraculis in fugā conuersi sunt: qz paurore territi a p̄secutione fidelium cessauerūt. predicatione. s. tubarum fractis lagenis corporum timuerūt vīsis lampadibꝫ miraculoꝝ. Notandum etiā q̄ ibi scriptū est: qz in dextera tubas: in sinistra autē lagenas tenuerunt. pro dextro enī habere dicimur: quicquid pro magno pensamus. pro sinistro vero quod pro nihilō. Bene autē in dextera tubas: in sinistra tenuerunt lagenas: qz christi martyres p̄ magno habēt p̄dicationis gliam: corporum vero vilitatem p̄ nihilō vel p̄ minimo. Quisquis vero plus facit vilitatē corporis q̄ gratiā predicationis in sinistra tubam: in dextera tenet lagenam.

Luc. 12. e. **D**icitur q̄ hydriās p̄fregissent: tenuerūt sinistris manibus. **A**dām. Hydriās portant & lampades & buccinā cornēa in manibꝫ & sic veniunt ad illam innumerabilem hostiū multitudinē. In quibus erāt camelī sicut arena maris. & cuꝝ veniissent ad bellū: buccinis cornēis insonuerunt: & dimiserunt hydriās de manibus & p̄trite sunt. Tunc vero arreptis lampadibꝫ & prouint in aduersarios et simul buccinis concrepāt: vide quō electi milites dei cum lampadibus pugnāt. Sic enī christus eos armauerat dicens: Sint lumbivestri precincti: & lucerne ardentes in manibus vestris: & sic fulgeat lux vestra corā hoībus vt videat oga vestra bo.

Nico. de lyra

T Esa. 10. f. **M**agni subito supueniētes: vt ex hoc exercitū terrerēt: sicut & factū fuit: vt p̄t̄ ex sequentibꝫ. a **C**Et dedit tubas in manibus eoꝝ t̄c. modus enim pugnandi fuit talis: qz quilibet de trecētī viris habebat tubā in manu dextera. et lampadē: id est faculā ardente in sinistra manu que nō posset de facilī extingui. et lagene vacue erant desuper includētes faculas: ita q̄ lumen non posset videri. apter qd videt q̄ orificia lagenarū eēnt īferins versus manus tenentium faculas: & buccinante gedeone trecētī viri in tribus partibus circa exercitū hostium p̄fregēt lagenas: & sic subito apparuit lumē inclusuꝝ & cēperūt clamare: Gladius dñi & gedeonis et buccinare: et sic p̄ terris

tos viros in tres partes: & dedit a tubas in manibꝫ eoꝝ: lagēnasq; vacuas ac lāmpades in medio b lagenarū. **E**t dixit ad eos: t̄ Qd Christus passus est pro nobis relinques nobis exemplū: vt seqm̄r vestigia eius. me facere videritis hoc facite. Ingrediar partem castroꝝ: & qd fecero sectamini. **Q**ui p̄sonuerit a p̄dicatione. b **T**quia opus nō debet dissentire a predicatione.

Tubā i mānu mea: vos quoq; p̄ Aug. **Q**uia id. s. fiebat quod placeret domino & gedeoni.

castroꝝ circumūtū clāngite & cōclamate dñio & gedeoni. Ingressusq; est gedeon & trecenti viri q̄ erant cū eo in partē castroꝝ incipientibꝫ vigiliis noctis medię: & custodibus suscitatis: cēperunt buccinis clāgere et complodere inter se lagenas. Cūq; per gyruꝝ castroꝝ in tribus p̄sonarēt locis:

a **T**hydriās cōfregissent: tenuerūt a **T**qz p̄ minimo habet vilitatē corporoꝝ: i. p̄ magno autē predicationū gratiam.

sinistris mānibus lāpades: & de xtris sonantes tubas: clamauerūtq; Gladius dñi & gedeonis: stātes singuli in loco suo per circumūtū castroꝝ hostiū. **Q**ia itaq; castra turbata sunt: et vociferantes: v̄lulantesq; fugarūt. Et nihilominus insistebant trecenti viri buccinis p̄sonantes. Immisitq; dñs gladium in oībus castris: & mutua se cēde trūcabāt fugiētes v̄lq; ad bethseca et crepidinem abelmeula intebbath. Cōclamatōtes autē viri isti de neptali & aser & omni manasse p̄sequēbāt madian. **E**t dedit dñs victoriā pplo israel in die illa. **M**isitq; gedeon nūcios in oīm montē ephraim: dicens: Descēdite in occurſū madian & occupate aq̄s v̄lq; bethbera atq; iordanē. **C**lamauitq; oīs ephraim et p̄occupauit aq̄s atq; iordanē v̄lq; bethbera **T** Ap̄ phensosq; duos viros madian: oreb & cēb: īterfecit oreb in petra e oreb: cēb vo in torculari cēb: **E**t p̄secuti sūt madian capita oreb & cēb portātes ad gedeon transfluenta iordanis.

Dixerūtq; Ca. VIII s ad eū viri ephraim: Quid est hoc quod

ex terribili sonitu p̄fractionis lagena/rū & clamoris hoīm et sonitu tubarum & subita apparitione luminis fuit terribilis exercitus hostiū & ita turbatus q̄ vnuſ interficiebat alium credēs p̄cute re aduersariū: & sic fuerūt aduersariū debellati. & ex p̄dictis pater līa paucis exceptis q̄ discurrens. b **A**c lāpades. Id ē faculas ardētes vel torticea vel aliqua hmōi q̄ nō possent de facilī extingui. c **I**n ciētibꝫ vigiliū t̄c. ita q̄ illi q̄ vigilarerāt p̄ culto, dia exercitus erant fatigati & deponebant arma vt dormirēt: & aliū qui debebāt eis succedere in vigilia nondū erāt armati & sic fuerūt citius stupefacti. d **C**ōclamatōtes autē. **H**ic p̄n̄t̄ po/nit adiutorū associatio. qz filii isrl̄ qui nō erant in p̄lio videntes aduersarios fugere īsecuti sunt eos (qz vulgariter dicit̄: si est q̄ fugiat satis inuenit q̄ inlequit) & īterfecerūt eos p̄occupātes loca per q̄ poterāt iordanē transire: v̄lq; littera v̄lq; ibi: e **I**n petra oreb. Ista nō ē petra oreb de qua Doyles eduxit aquā. vt habeat Exod. xvii. quia illa nō est in terra p̄missionis: sed in deserto. ista autē est in terra p̄missionis: s̄ aliter scribunt in hebreo: qz illa incipit p̄ līam hem: ista autē p̄ līam aim: & nominata est ista petra oreb: qz oreb fuit iuxta illam īterfectus. f **L**apita oreb & zeb portantes ad gedeon transierunt iordanem ad p̄sequendū aduersarios. de q̄ trāsitu habet ca. sequenti. **E**t ideo illud qd dicit̄ hic de ista portatione capitū v̄ltra iordanē dicit̄ p̄ antcipationē. qz gesta nō semp̄ribus ī eodem ordine q̄ facta sunt. Quia sentētia huius ca. breuis est. p̄t̄ hic poni brevis moralitas. hierobaal enī q̄ īterprtatur fortis & tra baal: significat dñm nostrū iēsum xp̄m cōtra demonē fortissimum. exercitus ei⁹ est pplo xp̄ianus. in h̄ exercitu multis est pplo: qz multi sūt votati: pauci vo electi: Hatch. xx. Repudians autē tanq̄ īnepti ad plū p̄ via timidi: sitiūdi & fatigati. i. timētes ad tremorē humanū. sitiētes honorem mundanū: īpotētes ad laborem seu obsequiū diuinū. **E**i ecōtrario eligūt ap̄t ad h̄ plū stātes in h̄ūanis terroribus nō curātes de mūdanis honoribꝫ: p̄uerates in diuinis obsequiū seu labōribꝫ. & isti vincūt p̄fractione lagenarū: p̄sonatiū tubarū: exclamatōte vocū h̄ūanarū. Cōfractio lagenarū ē carnis mortificatio: exclamatōte vocū: deuota oratio: sonitus tubarū: sancta & feruēs predicatione: quibus aduersarius nōt̄ debolus debellatur.

Dixerūtq; **I**xerūtq; **C**a. VIII s vbi p̄mo ponit̄ occasiōne huius victorie p̄tētio. scđo malignoꝝ derisio/ibi: Lūq; veniſſent. tertio aduersarioꝝ cōprehēſio/ibi: Zebee autē & salmana. q̄to derisorū punitio/ibi: Reuertētq; de bello. q̄to aduersarioꝝ cōprehēſioꝝ occisio/ibi: Dixerūtq; ad cēbē et salmana. sexto prede diuīſio/ibi: Fecitq; Circa primū sciēndū q̄ iacob p̄iarcha bñdicēs filiū ioseph manasse & ephraim: p̄posuit ephraim ipsi manasse: vt habet Gen. xlviij. Propter quod tribus ephraim p̄ponebat se tribui manasse. **G**edeon

Astra bo. Talib^g lāpadib^b accēsis debet pugnare xp̄i milites luce operū refulge tes. Buccina vero canit q̄ de celestib^{lo} quīs; de spūalib^b differit: t̄ mysteria regni celorū reuelat. Ille de tuba loquit̄: qui de magnis & maximis: qui scientiā xp̄i humanis aurib^b pādit. Cornea autē d^b; buccina: q̄ de sancto dicit̄: cornu ei^b exaltabit̄ in gloria. Ideo cuiusq; buccina d̄r̄ cornea: q̄ multipliē scientiā xp̄i: & crucis eius q̄ in cornu significat: disse rit sacramēta. Hac & buccina militātes & pugnātes alienigenas vincim^b: & hostes in fugā vertim^b: etiā si fuerit multitudine eoz sicut locuste. Locustis enī comparaſ demonū multitudine: quib^b neq; in celo neq; i terris sedes est. Precedebat ergo in hoc bello operū lux & sc̄tie virtus: divini verbi p̄dicatio. Dugnemus & nos in hymnis et psalmis et canticis spūalibus cōcinnētes & clamātes ad dominum: ut ab ipso victoriā consequi me reamur.

Nico. de lyra

a Gedeon aut̄ erat de tribu manasse: vt patet ex dictis. s. ca. vi. et ideo isti de ephraim fuerunt indignati de hoc q̄ gedeon posset de victoria p̄ ip̄is gloriarī: ideo volebat p̄tra ip̄m cōtendere et pugnare. s. m. q̄ d^b: Jurgātes fortiter & p̄pe vim inferentes. qd̄ videns gedeon maluit eis gloriam victorie tribuere ne seditione moueret inter eos dicens:

a Quid enim tale facere potui quale vos fecistis. quasi dicat: vobis est attribut̄a victoria & nō mihi. ad qd̄ rationem apparentē inducit dicens:

b Nonne melior ē racem^b ephraim vindemij^b abiezer. loquit̄ parabolice. Racemus enī p̄tinet pauca grana. vindemia aut̄ multa. Per hoc igit̄ significat q̄ paucē p̄sonae capte & occise a filiis ephraim erant maioris ponderis q̄ multitudine victa & occisa ab exercitu qui erat cum gedeone: quā denominat abiezer cuius domū vocauerat ad p̄filiū: vt patet ex supradictis: ca. vi. vt sic ex humilitate etiā nō ascribat sibi victoriā dicte multitudinis sed alteri. vel potius quia ip̄e gedeon erat de familia abiezer: & iō factū illud nō attribuit sibi: sed toti familiē ab abiezer denominated. Qz aut̄ pauce p̄sonae capte a filiis ephraim eēnt majoris ponderis: designat cū cōsequenter dicit: c In manū ȳras do-tradi. p̄ncipes madian r̄c. Qd̄ cū locutus esset requieuit spūs eoꝝ. i. spūs subspiet q̄ nō querebat nisi gl̄iam victorie. ex h̄ aut̄ loco & forte similibus accepit postea salomon parabolā: que habet Prouer. xv.a. Responsio mollis frāgit iram: sermo autem durus suscitat furorem.

d Cūq; venisset gedeon. N̄c consequēter describit̄ gedeonis iniusta deriso: q̄ cū peteret refectionē ab illis qui erant de pplo israel: vt posset p̄sequi aduersarios fugiētes: nō solū nō dede- runt sed etiā derisorie respōderūt. & patet l̄fa: paucis exceptis. e Dixitq; ad viros soccoth. soccoth non est hic nomen māsonis filioꝝ israel in exitu eoru de egypto: quia locus ille est in egypto: vt habetur Num. xxxvii. sed est locus ubi iacob recedens ab esau post con federationē fixit tabernaculum. & appellavit nomen illius loci soccoth: vt habet Gen. xxxvii. et erat locus ille prope ior danem.

facere voluisti vt nos non voca res cum ad pugnā pergeres cōtra madian: iurgantes fortiter: & prope vim inferentes. Quibus ille respondit: Quid enim tale facere potui quale vos fecistis? Nonne melior est racem^b ephraim vindemij^b abiezer? In manū vestras dominus tradidit p̄ncipes madian oreb & ceb. Quid tale facere potui quale vos fecistis? Quod cum locutus eēt: requieuit spūs eoꝝ quo tumebant contra eum. Cūq; venisset gedeon ad iordanē transiuit eum cū trecentis viris qui secū erāt: & p̄e lassitudine fugientes perse qui non poterāt. Dixitq; ad viros soccoth. Date obsecro panes. f

cōsiderenter petebat ab eis quia erāt de filiis israel. g Responderunt p̄ncipes soccoth. negatiue & deriso rie. h Sorsitan palme manu um r̄c. Id est iam tenes eos captos: & ideo merito gedeon respondit: i Cōteram carnes vestras. in penam debitam huius iniurie.

k Et inde concēdens venit in phanuel r̄c. locus est yb̄i iacob: lu cratus fuit cum angelo: & ideo vocauit nomen loci illius phanuel: vt habetur Gen. xxvii. Et vii phanuel responderūt derisorie sīc & p̄cedētes. l Ze bee aut̄ & salmana. N̄c p̄n̄ describit̄ cōprehēsio aduersarioꝝ qui remanerāt: & p̄t littera v̄sq; ibi: m Qui securi erant r̄c. q̄ erant ultra iorda nem nec credebant q̄ gedeon trāsiret iordanem ad persequendum eos & q̄ repente venit super eos fuerant de fa cili capti & debellati. n Reuertēs q̄ de bello. N̄c cōsequenter describit̄ derisoꝝ supradictorum punitio cum dicit: Reuertensq; de bello aī solis ortū. In hebreo habet. De altitudine solis: id est ante occasum so lis sole adhuc existente in alto: vt expo nunt hebrei. o Interrogauitq; eū noīa p̄ncipum & seniorꝝ soc. Cum quia volebat parcere multitudi ni pp̄li eo q̄ erant de filiis israel. Tū quia soli p̄ncipes erāt in culpa: vt patet per predicta.

En̄ cebee
Ahoraliter. d Cūq; venisset gedeon ad iordanē transiuit r̄c. Per gedeonē qui debellatis hostibus in cāpo p̄secutus est eos fugiētes v̄sq; ad locū in q̄ credebant esse securi: put in textu dī dñs iesus christus significa tur: qui post electionē demonū de cor poribus obseſſis in mundo intantum q̄ simul eiecit legionē que facit sex mīlia sexenta sexaginta ex: vt habetur Marti. v. postea transiuit ad eoz lo cū. l. infernū ad ip̄os dep̄dandū. Per viros soccoth q̄ gedeoni exprobrauerūt: possunt intelligi vulgares iudeoꝝ q̄ soccoth interptat̄ tabernacula: & iō viroꝝ soccoth idē est q̄d viri tabernaculo rū. Sic aut̄ noīari p̄n̄ vulgares inde orū eo q̄ dixerūt. iii. Regū. xij. d. Que nob̄ ps in dauid aut hereditas in filio isai: Reuertere i tabernacula tua isrl. Ipī ho exprobrauerūt xpo q̄ gedeonē significato: Matth. xxvii. e. Pretere untes aut̄ blasphemabat eū monētes capita sua dicētes: vach q̄ destruis tē plū dei r̄c. Per viros phanuel intelligi scribe & sacerdotes. Phanuel ei interptat̄ facies dei: & s. Grego. sup Ezech. facies ad noticiā p̄tinet. ipsi ho noticiā dei q̄ legē & p̄phas habuerūt & ipī sīl̄ exprobrauerūt xpo dicētes: Ali os saluos fec̄: seipm̄ saluare nō p̄t r̄c. vbi. s. Sed sicut gedeon exprobatus trās̄ hostes debellauit. Sic saluator n̄ post opprobria in cruce sibi illata p̄ mortē suā ad infernū descēdit: & ibidē demones simpl̄ oculūt. Et sicut gedeon habita victoria de madian destruxit viros soccoth & phanuel. sic saluator n̄ post triumphū de demonib^b et ascensionē ad celos pp̄lm̄ iudeoꝝ et sacerdotes destruxit p̄ romanos: & tēplū p̄ turrē phāuel significat̄ p̄cremauit.

Slo. ordi Judicū

La. VIII

Ephud qd Aug. Querit qd sit ephud vlephot.

ad h̄ em reseruauerat eos viuos vt ostenderet viris soccoth victoriā a deo sibi datā.

Qd quidē si sacerdotale ē indumentū

qd pleriqz dicūt vel poti? super indu-

mentū qd grece epōdima dr: vel epo-

mis: qd magis suphumeralē intelligi

pōt. merito mouet quō de tanto auro

gedeo id fecerit: qz scriptū ē: et factū est

pōd' inauriū aurearū: qz petierat sicli

mille septigēti auri pter brachia et tor-

quea et opimēta purpurea: qz erāt sup

reges madiā: pter torques qz erāt i ca

meloz ceruicibz: et fecit illd gedeon in

ephud: et statuit illd in ciuitate sua: et

fornicatō ē oīa isrl post illd zc.

Quō g ista vest' de tāto auro fieri potuit. Nā

et m̄ samuel feē illi ephud bath qd qz

de iterptati sūt ephud lineū: qz eū de-

dit dō i tēplo nutriēdā: vbi euidentē?

appet h̄ gen' eē idumēti. An iō dictū

ē: statuit illd i ciuitate sua: ut itelligere

tur aureū fuisse factū. Nō em̄ dictū ē

posuit. Sz statuit: qz ita erat soliduz: ut

statui posset. i. positū staret. h̄ g illicitū

cū fecisset gedeon fornicular? ē post illud

omnis israel. id est sequēdo illud con-

tra legem dei. Unde non frustra que-

ritur: cū idolum nō fuerit. id est cuius-

qz falsi dei simulacru: sed ephud. i. vñ

de sacris tabernaculis: qd ad vestē sa-

cerdotalez ppteret: quō sc̄ptura dicat

fornicationē ppli ista venerat?: iō. l. q

pter tabernaculū dei vbi erāt ista: que

ibi fieri iusserat de extra sile aliqd sie-

ri fas nō erat: iō factum ē gedeoni et do-

mui ei' i sc̄dalū. i. vt ab offenso do di-

scederet: qz et h̄ quoddaz idoli genus

erat qd extra dei tabernaculū qdlibet

māufactum. p̄ do coleref: cū illa ipa qz

iussa s̄ i tabnaculo fieri: ad di poti cul-

tū referat qz p̄ do: aut dei silaco cole-

rent. Quāqz p̄ ephul ea locutiō qz si-

gnificat a pte totū oīa pnt itelligi: qz co-

stituit gedeon i sua citate: velut ad colē

dū deū: silia tabnaclo di. et iō p̄ ephot

qz hec ē sacerdotal ūsigne honorū: vt h̄

sit p̄tū gedeon: qd eē dei tabnaculū fe-

cerit aliqd silvbi coleref de. nō qd so-

lido auro velut adorādum constituerit

ephud sz qd ex auro illo fecerit ea qz p̄

tierēt ad ornamēda vlestrūmēta sacra-

rū: qz oīa p̄ ephot significata s̄. Ipm

qz ephud n̄ ex solo auro fieri p̄ceptū ē

sz h̄ suphūrēale sacerdotal vesti: sz a-

liqd auri h̄. Nā ex auro et hyacintho et

purpura et coccio et bysso fieri iussū ē.

Sz qz hec ita posuerūt. lxx. vt mēorat

oīb' qz d̄ spolijs accepat gedeon: iferrēt

et fecit illd gedeon in ephud. Utqz ex illo

toto h̄ factū ē cū ea locutiō qz signifi-

cat a toto pte: ita possit itelligi: fecit illd

in ephud. qz inde fecit ephud: vel ex

eo fecit ephud: nō illud totū. l. i. ephud

plumens: sed ex illo qz sufficiebat im-

pendēs. Nā in illa interpretatione qz ex

hebreo est sic legit. Fecit qz ex eo gede-

on ephot. Qd em̄ apud. lxx. ephot: h̄

in hebreo ephot legit: nō aut oīs sa-

cerdotes tali vtebantur suphumerali:

qz eē ex auro hyacintho purpura coc-

cino et bysso: sed solus summus sacer-

dos. nō erat ḡ tale qd datū est samue-

li a matre cum adhuc puer esset. vnde

ephud bath dr. i. lineū. Sz gedeon esti-

mo illud fecisse: qz erat p̄cipuū idumē-

tū sacerdotis p̄ qd et cetera significata

sunt opa sacrarū qd in sua ciuitate pter

di tabnaculū p̄stituit: et iō factū ē illi et

domui el'

coth: et descp̄sit septuaginta septē vi-

ros. Venitqz ad soccoth et dixit eis:

en̄ zebee et salmanā sup qd' exp̄robra a-

stū mihi dicētes: Forſitā man' zebee

et salmanā i manibz tuis sūt: et idcir-

co postulas ut dem' viri qz laſſi sūt et

defecerūt panes. Tulit ḡ seniores ci b-

uitat et spinas deserti ac tribulos: et

trivit cū eis atqz cōmūvit viros soc-

coth. Turri qz phanuel sbuertit occi-

sis hitatoribz ciuitati. Bixitqz ad ce c-

bee et salmanā: Quales fuerunt viri d-

qz occidisti in thabor: Qui rñderēt:

Siles tui et vn' ex eis qz filius regl.

Quibz ille rñdit: Frēs mei fuerūt: fi f-

lij m̄ris meę. viuit dñs qz si seruasse-

tis eos nō vos occidere. Bixitqz it-

her p̄mogenito suo: Surge et iterfi-

ce eos. Qui non eduxit gladiū. Li-

mebat em̄ qz adhuc puer erat. Bixe s-

rūtqz zebee et salmanā: Tu surge et ir-

rue in nos: qz iuxta etatē robur ē ho-

minis. Surrexit gedeon et interfecit

zebee et salmanā: et tulit ornamenti ac

bullas qd' colla regaliū cameloz de

corari solēt. Bixerūtqz oēs viri isra-

el ad gedeon: Dominare nr̄ tu et fi-

lius tuus et filius filij tui: quia libera-

sti nos de manu madian. Quibus il-

le ait: Non dn̄abor vestri: nec domi-

nabitur in vos filius meus: sed domi-

nabitur vobis dominus. Bixitqz ad

eos: Unam petitionem postulo avo-

bis: Date mihi inaures ex p̄eda ve-

stra. Inaures enim aureas hismaeli-

te habere cōsueverant. Qui respon-

derunt: Libentissime dabimus. Ex-

pandentesqz super terraz palliū pro-

iecerunt in eo inaures de p̄eda: et fu-

it pondus postulatarum inaurium

mille septingenti auri sicli absqz or-

namenti et monilibus et veste pur-

purea quibus reges madian vti soli-

ti erāt: et preter torques aureas came-

lorū. Fecitqz ex eo gedeon ephot et i-

posuit illd in ciuitate sua ephra. For-

nicatusqz est oīs isrl in eo: et factū est i-

gedeon et omni domui eius in ruinā.

Humiliatus est autē madian coram

filiis isrl: nec potuerūt yltra ceruices

eleuare: sed quieuit terra p̄ quadra-

ginta annos quibz gedeon prefuit.

Abiit itaqz hierobaal filii ioas et ha-

bitauit in domo sua: habuitqz septua-

ginta filios qui egressi sunt de fēmo-

re eius: eo qz plures haberet uxores.

Cōcubina aut illius quā habebat in

Nico. de lyra

a En̄ zebee et sal. su. q. ex. G

ad h̄ em̄ reseruauerat eos viuos vt

ostenderet viris soccoth victoriā a

deo sibi datā.

b Tilit ḡ se. ci. et spi. dser. ac tri. zc. qz traxit eos

p spinas et tribulos: vel qz cōbussit

eos igne facto de spinis h̄m alios.

c Dicitqz ad ze. hic pñter de-

scribit aduersarioz cōprehensoruz

occisio. cui' cā in spāli tangit. cū qz

ritur: d Quales fue. vi. qz

occī. in thabor: ibi em̄ manebat

frēs gedeonis: et iō sollicit' fuit qre

re qd fuisse ibi factū.

e Similes tui et yn' ex eis qz si. re. i.

speciosus forma pre alijs.

f Fra

tres mei fue. et iō habuit speciale

cā occidendi eos in vindictā fra-

trum suoz: qu

domui ei^o in scandalū vt sic interiret filioꝝ ples numerosa: si-
cut postea testat̄ scriptura. **Aug.** Intelligendū est ꝑ prole/
p̄lū dictū esse: qd̄ fecerit gedeon ephod ꝑtra legē dei: ex auro
qd̄ deuict̄ hostibꝫ erat ablatū: vt simul dicereſ. vñ erat aurū &
quid de illo sit factū: factū est enī hoc p̄cū in fine dierū gedeon
qñ p̄secuta sunt mala q̄ annectit scriptu-
ra: postō dixit quot annis in diebꝫ ge-
deon terra quieuit. **Postō** aut.
Aug. Et factū est cū mortuus eset ge-
deon: & auersi sunt filii israel: & fornicati
sunt post baalim & posuerūt ipsi sibi
baalberith testamentum: vt eset eis in
deum tē. Et baalim & baalberith ido-
la intelligēda sunt. maior ergo trāgred-
sio & fornicatio est a p̄plo post mortē ge-
deon: q̄ illo viuo ꝑter ephod. Qd̄ et si
illīcīte factū erat: tamē de sacramētis ta-
bernaculi erat: hec vero idolatria nō ha-
bet vel falsaz paternē religionis defen-
sionem. vñ etiam si in fine t̄pis gedeon
ephod factū est: sed ante ita deus patiē-
ter tūlit: vt pax in terra perseveraret: q̄
iz factū erat qd̄ phibuerat: non tamen
lōge recesserat ab illo qui tale aliquid
in tabernaculo suo in honorē suū fieri
iussert. Nūc vero grauiora cōmīsa: et
apertam post idola fornicationem po-
puli noluit esse impunitam.

Nico. de ly.

Reman.

* Ita sed adiūcta: sicut de abraā dicit
Gen.xxv. a. **Filiū** autē cōcubinarū lar-
gitus est munera. & tñ nō cognouit ali-
quā que non eset v̄ro sua. a **Aho-**
r tuusqz est gedeon filius ioas in
senectute bona. ex hoc videtur q̄ in
gratia mortuus fuerit: & p̄ consequens
q̄ a peccato p̄dicto penituerit vel excu-
satis fuerit. b **Postō** aut mor-
tuus est gedeon auerſi sunt filii
israel. a cultu dei. c **Et fornicati**
sunt in baalim. per idolatriam.
D Percusserūtqz cum baal fe-
dus vt eset eis in deū. de cetero in
p̄petuū. e **Nec** fecerūt misericor-
diam cū domo hierobaal. q̄ inter-
fecerūt filios eius: vt habet ca. sequēti.
Ad maiore p̄dictoz intelligentiā v̄l po-
tius studiosoz exercitationē p̄t queri-
lus in v̄trū gedeon mortuus fuerit in p̄ctō mor-
tali: & videſ q̄ nō: q̄ dicitur hic de eo:
Mortuusqz est gedeon filius io-
as in se. b. qd̄ nō p̄sueuit dici in scri-
ptura sacra nisi de illis qui moriuntur
in gratia b̄m doctores hebraicos & lati-
nos. Item ad hebreos. xi. nominat̄ i ca-
thalogo sanctoz & tē. **C**ontra: q̄ di-
ctum est q̄ fecit ornamēta sacerdotalia
pro cultu diuino exercēdo in domo sua:
qd̄ erat illīcīt̄ p̄t dictum fuit **Josue**
xiiii. q̄ vt ibidē dicit: filii israel volue-
runt bellare ꝑtra ruben & gad & dimi-
diā tribū manasse: eo q̄ putabāt eos se-
cisse altare ad sacrificia offerenda extra
locū silo etiā dño. tē iste gedeon vt di-
cunt expositores cōliter in ornamētis p̄/
dictis offerebat sacrificia domino: quod non erat licitum nisi si
lijs aaron: vt habet **Nume.** iii. Si autem dicatur q̄ penitue-
rit: non videtur rationabiliter dictum: quia si vere et perfecte
penituisseſ predicta destruxisset. **R**esponsio. questio ista est de
facto per viam nature nobis ignoto: & ideo nihil est hic dicēdū
nisi q̄tū potest trahi ex scriptura vel dictis sanctorū. Dicūt
igitur doctores nostri q̄ mortuus fuit in gratia ꝑtra rationes
allegatas pro parte ista. dicunt tamen cōmūniter q̄ peccauit
mortaliter vestes sacerdotales faciendo extra locum diuini cul-
tus: & eis vtendo cum non eset de tribu aaron nec etiam leui-
ta. dicunt tamen q̄ ante mortē penituit. Ad illud autē qd̄ ꝑtra
hoc arguit q̄ talia nō destruxit. p̄t dici q̄ penituit circa mortē
cum iam

cū lā erat ita debilis q̄ h̄ facere p̄ se nō poterat. p̄cepit tñ filiū
suis h̄ fieri. vel saltē vestes dictas ad locū diuini cultus porta-
ri: qd̄ q̄ factū nō fuit: nō sibi imputandū ē: h̄ magis illis q̄ ad
idolatriā ad quā p̄ni erā abusi fūt: tō dom̄ ei^o fere deleta fuit.
Posset aut̄ dici (scholastice tñ & absq̄ assertionē) q̄ gedeon in

p̄dictis nō peccauit. Iz enī illiciū ēt̄ q̄diu
arca fuerit i silo alibi offerre sacrificia de-
cōi cursu: vt dictuz fuit **Deut.** xiiij. tñ spālē
disp̄satōde diuīa p̄cat h̄ fieri. & sic gede-
on sacrificiū obtulit i ciuitate sua: vt dictū
est. s. vi. & forsū nō solū fuit p̄cessuz p̄ il-
la die h̄ etiā p̄ futuro tpe: & p̄ p̄ns vestes
sacerdotales facere & eis v̄ti: q̄ cui p̄cedi-
tur p̄ncipale: eidē & accessoriū p̄cedit. vñ
aut̄ dictis vestibꝫ est p̄p̄ oblationē sacri-
ficioz & qd̄ annexū est eis: ḡ tē. & sic patz
r̄n̄s ad rōnē h̄ factā in argēdo. Sz h̄
hoc dictū v̄def qd̄ in l̄a dr̄: Et factū est
ipi gedeoni & domui ei^o in ruinā. Pōt di-
ci q̄ factū est domui ei^o in ruinā culpe: eo
q̄ abusi fuerūt ad idolatriā: nec etiā in di-
uino cultu habebāt licentiā v̄dēdi eis sic
gedeo. Factū est etiā domui gedeonis in
ruinā pene: vt dictū est: et p̄ p̄ns ipi ge-
deoni in q̄tū pater qdāmodo manet in fi-
lijs: b̄m illud **Ecc.** xx. a. Mortuus est p̄
eius & q̄l nō est mortuus. & p̄ p̄ns p̄ pu-
nit in filijs in q̄tū manet aliquiter i eis
& sic ruina filioꝝ gedeonis p̄ penā redun-
dat in ipm: nō tñ q̄tū ad culpam.

Abiuit aut̄ abimelech tē.
Hec est ps incidentalis: in q̄ de-
scribit̄ ruina dom̄ gedeonis & q̄
facta fuit mētio. ca. p̄ce. Circa qd̄ p̄mo de-
scribit̄ ipi abimelech p̄motio iniq̄. scđo
maledictio digna ibi: Qd̄ cū nūciatū ēt̄.
etio sequēs vltio diuīa ibi: **Disitqz dñs.**
Circa p̄mū describit̄ p̄mo abimelech
/cū dr̄: Abiuit at abi. tē. cui p̄m̄ no-
minaſ p̄cubina ca. p̄ce. & acilla i isto vt vi-
debis. p̄ qd̄ denotaf q̄ int̄ filios gedeo-
nis fuit min⁹ nobilis & minoris reputati-
onis & tñ anhelabat ad dñlū p̄ alijs & re-
gnū. g **A**d frēs tē. vt p̄ eos inclina-
ret alios ad votū suū. h **Q**uid vo. ē
me. tē. p̄ h̄ inuebat q̄ oēs alij filij gedeo-
nis vellē sup p̄plū dñari: qd̄ erat falluze
h̄ singebat ad habēdū intētū. i **S**i
mulqz p̄siderate tē. q. d. si. p̄mot̄ fue-
ro defendāvos & p̄mouebo. Lōse q̄nter
desribit̄ eī indebita p̄motio cum dr̄:
k **P**ederūtqz illi tē. Pōdo indecl-
nabile ē: & significat p̄odus indetermina-
tū b̄m alijs. b̄m alios idē est qd̄ libra. In
hebreo aut̄ h̄: septuagīta argēteſ ſ̄ p̄ha
no baal berith nomē est illi p̄hani: eo q̄
habitatores lichē ibi p̄cuserunt fedus cū
baal. Berith enī fedus interptat̄. ibi aut̄
thesaur̄ cōis reponebaſ. l **Q**ui cō-
duxit sibi tē. In hebreo habet. Et cer-
nitos. Et occidit frēs suos. vt solus
posset dominari. vnde sequitur:

Aboralit. f **A**biuit aut̄ abimelech tē. vt p̄ cognitionē
m̄ris sue p̄plū inclinaret ad suā p̄motionē: cū tñ eēt̄ fili⁹ acil-
le: & sic indign⁹ p̄motionē: p̄ qd̄ significat q̄ indigni p̄motio-
nibꝫ freq̄nter eas pl̄ambiūt q̄ illi q̄ sūt digni. Per h̄ at q̄ di-
xit p̄siderate q̄ os v̄rm & caro suz qd̄ ipi fecerūt. Ex q̄ ptz q̄ eī
p̄motio nō fuit p̄p̄ p̄sonē bonitatē sed carnalitatē. Per istos
significant illi q̄ rōne cognatiōis vel patrie vel alteri⁹ cuiuscū
q̄ cause q̄ nō facit ad bonitatē electiōis eligūt aliquē ad digni-
tātē ecclesiasticā v̄l secularē nō habētes respectū ad honorē dei
& cōezvtilitate. k **P**ederūtqz illi. lxx. p̄. ar. p̄ qd̄ signifi-
cant illi q̄ nō solū male eligūt: sed etiā p̄ talli electione p̄mouē
da expēſas magnas faciunt. t **E**t occidit fra. su. tē. per
* quod signat

Glo.ordi.

Judicum

La. IX

Nico.de lyra

E a **R**emāsitqz. **I**lido. **F**ilius iunior q̄ fugitādo. **La. IX** gladium inimici euadit: significat reliquias isrl̄ in extremo tpe credituras: et antīx̄pi gladiū euras. hic ascendit in verticem mōtis gariçim q̄ nec p̄phetare: nec p̄secutionē antīx̄pi p̄t qui libet euadere nisi p̄s in monte benedictionis. i. in in sublimi, tate fidei ac virtutū ascēderit. **H**est em̄ mōs gariçim: q̄ a moysi in b̄ndictionē

Dystice deputatur. **b** **T**erūt li. **I**l. **S**i **h** factū mysticū nō eslet qd opus erat sci- re gedeon. lxx. filios et multas v̄ores habuisse: s̄z et c̄ubinam: de qua vñ et malū suscepisset. **G**edeon ḡ xp̄m signifi cauit: v̄ores natōes q̄ p̄ fidē xp̄o adhe serūt. **S**eptuaginta filij septuagita lin guas mūdi: in quib̄ p̄ fidē sibi dñs fili os generauit; c̄ubinia synagogā i no uissimis antīx̄po crediturā. de qua d̄r: q̄ se dicūt iudeos eē et tñ nō sunt: s̄z sūt synagoga sathane: de q̄ in nouissimis filius nequam. i. antīx̄ps generandus est: fili ancille. i. synagoge peccatricis.

Joh. 8.5 **d** Qui em̄ facit pctm̄ serū est pcti. hic co gregat̄ sibi ip̄s sic abimelech regnū ip̄robe usurpabit interfici nobilibus filiis fidelib̄. s. ex diuersis nationib̄ et linguis inducit p̄secutionē vt oēs san ctos interficiat. **c** **D**ixerūtqz oli. **I**mpera. **I**lido. **L**igna silue sūt hoies infructuosi: vani: vagi: eterno incēdio p̄parati. **S**up hos nec oliua: nec fucus: nec vitis regnare dignant̄: q̄ nō merē tur. **O**liua em̄ gr̄am sp̄uscti: et vñctio nē pacis significat: fucus vero legē quā paterfamilias plātauit i vinea sua: de sc̄z q̄ familie. i. oīm credentū p̄t: qui plātauit vinea. i. pp̄lm̄ iudeoz: et i hac vinea fūcū. i. legem q̄ p̄mitiu populu sicut fucus grossos aridos et utiles de iecit in terra: et postea alios fruct̄ gene rauit. i. populū christianū quē ad debi tam euāgelice discipline maturitatē: et suauissimā pinguedinē christi: cum glo ria et honore pdixit. **I**dem. **V**itis aut̄ x̄ps est qui dixit: Ego sum vitis vera. Quia ḡ populus q̄ antīx̄po seruit in re probū sensum dāt vt credat mendacio i. antīx̄pd: q̄ veritati. i. xp̄i credere no luit a regno vitis. i. xp̄i et ab oliua. i. sp̄ ritu sancti gratia: et a fucus: id est diuine legis dulcedine reprobatur.

Joh. 15.4 **a** **E**t euāgelice discipline maturitatē: et suauissimā pinguedinē christi: cum glo ria et honore pdixit. **I**dem. **V**itis aut̄ x̄ps est qui dixit: Ego sum vitis vera. Quia ḡ populus q̄ antīx̄po seruit in re probū sensum dāt vt credat mendacio i. antīx̄pd: q̄ veritati. i. xp̄i credere no luit a regno vitis. i. xp̄i et ab oliua. i. sp̄ ritu sancti gratia: et a fucus: id est diuine legis dulcedine reprobatur.

Ni.de lyra

* a **C**ōgregati sūt aut̄ oēsy. si. et vñ. fa. yr. mello. **M**ello aut̄ p̄put accipit̄. iii. **R**egum. nomen est cu

iusdam voragini que erat in hierlm̄ quā Salomō coequauit terre: s̄z hic mello nomen ē v̄rbis. **b** **E**t iſtituerūt regē abime. iuxta. quer. q̄ sta. in si. In hebreo habet: Juxta vñ mū statue q̄ erat in siche. ibi em̄ quedam erat statua p̄ idola tria. et ibi iſtitutus est iste rex. cuius p̄motio fuit iniquissima. **c** **Q**d cū nūciatū eēt ioathan. **D**ic sequēter describitur p̄moti et p̄mouentū maledictio. in q̄ p̄mo ponit̄ parabola. cū d̄r: **T**erūt ligna et c̄. et p̄mo parabola ponit̄. et sc̄do ad p̄posituz applicat̄/ibi: **N**ūc igitur. **C**irca p̄mū sciendum q̄ aliq̄ exposito res nostri dicūt hic q̄ p̄ ligna in generali itelligif̄ cōis p̄plūs sichez. p̄ cedros: p̄ncipales q̄ fauerūt abimelech. p̄ oliuam de q̄ exprimitur oleum: et fucus que habet dulcē fructuz: et vitem que facit fructū plurimū: itelligunt̄ alii filii gedeonis q̄ erant p̄n gues in diuinit̄. dulces in māsuetudine: et multiplicati in ple. **P**er rhāmū aut̄ q̄ arbor̄ v̄lis intelligif̄ abimelech q̄ erat de ignobilī m̄re q̄ regnauit alijs occisis. et h̄m̄ p̄t̄ expōsitionē l̄fe. **S**z q̄tū ad aliqd videt̄ l̄fa obuiare in q̄ d̄r: **T**erūt ligna et c̄. q̄ viri siche nō iuerūt ad req̄rendū alios filios gedeonis vt dñna renf̄ elis: s̄z magis dederūt pecuniā ad iterficiēdum eos: ppter qd dicūt expositores p̄dicti q̄ silitudo nō tenet in oībus: sed te net q̄tū ad h̄ q̄ siche imite tractabāt iter se dicētes. Si req̄rere mus alios filios gedeonis vt dñaren̄ nr̄i et defenserent nos: ipsi nos despicerēt ppter nobilitatē et magnificēti suā: nec cu

r̄ent de

rarent de nobis: q̄si dicerēt: meli est q̄ nos p̄moueam̄ istum abimelech min⁹ nobilē: et q̄ est p̄linqu⁹ nōster ex pte matris. **H**ebrei v̄o exponūt alit̄ pabolā ista q̄tū ad oliuā fūci: et v̄tē: et magz l̄ralis: vt videz: dicētes q̄ p̄ ista significant̄ tres p̄sone notabiles in beneficiis exhibit̄ p̄plo israel. s. gedeō: delbora et othoniel qui oblatū sibi dominū super filios israel recusauerūt: eo q̄ dñs illud dominū sibi retinuerat: vt dictū est. s. **D**e gedeone autem q̄ recusauerit p̄t̄ in ca. p̄ce. et de alijs duob̄ idē dicūt hebrei licet nō sit scriptū: q̄ nō oīa sunt scripta. **D**icūt igit̄ q̄ p̄ oliuā significat̄ othoniel q̄ fuit de tribu iuda: vt dictū fuit. s. ca. j. **T**ribus aut̄ iuda vocat̄ oliua illiere. ri. c. **O**liuā v̄berē: pulchram: fructiferā: p̄ciosam vocavit̄ dñs nomē tuū. **P**er fūcū q̄ habet fructū dulcē intelligit̄ delbora. q̄ in hebreo scrib̄t̄ dibora, et interpretatur apis q̄ facit mel dulce sicut fucus fructum dulcē. ita q̄ p̄prietas hui⁹ arboris respōdet interpretationi nōis. **P**ervitē vero in telligif̄ gedeon q̄ erat de filiis ioseph: eo q̄ ioseph vocat̄ est fili⁹ accrescēs Ben. xl. **C**ritis autem ramus crescit notabilē in vna estate. **S**cđm hunc igit̄ sensum exponit̄ sic l̄ra: d **T**erūt li. i. filij isrl̄ generalif̄: nō siche imite sp̄aliter. e **D**ixerūtqz oliue. i. othoniel rōne p̄dicta. f **N**ūc quid possum de. p̄in. meaz q̄ t d̄j v̄tūt̄. i. de in lucernis ardētibus i tabernaculo que implebant̄ oleo oliuarū purissimo. g **E**t homies. in condimentis ciborum et confectionib̄ medicinarū: per hanc autez pinguedinē intelligitur pietas que fuit i othoniel ad subleuandum miseriam filiorum israel: vt patet ex dictis. s. iii. ca. h **N**ūc quid possum deserere dulcedinē meā. i. dulcedinē consolationis diuine que fuit in delbora habente spiritum prophetie. vt patet ex dictis. s. iii. ca. i **N**ūc quid possum deserere vñū meuz quod letificat̄ deum et homines. de letificatione hominū videmus per experientiam. de letificatione dei dicit **R**a. Sa. q̄ hoc dicitur eo q̄ leuite in oblationib̄ hostiarum non cantabant cantica diuina donec offerrentur libamina que siebant de vino. potest etiam hoc exponi de sacra mēto eucharistie qd est deo acceptissimū in quo cōuertitur vñū in sanguinē xp̄i.

* **D**ixerūtqz oīa

* quod signatur q̄ illi qui male sūt p̄ moti dep̄imere et annihilare bonos n̄tuntur. **C**irca secūdum scilicet punitiōē

abimelech dignaz premittitur parabola de oliua: fucus et v̄nea recusatibus super alias arbores promouerit: et per hoc significantur tria genera hominū dignitatem regiminis refugientium. **P**rimi sunt deuoti querentes in oratione et diuinis obsequiis occupari a quibus retrahit cura regiminis: que causat distractionem mentis: et isti significantur per oliuam. **D**s. li. b **E**go autem sicut oliua fructificaui in domo dñi. **S**ecundi sunt homines in sacra scripture studiosi de qua dicit̄ Eccl. xxiij. c. Sp̄us meus super mel dulcis: et hereditas mea sup mel et sa uū. Et ideo in ea studiosi refugient per curam regiminis eius a dulcedine separari. et isti significantur per arborē fucus querentes pondit: h **N**ūc quid possum deserere dulcedinē meā et c̄. **T**ertiū sunt hoies vere humiles qui non reputant se dignos p̄motione ad regimen alior̄. ppter quod hec refugient q̄tū bono modo possunt: et isti significantur p̄ vitem que licet nō possit se sustinere sed ab alio fulc̄t̄: tñ ex ea fructus optimus p̄ducitur: sic vere humilis per alii regi et sustentari querit: et fructus optimū facit dicens: i **N**ūc quid possum deserere vinū meū quod deum letificat̄ et homines et inter ligna et c̄. **H**umilitatis enim fruct̄ est valde placens deo et hominibus: propter quod beata virgo maria propter humilitatem ad concipiendum dei filium fuit electa: sicut ipsa dicit **Lu. i. 48**. **R**espectit humilitatem ancille sue et c̄. **D**ixerūtqz omnia

a. **Dixeruntqz oia:**
Ilid. Rhānus ex gen^o ru
bi. quē vulgo sentīcē vīsi
nā appellat: asperū nimis
et spinosum: p qd antīps
significat cū om̄i asperita
te & feritate humānū gen^o
vastaturus. et exiet ignis
de rhāno. i. iniqtas de an
tīchristo: & oēs q in illo cō
fidū pariter cū illo deuo
rabit. b. **Misitqz do**
min^o spm. **Aug.** Et misit
de spm malignū inf abī
melech & viros sichimor.
hoc verbū vtrū impantem
an pmitētē deū significet
nō facile diffiniri pōt. Qd
enī h positiū ē emisit grec
bz exapestilen. qd ē etiā in
psal. vbi legiit. Emitte lucē
tuā: qzuis i qbusdā loci in
terptes nrī vbi ē exapesti
len. misit interptati sūt: nō
emisit. Pōt g & sic intelligi:
vt spm malū dē tāqz volē
tē ire inf eos emiserit. i. ptā
tem dederit maligno spūi
pacē eoz perturbādi. vlgz
adeo autē etiā mitti a dño
malignū spm xp̄e iusticiaz
vindicādi absurdū nō ē. vt
qdā ex apestilen: etiā imi
sit interptati sūt. c. **Sur**
ge itaqz noc. **Aug.** Et
nūc surge nocte tu et pp̄l's
tu' tecū & insidiare i agro:
& erit mane sil' vt oriet sol
maturab & tēdes sup ciui
tate. Quidā latini habent
maturab. quidā vō mani
cabis. Qd vō grec bz nō
pōt dici vno vbo: qd ē di
luculo surges: & fortasse di
ctū ē maturab a matutino
tpe: qzuis etiā alijs tpb
dici soleat ad rē acceleran
dā: manicas aut latinū ver
bū ec mihi n occurrit. Sz
illō mouet: q cū dixisset sil'
vt oriet sol addidit: diluci
lo surges cū ipm diluculū
qd grece dō ortheos tpus
an solē significet: qd iā vli
tissime dō cū albescere ce
perit. Sic g intelligēdū ē:
vt q positiū ē mane ipm di
luculū intelligat: additū est
aut sil' vt oriet sol vt erp me
ref nō iā orto sole faciēdū
sz vbi fulgoz appuerit sol
oriētis. Nō ei aliūde albe
scit diluculū nisi cum cepit
ptē celi quā vidēm ab oriē
te lux sol redeūtis attinge
re. hinc ē q i enāgeliōnā
& eadē rē ali' euāgelista di
cit diluculo factā: cū adhuc
obscūr eēt ali' oriēte sole
qz & ipa lux quantulacūz
diluculi: sole fit oriēte. i. ad
orū veniēte: et fulgorē de
plentie. pinqtate iactantē
sol esse dinoscit. Quā lucē
qdā idiole sol nō esse puta
uerū sz esse illā q pmitus
dīta est anteō dō quar
to die solē cōderet.

Tantichristum vel diabolum.

a. **Rixerūtqz oia ligna ad rhamnū: Veni & impa**
sup nos. Que rñdit eis: Si vere me regē vobis cō

stituist: venite & sub vmbra mea reqescite. Si autē
efficacie presentioris si qz dicat: si nō vis facere qd volo seuiat in te
ira mea. i. iam seuiat: vt quid eam teneo quasi dicat: seuerit promissū
u modo penam futurā intentans.

B **Aug.** Etemētōris cōmītōris est & quodāmodo
stītūst: venīte & sub vmbra mea reqescite. Si autē
efficacie presentioris si qz dicat: si nō vis facere qd volo seuiat in te
ira mea. i. iam seuiat: vt quid eam teneo quasi dicat: seuerit promissū
u modo penam futurā intentans.

b. M **isitqz do** min^o spm. **Aug.** Et misit

de spm malignū inf abī
melech & viros sichimor.
hoc verbū vtrū impantem

an pmitētē deū significet
nō facile diffiniri pōt. Qd

enī h positiū ē emisit grec
bz exapestilen. qd ē etiā in

psal. vbi legiit. Emitte lucē

tuā: qzuis i qbusdā loci in

terptes nrī vbi ē exapesti

len. misit interptati sūt: nō

emisit. Pōt g & sic intelligi:

vt spm malū dē tāqz volē

tē ire inf eos emiserit. i. ptā

tem dederit maligno spūi

pacē eoz perturbādi. vlgz

adeo autē etiā mitti a dño

malignū spm xp̄e iusticiaz

vindicādi absurdū nō ē. vt

qdā ex apestilen: etiā imi

sit interptati sūt. c. **Sur**

ge itaqz noc. **Aug.** Et

nūc surge nocte tu et pp̄l's

tu' tecū & insidiare i agro:

& erit mane sil' vt oriet sol

maturab & tēdes sup ciui

tate. Quidā latini habent

maturab. quidā vō mani

cabis. Qd vō grec bz nō

pōt dici vno vbo: qd ē di

luculo surges: & fortasse di

ctū ē maturab a matutino

tpe: qzuis etiā alijs tpb

dici soleat ad rē acceleran

dā: manicas aut latinū ver

bū ec mihi n occurrit. Sz

illō mouet: q cū dixisset sil'

vt oriet sol addidit: diluci

lo surges cū ipm diluculū

qd grece dō ortheos tpus

an solē significet: qd iā vli

tissime dō cū albescere ce

perit. Sic g intelligēdū ē:

vt q positiū ē mane ipm di

luculū intelligat: additū est

aut sil' vt oriet sol vt erp me

ref nō iā orto sole faciēdū

sz vbi fulgoz appuerit sol

oriētis. Nō ei aliūde albe

scit diluculū nisi cum cepit

ptē celi quā vidēm ab oriē

te lux sol redeūtis attinge

re. hinc ē q i enāgeliōnā

& eadē rē ali' euāgelista di

cit diluculo factā: cū adhuc

obscūr eēt ali' oriēte sole

qz & ipa lux quantulacūz

diluculi: sole fit oriēte. i. ad

orū veniēte: et fulgorē de

plentie. pinqtate iactantē

sol esse dinoscit. Quā lucē

qdā idiole sol nō esse puta

uerū sz esse illā q pmitus

dīta est anteō dō quar

to die solē cōderet.

* a. **Dixerūtqz oia.** i.

ad abimelech rōne predicta. &
accipit hic ligna, p sichimor in
spāli & alijs q cū eis cōstituerūt
abimelech regē: vt pdictū est.

b. **S**i autē nō vultis rē.

Rhamnū fīm Ild. est dumus
paru^z qvēto agitat^z ex se emit

tit ignē: sic abimelech agitat^z
ira succēdit pplz sichimor: vt h̄. i.

īō b̄dī: c. **E**t de. ce. li. p̄ncipes dicti pplz. d. **H**ūc

igīt. **D**ic p̄nr applicat predi
cta gabola ad p̄positū videlicz
de imp̄catiōne maledictiōs sup

abimelech regem & sup pplz
ipz p̄stī uētē. & ptz l̄ra ex dicti.

e. **M**isitqz do. **D**ic p̄nr
describit diuina punitio: vbi
p̄mo describit sichimorū re
bellio. scđo rebellatiū pugna
tio: ibi: **D**ictūqz ē. cōtio vtrorū
qz destructio: ibi: Porro abi.

Circa p̄m dī: **M**isitqz d. i.

pmisit. f. **S**pīm pel. i. p̄tē
tionē seu discordiā excitari p̄

spīm malignū. g. **I**ntabi.
& ha. vt suis intīgētib⁹ exigēt
b⁹ destruerēt adiūcēt: & p̄z l̄ra
vlgz ibi: h. **A**gētes p̄. rē.

marie de illā q fauebat abime
lech. i. **G**lenit aut gaal
in au. rē. ambiētū sup eos do
miniū: vt ptz in sequentibus.

k. **A**d cui⁹ aduentū rē.

Id ē audaciōres effecti xp̄i ei⁹
p̄ntiā. l. **E**gressi sunt in
agros rē. q̄ ptinebat ad abime
lech & fantores el⁹: in cōtē
ptū ipz. m. **C**lamātē ga
al fi. o. vt sibi pplz attrahē
ret & abimelech excitaret.

n. **Q**uis ē iste abi. q. d.
nulli⁹ ē momēti. o. **E**t q̄ ē

sichimor. q. d. ita nobilis ciuitas
ē & antiq̄ q̄ nō debz fuire ei.

p. **N**ūqdī ē ip̄e fi. h̄. i.
hois q̄ nō bz hic ius dīandi.

q. **E**t asti. prin. i. p̄positū
vel p̄fectū put in hebreo h̄.

r. **Z**ebub ser. su. & sic fec
magnū p̄tētū. s. **S**uper

vi. e. p̄a. si. i. sup viros tā an
tiq̄ nobilitat̄ q̄ emor q̄ fuit a

tpe abraā potēs & nobilis. fu
it p̄t dō illius ciuitatis.

t. **U**tinā da. ali. rē. ex q̄
patz q̄ volebat dominari ibi.

v. **D**ictūqz est abi. **D**ic
p̄nr describit ip̄oz rebellatiū
impugnatō ad instinctuz ip̄i⁹
cebūl p̄positū sui: nūciātis sibz
in secreto verba que audierat
ab ipso gaal & caute dissimula
uerat. Et ptz littera vlgz ibi:

* **D**ixit ad ce

* a. **Dixerūtqz rē.** Per
rhamnū q̄ ē arbor parua: & p̄mo
mollis & sīc herba: postea vō
spinas bz: significat hoīes in
digni. p̄motiōe. p̄moueri tñ p̄
curāt multipli ficiōe: & gūt
p̄ngūt: & ignē dissensiōis emit
tunt q̄ ip̄i & p̄motores sui de
strūt: sic p̄tingit abimelech et
habitorib⁹ sichē q̄ male pro
mouerāt eū in regē: & vtinam
alijs similib⁹ sic p̄tingat.

Moraliter

E 5

Post abimelech. August. Quō fuit patru abimelech vir de tribu isachar: cū abimelech patrem habuerit gedeon de tribu manasse. Quō & phua & gedeon fratres fuerūt: vt posset eē phua patru abi melech cui fil thola ipi abimelech succederet: potuerūt & gedeon & phua vna habere matrem: ex q diversis pribus nasceret & fratres eēt vnius matris filij: nō vni patris. Solebant em nubere semine de alijs tribub in alias. vñ & saul cū eēt de tribu ben

Aico.de ly.

* a Dicit ad ze. q simulabat se eē cum gaal qusq abimelech repente veniret sup eum & socios ei: & subito eos interficeret: propter qd nitebatur eum decipere dicens:

b Embras mōtiū vides quasi ca. hoim &c. sequit: Ecce pplus de ymblico terre de scedit. i. de cacumie mōtis qd dicit ymblico terre qz supeminet alijs partibus ventris. sequitur:

c Abiit & gaal expectante sichimor po. q nō exiit ciuitate cū gaal ad pugnandū: s expectabat interi belli euentuz.

t. 7.c d Zebul autē gaal & socios ei expulit de vrbe: q debellati iā fuerāt in cāpo & apēb pplis ciuitat paruz curabat de eis: cetera patēt vsc ibi:

e Palates p cam. i. manifeste discurretes: et id dicit paletē gallice.

f Porro abimelech Hic pnter describit vtro rūq punitio. s. abimelech & eoz q pmouerūt eū ad regnū: qz interfecit eos & finalē iterfecit e ab eis.

g Dicit describit destruc-
tio vrbis sichē: cum dr:

h Quaz ce. iter. ha-
ei &c. ita vt sal i ea disper-
geret. Sal em reddit ter-
ra sterile: & ideo qn aliquā

i. Pa. 10. a destruebat fundit aliquā

ciuitatē: sggebait ibi sal in signū pfecte victorie. Se

cūdo describit destruc-
tio fortalitū: cū dr: h

cū au. q ha. i tur. li. &c.
& ptz lra vsc ibi: i

A-
bimelech at id p. ve-
nit ad op. the. ad obsi-
dētū eū. Scidētū aut &

alia ē ciuitas in egypto q

Notā illi vocat thebe. de q su-
it legio thebeoz: cui pfectit

sancitaurici: & alia ī iudea noīe

tita in agro: & pmo mane oriente sole irrue sup ciuitatē. Illo aut egrediēte aduersum te cū pplo suo fac ei qd potueris. Surrexit itaq abimelech cū oī exercitu suo nocte: & tetēdit insidiā iuxta sichimā i qttuor locis. Egressusq ē gaal fil obeth: & sterit i introitu por te ciuitat. Surrexit aut abimelech & oīs exercitū cum eo de insidiārū loco. Cūqz vidisset populū gaal dixit ad cebul: Ecce de mōtib multitudo descēdit. Cui ille rñdit: Embras montū vides quasi capita hoim: & hoc errore deciperis. Rursumq gaal ait: Ecce populus de ymblico terre descēdit: & vn cuneus venit p viā que respicit querū. Cui dixit cebul: Ubi ē nūc os tuū quo loquebaris: qz est abimelech ut seruam ei: Nonne hic pplus est quē despiciebas? Egrederet & pugna ptra eū. Abiit & gaal expectante sichimor po. & pulo & pugnauit & abimelech: q psecut ē eū fugientē: & in vrbe cōpulit. Ceciderūtq ex pte ei plurimi vscq ad portā ciuitat: & abimelech sedit i ruma. Zebul at & gaal & socios ei expulit de vrbe: nec i ea passus ē cōmorari. Sequēti & die egressus ē pplis in cāpū: qd cū nūciatū eēt abimelech tulit exercitū suū & diuisit i tres turmas tēdēs insidiās i agris. Videlqz & egrederef pplis d ciuitate: surrexit & irruit i eos cū cuneo suo oppugnās & obsidēs ciuitatē. Due autē turmē palātes p cāpū aduersarios pseqbanū. Porro abimelech oī die s illo oppugnabat vrbe: quā cepit iterfecit habitatori s bus eius: ipsaqz destructa ita vt sal in ea dispergeret. Qd cū audissent q habitabat i turre sichimor: igres si st phanū di sui berith: vbi sed cū eo pepigerat: & ex eo loc nomē accēpat: q erat munitus valde. Abimelech qz audiēs viros turris sichimor parif cōglobatos: ascēdit i mōtē selmō cū oī pplo suo: & arrepta securi pcedit arboris ramū: ipositūqz ferēs hūero: dixit ad socios: Qd me videtl facere cito facite. Igit cer tatum ramos d arborib pcedētes seqbāt duce. Quos circūdātes psidū succēderūt: itaq ita factū est vt fu mo & igne mille hoim necarēt: viri piter & mulieres habitatoz turris sichē. Abimelech aut id pfectisve nit ad oppidū thebes: qd circūdās: obsidebat exercitu. Erat aut turris excelsa in media ciuitate: ad quaz cōfugerat simul viri ac mulieres & oēs pncipes ciuitatis clausa firmissime ianua: & sup turris tectū stātes p propugnacula: accedētqz abimelech iuxta turrim pgnabat fortiter: & appropinquās ostio ignem supponere nitebatur. Et ecce vna mulier fragmen molē de sup iatens illisit capiti abimelech: & pseqit cerebruz eius. Qui vocavit cito armigerum suū: & ait ad eū. Euagina gladiū tuū & pcute me: ne forte dicaf & a fe mina interfecit sim. Qui iussa pficiēs: interfecit eum. Illoqz mortuo oēs qz eoz erant de isrl reuersi sunt in sedes suas: & reddidit dē malū qd fecerat abimelech ptra patrē suū: iterfecit septuaginta fratrib suis. Sichimitis quoqz quod operari erant retributū est: & venit super eos maledictio ioathan filij hierobaal.

Ca. X

D Post abimelech surrexit dux i israel thola fit. In hoc capitulo mihi non occurrit aliquid exponendū mystice quod sit alicuius momenti propter qd per transeo.

iudea noīe theba: de qua fuit helias thebites: & alia ē in grecia q dr thebe a q dicū thebani: & i hac oblidē abimelech iterse fecit c. vñ sequit: k Et ecce vna mulier fragmē mo. de. ia. il. ca. abime. & cō. cere. ei. In bebro hr: Lervicē eius. Si em cōfregisset cerebrū statim fuisse mortu: vt videatur: qd tñ nō fuit: imo pce pit postea armigero suo pterficeret eū. vñ subdit: l Et pcute me: ne forte di. q a fe. iterse. sim: pl em formidauit opprobriū etiā post mortē qz aē dānationē. nō em lictū est alicui sic accelerare morte suaz. m Et malum qd fecerat abimelech &c. Nec cōclusio huiusca. ostēdens qll ter malū abimelech & promouentū ipsum reuersus est in caput eo p. male dictionem ioathan filij ge deonis.

La. X

D Post abimelech. Sic describit qnta tribulatio filiorū israel a qualibet fuit fuerūt p iepete. Et pri mo ponit pondus tribulationis. secūdo modus liberationis. ca. xi. tertio impetus seditionis. xi. ca. Diuilio

h

Tempus aut pacis describit sub duob iudicib siccessiū p̄sidentib. Tempus aut secūdi ponit ibi: Ilic successit iatr. De pri mo dicit: n Post abimelech surrexit dux i israel: nō dicit rex sicudē abimelech q inique usurpauit sibi nomen regnum. Iste aut redit ad modum pristinū quo iudices p̄erat lcz p modū directiōs & cōsilii magis qz p modū dominū. o Thola fili phua patrū abi. Thola est frater patris: & iō em istā translationē phua fuit frater gedeonis: sed sequens littera videtur repugnare cum dicitur: Vir de isachar. Gedeon ante fuit de tribu Manasse: vt dictum est supra. vi. ca. tribus autem erant in omīz

* te. Ad qd Aboraliter. n Post abimelech surrexit dux i israel thola fit. In hoc capitulo mihi non occurrit aliquid exponendū mystice quod sit alicuius momenti propter qd per transeo.

tribu beniamin dedit filia suā dauid leui duxit filia iorā regē hoīs ḥ tribu iuda. hinc elīcabeth t̄ maria cognate de filiab̄ aaro. ex q̄ intelligis de tribu leui aliquā nupsisse in tribū iuda vñ fieret int̄ ambas illa cognatio: vt dñi caro: nō solū de regia: h̄ etiā de sacerdotali stirpe propagaret. La. IX.

Elit itaq̄ illo r̄. Aug. 24.5 Iepthe īterptat ap̄t̄: qui pulsuis aguit sensum vt intelligerent scripturas. h̄c iepthe fr̄s de domo pris expulerūt: tāq̄ legit̄e vroris filij fornicarie filiū. Hoc p̄ xpm fecerūt principes sacerdotū: scribe t̄ pharisei: qui de leḡ obseruatione gl̄ari videban̄ tāq̄ leḡ solueret: t̄ iō legitim̄ filij nō esset: t̄ q̄tū ad ḡtē m̄f eī sy-nagogā iudeoz dici p̄t̄: q̄ sepe cum idol fornicata ē. Sz illi q̄s obſuatores legis videban̄ legitim̄: h̄ aut̄ nō legitim̄ iure sibi vissi sunt elecisse. Bm h̄ em̄ plebs illa dicta ē fornicari: q̄ leḡ p̄cepta nō fuās t̄ tāq̄ viro nō exhibebat fidē.

Nico.de lyra

* re. Ad qd̄ p̄t̄ dici q̄ incōmixtio tribū fuit b̄ p̄cepto ne cōmiserent sortes hereditatū: vt dictū fuit Nūe. xxvi. t̄ iō mulieres q̄ nō habebat hereditatē poterāt nubere cū virz alterius tribus: vt dictū fuit ibidez: q̄ ex h̄ nō sequebat cōmixtio sortiū. Dater aut̄ gedeonis Bm ista fuit huius cōditiois: t̄ sic successiū h̄x vni viro de tribu manasse t̄ alteri ḥ isachar. Sciendū t̄ q̄ vbi trāslatio n̄a h̄z phua patrui abimelech. In hebreo habet: filij dodo. t̄ Bm hebreos est hoc nōmen p̄priū patr̄ ip̄ius phua. t̄ Bm h̄ nō oportet dicere q̄ phua t̄ gedeō fūerūt fr̄s ex pte matr̄. Sciendū etiā q̄ dodo apud hebreos est etiā nomen cōmune: t̄ significat patruū suū. t̄ Bm hoc p̄cessit trāslatio n̄a. sic in latino idē nomē aliqñ est p̄priū t̄ cōmune: equiuice t̄: sic h̄ nomē romanus aliqñ accipit p̄ p̄prio noīe vnius hoīs. aliqñ p̄ noīe adiectiuū cōmuni ad omnē hominē romanū. trāslatio aut̄ n̄a discrepat hic ab hebraico: vt p̄t̄ p̄ predicta. a Huic successit iair r̄. Hic describit t̄ps sedi iudicis. Et p̄t̄ l̄a v̄sq̄ ibit. b Sedentes super triginta pullos asinarū. i. mulos Bm trāslationē ista. In hebreo nō addid̄ asinar. t̄ ido Bm doctores hebraicos: p̄ pullos intelligunt h̄ equi iuuenes t̄ electi. c Filij autem israhel peccatis r̄. Hic cōsequenter describit t̄ps tribulationis: vbi p̄mo describit culpa/ cum dr: Filij autē isrl̄ peccatis veteribus iūgetes noua. quē explicant̄ magis in particula ri/ cum dr: d Et seruierunt ido lis baalim t̄ astaroth r̄. Et nominant h̄ septem idolatrie: vt p̄t̄ in l̄a. Secundo ponit debita pena/ cum dr: Lōtra quos dñs iratus tra. r̄. Et p̄t̄. Tertio penitentia/ cum subditur: Deccauiimus tibi r̄. Et sequitur: e Quibus locutus est dominus. i. p̄ phinees q̄ adhuc vinebat vt dicūt

isachar q̄ habitauit in sanir mōtis ephrai: t̄ iudicauit isrl̄ vigiti t̄ tribū anis: mortuusq̄ est ac sepult̄ in sanir. Huic successit iair galaadites a q̄ iudicauit isrl̄ p̄ vigiti t̄ duos ānos h̄ns tr̄gita filios sedētes sup̄ trigi- ta pullos asinar: t̄ p̄ncipes trigin- ta ciuitatum q̄ ex nomine eius sunt appellate mothiair: id est oppida iair v̄sq̄ i p̄ntē diē in terra galaad: Mortuusq̄ ē iair ac sepult̄ in loco cui ē vocabulū camō. Filij at̄ isrl̄ c p̄t̄s veteribus iūgetes noua: fece- rūt malū in cōspectu dñi t̄ seruie- rūt idolis baalim et astaroth t̄ dñs syrię ac sidonis et moab t̄ filiorum amon t̄ philistīm: dimiserūtq̄ do- minū t̄ nō coluerūt eū. Contra q̄s dñs iratus tradidit eos in manus philistīm t̄ filiorū amon: afflictiois sunt t̄ vehementer opp̄ssi p̄ annos decē t̄ octo oēs q̄ habitabāt trans iordanē in terra amorreī q̄ est in ga- laad: intantū vt filij amon iorda- ne trāsmisso vastaret iudā t̄ benia- min t̄ ephraim. Afflictusq̄ est isrl̄ nimis. Et clamantes ad dñm dixe- rūt: Deccauiimus tibi: q̄z dereliq- mus te dñm deū n̄m t̄ seruuiimus baali. Quib̄ locut̄ est dñs: Nūqd̄ p̄ nō egyp̄tij t̄ amorreī filijq̄ amon t̄ philistīm/ sidonij q̄s t̄ amalech t̄ chanaan oppresserunt vos: et cla- mastis ad me et erui vos de manu eorū. Et tamen reliquistis me t̄ co- luistis deos alienos. Idcirco non s̄ addā vt v̄ltra vos liberē. Ite t̄ in- b uocate deos q̄s elegistis: Ipi vos liberent in tempe angustię. Bire- runtq̄ filij israel ad dominū: Dec- cauiimus: redde tu nobis q̄cqd̄ ti- bi placet t̄m nūc libera nos. Que- dicētes omnia de finib⁹ suis alie- k norū deorū idola piecerunt: et ser- uierūt dño deo: qui doluit sup̄ mi- serijs eorū. Itaq̄ filij amon cōcla- mātes in galaad fixere tentoria: cō- tra q̄s p̄gregati filij isrl̄ in masphat castrametati sūt. Bixertq̄ p̄ncipes galaad singli ad prios suos: Qui p̄m̄ ex nobis h̄ filios amon cepit dimicare erit dur p̄pli galaad.

Elit itaq̄ illo La. XI in tempe iepthe galaa- dites vir fortissim̄ atq̄ pugnator/filius mulie- ris meretricis qui natus est de ga-

vt dicunt hebrei: tamen si dictū eoz ē vez erat multū antiquius: quia a tem- pore quo filii israel debellauerūt seō t̄ og t̄ balach v̄sq̄ ad tēpus iepthe qui liberauit filios isrl̄ de hac tribu- latione fluxerūt anni trecenti: vt ha- beat caplo sequēti. deficit tamē aliq̄ vt diceat: t̄ tñ extunc phinees ī erat homo p̄fectus: quia fuit ductor exer- citus ī madianitas: vt habeat Nūe. p̄p̄t̄. P̄rest etiā dici q̄ fuit p̄ aliū p̄- phetam: quia nō nominat hic q̄s il- le fuerit. f **A** nunquid non egypti t̄ amorei r̄. Hic nominant iepthe gentes a quibus tribulatiōes passi sunt filii isrl̄. Septē idolatrias supra nominatas in quibus delique- rant. g **I** dcirco nō addamyt v̄ltra vos liberem. Tales nega- tiones diuini auxiliū intelligēde sunt sub conditōe. s. si vere nō peniteat il- li qui sūt in afflictōe positi: vt p̄t̄ ex sequētibus. h **I** te et inuocate deos quos elegistis r̄. Ironice loquit̄: vt de peccatis magis doleat t̄ fundant. Ideo subdit: i **D** ixeruntq̄ filij israel ad dominū: peccauimus r̄. Et q̄ hec penitē- tia vera fuit. p̄t̄ p̄ hoc quod subdit̄: k **O**mnia de finib⁹ suis ali- enoz̄ deoz̄ idola piecerunt: et seruierūt domino. t̄ ideo p̄us ne- gatū auxiliū cōcessit dominus. Ideo subdit: l **Q**ui doluit sup̄ miserijs eorū. Itaq̄ filij amon con- clamantes. i. ad bellū mutuo se cō- uocantes t̄ exhortātes contra israel. m **Q**ui primus ex nobis con- tra filios amon ceperit r̄. Hoc dixerūt p̄ncipes d̄ galaad: vt aliq̄s cū maiori diligēcia eset capitaneus in bello: q̄ ad victoriā p̄sequendam multum valet diligentia ducis t̄ cō- stantia ip̄ius.

Elit itaq̄ r̄. Descripto p̄p̄dere tribulatiōis: hic cō- sequenter describit modus liberatiōis: vbi primo describit cō- ditio duc̄ liberatis. scđo humiliatio ip̄ius dēf̄c̄tis/ ibi: Et misit nūcios. tertio p̄stratio aduersarij rebellatis/ ibi: factus est g. Circa primū descri- bit ip̄ius iepthe electio. scđo ip̄ius in p̄ncipe electio/ ibi: In illis dieb̄. Circa primū dr: Fuit itaq̄ illo in tempe iepthe galaadites. Galaad ad aut̄ aliqñ accipit p̄ nomē vnius terre. aliqñ p̄ noīe vnius ciuitatis in illa terra. t̄ aliqñ p̄ nomē vnius ho- minis. t̄ omib⁹ istis modis iepthe dicit̄ galaadites: quia fuit natus de terra galaad: t̄ pater eius vocatus ē galaad: vt statim subdit̄ in hoc caplo. Et ciuitas sua vocata ē galaad: vt ha- beat. j. ca. xij. o **F**ilius mulierē meretricis qui natus est de ga- laad. Hebrei dicūt: filius mulieris hospitriticis: q̄ nomē hebraicū h̄ po- sitū est equocū ad meretricē t̄ hospi- tricē: vt di- **M**oraliter. n **F**uit itaq̄ illo in tempe iepthe galaadites r̄. In hoc caplo l̄a nostra discrepat in plurib⁹ ab hebraica. P̄io in h̄ q̄ dr: o **F**ilius mulierē. Hebrei dicūt: fi- lius mulierē hospitriticē. scđo in h̄ q̄ dr: De adultera m̄t̄ generatus es. Hebrei t̄ libri n̄i correcti h̄nt: De g * altera matre

Slo. ordi.

Judicum

La. XI

Nico. de lyra

Exhibebat fide. a **Habitauit i ter. thob. Aug.** Habitauit in terra thob. i terra s. bona: vel poti optima. b **Ad eum gre ce agathon:** h latine optimū dī: Id aut̄ interptat thob: vbi videt intelligēda resurrectio. Que eum maḡ terra optima & terrenū corpus excellētia imortalitatis & incorruptiōis induit.

t 16. dist. c. te passionē cu publicanis & pctōib' mā nasci. **Dat. 9. b** dicas h̄ egrot. Inter latrones q̄z tru cificus: vñ̄ de cruce in paradisum trā stulit. Dost̄ vero surrexit & cepit esse in terra thob: collecti sūt ad eū sclerati hoīes de remissiōe pctōy: q̄z illō ambulabat: q̄z p̄m p̄cepta eī viuebat: hoc etiā quotidie sit: dū cōfugit ad eū impū ut iustificēt & discat vias eius.

Luc. 23. f **I**n illis dieb' pugna. **T. Aug.** Au gulti. Qui abiecerāt xp̄m ad eū rursus conuersi in ip̄o receperunt salutē. Unde in actibus ap̄lorū petro hortante vt ad eū venterent quē fuerāt p̄secuti: mul ti sūt copuncti corde ab ip̄o quē aliena uerūt desideratēs salutē. Quid em̄ liberari ab inimicis nisi a peccat̄ salua t̄. **I**ter. 2. f **R**it. Sic eum ait: Agite penitētā & bapt̄ gef vñusq̄z vñ̄ in nomine dñi iesu xp̄i: & remittat̄ vobis p̄tā vñ̄: vel illa poti significat vocatio iudeoz q̄ in fine sperat̄: qd̄ videſ notari cū dī: & sa ctū est post dies. i. post t̄ps: q̄z nō illud intelligat̄ qd̄ recēti passiōe dñi ē factū: sed qd̄ pos̄tea futurū: qd̄ videſ p̄tinere q̄ seniores galaad venerūt ad iep̄the: vt q̄ etatē senile nouissima t̄p̄ signif cent̄. **D**ixerūtq̄z prin. ga. Au gusti. Tale qd̄ figuratum est in ioseph: quē frēs vēdetes abiecerūt: & cū fame tribularent̄ ad eī opē misericordiāḡ cōuersi sūt. h̄ vero amplī eluet signifi catio futuroz: q̄z nō iōi p̄sūs fr̄ates q̄ elecerūt iep̄the ad eū venerūt: h̄ ga laad senior̄es p̄ toto pplo supplicates sicut eadē gēs nō dicit̄ israel siue ī eis q̄ tūc fuerūt: christūḡ reprobauerūt: si ue in eis q̄ pos̄tea ad eī opē reuersi sūt. pplo em̄ dicit̄ inimico: siue in maiorib̄ siue in minorib̄: sine ī posteris suis: lo ga odia trahēti: tādēḡ puerſo in eis q̄ tūc sūt p̄uertendi. Nōne vos odio ha buistis me: & elecisti de domo patris mei: putauerūt em̄ se elecisti xp̄m dī do mo dñi in qua regni eī nō erit finis.

Luc. 1. d **E**t pugnes ḥ si. āmō. **Augusti.** Q̄ p̄tra filios āmō dñs querit iep̄the: quibus victis liberant̄ q̄ eo duce bel lare cupiebat: q̄z āmon interptat filius populi mei: vel popul̄ meroris: aut illi significant̄ inimici qui ex ipsa gēte ī in fidelitate p̄manserūt: aut oēs gehenne p̄destinati: vbi erit fletus & stridor den tiū tāq̄ populo meroris. quāq̄ pp̄lus meroris diabolus & angelis eī p̄ueni ter intelligunt̄: vel q̄z eternā miseriā eis quos deciplūt acq̄runt̄: vel q̄z ipsi eterne miserie deputati sunt. **S** Ego ero vester pri. **Aug.** Id est rex quez nōdū habebat gēs illa t̄pe iudicē. Ce perūt aut̄ h̄re saulē regē: & pos̄tea suc ccessores eī. **N**ā in deuteronomio cum eis p̄cipit quē debēt habere regē: si h̄ eis placuerit: non ibi rex sed princeps uominat̄: sed iep̄the illum significabat qui verus ē rex. **Aug.** Rex scilicet sicut in ti

Nico. de lyra
tatricē: vt dictū suit **Josue.** v. de ra b̄: & forsitan vtraz̄ significatio isti mu lieri cōuenit.

lieri cōuenit. a **Habuit aut̄ gala. v. de q̄ susce. fi. pa ter iep̄the.** Croīt alia & verā. b **Heres in do. pa. no.** esse nō poteris. q̄ de adultera matre natus es. In hebreo habef & in libris correctis: Quia de altera matre natus es.

c **Cōgregatiōz sūt t̄.** In hebreo nō habet̄ hoc: & latro cinātes; credibile eī ē φ agebat̄ p̄das de aduersarij̄ filioz iir̄l tm̄: sicut dauid et viri eī faciebat̄: vt h̄. s. Reg. xvij. d **In il. dieb'.** Hic p̄n̄ iep̄the in p̄ncipē terre galaad eligit. vñ subdit̄: e **Dixerūtq̄z ad eū:** Cle ni & esto p̄nceps nr̄. dū in tu lis dux belli nr̄. f **Quib' il. re. nō statim** credēs eis p̄pt ea q̄ passus fuerat ab eis. g **Nōne vos est̄ q̄ odi. me** h̄ supra dictū sit de fratrib̄ suis tm̄ q̄ elecerūt eū: tñ h̄ alloqñ̄ senes illō po puli generalr̄: q̄ ad q̄rimoniā & istin cū fratrū suoȳ senes q̄ erāt iudices il lī p̄pli elecerūt eū: vel forte inter illos q̄ venerūt ad iep̄the erāt frēs sui: vñ eo rū aliq̄ ad q̄s p̄ncipaliter direct̄ obuz suū: ppter qd̄ diligēt̄ explicat̄ in eū suū dicētes: h **Ob hāc igīt̄ cām t̄.** Qua explicata r̄ndit iep̄the.

i **Si ye. ye. ad me. i. fidelis & abs** q̄ sallacia. h̄ dicit̄ interrogādo. Quirñ derūt eī simplr̄: affirmādo etiā iurame to: cū dī: k **P**hs q̄ hec audīt̄: q̄ nihil eū latet. **I**p̄e me. ac. testi. e. Ju rare em̄ est deu testē inuocare. sequit̄ l **L**ocutusq̄z est iep̄the t̄. mas pha. ibi em̄ erant̄ p̄gregati galaadite coraz dñō: q̄ dñs p̄s est vñq̄z: h̄ ibi nō ēt̄ tabernaculū: & id ibi replicauit iep̄the pacta q̄ erāt inter ip̄m & pp̄lm vt negociū esset firmū & solidū.

* **Et misse adultera matre nat̄.** **E** Tertio ī h̄ qd̄ dī: c **Cōgregatiōz sūt ad eū** viri iopes & la. **H**ebrei nō habet̄ la trocinātes: h̄ tm̄ viri iopes. **E**go aut̄ intendo capl̄m istud exponere mystice Em̄ l̄am hebraicā quā reputoveriorē. **I**git̄ p̄ iep̄the q̄ dī vir fortissim̄: alle gorice p̄t̄ intelligi dñs nr̄ iesus xp̄s q̄ rātē fortitudinis ē q̄ portat̄ oīa verbo virtutis sue vt dī. **Heb. j.** Et bñ dī: su liūs mulier̄ hospitatrix. i. d̄gis marie: q̄ ex plenitudine sue pietatis redi pit oēs ad eā debite recurrit̄ in hospitiū sue misericordie. **Ber. n.** Da ria oib̄ oīa facta est: sapientib̄ & inspi entib̄ debitricē se fecit: oib̄ sinū misericordie aperuit vt de eī plenitudine acciperēt vñiversi. **Q**ue bñ dī altera mater. i. alterī p̄ditōis q̄ certe m̄kes: nā ip̄a sola mater est & d̄go. **D**ūc aut̄ iep̄the. s. iesu xp̄m reprobauerūt frēs sui. s. iudei: q̄rū erat frater Em̄ caruē: & ip̄e fugit ab eis in p̄secutiōe herodis: **D**at. ii. & ī p̄secutiōe ciuiū suoȳ q̄ vo luerūt eū p̄cipitare d̄ supcilio m̄desup quē fūdata erat ciuitas eoz: vt h̄. Lu ce. iii. **E**t cōgregati sūt ad eū vi cipes. i. apli & alī discipuli p̄pt oīa relinquit̄. **T** Perreixerunt̄ maiores natu de galaad vt tol in auxil. sui iep̄the. Per istos maiores possunt intelligi iudeoz docres: q̄rū aliq̄ recurrerūt ad eī auxiliū ante passionē suā credētes in eū vt na thanael: **Joh. i. & nicodem̄** q̄ erat ma gister in iir̄l. **Joh. xii.** & plures alī q̄rū noīa nō exp̄mūt ī euāgelio: d̄ q̄b̄ dī **Joh. xii. f.** De p̄ncipib̄ aut̄ multi credēt̄ ī eū t̄. **E**t loq̄ euāgelista d̄ t̄p̄ ante christi passionē vt p̄t̄ intuenti. * Reuertēte

Sicut in titulo crucis scripta est. postquam eum iepthe liberavit eos ab inimicis: non eis rex factus est: ut intelligeremus hec potius ad ipsum quod ad ipsum iepthe pertinet: de qua scriptura narrationem cludit ita: Et iudicauit iepthe israel sicut annis et mortuus est. Iudicauit et israel sicut ceteri iudices: non ibi regnauit ut princeps sicut hic qui regno voluminibus continentur.

A Nonne ea quae possedit. **Aug.**

Nonne quae hereditauit tibi chamos de tuum possidebis et cetera. Quod quidam latini sic interpretati sunt. Nonne quae dedit tibi chamos de tuum possidebis et cetera. Vbi videt iepthe confirmasse deum qui vocat chamos potuisse alii quod hereditat dare cultoribus suis. Quidam vero sic habet: Nonne quae possedit chamos de tuum hec possidebis: quod aliqd tale potuerit possidere: An forte dominus hoc dicitur quod sub angelitate sunt getes iuxta canticum moysi. Namque ille angelus ibi quem erat filius amon: chamos dominus. Quis ibi audeat affirmare cum possit intelligi hanc opinionem ei dicitur quod putabat deum suum possidere: vel in possessione sibi dedisse?

Et circuens

Nico.de lyra

* **A** Et misit nuncios. Hic ponit supplicatio de peccatis. Ad cuius intelligentiam considerandum quod filius israel petebat transiit pacificus per terram sed regis amorrei: non solum ipse negauit sed eis occurreret eosdem etiam ad prelium provocauit. propter quod dominus ipsum et terram suam in manus filiorum israel tradidit: cuius terra vnam partem seon abstulerat a filio israel ut habeat Numeri.xxi. Rex autem iste amon de quo hic agit regnabat etiam in moab: propter quod illa terram quam seon abstulerat de moab tanquam suam repetebat et a filio israel in iuste possessionem dicebat: quod non erat vere: sicut fuit declaratum Nume.xxi. Igitur circa hoc primo ponit ipsius iepthe petitio humilis. secundo regis amon responsio irrationabilis: ibi: Quibus ille respondit. tertio responsionis evanuatio rationabilis: ibi: Per quos rursum. Circa primum dicit: Et misit nuncios ad reges filiorum amon. volebat enim declarare titulum suum iustum. et ideo primo misit nuncios de pace tractanda. et in his se humiliavit dicens: b) Quid mihi et tibi est: Quasi diceret: non habeo voluntatem bellandi tecum: nec tu habes causam pro me. c) Ut vastares terram meam. i. meo regimini et defensioni commissam. d) Quibus ille respondit. Hic sequenter ponit responsio irrationabilis: cum dicit: e) Quia tulit israel terram meam. quod erat falsum: quia israel non abstulit a filio israel et amon aliquid de terra sua: ut habeat Nume.xxi. et deinceps sed solum a seon et regi. et illud fuit eis licitum: ut declaratum fuit Nume.xxi. et iterum hic declarabit per verba iepthe. f) Per quos rursum. Hic sequenter ponit dicte responsionis evanuatio rationabilis: ubi iepthe ostendit triplici ratione quod illam terram filii israel iuste possidebat. secunda ponit ibi: Tradiditque eum. tertia ibi: Nisi forte. Prima ratio accipit ex hoc quod filii israel in nullo impugnauerunt

pugnauerunt filios amon et moab: sed seon eos impugnante occiderunt: et persequens quicquid possidebat iure belli acquisitionem. Hanc aut rationem iepthe tangit diffuse repetens processum filiorum israel declinando a terminis amon et moab: ut habet Deuter. iiij. et Nume. xxii. Et prout infra usque ibi: g) Egressus est contra eum in iasa. Ipse enim seon iuit obuiam filius israel etiam extra terram suam ad eos debellandum. Ex quo patet quod habuerunt contra eum iustum bellum: et persequens regnum eius iusto bello acquisitum a filio israel fuit ab eis et iuste possessum. h) Tradiditque eum dominus non temere. Hic ponit secunda ratio que accipit ex auctoritate diuinaz quia est dominus celum et terram: et ideo potest terram ab uno possidere alteri dare per sua voluntate: quod fecit de terra possessa a seon rege tradendo eam filio israel possidendum: nam quod dicit deute. iiij. e) Ecce tradidit in manu tua sed regem ezechiel amorem et terram eius incepte possidere et. et hanc rationem tanta git iepthe dicens: Tradiditque eum dominus in manu israel cu et. Et prout infra usque ibi: i) Nonne ea que possedit chamos et. Quod dupliciter exponit. Uno modo sic: Que possedit chamos deus tuus: id est populus moab qui chamos colebat: ut sit sensus: quod illa pars terre moab que actu possidebat ab eo quam filii israel debellauerunt seon: illa de iure erat populi moab: non aut illa pars quam possidebat seon a filio israel acquisita. Alio modo exponit ut sit confirmationis rationis precedentis. Ad cuius intellectum est considerandum: quod sicut fideles victorias suas attribuerunt deo vero: ita infideles victorias suas suo deo falso. Dicit igitur: Nonne ea que possedit: Id est possidere te fecit. k) Chamos deus tuus. Nam in opinionem tuam. l) Quod ibi iure debent: Id est reputas iuste acquisitione per victoriem. m) Que autem dominus deus noster victor obtinuit: quasi diceret multo fortius illud quod obtinuimus deo vero nobis victoriam prestante: iuste est nobis acquisitione et possessionem. n) Nisi forte melior es. Hic ponit tertia ratio que hic accipit ex prescriptione: quia populus israel fuerat in tam longeum et pacifica possessione huius terre quod nullus de cetero deberet reclamare: et maxime quia iustus titulus preserat: ut patet ex predictis. et hoc est quod dicit: Nisi forte melior es Balac filio sephor regi moab: qui erat rex moab illo tempore quo debellatus fuit seorsum: ut habeat Nume. xxii. qui in vocatur balaam ad maledicendum filio israel: non tamen repetebat terram moab quam filii israel abstulerant a seon: sed timebat ne pederet aliam partem et terram madian de qua erat natus: ut dictum fuit ibidem: nec aliquis alius rex post eum repetivit hanc terram. Ideo subditur: o) Aut docere potes per iurgatus sit: Sed quis cum rex moab post balac: per contra israel et pugnauerit contra eum. Ad recuperandum hanc terram: q) Quando habitauit in esebon et viculis eius: et in aroer et vallis illius: vel in cunctis ciuitatibus iuxta iorda-

Scda rō

Tertia rō

g) i) Per trece-

Glo.ordi.

Judicum

La. XI Nico.de lyra

Ea Et circuīs galaad. Aug. Galaad interptat abūci
en s: manasse necessitas trāseūdi. Sūt g a pficiētib: abūcien
tes. i. cōtēnētes. Trāseūda etiā necessitas: ne forte cū trāsier
it q pficit p̄tēnentes cedat terrētib. Trāseūda etiā specula
galaad: qui galaad etiā reuelatio in terptat; est autē specula al
titudo: ad p̄spiciēdū vel despiciēdū. i.
desup aspiciēdū. Specula g galaad vi
def significare supbiā reuelatiōis. vñ:
2. Co.12.b Et ne magnitudo reuela. extol.me. r̄c.
g z ipa trāseūda est. i. in ea manēdū nō
est ppter cadēdi periculū. His trāsitis
facile supant inimici: qd significat dice
do z a specula galaad trāseūdi z trās/
ens ad filios āmon. b Si tradide
ris fi. āmon. Aug. Quelibet cogita
uerit iepthe nō videt filia cogitasse: nō
em diceret: heu mea filia mi: impedisti
me z c. Indicat em se impeditū: ne illō
qd cogitauerat impleret. Quē autē po
tuit cogitare q filios nō habebat? An
coiugē cogitauit; z vt h̄ fieret de° nolu
it; z vt nō relinqueret impunitū: ne qd
postea id auderet; z vt magna p̄uiden
tia ex h̄ qd accidit magnum sacramen
tū ecclie figurare. Ex vtroq g pphe
tia adaptata est: qd. s. vñnes cogitauit;
z qd nolēti cōtigit. Si em cōiungē cogi
tauit: cōiunx xp̄i ecclie est. Sz qz hu
ius iepthe p̄i virgo esse nō potuit in
eo qz filia poti occurrit; z inulta nō re
mālit voti temeritas; z virginitas ec
clie figurata est. Lui dicitur: Filia: si
des tua te saluā fecit: vade in pace.
c Quicūq pri. fuerit egrē. z c.
Aug. De iepthe filia sole eē magna
questio: Quibusdā qd sibivelit: h̄ nosse
cupientib: z pie querērib. Quibusdā
q scripturis imperita impietate adver
san: t̄: hec criminatib: q legis pphe
tū de°: etiā humanis sacrificiis dele
cte. Sed nec illa sacrificia eū delecta
uerūt: vbi pecorū holocausta offereban
tur. Sz qz significativa fuerūt z qdaz
vmbre futūoz: res his sacrificiis signi
ficatas: nobis cōmendare voluit. Fuit
autē z hec cā vtilis cur illa mutarēt: nec
modo iuberēt: sz phiberēt offerrit:
ne vere s̄m carnalē affectū talib: den
delectari putarem. Sed vtrū h̄ua
nis sacrificiis etiam significari futura
oportuerit: merito q̄r̄t: non q mortes
hominum

Nico.de lyra

a Per trecētos an. deficiūt m̄ aliq vtridebis.
b Iḡt nō ego pec. in te. Hic ex p̄dicti rōnibus iepthe
cōcludit q habeat iustā cām defensionis z rex āmon iniūstam
invasionis. Anteq̄ ultra pcedat videndū est qd de trecētis
annis p̄dictis deficiat. Ad cui⁹ intellectū cōsiderādū q sicut i
scientiis humanis inuētis minus nota vel dubia p ea q sunt
certa declarant: sic in sacra scriptura q est p diuinā reuelatio
nē tradita passus dubius vel obscur⁹ p aliū passum q certus
est z determinat⁹ debet declarari. Isti autē trecēti anni nō de
terminant hic p scripturā nisi relative tantū. s. inq̄tū refert di
ctū iepthe arguētis p̄scriptionē: in qua allegatiō solent ho
mines allegare q̄tū possūt pl⁹ de tpe apparēter z aliquā exce
dūt: nec m̄ scriptura vel actor scripture hoc referēt: dicit falsū:
qz refert veraciter id qd dictū est: licet dices excesserit vel de
ficerit: Sic est i p̄posito de iepthe: cui⁹ verba nō sūt autētica
inq̄tū sūt ip̄i⁹. Sacra autē scriptura. iij. Reg. vi. determinat
t̄ps qd fluxit ab exitu filioz isrl de egypto v̄sc ad fūdationez
tēpli p salomonē in p̄ncipio quarti anni regni sui. s. ccclxii.
annos. Si autē. lxx. anni. ab isto nōero q in scriptura certus
reputat remoueant. t̄pus qd pcessit ab exitu de egypto v̄sc
ad debellationē leon qn terra p̄dicta fuit acquisita: vt dictuz
est: z t̄ps qd fluxit a p̄ncipio p̄ncipat⁹ iepthe qn ista allegauit
v̄sc ad quartū annū regni salomonis exclusive i cui⁹ p̄ncipio
tēplū fūdavit. remanēt tm̄. cclvij. anni z sic a. ccc. p̄dictis de
ficiunt

ficiūt. xxxij. anni. Probatio assūpti:qr ab exitu de egypto v̄sc
ad ingressum terre p̄missiōis fluxerūt. xl. annū: vt ptz in pluri
bus locis sacre scripture: leon autē fuit debellat⁹ qn p vñū an
nū ante ingressum terre p̄missiōis viuente adhuc moysi: z sic
ante acquisitionē p̄dicte terre fluxerūt antī. xxix. Itē a p̄nci
pio p̄ncipal⁹ iepthe v̄sc ad tertium an
nū regni salomōis icluse fluxerūt cē
tū z. lxxij. anni: qz iepthe indicauit is
rael sex annis: z post cū abessan septē
z postea ahialō decē: z post ip̄m abdō
octo: vt h̄ Judi. xii. d his trib⁹. Post
ip̄m samson. xx. Indi. xvi. z post ipsum
heli. xl. vt habet. i. Reg. iii. Poftea sa
muel cui⁹ anni cōphēdūt cū annis sau
lis z fuerūt insimul iūcti. xl. vt habet
Act. xij. Postea dauid regnauit an
nis. xl. vt h̄. ii. Reg. v. Post euz salo
mon trib⁹ annis ante fūdationē tēpli
vt habet. iii. Reg. vi. z isti anni simul
iūcti cū p̄cedētib: faciūt annos. ccxiii.
qbus si iūgan̄. cclvij. anni p̄dicti faci
unt. ccclxii. annos. z sic ptz qd. s. di
ctū est. Anni autē. cclvij. p̄dicti. s. a tpe
debellatiōis leon v̄sc ad p̄ncipiū dw
cat⁹ iepthe sic accipiūt p̄ p̄tes: vñ ann
nū an ingressū terre p̄missiōis de du
catu moysi: vt ptz p̄ p̄dicta qdraginta
qbus p̄fuerūt iōsue z othoniel: vt h̄
Judi. iii. T̄pus em iōsue in sacra scri
ptura nō determinat⁹ z iō s̄b tpe oth
oniel q ei successit cōphēdit: Octuagin
ta qbus p̄fuerūt aiōth post othoniel: vt
h̄ Judi. iii. ca. Quadraginta anni del
bore: vt habet Judi. v. ca. Quadragi
ta gedeōis. Jud. vii. Tres abimelech
Judi. ix. Vigintitres ip̄i thola Judi.
x. ca. Viginticuo ip̄ius iāir Indi. x.
Decē z octo anni qd filiū isrl fūrūt si
ne iudice seruientes philistūm z filiū
ammon. ante p̄motionē iepthe: vt h̄
Judi. x. Et isti anni simul iūcti faciūt
cclvij. z sic ptz p̄positū. c Factus
ē ḡ sup iepthe. Hic p̄nt̄ describit p
stratio rebellat⁹. s. reg. āmon q noluit
acq̄escere p̄bis rōnabilib⁹ ip̄i iepthe:
cui⁹ mod⁹ describit. cū dr. Fact⁹ est
ḡ su. ie. spi. dñi. i. volūtas z audacia
pugnādi p̄ pplo i p̄fidētia diuini adin
torū. d Votū yo. do. di. Licet
autē illud votū p̄cesserit ex devotione:
tm̄ factū fuit iōdiscrete: qz d domo sua p̄
mo p̄cāt egredi obūlā ei canis q n̄ est
aiāl imolatiū iō nec i oblatō pote
rat recipi ei p̄ciū. Letā patēt v̄sc ibi:
* Decepisti
* + Reuertēti autē ie. z. Per reuersionē iepthe post
trūphū de aduersariis: significat reuersio xp̄i p suā resurre
ctionē ab inferis demōib⁹ supatis. + Occurrerit ei yni. si
lia z. p quā significat ecclia yni genitī xp̄i filia. + Cum
tym. z cho. i. laudib⁹ diuiniis de victoria xp̄i quā iepthe imo
lauit dño: nō p occisionē corporis s̄m hebreos: sz p obseruan
tiā p̄ginitat⁹: sic pleni⁹ dixi sup locū istū i expositiōe l̄ali. Ec
clesia vō xgo ē p integritatē fidei: z ē imolata dño spūlāter
p h̄ q ē diuiniis laudib⁹ dedicata. vñ dr. Ps. xl. c. Immola
deo sacrificiū laudis. Et itey Ps. l. Sacrificiū deo spūs p̄t̄
bulat⁹. Sūt etiā i ecclia multe p̄sone immolate dño p obser
uatiā p̄ginitat⁹: sic filia iepthe: z etiā multe p̄ p̄fessionē in re
ligione q ē qdā mors civilis: ppter qd religiosi dicūt mundo
mortui: z p talib⁹ s̄bdit: + Silia mi decepisti me z ip̄a
decepta es. Qd nō p̄t̄ intelligi s̄m veritatē de christo q de
cipi nō p̄t̄: cū ip̄a sit veritas: Job. xij. a. Ego s̄m via veritas
z vita. Sz tm̄ s̄m estiationē infidelū potissime iudeoz q cre
dūt christū fuisse pp̄bz falsū: z sic decepisse eccliaz sibi agḡ
gata: z etiā ip̄m decepūt fuisse aggregādo sibi pp̄lm ex appē
titu vane glie. Silr q̄tū ad p̄sonas religiosas s̄m estiationē
fassā hoīm mūdanoy ē ibi deceiptio ex vtraq pte. nā religio
sos estimat deceptos: eligēdo sibi talē vitā pp̄ christū. z s̄lī
christū ab eis decipi spālīt a mēdicatib⁹ religiosis q̄s reputat
* hypocritas habētēs

A hominū qñ morituroz: in hac causa horrescere deberem⁹:
S̄ illi q̄ h̄ de se fieri grāter accipent: in eternā remūerationē
cōmēdareus deo. S̄ si h̄ vez esset: h̄ sacrificiū deo nō displi-
ceret. Scriptura vō testat q̄ displicet. Cū em̄ oia p̄mogenita
sua esse voluerit ⁊ p̄cepit: redimi tñ a se voluit p̄mogenita ho-
minū: ne imolādos deo p̄mogenitos suos crederet. vñ: Nō
ita facies dño deo tuo: abomisata em̄ q̄ dñs odit fecerūt dñs
suis: qñ filios ⁊ filias cōbusserūt igni dñs suis. Nō solū ḡ nō
diligit dñs q̄ odit talia sacrificia in q̄bus hoīes imolan̄.
Alla vō diligit ⁊ coronat: cū iust⁹ v̄sq; ad mortē p̄ veritate de-
certat. vel ab inimic⁹ q̄s p̄ iusticia offendit occidit: retribuēs
eis bona p̄ mal. i. p̄ odio dilectionē. Talē dicit sanguinē iu-
st⁹: a sanguine abel iust⁹ v̄sq; ad sanguinē c̄charie. Precipue
aūt q̄s sanguinē ip̄e fudit: p̄ nob⁹ ⁊ sacrificiū seip̄m deo obtu-
lit: sic v̄tis obtulit: vt ab inimic⁹ p̄ iusticia occidere. H̄uc
imitati martyres v̄sq; ad mortē p̄ veritate certauerūt. de q̄
bus dñ: Lach aux̄ in fornace pbauit illos: ⁊ q̄s holocaustum
i. 4. b. 7c. vñ ap̄ls: Ego em̄ iā imolor: sed nō sicut iep̄the filiā imola-
uit dñ: s̄ sic p̄ceptū erat pecora offerri: ⁊ pbibitū homīes
imolari. Magis h̄ illi sile videſ qđ fecit abraā: qđ dñs sp̄ali-
ter fieri p̄cepit: nō generaliē vt talia sibi sacrificia fierēt aliquā
mādauit: imo fieri oīno pbibuit. Distat qđ iep̄the fecit a fa-
cto abrae: qđ ille iussus obtulit filiū: iste fecit qđ lege vetaſ: et
nullo sp̄ali īmpio suber. In ipo etiā abrae filio: qđ talibus sa-
crificiū nō delectaret dñs oñdit: cū p̄rez cuius fidē iubendo
pbauit: a filij intersectione pbibuit: ⁊ arietē q̄ sacrificiū licite
fm̄ cōgruā tp̄is p̄suetudinē cōplereſ apposuit. Si aūt hoc
quēz mouet: quō pie crediderit abraā dēū talibus sacrificiūs
delectari: si illicite offerunt: ⁊ id putat recte credidisse etiā ie-
p̄the: p̄ tale sacrificiū posset esse deo acceptū. p̄mo p̄sideret ali-
ud else v̄lto vouere: aliud iubente obtēpare. Nō em̄ si aliqd
in dāno p̄ter morē a dño institutū seruo iubet: ⁊ id laudabili
obediētia facit: iō nō est plectendū si h̄ facere sp̄ote p̄sumpe-
rit. Deinde habebat abraā qđ crederer: vt p̄ter diuinū īmpiuū
nō parceret filio vt credēs tales victimas dēū libēter accipe:
s̄ pp̄terea iussisse vt refuscitaret occisum: ⁊ hinc aliqd tanq̄z
deus sapiens demōstraret. vñ fides eius in epla ad hebreos
laudat: qđ h̄ de deo q̄ posset filiū suum suscitare credidit. Iste
vō deo nō iubete neq̄ poscētē ⁊ h̄ legitimū dei p̄ceptū: v̄lto
sacrificiū vouit humanū. Ait em̄: Quicūq̄ exierit de ianuis
domus mee obuiā mihi ⁊ c̄. Nō his v̄bis pecus aliqd vouit
qđ fm̄ legē possit offerri. Neḡ p̄suetudis fuit vt redeūtibus
cū victoria ducibus pecora occurrerēt. Canes aūt solē dñs
occurrere: de q̄bus ille cū nō voueret: cogitare nō potuit: ne
inuriā dei nō solū illicitū: s̄ etiā p̄temptibile: ⁊ fm̄ legē īmun-
dū vouisse videref. Nec ait: qđcūq̄ exierit: s̄ quicūq̄ exierit
vbi hoīez tm̄ cogitauit. Nō in fortasse vnicā filiā: q̄uis illam
in tāta p̄ris glā q̄ posset anteire nisi forte v̄zor. Nā q̄ nō di-
xit: qđcūq̄: s̄ qđcūq̄ exierit de ianuis dom⁹ mee: scriptura solet
masculinū genus p̄ q̄libet sexu ponere: sic de abraā dictū est:
surgēs a mortuo: cū eius v̄zor mortua fuisset. Quia ḡ de hoc
voto ⁊ facto nihil videſ scriptura iudicasse sic de abraā qñ fi-
liū suū iussus obtulit: s̄ tm̄ scriptū reliq̄stē legētibus iudican-
dū: sic de facto iude qñ intravit ad nurū suā nesciēs qđem: s̄
qđtū in ipo fuit formicatus ē: qđ meretricē putauit: neq̄ appro-
bauit hec scriptura neḡ reprobauit: s̄ iusticia ⁊ lege dei p̄sul-
ta p̄sandū dimisit. Sic de facto iep̄the in neutrā p̄tē sn̄iaſ p̄
tulit: vt noster itēlectus in iudicādo exerceret. Possemus iā
dicere deo displicuisse tale votū: ⁊ ad hā p̄ductā esse v̄dictā:
vt p̄tī p̄tissimū filia vnicā occurreret. Qđ si sperasset ⁊ vo-
luisset: nō ea visa statim scidisset vestimenta sua: ⁊ dixisset: heu
spedisti me filia mea ⁊ c̄. deinde. l. diez tā lōga dilatiōe data
filie sue dñs eū ab vñice charissime nece eū nō pbibuerit sic
abraā: donec p̄ficiēdo seip̄m orbaret: dēū aūt nō hoīes imola-
tiōe placaret: ⁊ ideo hāc penā patri fuisse retributā: ne impu-
nitū talis voti relinqueret exemplū: vt aut magnum aliqd se
vouere deo putarēt hoīes cū victimas hūanas vouerēt: ⁊ qđ
est horribilius filioz: aut nō vera: s̄ potius simulata eadē vo-
ta essent cū velut exēplo abrae sperarēt: qui nouissent dēū p̄-
bibitz talia vota cōpleri. Possemus iquā h̄ dicere: n̄i duo
scripturaz testimonia nos retardarēt: vt hāc rē gesta ⁊ i libris
tāte autoritatis mēozie cōmendatā diligēter p̄scrutemur: ne
temere iudicemus. Unū q̄ in tales iep̄the mēozaf vt eū cul-
pare vereamur/ cū dñ: Defecit em̄ me t̄ps enarrantē de gede-
on/ barach/ samson ⁊ iep̄the ⁊ c̄. Alterz q̄ p̄misit scriptura/ di-
cēs: Et factus ē sup̄ iep̄the sp̄us dñi ⁊ c̄. Et addidit: Et vouit
iep̄the votū dño ⁊ c̄. vt oia q̄ post facta sunt tāq̄ opa sp̄us dñi
qui sup̄ eū factus ē intelligēda vñdeant. **Zug.** S̄ in lau-
dabiles

dabiles viros nō solū esse iep̄the: s̄ etiā gedeō: de quo scriptu-
ra s̄l̄r dicit: Sp̄us dñi p̄fortauit gedeō ⁊ c̄. q̄ ephot opatus est
nō solū nō approbamus: sed apte iudicante scriptura reproba-
mus. Nec tñ vlla iniuria sit sp̄ui dñi qui eū p̄fortauit. Cōmē-
raet tñ inter eos qui p̄ fidē vicerunt regna opantes iusticiā: q̄
scriptura sancta quoz fidē ⁊ iusticiā veraciter laudat nō impe-
dit eoz notare pctā. Nā ⁊ in eo q̄ gedeō signū petēs: sicut ille
locutus ē: tēptauit in vellere: nescio vtrū nō fuerit trāsḡessus
hoc p̄ceptū: Nō tēptabis dñm dēū tuū. S̄ tñ etiā in eius tē
pratiōe dñs qđ p̄nunciare volebat oñdit: nō tñ frustra inter fi-
deles ⁊ opantes iusticiā: ppter bonā fidēlēz vitā in q̄ eū cre-
dendū est esse defunctū tale meruit testimoniu. ¶ Ut̄ aūt q̄
postq̄ dictū est: Factus ē sup̄ iep̄the sp̄us dñi: secuta sunt ea vt
votū illud voueret ⁊ hostes vinceret: ⁊ votū redderet sp̄ui dñi
oia deputāda sint: vt sic habeat hoc sacrificiū tanq̄ dñs sicut
abrae iussit: nō facile dixerim: cū gedeō postq̄ fecit ephot nul-
la est memorata p̄speritas. Postea vō ḡ iep̄the votū vouit:
secuta est vitoria: ppter quā vouerat: qua adepta votū soluit.
Rursus em̄ p̄siderandū est: quia gedeō ⁊ si nō postea ḡ fecit
ephot: postea tñ ḡ temptauit dñm (qđ v̄tis pctā est: magna
strage hostibus supatis) pp̄lo salutē acq̄siuit. Sic em̄ scriptuz
est: Et dixit gedeō ad dñm: Nō irascat indignatio tua in me: ⁊
loquar adhuc semel in vellere. Iā em̄ dei metuebat: q̄ se tē-
ptando peccare sciebat: qđ deus in lege sua manifeste pbibet:
hoc tñ pctā ⁊ mirabilis signi euidētia: ⁊ vitorie p̄speritas se-
cuta est. Iā em̄ deus statuerat afflito pp̄lo subuenire: ⁊ huius
ducis quē ad h̄ opus assumpserat vtebat animo: nō solū fideli
⁊ pio: sed etiā deficiētē ⁊ delinquentē: ⁊ ad p̄nunciāda que vo-
lebat ⁊ cōplenda que dixerat. ¶ Nō em̄ p̄ istos tm̄ qui ⁊ si pec-
cauerint inter istos narrant̄: sed etiā p̄ saulē oīno reprobauit:
multa deus pp̄lo suo p̄stituit in quē inslīt etiā sp̄us dñi ⁊ pp̄he-
tanit. nō em̄ iuste agere sciebat. vt in dauid v̄tū sanctū seu-
ret. Agit sp̄us dñi p̄ bonos ⁊ malos: p̄ sciētes ⁊ nesciētes: qđ
agendū nouit ⁊ statuit: qui etiā p̄ cayphā nescientē quid dire-
rat p̄phetauit q̄ oportet xp̄m mori p̄ ḡtē. Quis em̄ egit ni
si sp̄us dñi: curās p̄nunciare vētura: vt gedeō tēptare volenti
dñm ⁊ nō credenti q̄ ei iā dñs locutus fuerat: hoc potissimū de
vellere prius cōpluto postea sicco: ⁊ de area prius sicca: postea
irrigata veniret in mentē: vt q̄ deficit a fide: delicto eius depu-
tet. Or vō tali animo eius v̄lus est deus: eius misericordie ⁊
mirabili p̄uidētē relinquentū est. ¶ Si quis aūt dicit omnia
scientē fecisse: ⁊ dirisse gedeō ex reuelatiōe p̄phetica: vt p̄ eum
signa talia mōstrarēt: nec defecisse in fide: ⁊ q̄ ei iā p̄misera-
dñs credidisse: sed actiōe p̄phetica in vellere voluisse tēptare:
⁊ ideo tēptationē fuisse inculpabilē: sicut dolum iacob: ⁊ illud
qđ dño ait: Nō irascat indignatio tua in me: nō dixisse q̄ iram **Judič. 6. g**
nō timeret: sed q̄ eū nō irasci p̄sideret: cū ea faceret q̄ sp̄u dictā
te facienda sentiret: dicat vt videſ dūmodo qđ de facto ephot
scriptura culpauit qđlibet significet nō audeat excusare a pctā.
¶ Nā ⁊ illud q̄ trecenti viri ad signū crucis ip̄o nūero p̄tinē-
tes hydrias fictiles acceperūt: eisq̄ ardētes faculas incluserūt
quibus fractis repēte lumina hostiū multitudinem terruerūt:
tanq̄ ex arbitrio suo videſ fecisse gedeō. Nō em̄ scriptura di-
cit dñm monuisse vt faceret: ⁊ tñ tā grande signū: quis facien-
dū putet n̄i dñs inspirauit: qui p̄figurauit sanctos euāgelici
luminis thesauz in vasis fictilibus habituros. vñ: **Co. 4. b.**
thesauz istū in vasis fictilibus: q̄bus in passione sua fractū: ma-
ior eoꝝ glā fulgor emicuit: que inimicos inopinata xp̄i clarita-
te supauit. ¶ Vel p̄ sciētes ergo vel p̄ nesciētes significationē
futuroz sp̄us dñi p̄phetis tempib⁹ opatus est. Nec ideo
pctā eoꝝ nō fuerūt pctā: quia deus q̄ ⁊ malis bene v̄tis: v̄lus
est eis ad significāda que voluit. ¶ Si ergo peccatū nō fuit cu-
inslibet necis humane: vel etiā parricidale sacrificiū: vel v̄oue-
re vel reddere: quia magnū aliquid ⁊ sp̄uale significauit: fru-
stra deus talia pbibuit ⁊ se odiſſe dicit: quia ⁊ illa q̄ fieri iussit
ad significationē sp̄uāliū rez referunt̄: sed humana deo sacri-
ficia nō placuerūt qñ nō p̄ iusticia quisq̄ recte viuit vel pecca-
re nō vult interimif: sed homo ab hoīe tanq̄ electa hostia mo-
re pecoris imolat. ¶ Si aūt dicit aliquis: quia pecoz victimē
iam v̄sitate: ad significationē licet relate minus faciebat inten-
tos ad sacramentū magnū xp̄i ⁊ ecclē requirendū: pp̄terea
deus re insigni ⁊ inopinata: volēs animos hominū excitare:
eo magis qđ sibi talia sacrificia offerri v̄tuerat: curauit sibi
aliquid offerendū: in quo ip̄a admiratio magnā gigneret q̄stī
onem: ⁊ questio exigeret studiū ad p̄scrutandū mysteriū. Pie
vero scrutans mens hominis altitudinem p̄phetie velut ha-
mo p̄scem xp̄m de p̄fundō scripturaz leuaret: huic rationi nō
obsistimus. Sed alia questio est de animo v̄ouētis: alia de p̄
ḡ iū **Guidētia dei**

Glo.ordi.

Evidentia dei: qualicūq; animo optime vtentis. **I**deo si sp̄
ritus dñi qui factus est sup iep̄the vt hoc v̄ueret: p̄cepit qđ
scriptura nō aperuit: cui nō licet iussa cōtēnere: nō mō insipi-
entia culpāda nō est: sed obedientia laudāda. **H**oc enīmo
do etiā si se hō ipse perimat. qđ humana volūtate & cōsilio ne
fas est facere: intelligēdū est obediēter
fieri nō scelestē. **S**i aut̄ iep̄the hūa/
nū secutus errorē: humanū sacrificium
vouēdū putauit: et quidē p̄cm d̄ vni/
ca filia iure punitū est: Qđ ipse videt
ostēdere sc̄iss vestib⁹ dices: Deu me
filia mi impediti me t̄c. **D**icit̄ error
habet aliquā laudē fidei: qđ deū timuit
vt qđ v̄ueret redderet: nec diuini i se
iudicij suā declinavit. Sive sperās
dñm p̄hibitum sicut fecit abrae: sive
eius volūtacē etiā nō p̄hibentis intel-
lectā facere poti⁹ qđ cōtēnere statuens.
Muis hic merito queris: vtrū veri
us intelligit̄ hoc deū nolle fieri: & i eo
potius deo si nō fieret obediēret: qm̄ h̄
se nolle: & in abrae filio & in legitima p̄
hibitione mōstrauerat: s̄ t̄ si ppter ea
iep̄the nō faceret: sibi poti⁹ in vnicā pe-
gisse qđ dei volūtatem secut⁹ videret.
Magis qđ intellexit in eo qđ sibi filia oc-
currat: vltorē deū & iuste pene se fideli-
ter subdit̄: timēs seviorē de tergiuersa-
tione vindictā. Credebat em̄ bone &
ginis filie animā bene recipi: qđ nō se/
ipsam v̄uerat immolandā: sed voto et
volūtati nō restiterat p̄tis & secura fue-
rat iudicū dei. **M**ors em̄ sicut nec
sibi a quoq; spōte: nec cuiq; sponte inse-
renda est: ita deo iubēte recusanda nō
est: cui⁹ cōstitutione quoq; tpe subē-
da est. Nec quisq; qui eam ppeti detre-
ctat: vt omnino evit̄: sed tantū vt dif-
ferat laborat. **I**lid. Iep̄the christus
significat: qđ a facie fratrū suorū: i. iudeo-
rū abscedēs: in gētib⁹ principatū ac-
cepit: qđ omnia humane salutis sacra-
menta: quasi iurat⁹ expleuit & carnē p̄
piā quasi filiā, p̄ salute israelis obtulit.
Iurauit aut̄ patri & vout: b̄ illud: Si
cut iurauit dñō votuz vout deo iacob.
qđ sc̄ sacramentū religionis in carnis
sue passione p̄ salute humani generis
expleret. Hec ergo ita p̄ xpm̄ acta sunt
vt videant religione iuramenti esse cō-
plēta. **A** Et plāgā vir. Aug. Virgo casta: id est ecclia ho-
locaustū fiet in resurrectione qđ in evnūversa fiet qđ scriptū
est. Absorpta est mors in victoria. Tūc ver⁹ iep̄the tradet re-
gnū. i. eccliam deo & p̄tī cōpleta: sc̄ sexta etate secuti: iō sexā
ginta dierū dilatio postulata est. Ex oibus em̄ etatib⁹ ecclia
cōgregat̄: ab Adā sc̄ vsc̄ ad diluuiū: a diluuiū i. a Noe vs-
q; ad Abraā inde vsc̄ ad David: deinde vsc̄ ad trāsmigra-
tionē babylōis: a trāsmigratōe babylōis vsc̄ ad xpm̄: idē vsc̄
ad finē seculi. Per has sex etates quasi p. lx. dies flet sc̄iā
virgo virginalia sua: qđ licet virginalia: tūc fuerat peccata de-
flenda. vnde toto orbe clamat: Dimitte nobis debita nostra
t̄c. **M**os. lx. dies mēses duos maluit appellare ppter duos
hoies: vnu p̄ quē mōs: alterz p̄ quē resurrectio mortuoz: xp̄
qđ etiā duo testamente dicunt. **b** Exinde mos incre-
as. Aug. Qđ vero factū est ex p̄cepto in isrl̄: ex dieb⁹ in dies cō
ueniebat lamētari filiā iep̄the: qttuor dies in anno: nō puto
significare aliqd post impletū holocaustū qđ erit in vita eter-
na: sed p̄terita tpa ecclie: in qbus erat beati lugētes. Qua/
triduo figurata est ei⁹ vniuersitas ppter quattuor partes or-
bis p̄ quas lōge lateq; diffusa est. Ad historie aut̄ p̄prietatez
nō arbitror: hoc decreuisse israelitas: nisi qđ intelligebat in ea
re iudicū dei magis ad p̄cūlū patē fuisse ostensum: ne
qđ deinceps v̄ueret tale sacrificiū. Quare em̄ lamētatio de-
creta est si votū illud leticie est.

Dystice

P̄s. 131. a

1. Cor. 15. 5

**Ex oib⁹ eta/
rib⁹ ecclie
electo.**

matth. 6. b.

Nico.de lyra

a **D**ecepisti me. In hebreo habet: Turbasti me t̄c.
Tum qđ credebat eam immolandam. Tum qđ nō habebat
aliam p̄.

Judicū

La. XI

Nico.de lyra

aliam p̄lem. b **A**perui enim os meū. p̄ votum supra/
dictum. c **E**t aliud facere nō potero. quia votū est p̄
missio deo facta que debet impleri: eo tamē modo quo licet
est. d **P**langā virginitatē meā. qđ tunc tēporis
opprobriū erat mori sine prole. e **R**eversa est ad pa-
tre suū & fecit ei sicut v̄uerat: eā
interficiendo & offerendo domino in
holocaustū s̄m qđ dicit̄ expositores ca-
tholici. **A**nde dicit **H**iero. qđ fuit indi **A**n filia ie-
do. **H**ebrei aut̄ dicunt qđ ipam nō im-
molauit sed votum eius fuit relaxatus
per ipsum phinees: & aliqui dicunt qđ
fuit interptatum per sapientes qđ non
deberet votum adimpleri per mores
filie innocentis. vnde quedā glosa he-
braica sup illud verbum: **D**imitte me
vt circūeam montes: sic dicit: id est sa-
pientes in lege: quia forsitan inueniēt
modum relaxationis seu interptatio-
nis voti tui. **Q**uestio ista est de factoz
& ideo d̄ hoc nihil potest sciri nisi qđ
dicit expresse scriptura vel qđum po-
test trahi ex ipsa. **I**git̄ sine p̄iudicio et
assertione p̄ modum collatiōis potest
dici qđ filia iep̄the non fuit sacrificata
domino p̄ mortē corporalē sed potius
p̄ ciuilem seu spiritualē: eo modo quo
religiōsi dicunt̄ mundo mortui: inq-
tū a mundanis actibus sunt segregati
& diuinis obsequijs totaliter mācipati.
Sic filia iep̄the fuit sacrificata dñō
p̄ observationē virginitatis viuēdo i
orationib⁹ ac ieiunij & p̄iis operib⁹.
Hoc aut̄ dictū videt̄ cōsonū ei qđ dici
tur **L**eui. xl. d. **O**mnis p̄secratio que
domino offerit̄ ab homine nō redimie-
tur sed morte moriet̄: & t̄n vt ibidem b
dicit̄: ager poterat domino consecrari
qui nō est suscep̄tiū mortis: diceba-
tur t̄n mortificari: qđ transibat ad ius
sacerdotum vel templi: sicut bona ec-
clesie dicunt̄ amortīata. **S**imiliter
ibidem dicit̄ qđ homo poterat domino
cōsecrari: non t̄n ppter hoc occidebas
sed obsequijs templi seu sacerdotū de-
putabas p̄ut ibidem diffuse fuit decla-
ratuz: & sic potest dici qđ filia iep̄the fu-
it consecrata dñō seu sacrificata: quia
diuinis obsequijs deputata modo p̄
dicto. **I**tem. s. dictū est ergo sup iep̄the spiritus
domini. s. ad pugnādū cōtra filios āmon: t̄n fecit votū su-
pradicū: qđ licet fuit indiscrete factū: t̄n intelligendū nō erat
nisi p̄ modum licitū & bonum: qđ spiritus domini nō instigat
nisi ad bonū. **I**tem in l̄a dicit̄ qđ iep̄the p̄cessit filie sue tēpus
duorum men
* hypocritas habētes speciē religiositatis ppter questū et
nō ppter xpm̄: & sic faciūt xpo barbā & straminib⁹ s̄m estimā-
tionē malorū. & sic d̄: a **D**ecepisti me & ipa dece.es.
Per talē vero modū loquendī dicit **H**iere. xx. b. Seduxisti
me dñe & seduct⁹ sū. **H**ieremias em̄ erat p̄pheta sanct⁹ & p̄
p̄ns erat certus qđ de cū sit veritas prima nō p̄t aliquē sedu-
cere nec ab aliquo posse seduci: & iō cuz dicebat: seduxisti me
dñe t̄c. nō loquebas s̄m estimationē p̄priā: s̄m dictū falso-
rū p̄phetarū qđ asserebat ipm̄ esse seductū: vt p̄t in pluribus
capitulis **H**ieremie. **D**oraliter autem p̄ iep̄the p̄t intelligi
gi hō l̄atus: potēs i scripturē: vt de apollo d̄. **A**c. xvii. qđ fu-
giens molestias seculariū fugit ad religionis desertū: qđ vo-
cari potest terra thob. i. bona. nā ibi p̄cipiunt̄ solationes di-
vine. **O**see. ii. c. **D**ucā eā in solitudinē & loquar ad cor ei⁹: Et
canet. **S**z talis aliquā requirit̄ ad regimē ecclie sicut beatus
Greg. & plures alii: & p̄ secularib⁹ pugnat p̄tra aduersarios
orōnib⁹ & doctrinis: sed aliquā post habitā victoriā: occurrit ei⁹
filia. i. vana glā qđ solet i talib⁹ surgere. **D**icit̄ aut̄ talis glā
bois filia eo qđ ex hōs somite p̄cedit d̄ qđ debet dicere.
Decepisti me. diminuendo meritum. a **E**t ipa dece-
pta es. nam fortius insurgit ad ipam immolandū per ma-
torem sui humiliacionem.

Adoz duoz mensis. **C**ū igit̄ esset iudez p̄pli & prudēs homo: nō est verisile q̄n in tpe ūtermedio colloquiū habuerit d̄ voto suo cū sapiētib̄ in lege: marie cū votū suū iā esset diuulgatū: null⁹ aut̄ talib̄ p̄sulūt̄ votū suū ip̄lēdū p̄ occisionē filie īnocēt̄: cū h̄ sit manifeste h̄ p̄ceptū leḡ. **E**ro. xx. & h̄ intētione leḡ. **L**euit. vi. vt p̄tz ex p̄dict̄. & iō verisile videt q̄ a sapiētib̄ fuerit sibi dictū: votū suū ip̄lieri debere p̄ modū sup̄ radicū. **H**ec ad **Heb.** ri. Iep̄the ponit in sc̄toz cathalago: & iō nō videt factū sic enor̄ me asseri debere d̄ illo nisi ex sacra scriptura exp̄s̄e haberet. Sed dices sic & cōter d̄ q̄ scriptura h̄ exp̄s̄e dicit sic. **S**, allegatū ē. Reuersa ē ad patrez suū: & fecit ei sic voverat. Ad q̄ dicen dā q̄ scriptura nō dicit q̄ occiderit eā: h̄ q̄ votū ip̄leuerit. q̄d ē itēligendū p̄ modū līcītū: put̄ sup̄ius ē exp̄s̄uz. īmo si ea occidisset: nullo mō votū ip̄leuis̄erit: q̄r̄ emissio voti nō p̄t fieri nisi d̄ bono: nec p̄ p̄nis ei ip̄lelio: & iō argumen tu maḡ videt ad oppositum. **H**ec sic argues. h̄ scribit̄: Dūnitte me & plāgā v̄ginitatē mēa. & possea s̄bb̄it̄: Lōsue, tudo seruata est vt post anni circulū cōueniat filie isrl̄ & plāgāt̄ filiā iep̄the: & ideo videt q̄ fuerit occisa. Ad q̄d p̄t d̄ki q̄ in p̄ncipio iep̄the credidit eā ēē occidēdā & ip̄a s̄lt̄ audito v̄bo p̄ris. & iō dixit: Dūmitte me t̄c. h̄ anteq̄ re direct iep̄the mutauit p̄positū de p̄silio sapientū. Q̄d aut̄ possea s̄bb̄it̄: Lōsuetudo seruata ē t̄c. Dicēdū q̄ hec p̄sue, tudo facta ē r̄onabilē in memoria filie iep̄the q̄ parata fuit patri obedire v̄s̄oz ad mortē cor: palem & obediuit v̄s̄oz ad mortē ciuilē vel sp̄ūlē: vt & reliq̄ filie isrl̄ docerent̄ obedire parētibus. Sed adhuc h̄ p̄dicta arguit q̄ īmolatio īnot̄is sit dō accepta: s̄lt̄ p̄tz **Gēn.** xvii. b. vbi abraā cōmēdat̄ de h̄ q̄ voluit īno centē filiū īmolare. Ad q̄d dicendū q̄ nō est filie: q̄r̄ abraā habuit de h̄ p̄ceptū diuinū: vt habeat ibide: **O**is at h̄ q̄, t̄cūq̄ innocēs debitor: ē moris ppter p̄tēm p̄mox parentū iō deo q̄ h̄ debitu p̄t̄ repeterē q̄nīcūq̄ vult & quōd vult: & ideo abraā bñfēcit̄: deo volēs obediire in sui filiū īmolatiōe: h̄ q̄ aliq̄ ex voto emiso volūtarie īterficiat innocentē ē illictū. **H**ec h̄ p̄dicta arguit: q̄r̄ scribit̄ **Gēn.** ix. a. Crescite & m̄ltiplicam̄. & **Deut.** vii. c. Nō erit apud te steriliis v̄trūs̄ x̄p̄. Obseruatio v̄o v̄ginitatis excludit multiplicationē plis. q̄ videt q̄ fuerit illicta tpe veteris legis: p̄p̄ q̄d videt īconveniēter dictū q̄ filia iep̄the fuerit dño p̄secr̄ata vel sacrificata p̄ obseruationē v̄ginitatis. Dicendū q̄ illud p̄ceptū: Crescite & m̄ltiplicam̄ t̄c. datū suūt̄ noe in exitu arce q̄n̄ erāt pauce p̄sone h̄ūane. s. octo tantu: q̄ttuo: viri: & q̄ttuo: mulieres: q̄r̄ tūc gen̄ h̄ūanū idigebat m̄ltiplicationē p̄ carnalē generationē o: dinatā ad diuinū cultū: et ideo multiplicato genere h̄ūano cessauit illud p̄ceptū in p̄tūlarib̄ p̄sonis: q̄r̄ in cōitātē h̄ūani generi multi sunt p̄ni ad generationis actū p̄ q̄s implet̄ p̄ceptū cōitati factū. Q̄d at addit̄ illud **Deut.** vii. c. Nō erit apud te sterili t̄c. nō est p̄ceptuz: vt p̄tz insp̄iciti textū. h̄ est q̄dā p̄missio facta obseruātibus legē matrimonij de fecunditate plis h̄ūida: sicut etiā tpe euāgelij multiplicatio plis plonis exsistib̄ in m̄rimōio reputat bñficiū diuinū. Per h̄ t̄n̄ nō excludit q̄n̄ obseruatio v̄ginitatis sit deo acceptio: q̄ t̄n̄ regit̄ in paucis p̄sonis. p̄p̄ q̄d dicit saluator **Dat.** xix. b. Sunt eunuchi q̄ se castrauerūt. p̄p̄ regnū celoz: q̄ p̄t̄ cap̄e capiat. q. d. pauci tales iūenunt̄. **H**ec at obseruatio v̄ginitatis nō solū tpe euāgelij: h̄ etiā tpe veteri testame ti fuerit laudabilē & deo accepta. p̄tz p̄ exempla: q̄r̄ helias p̄phā q̄ suit valde p̄fect̄ & deo accept̄ v̄ginitatē seruauit: sicut habet ex v̄bis Greg. homel. xix. sup̄ euāgelia. **R**alias etiā. v. **D**ahab. xiiii. cōmēdat̄ de h̄ q̄ p̄positū p̄tinētie tenuit̄: bñt̄ etiā v̄go maria votū v̄ginitatē emisit & sc̄tūs ioseph sp̄ōsus eī cū ea

vt tenēt doctores catholici. & t̄n̄ adhuc erat stat̄ veteri testame ti. Paul⁹ em̄ apls cū adhuc eēt leḡ veteri emulator & euāgelij p̄secutor v̄ginitatē seruauit. & sic p̄tz q̄ obfusatio v̄ginitatē fuit deo grata a tpe veteris legis. **La.** XII

Eccē at. Descripta tribulatiōe & mō liberatiōis: h̄ p̄nr̄ describit̄ ip̄ter seditiōis. Et p̄mo h̄mōi **D**ismissio

Th ad v̄ltimū iudiciū referēdū ē fīm illū: Eos q̄ noluerit me regnare sibi: adducite & interficite coram me.

Ecce aut̄ in **Ca.** XII. ephraī orta est sedi tio. Nā trāseūtes h̄ aq̄lonē dixerunt ad iep̄the: Quare vadēs ad pugnā h̄ filios īmō vocare nos nolui b̄sti vt p̄gerem⁹ tecū: Igit̄ incēde mus domū tuā. Quib⁹ ille r̄ndit: Disceptatio erat mihi & populo meo h̄ filios ammō v̄bemēns: vocauiq̄z vos vt p̄beretis mihi auxiliuz: & facere noluistis. Q̄d cernēs posui aīaz mēa in māib⁹ & meis: trāsluic̄z ad filios ammō & tradidit eos dñs in man⁹ meas. Quid cōmerui vt aduersuz me p̄surgatis in h̄iliū: Ulocatis itaq̄z ad se cūct̄l viri d̄ galaad pugna bat h̄ ephraī. Percusserūt̄z v̄ri galaad ephraī q̄r̄ dixerat: fugi etiuus ē galaad de ephraī: & hitat f̄ in medio ephraī & manasse. Q̄cupauerūt̄z v̄ri galaaditē vada iordanis p̄ q̄ ephraī reuersurus erat. Cūq̄ v̄eissset ad ea d̄ ephra im numero fugiēs atq̄z dixisset: Obsecro vt me trāslire p̄mittas: dicebat ei galaaditē: Nunquid ephrate⁹ es: Quo dicēte: nō sū īterrogabat eū: Bic ḡ sebboleth s̄ q̄d īterp̄taſ spica. Qui r̄ndebat/

que sequunt̄ modū p̄nūciādi ītiquū sic p̄nūciāt̄: dicēdo mache us: vbi scribit̄ mathe⁹. Illi at de ephraī vel p̄ corruptionē lin gue: vel p̄ p̄suētudinē p̄ l̄fa schin, p̄nūciabat l̄fa samech: sic h̄

* bleſus p̄ h̄ noīe

Amoris. a **E**cce at in ephra. t̄c. Per ephraitas q̄ iter ptant agētes: significat̄ clerici cupidi q̄ nō studēt nisi ad augen dū pecūias p̄ lites & fraudes: & p̄ p̄bēdas malo titlo acq̄redas: & silr p̄ ephraitas itēligunt̄ religiosi p̄petari. **O**is igit̄ vocauit x̄ps p̄ iep̄the significat̄ ad pugnā h̄ diabolū p̄cib⁹ deuol̄ et sc̄t̄ exhortatiōib̄ & doctris: h̄ ip̄i noluerit venire. Insup & do mū iep̄the. i. eccliaz x̄pi nitunt̄ incēdere igne cupiditat̄ luxurie & ambitiōis. h̄ p̄ galaditas q̄ acerui testionū interptant̄ p̄fū sibilit̄ debellant̄. Per aceruos v̄o testionū dicta sacre scriptu re significant̄: p̄ q̄ p̄dicti clerici & religiosi viles & p̄fusibles de clarant̄ & in trāslitu iordanis. i. mori iugulant̄ iugulo mortis eterne. **O**z at p̄ iordanis transitū mōs significat̄ p̄tz: q̄r̄ iordanis riūs iudiciū īterp̄taſ. Totus v̄o decursus vite p̄nt̄ est q̄dē desfurnis v̄s̄oz ad trāslitu mōs: q̄ est p̄ticulare iudiciū hoīs: **L**eci. xxxviii. c. **M**emor esto iudiciū mei: sic em̄ erit & tuū: mihi heri & tibi hodie. **C**ausa v̄o dicte iugulatiōis ē eo q̄ in fine vi te nō p̄nt̄ dicere sebboleth. i. spicā q̄ absolute sumpta signat spicam granis bonis plenā. p̄ q̄ signant̄ opa bona q̄z defectū p̄t̄iunt̄. h̄ dicere p̄nt̄ chebboleth: q̄d īterp̄taſ spica palee: q̄r̄ p̄m̄ veritatē dici p̄nt̄ spice plene paleis vanitāt̄ & genodoxie.

Doraliter

Glo. ordi. Judicū

Ea **J**udicauit itaqz. **S**icut il/ **XII**
li duo mēses pp̄t. lr. dies senariū nūez
sex etatū significat: ita hic series septenā
ri⁹ duc⁹ h̄ idē figurat: q̄tū ad sex seculi
etates p̄tinet. **S**eries ei. vij. xliij. sūt: nec
frustra ipse iep̄he sex annis. pp̄lm iudi-
cauit.

Rūsumqz fi. r̄c. b **E**rat
aut q̄. r̄c. **S**amson h̄ q̄
dā i typū xp̄i: q̄ sc̄ ab angelo
natiuitas ei⁹ ānūciat. **S**ic ei⁹ angel⁹ dñi
ait ad v̄gine: **M**aria iuenisti ḡam ap̄o
deū. **E**cce p̄cipies i vte. r̄ pa. fi. r̄c. **H**a-
care⁹ q̄z dr̄ samson: r̄ de xp̄o dictū ē qm̄
naçare⁹ vocabit: liberauit samson filios
isrl̄ d manu hostiū: r̄ xps pp̄lm suū a pec-
cat̄ eoꝝ. **S**amson iterp̄at sole eoꝝ: r̄ d xp̄o
dictū ē p̄ p̄phetā: **O**rief vobis sol iusti-
cie r̄ sanitas i pēnis ei⁹. c **N**ec im-
mūdū. **A**ug⁹. **I**mīndū ē dissolutio di-
scipline q̄ ec̄ ceperat i isrl̄: r̄ iā ad ea mā-
ducāda: eos labefecerat: q̄ de⁹ i aīalib⁹
phibuerat. **I**ā em̄ etiā ad cultū trāsibat
idoloꝝ. d **Q**ue cū ve. **A**ug⁹. **Q**d̄
ait mulier dictū sibi ab angelo: qm̄ naç-
are⁹ dei erit puer a v̄tre v̄loꝝ ad diē mor-
tis sue: nō legis ab angelo dictū r̄ φ le-
gis dictū. **I**p̄e incipiet saluū facere isrl̄ d
manu philistīm: nō est a muliere memo-
ratū. **A**llqd̄ ḡ non dixit qd̄ audiuit: r̄ m̄
nihil credēda ē dixisse qd̄ n̄ audiuit. **S**z
sc̄pturā poti⁹ nō oia v̄ba angelī posui-
se: cū ip̄m mulieri loquētē insiceret. **I**ō
aut̄ dictū est: a v̄tre v̄loꝝ ad diē mor-
tis sue: q̄ naçarei dicebāt in lege v̄loꝝ ad te-
pus q̄ votū habebāt: v̄m ea q̄ sc̄ptura p̄
moysen p̄ceperat. v̄n̄ est h̄ q̄ huic iussuz
est vt ferrū nō ascēderet i caput ei⁹: r̄ vi-
nū r̄ sicerā nō biberet. **N**ec em̄ tota v̄l-
ta sua seruauit samson: qd̄ illi q̄ vocabat̄

Luc. i. c

Dat. 2. c

Dala. 4. a

Tff. 10. b

Ni. de ly.

F̄ blesus p̄ h̄ noie simō diceret chmō.
ideo subdit: a **E**adē l̄fa spicā exp̄.
nō valēs. q̄ p̄ l̄fa schin̄ p̄nūciabat la-
mech. **S**tatinqz app̄bēsum iugulabat.
Per h̄ sc̄ptēs q̄ eet de eph̄aim.

b **P**ost h̄ūc iudi. **H**ic p̄n̄ describi-
tur breuiter t̄ps triū iudiciū: q̄rū prim⁹
fuit c **A**bessan. aīs abechsan de be-
thleē. **H**ebrei dicūt q̄ iste fuit booc, se-
cūdus fuit abialon. tert⁹ fuit abdon.

d **Q**ui ha. quadraginta fili. r̄c.
ascē sup̄ sep. pul. asinay. i. mulos.
v̄m trālationē ista li asinay nō est in he-
breo: r̄ p̄ intelligūt eq̄ iuuenes fortes
r̄ electi: sic dictū fuit. s. r. ca. d filiū iair.

Tff. Re. i. b.

Divisio

Hen. 16. c

Luc. 1. b

Rūsumqz filiū isrl̄ **L**a. XIII
sece. ma. r̄c. **H**ic describit se-
ptima tribulatio q̄ facta est p̄
philistīos. **E**t p̄mo ponit tribulationis
p̄odus. sc̄do liberatiois mod⁹ ibi: **E**rat
aut̄ qdā vir. **C**irca prim⁹ ponit filioꝝ isrl̄
culpa renouata. cū dr̄: e **R**ūsumqz
filii isrl̄ sece. ma. r̄ subdit pena in-
ficta: cū dicit: f **Q**ui tradi. n̄ es in
ma. phi. q̄dra. annis. isti q̄draginta
anni cōputant a t̄pe Samsonis r̄ heliz
q̄ p̄ samsonē nō fuerūt filii isrl̄ oīno libe-
rati de seruitute philistīoz: h̄ restricta
fuerit tyrānis eoꝝ. g **E**rat at. **H**ic
ponit liberatiois modus v̄bi primo
describit ducis cōditio. sc̄do inuasionis
occasio. ca. xiiij. tertio hostiū debellatio.
ca. xv. ibi: **C**ui samson r̄ndit. quarto ip̄i
samsonis mōris r̄ cōsumatio. ca. xvi. **C**ir-
ca prim⁹ p̄io describit ducis cōceptio.
sc̄do ei⁹ natiuitas r̄ cōditio ibi: **P**epet/
rit. **L**ira

La. XIII

chebboleth: eadē littera spicaz s̄
exprimere nō valens: statimqz
app̄bēsum iugulabat i ip̄o ior-
danis trāsitu. **E**t ceciderūt in
illo t̄pe de eph̄ai q̄draginta
duo milia. **J**udicauit itaqz ie-
p̄the galaadites israel sex an-
nis: r̄ mortuus est ac sepultus
in ciuitate sua galaad. **P**ost b
abechsan.
hunc iudicauit israel abessan c̄
de bethleem: qui habuit triginta
filios r̄ totidē filias. **Q**uas
emittēs foras marit⁹ dedit: et
eiusdē nūeri filijs suis accepit
vxores: introduces i domū suā:
Qui septē ānis iudicauit isrl̄:
mortu⁹ q̄z ē ac sepult⁹ i cabu-
lo. **P**ost h̄ūc iudicauit isrl̄ ab
a **T**melius bellerpha thecuites.
dō fili⁹ h̄ellel pharathonites: q̄
habuit q̄dragita filios r̄ trigita
ex eis nepotes ascēdētes sup̄ se
ptuagita pullos asinay: r̄ iudi-
cauit isrl̄ octo ānis: mortu⁹ q̄z
ē ac sepult⁹ i pharato frē ephra-
im i mōte amalech. **L**a. XIII

Rūsumqz filiū isrl̄ fe-
cerūt malū i p̄spe-
ctu dñi: q̄ tradidit f
eos i man⁹ philisti
noꝝ q̄dragita annis. **E**rat aut̄ s
qdā vir de sara r̄ de stirpe dan
noie manue h̄fis vxore sterile: k
cui apparuit angel⁹ dñi r̄ dixit
ad eā: **S**terilis es r̄ absqz libe-
ris: s̄z concipies r̄ paries filiū.
Cave ḡ ne bibas vinū ac sice-
rā nec inīndū q̄cōs comedas: m
q̄ p̄cipies r̄ paries filiuz: t̄ cui⁹ n̄
nō t̄aget caput nouacula. **E**rit p̄
em̄ naçare⁹ dei ab infantia sua
r̄ ex m̄ris vtero: r̄ ip̄e incipiet li q̄
berare i isrl̄ de manu philistino
r̄. **Q**ue cū venisset ad maritū r̄
suū dixit ei: **V**ir deyēit ad me s
h̄ns vultū āgelicū fr̄ibilis ni-
mis. **Q**ue cū interrogassim q̄s
Aug⁹. **H**oc scrip̄tura super⁹ tacuit.
eēt r̄ v̄n̄ venisset r̄ q̄ noie vo-
cat̄: noluit mihi dicere: s̄z h̄ r̄n̄
dit **E**cce p̄cipies r̄ paries filiū
Cave ne vinū bibas nec sicerā
r̄ ne aliq̄ vescar̄ inīndo. **E**rit
ei puer naçare⁹ dei ab infantia

Nico. de lyra

rit. **C**irca prim⁹ sc̄edū q̄ mater samso-
nia erat sterilis: r̄ iō nō cōcepit eū vir-
tute nature t̄m̄: sed virtute nature per-
gratia adiute. **C**irca quā ḡram primo
describit annūciatio angelis: sed rela-
tio verbi ibi: **Q**ue cū venisset ad mari-
tū. tertio cōfirmatio facti ibi: **O**rauit
itraqz. quarto oblatio sacrificij ibi. **D**i-
xit itaqz manue. **C**irca prim⁹ ponit cō-
ditio patris cū dr̄: b **V**ir de sa-
ra. nomē ē loci. i **E**t de stirpe dan
r̄. v̄bi appetit ei⁹ cognatio. k **Ha-**
bes yro. steri. in q̄ ostendit impedimentū
ex pte matris vt p̄ceptio pueri
sit magis mirabilis. sequit: l **C**la-
ve ḡne bi. v̄inū ac sicerā. **S**icera
dr̄ oīs potus iebriauius. m **N**ec
inīndū q̄cōs come. i illa q̄ dicūt im-
mūda ad elum v̄m legē. p̄ut determinat
Leui. xi. ca. phibēt em̄ comedere
r̄ bibere illa q̄ phibēt naçareis. Nu.
vi. ca. cui⁹ causa subdit: n **Q**uia
cōcīpīes r̄ pa. fi. gratia adiuante
naturā. o **C**ui⁹ nō t̄aget ca. no-
uacula. q̄ naçarei t̄pe sue p̄secratio-
nis nō poterāt radi: vt habet. Nu. vi.
ca. Iste aut̄ samson fuit cōsecrat p̄to-
taz v̄ta sīnā. t̄o subdit: p **E**rit em̄
na. dei ab infan̄ sua. **N**ō est intelli-
gendū p̄ h̄ q̄ fuerit sanctificat in vte-
ro sicut Johānes baptista: q̄ d̄ talib⁹
sacrificans tenet q̄ nō peccauerūt mor-
taliter: sed ista p̄secratio intelligit per
donū fortitudinis q̄ fuit qdā ḡra gra-
tis data: r̄ p̄t stare cū p̄ctō mortali: si-
cut r̄ donū p̄pherie: r̄ fuit data samso-
ni p̄ cōsolatione populi. ideo subdit:
q **E**t ip̄e incipiet libe. isrl̄ d ma-
nu phi. r̄ dicit incipiet: q̄ nō libera-
nit cōplete: vt. s. dicitz est. r **Q**ue
cū venis. **H**ic p̄n̄ describit relatio v̄
bi: q̄ mulier ista retulit marito suo p̄di
cto dicens: s **V**ir deyēit ad me
. i. angel⁹ in specie viri: nesciebat in mu-
lier q̄ esset vere angel⁹: credebat in q̄
esser a deo missus. t **H**abēt vultū
ange... i. splendidū vlt̄a conuentū ho-
minū modū. v **T**erribilis ni. i. ve-
nerabilis r̄ reuerēd̄. sicut Gen. xviii.
dicit: **Q**uā terribilis est locus iste: nō est
hic aliud nisi domus dei r̄ porta celī. ce-
tera patent ex dicitis.

Amoris. e **R**ūsumqz filiū r̄c. In **D**oraliter
b caplo agit d̄ p̄ceptio samsonis r̄ ei⁹
natiuitate ad liberādū pp̄lm isrl̄ de ma-
nu philistīoz. **P**er samsonē p̄o q̄ iter
p̄tāt sol eoꝝ: significari p̄t dñs nōster
jesus xp̄s: de q̄ scribit **D**alach. iii. a.
Orief vobis timētib⁹ deū sol iusticie.
Et sicut cōcepto samsonis ortus r̄ vi-
di modus fuit p̄ angelū denūciatus. vt
dicit in b caplo: ita fuit de dñs nō ie-
su xp̄o: vt habet **L**uc. i. **P**er h̄ aut̄ q̄
samson vxore non accepit de filiis isrl̄
sed de gentilib⁹: significatu fuit q̄ xp̄s
accepturus erat de gentilib⁹ eccliam si-
bi sponsam reliq̄ iudeis: pacis t̄m̄ ex-
ceptis q̄ sibi adheserūt: qd̄ aut̄ modicū
est frequēter nō cōputat: ppter quod
Osee. i. dicit dñs de gentilitate. **V**oca-
bo nō dīlectā meam. Et **D**alach. i. c.
Ab ortu solis v̄loꝝ ad occasū magnum
est nomē medī in gentib⁹. Et h̄ diffuse
tractat apls **R**o. ix. **D**oraliter aut̄
p̄ samsonē signat bon⁹ doctor vel plau-
tus vita r̄ doctrina sicut sol illuminās
eccliaz; r̄ sicut de samsonē dr̄: q̄ nō
comedat

Anaçrei: certis dieb⁹ obseruabat vo-
uentes votūq⁹ reddentes. a **T**u
lit itaq⁹ manue. **Aug⁹.** **O**dicit
scriptura ignorasse manue q⁹ angel⁹
dñi ē manifestū ē: etiā vxor⁹ ei⁹ ho-
minē credidisse. **O**r⁹ ei⁹ dixit: vim fa-
ciam⁹ nūc tibi: et faciamus i⁹ p̄spectu
tuo hedū capr⁹ tāq⁹ hoīem inuita-
uit. s. vt h⁹ cū illo epularet q⁹ sacrifici
um fecisset. **M**ā facere hedū nō solet
dici: nisi cū sacrificiū sit. **I**lle etiā ita
r̄ndit: si vim feceris mihi nō māduca
bo de panibus tuis: vbi oñdit se ad
epulas suisse inuitatū: deinde addi-
dit: et si feceris holocaustū: dñs offe-
res illud: qz. s. ille dixerat: faciam⁹ i⁹
p̄spectu tuo hedū capr⁹: nō aūt oē
sacrificiū holocaustū: nā de holocau-
sto nō māducabat qz: totū icēdebat:
et iō vocabat holocaustū: s. angelus
etiā nō manducatur⁹ holocaustū po-
tius fieri monuit nō tñ sibi s. dñs: qz
sz isrl̄ cōsueverat illo tpe falsis dūs
sacrificare. vñ tunc deū offendere
ut tradere inimicis p. xl. annos.

b **O**d cū vidis. **Greg.** Quid est
q⁹ ad visionē angeli vir est timidus:
mulier audax: nūl qñ celestia nobis
mōstrant⁹: spūs qdē pauore se cōcutit:
sed tñ spes p̄sumit. Inde em⁹ spes ad
maiora vldenda se erigit. vñ turbat
spās qz ea que supna sunt priori vident:
qz cū altiora secretorū celestii sic leua
ta mens cōspicit: cuncta humanarū
virium soliditas contremiscit.

c **A**horū morie. **Aug⁹.** Quid ē
q⁹ postq⁹ manifestatus est manue: et
vxori ei⁹ angelus qui cū eis loq⁹bat.
b dixit manue

Nico.de lyra

a **R**auit itaq⁹ ma. **D**ic cō-
sequenter ponit cōfirmatio facti q⁹ an-
gelū sedo apparētē ad p̄ces manue:
et p̄t p̄fpa paucis exceptis q⁹ discurren-
tur. b **D**oceat nos qdē debea-
m⁹ fa-de pue. Iz em⁹ angelus dixit
mulieri a qbus cauere deberet: s.
tñ nō dixerat de puerō nascituro. iō
sequit postea: c **A**b oib⁹ q⁹ lo-
cutus sū t̄c. qz hec abstinentia iniū-
cta erat mulieri rōne pueri: et iō mul-
to forti⁹ puer erat a talib⁹ abstinent⁹:
aliter tñ qz mater: qz cū esset naçare⁹
p̄ totā vitā debebat seruare legē na-
çareoū oib⁹ dieb⁹ vite sue: mater
aut̄ vlgz ad nativitatē pueri tm̄.

d **D**ixit itaq⁹ manue. **D**ic p̄t
ponit oblatio sacrificij: manue ei⁹ cre-
debat eñ q⁹ ei⁹ loq⁹bat eē hoīem: et iō
voluit ei⁹ offerre p̄dū dicens:

e **F**aciam⁹ tibi. i. p̄parem⁹ tibi
ad comedēdū. f **H**edū de ca. et
q⁹ intelligunt alia i p̄edio necessa-
ria: vt pāis et vinū et lilia. g **L**ui
r̄ndit qñ. qz cibo nō indigebat.

h **S**i me co. nō come. i. sivelles
me cogere nō comedere. i **S**i au-
sez vis holo. face. i. illa q⁹ attulisti
ad honore diuinum incēdere.

k **O**ffer illud dñs. p̄ bñficio qd
tib⁹ pte ei⁹ annūciām. l **E**t ne
sciebat ma. q⁹ an. dñs eēt: qz talia
nō obtulisset ei⁹ ad comedēdū: s. cre-
debat qz esset p̄pheta a deo missus. et
iō nō peccauit offerēdo sacrificij ex-
tra locū tabernaculi de p̄cepto vel p̄-
suatione illi⁹ q⁹ erat nūcius dei. seq̄t:

Cur queris

sua: et ex vetero m̄ris sue vlos ad di-
em morti suę. **R**auit itaq⁹ ma-
nue dñs. et ait: **O**blsecro dñe vt
vir dei quē misisti vēiat itex et do
ceat nos qdē debem⁹ facere d̄ pue-
ro q⁹ nascitur⁹. **E**xaudiuitq⁹ dñs
dep̄cātē manue et apparuit rursū
angel⁹ dñs vxori ei⁹ sedēti i⁹ agro.
Manue aut̄ marit⁹ ei⁹ nō erat cū
ea. **Q**uē cū vidisset angelū: festi-
nauit et cucurrit ad vix suū: nūci-
avitq⁹ ei dices: **E**cce apparuit mi-
hi vir quē ante viderā: **Q**ui sur-
rexit et secur⁹ ē vxore suā: veniēs-
q⁹ ad vix dixit ei: **T**u es q⁹ locut⁹
es mulieri: Et ille r̄ndit: **E**go sū.
Cui manue: qñ inqt hmo tu⁹ sue-
rit explet⁹: qdē vis vt faciat puer:
aut a q⁹ se obfūare debet: **D**ixit
q⁹ angel⁹ dñs ad manue. **A**b
oib⁹ q⁹ locut⁹ sū vxori tuę abstine-
at se: et quicqđ ex vinea nascit nō
comedat: vinū et sicerā nō bibat:
nullo vescaſ imūdo: et qdē ei p̄ce-
pi impleat atq⁹ custodiat. **B**ixit
itaq⁹ manue ad angelū dñs: **O**b-
secro te vt acquiescas p̄cib⁹ meis
et faciamus tibi heduz de capris f
Cui r̄ndit angelus: **S**i me cogis
nō comedā panes tuos: si aūtvis i
holocaustū facere offer illd dñs. k
Enesciebat manue q⁹ angelus i
dñi esset. **B**ixitq⁹ ad eū: **O**d ē t̄i-
bi nomē vt si sermo tu⁹ fuerit ex-
plet⁹ honorem⁹ te: **C**ui ille r̄ndit:
Cur queri nomē meū: qdē ē mira-
m̄abile: **T**ulit itaq⁹ manue heduz n
de capris et libamēta: et posuit su
p̄ petrā offerēs dñs q⁹ facit mira-
bilia. **I**p̄e aut̄ et vxor ei⁹ intuebā
tur. **C**ūq⁹ ascēderet flāma altari i⁹ q
celū: āgel⁹ dñi parit i flāma ascē-
r̄dit. **O**d cū vidisset manue et vx-
or ei⁹: p̄ni ceciderūt i frā: et vltra
eis nō appuit āgel⁹ dñi. **S**tatiq⁹
itellexit manue āgelū dñi ee: et di-
xit ad vxore suā. **A**horū morie-
s mur q̄vidim⁹ dñz. **C**ui r̄ndit mu-
lier: **S**i dñs nos vellet occidere:
d̄ manib⁹ nřis holocaustū et liba-
mēta n̄ suscepisset: s. nec oñdisset
nob̄ hec oia: neqz ea q⁹ sūt vētura
dixisset. **P**epit itaq⁹ filiū et voca-
uit nomē eius samson. **C**reuitq⁹
puer: et bñdixit ei dñs: c̄p̄itq⁹ spi-
ritus dñi esse cū eo i castris dan:
inter saraq̄ et esthaol.

m **C**ur queris nomē meū qdē ē
mirabile: **I**n hebreo habet: qdē est ce-
latū vel ignotū: quod exponit hebrei
dicētes q⁹ noīa angelorū qui mittunt
in ministeriū variant fm legationes
ad quas mittunt **E**n **Ela. vi.b.** **A**nge-
lus qui missus est ad purgandū labia
Esaie cū calculo ardenti nominat ibi
seraph: cū tñ non esset de ordine sera-
phico. **A**ngeli aut̄ de futuris ad q⁹ mit-
tendi sunt: nō habent p̄ cognitionē ni-
si quādo deus reuelat eis: q⁹ reuelatio
fit bñ formā sue voluntatis: et ideo an-
gelus dixit nomē suū esse occultum: qz
nesciebat ad quid de futuro mittendus
erat. Alio modo potest expōi qz secre-
ta dei et angelorū nō sunt hominibus
reuelanda nisi q̄stum deo placet.

v **T**ulit itaq⁹ manue hedū de
capris et libamenta. i. liquida q̄ cuz
carnibus holocaustū offerri solēt: p
ut habet **Nu.rv.** o **E**t posuit su
per petra. vtenis sa. p̄ altari.

p **O**fferens dñs qui facit mira-
bilia. **I**n hebreo habet: **O**fferēs do-
mino et mirabili vel occulto ad facien-
dū: qz manue nō erat de genere sacer-
dotali; et ideo ad eum nō p̄tinebat of-
ferre sacrificium sed obtulit materiam
sacrificij ei qui sibi loquebat in nomine
dei qui dixerat nomen suum esse mira-
bile vel occultum ut ex illa materia fa-
ceret deo sacrificij: quia p̄pheta loquē-
tes in nomine domini poterant offer-
re auctoritate eius sicut et sacerdotes:
sicut patet de helia. iij. **R**egum. xviiij.

Manue aut̄ credebat eu qui sibi ap-
parebat esse p̄pheta domini: erat etiā
plus qz p̄pheta. s. angelus. q **L**u-
q⁹ ascenderet flāma altaris. ex h
videt qz ex illo lapide p̄cessit ignis cō-
sumēs holocaustū in signū diuine ac-
ceptionis. r **A**ngelus domi-
ni pariter in flāma ascendit: vo-
lens ostendere qz ipse esset vere dei an-
gelus ad certificationem verbi eius.

s **A**horū moriemur: quia vidi-
mus dominū: exponat sicut. s. vi. d ge-
deone. t **P**eperit itaq⁹. **D**ic cō
sequenter describit nativitas pueri et
eius educatio. cū dicit: v **C**reuit
qz puer et benedixit ei domin⁹:

coferendo ei donū fortitudinis et for-
te cū hoc gracie gratū facientis. **E**nde
sequit: r **C**epitq⁹ spūs dñi ee
cū eo in castris dan: qz p̄tunc illa
tribus habitabat in tētorijs.

* comedat aliqd imūdū: sic talis do-
ctor vel platus nō incorporat sibi mor-
tale peccatū. **S**imiliter sicut de samso-
ne p̄cipit qz nō bibat aliqd febratiū:
sic doctor vel platus nō debet aliquid
agere qd̄ sit extra mensurā rationis re-
cte. **E**brietas em⁹ dicit ab e qdē ē extra
et bria qdē est mensura. **S**amson etiā
acepit vxore de filiab⁹ ph̄ilistinorū ve-
p̄ hoc sibi dare⁹ occasio pugnādi cōtra
eos: vt habet in textu. **S**ic bonus do-
ctor vel prelatus accipit sibi sapientiā
gentilium philosophorum que dicit p̄
test eius vxor. **N**am de sapientia dicit
tur **G**apietie. viij. a. **N**anc quesiuī ml
hi sponsam assumere: et per ipsam ba-
bet occasionem pugnandi contra infi-
deles et hereticos: qui rationib⁹ so-
phisticis inuoluunt catholicos simpli-
ces sapientiam philosophicam igno-
rantes.

Glo.ordi. Judicium La. XIII

Expo.53.d. dixit manue vxori: morte moriemur tē. Pro eo.s. qd scriptū ē: Nemo pōt facit meā videre & vivere. Spīabank ḡ vt hoīes deū se vidisse: rāto vtq̄ miraculo factō q̄ in igne sacrificij ste tit: q̄ cū illis pūs q̄ si hō loq̄bas. Sz deū in āgelo: an deū ipm̄ angelū appellabāt. sic em̄ scriptū ē: Et sumpliit manue hedū ca praz & fecit sacrificium & obtulit supra petrā dño mirabilia facienti & manue & vxori ei expectabāt tē. **D**is ḡ dñis q̄ nō dixit morte moriemur: q̄ rāvidim̄ angelū dñi sed deū vidim̄: orit q̄stio. **Q**uestio Ut p̄ in āgelo ītelligebāt deū an eūdē angelū vocabāt deū. Illud em̄ tertiu: q̄ deū putauerāt q̄ erat āgelus dici nō pōt apte dicente scriptura: Tūc coguit q̄ āgelus dñi ē. Sz vñ metuebat mortē. Hō em̄ scriptū erat: Nemo videt faciē āgeli & viuet. An & in h̄ ipo q̄ in āgeli pñtia deū coguerat manue ita p̄ turbat: est vt mortē timeret. Qd̄ at illi vxor rāndit: Si vellet dñs mortificare nos nō accepisset de manu nra holocausta & sacrificiū: nec illuminasset hec oīa h̄z nec audita fecisset hec nob. vtrū ipm̄ āgelū crediderūt accepisse sacrificiū: q̄ viderūt eū in flāma altarū stetisse: an p̄ h̄ itelleixerūt accepisse dñm: q̄ hoc fecit āgelus vt se ostenderet angelū. Qd̄ liber hoz sit iā angelus dixerat. si aut̄ facis holocaustū: dño offer illud: h̄ est nō mibi h̄z dñs. Qd̄ ḡ stetit āgelus in altarū flāma magi ītelligēdus est si gnificasse illū magni pñliū āgelū in forma serui. i. in h̄ oīe: quē suscepitur erat nō acceptu: sacrificium sed ipm̄ sacrificium futur. **La. XIII**

Descedit ḡ samson tē. Sequit: a **D**escedit itaq̄. **H**ystice Isid. Sāson cū alienigenas tetēderet causa petēde vxoris: leonem occidit & r̄pi eccliaz vocatur de gētib̄ diabolū. **J**os.16.g vicit q̄ ait: Gaudete q̄ ego vici muudū. Ex ore leonis occisi fāū extrahit: q̄ vt pñspicim̄ reges terreni regni q̄ h̄ pñm̄ an̄ tremuerant iā pempta feritate dulcedinem euangeliū predicat: & munimenta prebent.

Nico.de lyra

Descedit ergo **La. XIII** Samson. Hic p̄n̄ describit occasio iūasiōis p̄ philistinoz: q̄ occasio data ē samsoni ex acceptance vxoris de philisteis: vt patebit ex se qñtibus. Et iō circa h̄ pñmo describit dictē vxoris petitio. scđo petite despōsatio ibi: **D**escedit itaq̄. tertio despōsate acceptio ibi: Et post aliqt dies, q̄rto iūasiōis occasio ibi: Cū igīt cives. Circa dñm̄ dr: **D**escedit ḡ samson in thānata. villa ē philistinoz ad quā venit samson ad vidēdū festū qd̄ faciebat philistei qb̄ seruiebat hebrei sub tributo: pp̄ qd̄ secure poterāt ad loca eoꝝ declinare. b **N**ū qd̄ nō est mulier tē. h̄ dicebat parētes sāsonis: q̄ p̄ filiū ē **Deu. vii. a. ne** h̄bāt mñmōia cū alienigenis. **J**o. 18. dīz: Parētes at ei nō sciebat tē. Ex h̄ bāt q̄ scripture excluit parētes sāsonis tm̄ ab hac noticia: vide q̄ sāson coquerrit p̄ reuelationē volūtate dñi circa h̄: alit̄ em̄ peccasset si mulierē alienigenā accepisset vxori: nisi sciret dñi volūtate q̄ poſat in p̄cepto dispēsare. Sz adhuc vide q̄ parētes ei male fecerit illā mulierē petēdo p̄ filio: q̄ h̄ p̄hibet **Deu. vii. a. vbi** dr: filiū el̄. s. alienigene nō accipies filio tuo vxori. Dicēdū q̄ samson eis volūtate dñi reuelauit: h̄z nō sit scriptū. Erāt em̄ deuotio: & id nō ē verisile q̄ fecissent h̄ p̄ceptū dñi: nisi sāson eis dixiſz h̄ esse de volūtate dñi: & h̄ debebāt ei credere eo q̄ fuerat p̄ āgelū ānūcial & mirabilis nat̄. vt. s. dictū ē. d **E**t q̄reret occasioes tē. Sciebat em̄ sāson in generali p̄ reuelationē q̄ cōtractus il/

Nico.de lyra

Set illi mñmōia ēt occasio ī bellādi philisteis: h̄z adhuc īgraret modū ī p̄tclarī. Sz q̄rif h̄ q̄re ad h̄ q̄rebas occasio: cū philistei h̄itarēt in ītra hebreis p̄missa: vt p̄t ex. s. dictū ca. iij. De illā aut̄ h̄itarorib̄ p̄cepat dñs filiū isrl̄q̄ eos ex̄minaret sine misericordia: vt h̄ **Nu. xxxiiij.** & **Deut. vii.** pp̄ q̄ videſ q̄d nō erat q̄rēda alia occasio. Dicēdū q̄ pp̄ p̄tā hebrei: op̄ dñs p̄misera philisteos ad ips̄ eis dñari: & in ī ipos erāt aliq̄ pacta iura/ mēto firmata: qd̄ erat lictū hebreis sa/ cere in tali casu: vt dictū fuit **Iosue. xxi.** & xxij. pp̄ q̄d nō licebat hebreis philisteos tūc īuadere absq̄ noua occasio: & ii. **Paral. vi. c.** In ī mala sedēchie re/ gis pp̄ q̄ fuit captiuatu: & ciuitas de/ structa d̄: A rege q̄z nabuchodonosor recessit q̄ adiurauerat eū p̄ dñi. & h̄ no/ rat cū subdit: e **E**o em̄ tpe philistiū: qd̄ dñi erat p̄dicto mō firmatū. f **D**escedit ita p̄ samson. Hic describit p̄dicte mulieris despōsatio: p̄mittit tñ casus acci/ des in via: cū d̄: g **A**pparuit ca/ tulus leonis seu rugiēs & occur/ rit ei. s. samsoni q̄l ad deuorādū eum. Sepauerat em̄ se samson a parētib̄ su/ is p̄ aliqua necessitate, & tūc occurrit ei leo ita p̄ parentes eius non viderunt. h **I**rruit aut̄ spūs dñi tē. i. spūs fortitudis. illa em̄ fortitudo nō inerat ei ex cōplexione seu p̄tute naturali: alio/ quin nō recessisset ab eo qñ fuit rasus: vt habef. j. vi. ca. Sz erat illa fortitu/ do qdā ḡrā ḡt̄ data: q̄ nō sp̄ aderat p̄phel̄ h̄ qñ expediebat p̄m ordinationē diu/ nā: & h̄ mō videſ dicendū de fortitudine samsonis: pp̄ qd̄ occurrit leone d̄: h̄ q̄ irruit in eū spūs dñi. i. mot̄ illē forti/ tudis. i **N**ihil oīno hñs in ma/ ad oīdēdū q̄ h̄ feceſ gladio v̄l. baclo. k **D**escedit q̄ lo. ē mulieri. l. de mñmōia h̄bēdo: & tūc facta fuerūt sp̄. salia. l **E**t post aliqt dies. h̄ p̄n̄ describit mulieris despōsate acceptio in matrimoniu: iō subdit: m **R**euer/ sus vt accipet eā. Inēponit tñ c̄ sus/ ptingēs in via: cūz d̄: **D**eclauit tē. n **E**t ecce exāmē apū. i. cōgrega/ tio apū. Querif h̄ quō apes q̄ abhor/ ret setida ibi mellificauerant. Pōt dīc q̄ apū diuerteſ sunt sp̄s, & aliq̄ sunt ru/ sticane & n̄ abhorret talia cuiusmōi erāt iste. vñ & aliq̄ mellificat̄ in foramib̄ ter/ re. Sequit: o **D**escedit itaq̄ p̄at̄ eius ad mulierē. q̄ loc̄ v̄b̄i manebat mulier erat demissior q̄ loc̄ v̄b̄i mane/ bat pater samsonis. p **E**t fecit fi/ liō suo samson cōiūiū. p̄ celebra/ tioē nuptiaz p̄m p̄suētudinē illī terre. * **C**ū ḡ. **N**icō. **D**escedit ergo sāson tē. Per samsonē q̄ prexit ad acci/ piēdū sibi gētēle vxore: allegorice signa/ tur xps q̄ in p̄mitua ecclia p̄iūt̄ sibi ḡ fidē ipam gētilitatē īudea p̄ maiori pte/ incredula remanēte. Dicēt qd̄ dixerūt apli iudeis: **A**c̄. xiiij. g. **T**obis oportebat p̄m̄ loqui verbū dei: h̄z qm̄ repellitis illud: & indignos vos iudicatis eternevit: ecce p̄uertimur ad gētē. sic em̄ p̄cepit nobis deus. Et p̄ illā p̄dicationē p̄iūxerunt xpo & nō sibi gentilitatē p̄ fidē: nō em̄ erant sp̄s h̄z eius paronym̄ p̄bi. g **A**pparuit catulus leonis seuſ. Per quem in/ telligi p̄t saul̄ xpm̄ ipugnās. pp̄ qd̄ dixit ei **A**c̄. ix. a. **S**au/ le saule qd̄ me p̄seqr̄is: Per hoc aut̄ q̄ verbo xpi p̄stratus fu/ it in terrā tanq̄ mortuus: apparuit q̄ poterat eū lacerare sicut samson leonem occurrente lacerauit. Per hoc autem q̄ in ore leonis mortui inuictus fuit fauum mellis: significata fuit mel/ lis sua doctrina Pauli mundo mortui: sicut dicit **Galath. vi. c.** **D**ibi autē abſit gloriari nisi in cruce domini nostri iesu chri/ sti: id est in

A* a **L**ū g. **D**ic pñr describis rebelliois occasio duplex. scda ponis in prin. xv. ca. Circa pñm dñ: **L**ū g. ciues lo. il. vi. eum. s. magnū & robustū. b **D**ederūt ei lo. tri. vt si sāson vellel aliqd age, re h̄ eos: isti resisterēt ei: tñ fuerūt ei assignati sub specie societatis et honoris nuptiarū. c **Q**uib? lo. est sam. vt inde inter ipos orī re questio seu cōtētio. d **P**roponā vo. pbleu. i. dñbñ dubium & occultū: qd gallice dñ deuinalle. e **D**abo vo. xxx. syn. i. linea vestes. f **D**ixitqz eis. pbleu. ma suū. g **D**e come. exi. cib? & de for. egrē. ē dul. p b obsecu. pposuit q̄ iuenerat mel i cada. uere leōis: qz mel ē dulce: & leo est fortissim? bestia: & illa pte leōis iuenerit mel qd ē comestibile: q̄ ē instrumētū comeditionis. s. in ore. h **R**ec po. p tres dies ppo. sol. l. multū cogitasset. i **L**ū. qz adesset dies sep. nō est itelli. gēdū q̄ eēt dies septim? cōuiuj: immo erat quart? s̄z vocat? ē septim? qz erat sabbatū occursēt iter pui. uiū nuptiarū: cetera patēt vsqz ibi: k **S**eptē igit dies cō. s. e. i. p maiori pte septē diez: qz a q̄rta die incepit: vt ptz ex pdictis. l **T**a dēg? die sep. r̄c. **H**ic accipit di. es septima p septima die cōuiuj: nō p sabbato. m **E**t illi dire. ei die sep. ante lo. oc. qz si tar. dassent vloz post occasuz amissēt: qz finita fuisset dies septia: qz dies ē latio solis sup terrā. n **Q**uid dul. melle. intellect? ptz ex pdicti. o **S**i nō aras. r̄c. ille q̄ arat in. uelitigat terrā iserī: ita fecerūt isti q̄ solutionē quā iuentre n̄ poterāt inuestigauerūt p vxorē samsonis: quā vocat vitulā. p pñt muliebrē in. solētia. p **I**rruit itaqz in eū spi. dñi. ivindicta iurie sibi facie. **L**ū qz pbleuma p scipos soluere debebat nō p alia psonā: vt ptz ex. mō loquēdi. s. posito. vbi dñ: Qd si solueritis mihi r̄c. **T**ū qz p me. tū mortis incussuz vxori sue & ami. cis ei? solutionē inq̄sierāt. sequis: q **I**rratusqz ni. p philisteos et vxorē suā eo q̄ revelauerat secretū suū. r **A**lcēdit i. do. pa. sui. ab vxore ad tps discedēdo.

* sti: id est in eius doctrina dulci. p quez mihi mñdus crucifixus ē et ego mñdo. g **D**e come. exi. ci. bus & de for. r̄c. hoc aut pbleu. ma solui nō potuit nisi p vxorē samsonis: p qd significatū fuit q̄ muta. tio sauli de plectore amarissimo ē dulcissimū doctorē: nō pōt intelligi nisi p eccliam xp̄i sponsam q̄ no. uit & tute spōsi potēt facere de pse. cto defensorē: & de lupo pafso. r̄c. Alter p leonē laceratū pōt in. telligi corp? xp̄i flagellis et clavis plagatū: qd ip̄emēt p samsonē figu. rat? lacerauit inq̄tū ad passionēvo. lutarie se obtulit: et de eius corpe mortuo exiuit sāguis & aq̄ ex qbus pñcipiale ē eucharistie sacramēta inter. q̄ habem? dulcissimū cibū. de. q̄ figuratū dñ: **S**ad. xvi. c. **D**anez paratum

a uerāt. Cū ergo ciues loci illi? vidissent b eū: dederūt ei sodales trigita qui essent cū eo. Quibus locut? ē samson: **P**ro. ponā vobis pbleuma/ qd si solueritis mihi intra septē dies cōuiuj: dabo vo. bis triginta syndones & totidē tunicas. Sin autē nō potuerit soluere: vos da. bitis mihi triginta syndones: & eiusdē numeri tunicas. Qui responderūt ei: **P**ropone pbleuma vt audiam?: Bi. s ritqz eis: Be comedente exiuit cibus: & de forti egressa est dulcedo. Nec po. tuerunt p tres dies ppositionem solue. re. Cunqz adesset dies septim? dixerūt ad vxorē samson: Blādire viro tuo: et suade ei vt indicet tibi qd significet pbleuma. Qd si facere noluerit: icēdem? te & domū pris tui. An idcirco vocast. nos ad nuptias vt spoliaret?: Que fū. debat apud samson lachrymas: & que reba. dices: Odis me & nō diligis id. circo pbleuma qd pposuisti filiis ppli. mei non vis mihi exponere: Atille re. spōdit: Patri meo & matri nolui dice. re: & tibi indicare potero: Septē igit di. ebus cōuiuj flebat ante eū: tādēqz die septio cū ei eēt molesta exposuit. Que in statim indicavit ciuib? suis. Et illi dire. n̄t ei die septio ante solis occubitū: qd dulci? melle: & qd forti? leone: Qui ait ad eos: Si nō arasset i vitula mea nō inuenissetis ppositionem meaz. Irruit itaqz i eū spūs dñi: descēditqz ascalonē & pcussit ibi triginta viros: qz ablatas vestes dedit his q̄ pbleuma soluerāt. **I**rratusqz numis ascēdit in domum pris. sui: vxor aut ei? accēpit maritū ynū de amicis ei? & pñubis.

C. XV

Dost aliquātulū aut tps cū dies triticeē messis iistarēt: venit samson iuisere volēs vxorē suā: & attulit ei hedū de capris. Cūqz cubiculū ei? solito vel let itrare: phibuit illū pater illi? dices: **P**utaui q̄ odisses eā: & iō tradidi illaz amico tuo. **S**z habet sororē q̄ iunior et pulchrior illa est: sit tibi p ea vxor. Cui samson rñdit: Ab hac die n̄ erit culpa & me p philisteos. **F**aciā em vobis ma. la. Perrexitqz & cepit trecētas vulpes: & caudasqz eaz iuxit ad caudas: & faces & ligauit i medio: quas igne succēdes di. misit vt huc illucqz discurrent. Que in statim prexerūt in segetes philistinorū. Quibus succēsis & cōportatē iam fru. ges & adhuc stātes in stipula cōcrema. tē sunt: i tantū vt vineas quoqz tolue

paratū de celo p̄stitisti eis sine la. bore: oē delectamētū i se habētē: & ois saporis suavitatē.

Dost aliquātulū at tps. **D**ic pñr ponit scda occasio: eo q̄ fuit phibit ab vxore sua: & b est qd dñ: t **L**ūqz cu. ei? so. vel. intra. i. mō & affectu maritali. v **P**rohibuit il. pa. il. di. puta. q̄ odiss. eā. in b facta fuit samsoni iniuria: qz nō repudiaue. rat vxorē s̄z tm ad horā recesserat ab ea: qd erat sibi licitū: & iō facta fuit sibi iniuria: eo q̄ sine scitu & req̄sitiōe ei? alteri fuit data: & iō dixit: **A**b hac die nō erit cul. r̄c. i. adēdo. s. eos. pp̄t ifide. litates & iniurias mihi factas. et marie qz dixerat angel? dñ eo: ip̄e incipiet liberare isrl̄ dñ manu phili. listoz. vt h̄. s. ca. xiiij. y **P**er rexitqz. **H**abita iusta occasione nocēdi philisteis: vt ptz ex pdicē. **D**ic pñr describis eoz inuasio & debellatio: & pmo i eoz bonis. se. cudo i psonis ibi: **Q**uib? aut samson. Circa pñm dñ: **P**errexit & ce. r̄c. l. eēt multū fortis & agilis tñ verisile est q̄ cepit eas auxilio aliquoz: i illa em̄ fra abūdāt vul. pes & cū retib? & ingenios possūt cito capi i tāta multitudine: sic in terra ista in vna garena pñt cito capi trecēti cuniculi: maxie p bo. mines ad b ingeniosos.

z **L**audasqz eaz iuxit ad. cau. r̄c. qd ē intelligēdū q̄ p ali. q̄ ligamina ad b apta ligauit cau. das duaz ad inuicē & ligamina erāt ita lōga q̄ i medio poterant ligari faces ardētes q̄ d facili nō possent extingui: nec ledēt vul. pes. a **Q**ue statim prex. in sege. eo em̄ q̄ ligate erat mō pdicto nō poterāt currere ordina. te & expedite ad occultandū se in nemorib? vel soueis terre: s̄z cu. currerūt ad illud qd erat mag. in pmp̄tu s̄z ad segetes stātes que erāt desiccate & pp̄inque messio. ni: qd ptz ex hoc q̄ aliquē iā erāt collecte. vñ subdit: b **E**t cō. portate iam fruges & adhuc stātes r̄c. nō ad domos s̄z i cā. pis vbi p aliqd tps dimittebant in magnis aceruis: sicut fit i mul. tis terris. cetera patēt in lra.

Quib? **A**moriter. s **P**ost aliquātulū aut tēpus. r̄c. Per pa. trem vxoris samsonis q̄ phibuit samsonē ab ingressu ad suam vx. ore: intelligi potest imperiū super gentes habēs dominū: & cōtum in se fuit phibuit cōiunctionē chri. sti per samsonem figurati cum ec. clesia de gentibus collecta: et si. cut samson per cōbinationez vul. piū incendit segetes philistinorū: sic christus per pdicatores charitate cōbinatos succēdit si. de charitate formata gentiliū cor. da: in tantuz q̄ in multis erāt ad martyrium pmp̄tissima. **D**e hoc igne dicit saluator. **L**uce. xij. f. **I**gnem veni mittere in terram *

& quid vo

Glo.ordi.

Judicum

La.

XV Nico.de lyra

La **P**ercussit eos. **R**et. Percussit alienigenas samson ad tibiā sup femur. i. tā mirabilē: vt stupētes tibiā vni^o pedis sup femur alteri^o ponerēt. **b** **J**urate ait. **A**ug. quid ē qd̄ ait sāson vir^o iuda: Jurate mihi ne iterficiam me vos & tradite me eis: ne forte occurrat in me vos: quā locutionē ita qd̄ā iterptati sūt ne forte veniat aduersū me vos. **S**z h̄ū ne ab his iterficere dixisse illud idicat: qd̄ in libro regnoꝝ scriptū ē iubēte Salomōe vt hō occidere & dicente: vade occurre illi. **Q**d̄ iō nō intelligit: qd̄ nō ē p̄suētū apud nos ita dici. **S**ic em̄ qd̄ militares p̄tates dicunt: vade alleua illū: & significat occide illū: qd̄ intelligat nisi qd̄ illū locutioꝝ p̄suētū nouit. Solet & vulgo apud nos dici: cōpēdiauit illi. i. occidit illū: & h̄ū nemo intelligit: nisi qd̄ audire cōsuevit. hec ē em̄ vis general oīm locutionū vt quēadmodū ipē ligue nō itel ligant: nisi audiēdovl legēdo discant: ita nec modi locutionū. **c** **I**n maxilla asini. **G**reg. Maxilla asini p̄dicatores significat. Redēptor em̄ nr̄ simplicitatē & patientiā p̄dicantiū: sūe māu v̄tū tenēs a vitū carnales infecit: & maxilla in terra p̄iecta: postmodū aq̄l fudit qd̄ tradita morte p̄dicatoꝝ corpa maḡ p̄plis mōstraue miracula.

Doraliter

Al. de ly.

La **Q**uib^o ait samsō. **H**ic p̄ponit iuasio in p̄sonis. & hec ē duplex. scda ponit ibi: **I**git ascēdētes. **C**irca p̄mū dr̄: **b** **L**3 hec fecerit. **T**c. hoc dicit samson. **T**u qd̄ philistei nō cōbusserāt v̄xore ei^o & p̄rez celo iusticie s̄z magis cōmoti passiōe ire pp̄t dānū eis ilatū. **T**u qd̄ occasiōe p̄dicta hita guerra erat int samsonē & philisteos apte: nec tenebaſ cessare ab eoz iuasiōe: māpime cū ad h̄ū fuisseſ p̄secrāt ex diuīa reuelatiōe: vt ptz ex sup̄dicti. **c** **P**ercussit eos ingē. pla. **T**c. **S**ura ē posterior p̄s crur^o: femur anterior. **H**odus at ē hoīm qd̄ sūt attoniti & meditabūdi p̄ponere surā vni^o crur^o sup femur alteri^o. & p̄ h̄ū designat qd̄ philistei suerūt ita stupefacti de plaga ei^o iſlīcta a samsonē & multū cogitabāt qd̄li se vīdīcāre possent. In hebreo aut̄ sic h̄r̄: Percussit eos plaga magna: tibiā sup crus suū. qd̄ exponūt hebrei de p̄cūsiōe p̄dītū cū eq̄tib^o: qd̄ pedites in bello inītūt tibiū suis: equites ḥo cruribus.

Divisiō

3.14.b

Igit ascēdētes. **H**ic ponitur scda p̄cūsilio philistinoꝝ. vbi p̄mo p̄niē hui^o p̄cūsilioſ occasio. scda ip̄a per- cūsilio. ibi: **Q**ui cū v̄tūt. tertio grārū actio. ibi: In maxilla asini. **O**ccasio at̄ data samsoni fuit eo qd̄ pp̄t eū volebat inuadere totū p̄plū isrl. & h̄ū est qd̄ dr̄: **I**git ascēdētes philistīm in terra iuda. & tñ samson nō erat de tribu illa sed de tribu dan: vt ptz ex sup̄dīcti: ca. xii. **e** **L**aſrametati sūt in loco qd̄ postea vocat^o est lechi. **H**oc dr̄ p̄ diminutionē: qd̄ loc^o ille vocatus ē postea ramathlechi: vt habet eodē caplo: sicut aliq̄n aliq̄n vocat mīnus p̄ iacominus. **f** **U**bi eoz sus ē exercitus. **H**oc dr̄ ad denotan dū magnitudinē exercitus eoz: qd̄ oc- cupabat magnū ſē ſpaciu. **h** **L**ur ascēdītis aduersum nos. Quasi diceret: tributū vobis reddim^o necre- bellamus: & ideo nō habetis occasio- nē inuadēdi nos. **b** **Q**ui respon- derūt: vt ligemus samson veni- mus. **L**icet em̄ veniret p̄ncipaliꝝ p̄p̄ samsonē: tñ occasiōe ip̄ius veniebat s̄z totū p̄plū nō tradereſ in manib^o eoz: qd̄ fuit

ta flāma p̄sumeret. **B**ixeruntqz philistīj: **Q**uis fec hāc rē: **Q**ui bus dictū ē: **S**āson gener thāna thei: qd̄ tulit v̄xore ei^o & alfi tradi- dit: hec opat^o ē. **A**scēdētqz phi- listīm: & cōbussert tā muliere qd̄ p̄rez ei^o. **Q**uib^o ait sāson: **L**3 h̄ē b̄ fecerit tñ adhuc ex vob^o expetā v̄ltionē & tūc qd̄escā. **P**ercussit eos igēti plaga: ita vt stupētes su- rā femori iponēt. **E**t descēdēs habitauit in spelūca petre ethā. **I**gitur ascēdētes philistīm in d̄ terram iuda: caſrametati sūt in e loco qd̄ postea vocat^o est lechi. i. ma- xilla vbi eoz efful^o ē exercit^o. **B**i- xētqz ad eos viri de tribu iuda: **C**ur ascēdūt aduersū nos: **Q**ui h̄īndēt: Ut ligem^o sāson venim^o: & reddam^o ei^o qd̄ nob̄ opat^o ē. **B**e- scēdēt ḡ tria milia viroꝝ d̄ iuda: ad specū ſilic ethā. **B**ixeruntqz ad sāsonē: Nesci qd̄ philistīm iperēt nob̄: **Q**uare ḡ h̄ī facere voluisti. **Q**uib^o ille ait: **S**ic fecerūt mīhi sic feci eis. Ligare inqūnt te veni- mus & tradere i man^o philistīoꝝ. **b** **Q**uib^o sāson: **J**urate ait & spōde k- atis mīhi qd̄ nō occidat me. **B**ixerūt: Nō te occidem^o: s̄z vīctū tra- dem^o. **L**igauerūtqz eū duob^o no- uis ſumib^o & tulerunt eū de petra ethā. **†** **Q**ui cū veniſſent ad locū i maxille: & philistīm vociferātes occurriſſent ei: irruit spūs dñi in m eū: & ſic ſolēt ad ardorē ignis li- gna p̄sumi: ita vincula qb^o ligat^o erat dissipata ſūt & ſoluta. **I**nuē- a **P**edictatores ſimplices & patientes. tāqz māxillā. i. mādibulā asini: qd̄ a māu ſue v̄tūt tenēs. **b** **T**a vītūs. iacebat arripies: iterfecit i ea mil o le viros & ait: In maxilla asini i p mandibula pulli asinarū deleui eos: & p̄cūſſi mille viros. **C**ūqz h̄ū v̄ba canēs cōplesſet: piecit mādi- bulā d̄ māu: & vocauit nomē loci q illū ramathlechi: qd̄ iterptat ele- uatio maxille. **S**itiēſqz valde cla-

qd̄ fuit eis p̄cessum. Ideo subdit: **i** **D**escēderunt ergo tria milia viroꝝ. **A**d capiendū samsonē & tradendum philisteis p̄m qd̄ fuerat iter eos p̄dictū. **E**t ptz l̄fa v̄lqz ibi: **k** **J**urate ait & spōdetē mīhi qd̄ nō occidatis me. **T**olebat em̄ ſatisfacere israelitī & ſic agere qd̄ interficerent a philisteis nec ab ip̄o eis resistendo: & haberet occaſione iusta interficiēdī philisteos qd̄ veniebat ad eū occidendū. **l** **Q**ui cū veniſſet. **D**ic p̄n describit philistinoꝝ iuasio. cū dr̄: **Q**ui cū ve- niſſet ad locū maxille. **D**ic locus ſic nominat h̄ū p̄ anticipa- tionē: vt ptz p̄ l̄fa ſequente. **m** **I**rruit ſpūs dñi in eū:

Id est motus dono fortitudis ad rum- pendū vincula & ad philisteos debellā- dum. **n** **I**n uētamqz maxillam. Per hoc ostendit victoria magis mira- bilis & a deo facta: quia nō fuit p̄ arma ferrea. **C**iendū tñ qd̄ alii maiores ſūt in terra illa & h̄ūt maiora ossa. **o** **I**nterfecit in ea mille viros. **E**x qd̄ ptz p̄ miraculoſe ſeruabat a p̄fractiōne in tot & tātis p̄cūſſiōbus viroꝝ armatoꝝ. **p** **I**n maxilla asini. **D**ic p̄n poni- tur grārūactio. modus em̄ erat hebreo rū in victoriis a deo datis canere cā- tico moysi: **E**ro. xxv. & in cantico delbo- re. **q** v. cap. & iō samson in hac victoria diuinitus ſibi data cecinuit cantū inci- piēdo p̄ talē modū: In maxilla asini tñ. **r** **A**tz aut̄ totū cantū eius ſit h̄ū ſcri- ptū vel ſolū ip̄ius p̄ncipiū certū nō h̄a- beſ. videſ tñ p̄babilius qd̄ ſolū p̄ncipiū ſit h̄ū ſcriptū: qd̄ nō oīa ſunt ſcripta: & qd̄ nō legunt̄ cātīca ſic brevia. **S**eq̄: **q** **E**t vocauit nomen loci illius ramathlechi. **Q**d̄ at ſequit: **Q**d̄ in terptat eleuatio maxille. nō eſt in hebreo ſz appoſitū ē a trāſlatore ad oī- dendū ſignificatū noīs qd̄ bñ ſuit ip̄o- ſitū: qd̄ ſatis ſuit mirabile & in ſolidū qd̄ ſu māxilla asini fieret tantū factū. **Q**at̄ h̄ū diuinit̄ fieret: oīdī ſe qd̄ ſeq̄ ſi- raculō cū dr̄: **A**peruit itaqz dñs mola- rē dentē. **E**t ptz l̄fa.

* qd̄ volo nō ſit ardeat: **Q**at̄ p̄ vulpes p̄nt̄ intelligi p̄dicatores oīdī: p̄inguedo nāqz vulpiū medicinalis ē p̄ cōtractionē & ſupēfactionem neruoꝝ. multi ḥo p̄dicatores cōtractos corpori- ter ererūt: vt ptz de Paulo & Johā- ne: **A**cf. iiiij. & de Paulo & Barnaba: **A**cf. xiij. & multa ſilia fecerūt alii dis- cipli ſi p̄i & miniftri. **S**pūlē ſunt cōtra- cros p̄ pigriū & accidiam quasi qd̄tie erigūt p̄dicatores ecclie: & in via morū ſaciūt ambulare. **†** **L**igare inqūt te venimus tñ. **P**er ligationē ſam- sonis p̄ viros iuda p̄t ſtelligi ligatio p̄p̄ in petro: ſicut & crucifixus ſuit in ip̄o: p̄pter quod eidem apparenſ dixit: Ua- do romam iterum crucifi. **H**ec auē ligatio ſacta ſuit a iudeis & ſoluta vir- tute diuina: **A**cf. xij. ſicut ſamson do- no fortitudis a deo rupti vincula. Per hoc aut̄ ſamson in mādibula philisteos debellauit: ſignificatū ſuit p̄ p̄s in petro p̄ p̄dicatiōne euāgelij gētīles oī- cedit & ecclie incorpauit: ſicut dictū ſuit ſibi **A**cf. x. de querſiōe Cornelii & alio- rum gentiliū. **S**urge petre occide & mā- duca. **Q**at̄ ſunt p̄ mandibula p̄dicatio de ſignet ptz. **M**ā ſicut in mandibula mol- liunt̄ elſe corporales corporaliter nutri- tēs: ſic in p̄dicatiōne molliunt̄ ſacred ſcri- ptū ſunt elſe ſpūalit̄ nutritiōne: **D**eu. viii. a. **N**ō i solo pāe viuit hō ſz in oī ſo- bo qd̄ p̄. **z** **P**er aquā ḥo d̄ mādibula mirabilē ereūtē: ſignificata ſuit aq̄ ſalū- tar ſapie qd̄ de bñ petri p̄cesſū ore.

Aptore significat. Quid gaça nisi infernū: qd philistei nisi pfi-
diā iudeoꝝ: qd cū moriū dñm viderēt: etiā corpꝝ eiꝝ in sepul-
chro posuit custodes illico deputauerūt: et auctorē vite inferni
claustri retētū: qsl samson in gaça se dep̄hēdisse letati sunt.

Samson vero nocte media nō solū ex-
iit: s̄z etiā portas tulit: qd redēptor no-
ster ante lucē resurgēs: nō solū de ifer-
no liber exiit: s̄z etiā inferni claustra de-
struxit: portas tulit et montis verticem
subiit: qd resurgēdo claustra inferni ab-
stulit: et ascendendo celorum regna pe-
ne travit.

Nico.de lyra

In ca. xv. vbi dī in possil. Percussit
os eos ingēti plaga: ita ut stupētes su-
ram femorū imponerent.

Additio. i. Dī hic i hebreo:
Percussit eos su-
ra sup femur plaga magna: qd antiqui
hebreoꝝ sic exponunt. qd nullis armis
nec aliq adiutorio corporali extrinseco p/
cussit eos s̄z solū calcitrādo. Calcitrā-
do em hō cū calcaneo suo cōiuncto sur-
cōtēr pcutit femur alteri ꝑ hoīs: et sic si
pcutio est valida: pcussum cadit. vñ ad
ostendā excellētiā fortitudinis ipiꝝ sam-
sonis exprimit modū pcutiendi qd est sa-
tis extraneꝝ et insolitꝝ. s. vt vñ solū hō
hoc mō plaga magna multos pcutiat.
Dicit em qd stupentes iponū furā sup
femur. Nō credo qd habeat fundamen-
tu i mō loquēdi sacre scripture: nec līra
hebræca h̄ facit mētionē de stupore.

B In eo.ca. xv. vbi dī in possilla: In
maxilla asini. Hic pñr pōt̄ grāzactio.
Additio. ii. Ubi trālatio nrā habet:
In mādibula pulli asinoꝝ: in hebraica
vitare h̄ hamor hamoracori. Ubi no-
tādū qd hamor i hebreo ē nomē equo-
cū. qd vno mō significat asinū. alio mō
significat acerū vel cumulū seu cater-
ua. Ubi intētio huiꝝ locutioꝝ erat dice-
re qd in maxilla asini acerū atq; acer-
uos philistinoꝝ pcusserat. i. plures ho-
minū cateruas: qd ē valde mirabile: et
er h̄ qd sub eadē dictiō includebat asinū
et caterua s̄m equocationē p̄dictā
reddebāt locutio s̄m modū hebraice lo-
cationis rhetorice ornata. La. XVI

A Būt qz z̄. Hic pñr descri-
bit ipius samsonis mors et
cōsumatio: et qd mors eiꝝ fuit
p mulierem. pcurata. iō pmo describit
q̄līc cū vna piculo se expeluit. sedo q̄līc p alteraz morti succu-
buit ibi: Post hec amauit. Circa pñm dī: a **A**būt qz in
gaçam. q̄ erat ciuitas philistinoꝝ morte ipiꝝ querentiū.
b Et vidit ibi mulierē meretricē. In hebreo habetur:
Mulierē hospitalariā: qd nomē ibi posuit equocū est ad vtrā
q̄ significationē sicut dictū fuit. s. p̄. de matre iepthe. et iosue.
scđo. de raab: et pp̄ h̄ nō iuaserūt eū ibi philistei: qd s̄m legez
terre securitatē debebat habere i loco hospitiū: s̄z posuerūt in-
sidias in porta ciuitatis vt eū exeunte occiderēt: et forſitā vtra
q̄ significationē cōueniebat illi mulieri: qd in aliquibus terris ho-
spitaires se de facili exponunt hospitibꝝ suis. c Ingres-
susq; ē ad eā. hoc intelligit de cōcubitu carnali s̄m sensum
trālationis nrā: s̄m aut̄ hebreos intelligit de ingressu hospi-
tii: et forte vtrūq; fuit ibi: cetera patēt ex dictis vslq; ibi:
d App̄hēdit am. por. fores. Porta p̄prie loquēdo est
muri aptura: fores aut̄ sunt ostia qd aptura claudit: vñ tñ p
alio frequēter ponit. e Post hec ama. mu. Hic pñr on-
dit q̄līc samson p̄ alia mulierē morti succubuit: vbi pmo de-
scribit mulieris fraudulēta inquisitioꝝ. sedo vñtatis aptio/ ibi:
Lūc molesta ei esset: tertio ipiꝝ samsonis cōphēsio/ ibi: Que
cū ap̄bēdissent. Circa primū ponit mulieris triplex tētatio.
sedo ibi: Dixitq; ad eū. tertia ibi: Dixitq; dalila. Circa pñmū
dī: Post hec ama. mu. vtrū aut̄ fuerit hebreia vel philisteia
non habet

nō habet in textu. videſ tñ magis q̄ fuerit philisteia: eo q̄ sue
rit ita sollicita decipere samsonē aduersariū philisteoꝝ: et vo-
cabat dalila: sic enī debet scribi et pñūciari.

* Teneruntq; **A**būt qz in ga. z̄. Per descēsum sam-
sonis i gaçam significat fuit descēsus

tpi ad ieros: s̄m bñm Greg, et plures
doctores alios: s̄z ad h̄ multū dissona-
re videſ qd subditur: b **E**t vi. ibi
mu. mere. ingressusq; est ad eā: pp̄
qd sciendū qd hebrei dicūt hāc esse litte-
rā: **M**ulierē hospitalicē: et hoc veriꝝ
videſ sicut dixi pleniꝝ in expositiōe lit-
terali. Scđm hoc igīt p̄ descēsum sam-
sonis in gaçam: figurat̄ fuit descēsus
christi ad limbum patrū: q̄ bñ significa-
tur p̄ mulierē hospitalicē: eo q̄ ibi sa-
cti patres erāt hospitati vslq; ad acce-
ptionē sue beatitudinis de q̄ iā erant
certi. t **D**ormiuit aut̄ sam. vslq;
qz ad me. no. et inde cōsur. z̄. per
hoc aut̄ christi resurrectio fuit figura-
ta q̄ fuit s̄m cōm opinionē doctorū i
auroza et sic in scđa medietate noctis.
nā dies sequēs incipit ab ortu solis. ē
em dies latiō solis sup terrā. d **A**p-
p̄hēdit am. por. fores z̄. qd chri-
stus resurges infernū frēgit et spolia-
vit patribꝝ ibi detentis: et deduxit eos
vslq; ad monte patrie celestis. **D**o-
raliter aut̄ p̄ samsonē naçareū signifi-
cat homo cōspatiūus intentus circa
deū: tamē pp̄ter necessitatē populi de-
scēdit ad actiū: p̄dicādo et exhortādo
ad bonū: et surges ab hac occupatiōe
ausert portas ciuitatis diaboli: q̄ sunt
fauor humanꝝ et timor mūdanꝝ et iclu-
sos ducit ad patriā celestē in spe de p̄-
senti et in re d̄ futuro. e **P**ost hec **D**
amauit mulierē. Doctores nostri
dicūt et bene qd in hoc factō samson nō
fuit figura christi: nā in principio huiꝝ
operis dictum fuit q̄ res vna numero
diuersa signat et incōpossibilita. pp̄ di-
uersas pp̄rietates: sicut leo ratione cō-
stantie signat christū et rōne voracita-
tis diabolū: et eodē mō contingit d̄ ea
dē psona que ratione virtutis christuz
signat: et rōne vitū nullo modo signat
s̄m sed magis oppositum. Sicut salo-
mon in edificatione tēpli domini fuit
figura christi q̄ edificauit eccliam. In
hoc aut̄ qd edificauit idoloꝝ templo. iii.
Reg. ri. Non poruit eē figura xp̄i sed
magis diaboli. Sic est in p̄posito. sam-

son em in p̄dictis bene fuit figura christi: sed nō in eiꝝ decepti-
one p̄ dalila. Samson igīt decept̄ a dalila secretū sui cōsecre-
tionis eidē illicite reuelauit: et in hoc significat hominem dñm
cōsecratū p̄ p̄fessionē in religione vel ordinē sacrū: q̄ p̄ blan-
ditias mulieris deceptis trahit ad impudicos tactus et am-
plexus: et sic ercecat primo tenebris ignoratię. et secūdo ligat-
tur vinculo consuetudinis puerse: et in carcere peccati deputa-
tur ad molendū: id est ad coitus exercitium s̄m hebreos: vel
aliter ad molendum: id est ad opus laboriosum et malum qd
est opus peccati: s̄m quod dicit **S**ap. v. b. in psona peccato-
rum: Lassati sumus in via iniquitatis et perditionis: ambu-
lauimus vias difficiles: viam autem domini non ambulau-
mus. Per hoc autem qd capillis samsonis renascentibus ipē
plus nocuit philisteis q̄ ante fecerat: significat qd aliquando
homo deo consecratus et dicto modo deceptus ex respectu di-
uine gratie reilluminat: et cōtra demones et vitia fortiꝝ q̄ an-
te casum pliatur. Potest etiā aliter dici qd p̄ samsonem qui an-
te tonsionem capillozum fuit fortissimus: et post tonsionē capil-
loruz fuit sicut ceteri homines infirmi: significantē religiosit
ad bonū opus tepidi: qui ante depositionem capilloꝝ per re-
ligionis ingressum erant fortes et agiles ad luctandū et saltā-
dum et huiusmodi: et post ingressum religionis infirmi sunt
et debiles ad bene operandum.

Glo. ordi.

Ea **V**ocauitqz tonsore. **S**i mulier subdola caput samsonis rasit et allophili illudendi tradidit. **P**atiuit est: **C**ecat et ad molam deputat: non in his Christis illi figurantur quoniam Christi nomine gloriantur et malum actibus iugiter impli can. **A**it ei sensus rationalis intelligit. **L**aro autem mulierez significat. **S**i enim mulieri. i. carni nre blandiente libidine vel alijs malo opibz senserimus: gra spissanci (quoniam naqua rei crine significat) nudati expoliariunt atqz decipimur. **I**ta enim superbis et potioribz violata Christi gratia: sic samsoni incisa coma a diabolo illudit. **S**i quis autem aget de pntiaz redeat coma redeute. i. gra resolente regat ad frumenta et cupiditate ac luxurie subuersis colonis hostes deiecit: et parato certamine in finem fortissime demones trahit. **B**utem cu apphendisset. **G**reg. **S**alon amissis oculis ab allophilis ad molam deputat. **S**cindit est quod pns intellect obtundit: et postea captus animo per exteriora desideria vagat: ut ceca mens quod ducit ne sciat et carnis illecebris se libenter subdat: aliqui vero prius desiderata carnis ebulliunt et post longum vsu illiciti opibz oculum cordis claudunt. **N**am sepe in ens recta

Mota

Ni. de ly. **C**ernit **E**sta **V**enertqz ad r. et que non poterat supare vntate caput fraude. cetera patet usqz ibi. b **S**i septem r. i. facti de nervis. c **N**econdum siccis r. q. tales funes extenuantur et non rupunt. d **L**atentibz apd r. q. non audebat in uadet sasonem donec videret per expiatiqz vicla non posset rupere et **Q**ui ru. y. valde facili. **D**icit: f **Q**uo si rupat r. q. mulieres quoniam filii imiscerent aliquid de sputo suo. g **D**ixitqz ad eum da. h ponit secunda temptatione mulier ad deceptionem samsonis: cu d. h **S**alte nunc i. r. singebat enim ista mulier per extremum amore ad sasonem desiderabat scire fortitudinem suae pditionem: sic amans desiderat scire intimam sui amici. i **S**i ligatur. su. no. su. h. p. d. id est nouitatem addidit sason ad suam pma ransonem: ita quod funes non essent tunc in nervis et humidis: etiam oino noui: et hoc dicebat sason ad colorationem sui mendacium. k **D**ixitqz da. rur. ad eum. h. ponit tertia tentatio: l **E**scoqz deci. me. celando secretum tuum amice tue. m **S**i inquit septem crines et ptem cri. r. In hebreo h. **S**epct cincos vel flocculos. cesaries enim capilli sui distincta erat

Judicij. La. XVI

reth: et vocabat dalila. **V**eneretqz ad eam pncipes philistiorum atque dixerunt: **D**ecipe eum et disce ab illo in quod habet tam fortitudinem: et quod eum superare valeamus: et vincimus affligere. **N**on si feceris dabim tibi singuli mille centum argenteos. **L**ocuta est ergo dalila ad sason: **B**ic mihi obsecro in quod sit tua maxima fortitudo: et quod sit quod ligatus eruppe nequeas. **C**ui respondit sason: **S**i septem uiceis funibz necdum siccis et adhuc humectibz ligatur fuero infirm ero ut ceteri hoies. **A**ttuleruntqz ad eam satrapem philistiorum septem funes ut dixerat: quod virxit eum latenter apud se isidiis: et in cubiculo fine rei expectantibus. **C**lamauitqz ad eum: **P**hilistijm super te sason. **Q**ui rupit vicla et quo si rupat quis filium et stupet tortum sputamine: et cum odor ignis acciperit: et non est cognitum in quod es. set fortitudo eius. **D**ixitqz ad eum dalila: **E**cce illusisti mihi: et falsum locutus es. **S**alte nunc indica mihi quod ligari debeas. **C**ui ille respondit: **S**i ligatur et fuero nouis funibz: quod nunc fuerit in ope: infirm ero: et alioz hoiem similis. **Q**uibz rursus dalila virxit eum et clamauit: philistijm super te sason: i cubiculo isidiis ppari. **Q**ui ita rupit vicla quasi filia telorum. **D**ixitqz dalila rursum ad eum: **E**scoqz k decipies me et falsum loqueris. **O**nide et quod viciri debitas: **C**ui respondit sason: **S**i inquit septem crines in capite mei cum licio plexueris: et clavum his circu n ligatum fratre fixeris infirm ero. **N**on cum fecisset dalia dixit ad eum: **P**hilistijm super te sason. quod usurges et sonno extraxit clavum cum crinibus et licio. **D**ixitqz ad eum dalila: **Q**uo dicas quod amas me: cum animo tuo non sit mecum: **P**er tres vices metitur es mihi: et noluisti dicere in quod sit maxima fortitudo tua. **C**umque molesta esset ei et per multos dies iugis per adhuc eret: spacium ad quatuor non tribuens: defecit aia eius: et ad mortem usque lassata est. **T**unc apiens vntate rei dixit ad eam: **F**errum nunc ascendet super caput meum: quod nascare: id est psecreat domino suu de vtero misericordia mea. **S**i rasum fuerit caput meum: recedet a me fortitudo mea et deficiam: eroque sic ceteri hoies. **V**idelicet illa quod psecessus ei et omnes animi suu: misit ad principes philistiorum ac mandauit. **A**scendite adhuc sed: quod nunc mihi appetuit cor suu. **Q**ui ascenderunt assunta pecunia quam promiserat. **A**t illa dormire eum fecit super genua sua: et in sinu suo reclinare caput. **V**ocauitqz tonsorem et rasit septem crines eius: et cepit abigere eum et a se repellere. **S**tatum enim ab eo fortitudo recessit. **D**ixitque: **P**hilistijm super te sason. **Q**ui de somno consurgens dixit in animo suo: **E**grediar et sicut ante feci et me excuti am: nesciens quod recessisset ab eo dominus. **Q**uem cum apprehendisset philistijm statim eruerunt oculos eius: et duxerunt gaciam vincitum catenis: et clavodum in carcere molere fecerunt. **I**amque capilli eius renasci ceperunt: et principes philistiorum

Nico. de lyra

erat per septem flocculos vel cincos. n. **C**um licio plexus. i. cum forti ligam ente. sequitur: o **D**ixitqz ad eum da. quod r. q. d. h. est falsum manifeste cum ppter sit amaritatem secreta sua innucem revelare. p **C**umque mole. r. q. ppter describitur aptio: quod per molestiam mulierem ipso tempore petet vita rei aperuit ad sui interitum. q **C**errum nunc r. q. de ritu naçareorum erat quod non raderetur capilli toto tempore psecreatio sue: ut dictum fuit. s. xii. ca. r **C**um rasum r. q. sic dictum fuit. s. ista fortitudo non erat potuisse nature: et erat quoddam donum gratiae quod date quod necessarius et expedientibus fuit in eodem tempore. **C**um tenuit ritum naçarei: ppter quod ipso violato per rasuram non affuit sibi. s. p. h. videt quod votum naçarei violabat per tactum et etiam aspergimur mortui: ut h. **M**u. vi. **S**alon autem multos iam iterfecerat: ut ppter ex supradictis. **D**icendum quod non fuit illa de sasonem et alijs naçareis quod erat psecreta ad tempora et ad vacadas ordinibus et ppter opibus. **S**alon autem fuit psecreta per totam vitam: et sua psecreatio erat ordinata ad alia opera. ad liberationem israel de manu philistiorum: ut h. **S**. xii. ca. ppter quod iterficeret philisteos psecretionem suam non violauit sed magis adspexit. s **C**uidelicet illa r. q. reuelando virtutem: hec enim pceptat per h. nomine domini nostrarum: dicens le psecreta domino: non enim noiasset nomine domini dicendo medaci. t **A**scendite adhuc se. ex h. videt quod illud ppter fuerat apud ipsaz ad copiam: h. edendam sasonem: sed videntes eius fortitudinem perruptionem vinculum ipsum non iuaserat: sed latenter ad sua loca recesserat: et per h. etiam sason fuit deceptus reuelando secretum suum mulierem: ignorans quod machinaret in morte eius. v **C**um illa dormiret r. vt tosor melius posset raderre eam quod si in lecto iaceret. r **E**t rasit r. in hebreo h. septem flocculos: quod rasit tota cesaria septem floccellis distincta: ut predictum est. y **C**onstat enim r. q. cuiusdam psecreta est. z **D**ixitque: **P**hilistijm r. q. volebat em expiri sic ppter virtutem fortitudo discessisset ab eo. a **C**egrediar sic an r. s. a vici: ipa enim ligauerat ipsum ad experientiam certitudinalis si raso capite posset vincula rumpe. quod cum non posset philistei iuaserunt eum securi. b **C**umque cum ap. h. ppter describitur sasonis cohesio ubi pmo describitur ei: incarceratione. sed illusio ibi: **I**acob capilli. etio mors **D**ivisio et psumatio ibi: **Q**ui dixit puer. **C**irca ppter d. **C**umque cum ap. r. non fortitudinis destitutum. c **C**onstat enim r. ne si forte euaderet dana eis inferret. d **E**t clavis r. i. quis laborare ne quis panem coederet. Aliq. autem exponit molam. i. cohitare vel coire cum magnis mulieribus quod adducebat philistei ut per illi magni hoies et robusti nascerentur apti ad plenum. e **C**umque ca. h. ppter describitur ipsi illusio et in festo

cernit: nec tñ audēter cōtra guera se erigit: et renites vincit
dū hoc ipm qd egit dījudicās carnis sue delectatiō superat.

Qd em̄ plerūq; pri oculus cōtēplationis amittit: et post per
carnis desideria hui mudi labořib; animis subiugat: testat
samson ab allophilis captus: q postq; oculos pdidit: ad mo
lā deputat ē: q maligni spiri
tus postq; tentationū stimulis
intus aciē cōtēplationis effodi
unt: foris i circuitu laboris mit
tunt. a **M**ultoq; plures
Greg. In hoc loco p samson
christus significat. Samson ei
dū viueret paucos interfecit:
everso vero tēplō moriēs maxi
mam aduersariorū multitudi
nē interfecit: et dno nostro pā
cante pauci ex iudeis credide
runt. Innumerī vero gētīlūm
populi viam vite illo moriente
sunt secuti. Supbos em̄ dū ad
huc passibilis viueret prulit.

Impassibili vero vita mor
tuus struit: hūc samson in se
metipso dudū figuraliter exp̄
sit: qui paucos dum viueret in
teremit: destructo vero templo
multos cū moreref occidit: q
domin⁹ ab elatione supbie pau
cos cū viueret plures cū corpo
ris sui tēplū solueret extinxit:
atq; electos ex gētib; quos vi
uedo sustinuit sumul oēs morie
do prostrauit.

Nico.de lyra

Bek in festo philistinoz cuz dr:
a **C**onuenerūt i ynū tē
gras reddēdo idolo suo de ca
ptiō sāsonis quā attribuebat
idolo. b **Q**ui deleuit tē
p incēdiū terrenascētiū: vt. s.
dictū est. xv.ca. c **P**recep
rūt vt yo. samson et ante
eos lude. i. materiā risus eis
pberet: q cecus erat: et iō ipm
gebat aliquā ad parietē: aliquā
do ad colūnā: et aliquā cadebat:
et qbus ridebant philistei.

d **Q**ui dixit pue. Hic de
scribū mors ei⁹ et consumatio
e **D**imitte me vt tan. co
lūnas. Tū qz ex collisionib;
pdcī era: fatigatus vt requie
sceret. Tū vt p earū impulsū
cū dei adiutorio de quo spera
bat domū cadere faceret. ideo
subdit: f **A**t ille iuo. do
qz videbat qz delusio reuer
tebas in opprobriū diuinū: eo

q captio samsonis attribuebat idolis: et de h idola laudabat
ab idolatri. g **V**lt ylciscar me de ho. meis. Hoc em̄
dixit nō liuore vindicē: hz celo iusticie et honoris diuini noīs:
sta q philistel deū blasphemabat idola laudādo: ideo nō pec
cauit philisteos occidēdo: nec etiā occidēdo se cū ipisis. put ss/
dit: h **A**horiat aia mea cū phi. et accipit hic aia p to
to cōposito qd ē corruptibile: hz aia sit imortalis: nō em̄ sam
son intendebat se occidere q se sed tm̄ p accidentis qz nō pote
rat blasphematores noīs diuini occidere nisi seipm cū eis oc
cidendo. **P**reterea voluntas dñi erat q h fieret: qd ptz p hoc
q fortitudinē miraculose sibi reddidit ad hoc faciēdū. **Q**uili
bet aut debitor est morti ipsi deo: et h debitu pōt repeterē qn
vult et quo vult: et iō samson nō peccauit se cuz alijs occidēdo
ex dei volūtate et instinctu diuino. **C**redēdū est etiā q de pec
catis prius ppetratis penituit: et q illa mors pena pēcēdo suo
rū fuit: quā nō solū acceptauit sed etiā p ea dñm rogauit: et so
cōputat in cathalogo sanctoz ad **H**eb. xi. **H**oraliter sam
son naçareus est homo p baptismū domino consecratus. dali
la que situla interpretat est sensualitas q quā voluptas carnis
quasi p

quasi p situla haurit: per hanc samson decipit: qz p sensuali
tate homo aliquādo a grā in baptismo recepta deūcī: septez
crinib; denuda: qz septē donis spūssanti spolia: oculis pri
uat p mentis execrationē. catenā ligat p peccādi assuefacti
onē: carcere claudit p obstinationē: sed tūc capilli ei⁹ incipiūt
recrecere qn diuine faciei respe
ctu incipit penitere: q moriēdo tri
umphat de hostibus qz moriēdo
pcō triūphat de demonib;.

Etitq; eo La. XVII

Tpe tē. **H**ec est vltima
ps pncipalis hui⁹ libri
in q agit de qbusdā casib; tpe iu
dicū accidētibus. Et sunt tres ca
sus. secundus ponit ca. xix. tertius
ponit in libro **R**uth q fm hebre
os antiquos nō est liber distinct⁹
a libro **J**udicū: vt ptz p **I**her. i
plogo galeato. Circa primum du
bitat q tpe accidit casus michē: et
dicūt expositores nostri cōiter q
accidit post mortē **J**osue anteq; surgerēt iudices: et ad h pbandū
inducunt q hle bis dicit: **I**n die
bus illis nō erat rex in isrl tē. qz
tūc nō erat rex vel iudex qui erra
ta corrigeret. Dicūt etiā q hec hle
istoria hle describit ad ostendēdū
necessitatez dandi iudices israeli
ad corrigēdū errata: sed istud di
ctū nō videt multū valere. **T**um
qz sicut dictum est: pluries iudi
ces perant per modum directio
nis et consilij: nō per modum do
minij: propter quod non habe
bant efficaciam corrīgēndū: sed re
ges eis succedentes habuerunt
auctoritatem et potestatem subdī
tos coercendi. Causa etiam susci
tandi iudices iudicata non habe
tur ex p̄cedentibus: quia vbl
cungo scriptura dicit: **S**uscitauit
els dominus talem vel talem iu
dicem: premittitur pro causa hu
ius suscītationis tribulatio i qua
erat populus israel: vt per iudi
cem suscītatum liberaretur. **H**e
brei vero dicunt q factum michē
contigit sub othoniel qui succes
sit iose: et ad hoc probandum in
ducunt quod scribit in fine. xvii.
ca. **D**ansitz apud eos idolum
miche omni tempore quo fuit do
mus dei in silo: hoc tempus ince
pit ante mortem **J**osue: vt habet
ur **J**osue. xvii. **L**empore auctez
iose non declinauerat ad idola
triā: vt habetur supra. ij.ca. et
ideo dicunt q hoc accidit in pri
cipio temporis othoniel quod fuit propinquius positioni ta
bernaculi in silo post tempus iose. **I**gitur circa historiaz mi
che sic proceditur: quia primo describitur idolatrie perpetra
tio. secundo idolatre spoliatio: ca. xviii. **C**irca primum premit
tur fabricatio idoli. secundo subdit abulus sacerdoti ibi: **I**m
pleuitq; **C**irca primum quia littera est intricata consideran
dum qz mater michē consecraverat summam pecunie pro fa
bricatione idoli: michas aut volens illam in alios v̄lus expē
dere subtraxit illam occulte: postea vero penitens. **T**ū qz et
ipse idolatra erat. **T**ā quia maledictionē matris timebat que
illi qui pecuniam subtraxerat frequenter maledicebat: dictam
pecuniam matri restituit: vt inde fieret quod ipsa pmiserat: et
hoc est quod dicit: i **F**uitq; eo teþore. hoc non refer
tur ad tempus samsonis de quo immediate supra dictum est:
qz factū isto accidit lōge ante. s. immediate post mortē iose: vt

**23.q.5.e.
si nō licet et
c. reos. De
diuor.c.
gaudem.**

Divisio

Cipio temporis othoniel quod fuit propinquius positioni ta
bernaculi in silo post tempus iose. **I**gitur circa historiaz mi
che sic proceditur: quia primo describitur idolatrie perpetra
tio. secundo idolatre spoliatio: ca. xviii. **C**irca primum premit
tur fabricatio idoli. secundo subdit abulus sacerdoti ibi: **I**m
pleuitq; **C**irca primum quia littera est intricata consideran
dum qz mater michē consecraverat summam pecunie pro fa
bricatione idoli: michas aut volens illam in alios v̄lus expē
dere subtraxit illam occulte: postea vero penitens. **T**ū qz et
ipse idolatra erat. **T**ā quia maledictionē matris timebat que
illi qui pecuniam subtraxerat frequenter maledicebat: dictam
pecuniam matri restituit: vt inde fieret quod ipsa pmiserat: et
hoc est quod dicit: i **F**uitq; eo teþore. hoc non refer
tur ad tempus samsonis de quo immediate supra dictum est:
qz factū isto accidit lōge ante. s. immediate post mortē iose: vt

*** predictū est
Horaliter. i **F**uitq; eo vir qdā tē. Ecclesia mat
dr oīm christianoz hz multi eoꝝ sint ei fili solo nūero et non
merito. **I**te passo: utilis ecclē dicit idolum **Zach. vi. d. O** pas
* stor: t idolum**

Nico.de lyra

Ex p̄dictū est: s̄z refert in generali ad t̄ps iudicū: t̄n intelligit p̄ h̄ma pte illi t̄pis. a **A**hille t̄ cētū argē. Ex h̄ dixerūt aliq̄ ista m̄r̄ mīche fuit dalila t̄ q̄ ista pecunia fuit illa quaz recepit p̄ pditōe samsonis: vt dictū ē ca. p̄ce. s̄z h̄ ptz fallum. Tū q̄ istud facit p̄tiḡ diu aī t̄ps samsonis t̄ dalile: vt iā dī ctū ē. Tū q̄ sumā pecunia nō est idē h̄ t̄ ibi: q̄ ip̄i dalile dederūt satrapē ph̄i listinoz singuli mille t̄ cētū argēteos: erāt at̄ q̄ngz: t̄ sic sumā illi pecunia ascēdit ad q̄ngz milia t̄ q̄ngētos argēteos h̄ aut̄ ponunt̄ t̄m mille centū argentei. b **Q**uos sepaeras. s̄. a cōib̄ v̄sibus idolo dedicando. c **E**t sup̄ q̄bus me audiēte iura. i. voto t̄ iura mēto. pmiseras v̄m expositores n̄f. In hebreo autē habet: De audiente maledixeras. s̄. ei q̄ pecunia abstulerat. d **E**cce ego habeo. q̄si dicat: parasus sum reddere tibi. pp̄f causas p̄dicas. e **R**eddidit ḡ eos matri sue. i. reddere pmisit: q̄ de redditōe actuali postea agitur. f **Q**ue dixerat ei. s̄. aīq̄ cōfiteret pecunia se h̄ fe sm̄ istā l̄faz. In hebreo habet: Et dicit ei. s̄. post p̄fessionē pecunie. g **C**onsecraui t̄ youi hoc argē. do. v̄m vocat falsuz dēū quē colebat h̄. **V**lt de māu mea suscipiat t̄c. In h̄ exp̄licat modū voti sui. sic em̄ vouerat q̄ de manu sua argētū traderet filio vt inde faceret fieri idolū. i **E**t nūc tradō illud tibi. i. statū cū mīhi reddideris pecunia v̄m formā voti mei: statim tradā eā tibi ad faciendum quod youi. k **R**eddi. igīl eos. s̄. ipse michas. l **A**hatrī sue. Redditione actuali. m **Q**ue tulit ducētos argē. Residū at̄ pecunia fuit p̄sumptū in alījs q̄ p̄tinebāt ad cultū illi idolatrie: vt p̄ te in edicula ephot t̄ p̄slib̄. de q̄b̄ p̄ stea subdit: n **E**t dedit argēta. nō p̄ manū. pp̄riā h̄ p̄ manū filij iūi v̄m formā voti p̄dictaz. o **V**lt faceret ex eis sculpti. Dicūt aliq̄ q̄ fuit vñū idolū q̄d vocat h̄ sculptile t̄ p̄flatile. i. factū p̄ tūsionē t̄ p̄lationē: q̄r̄ metalla p̄us calefūt in igne t̄ postea malleo tūdunc: vt ex eis aliqd facilius forme. Alij at̄ dicit q̄ fuit duplex idolū: vñū p̄ sculpturā: q̄d notaē cūz dī: h̄ sculptile. Aliud p̄ fusurā q̄d notaē p̄ h̄ q̄d dicit: p̄flatile. p **Q**ui ediculā. i. paruā edē. deo sepauit. idolo dedicando t̄ ab alījs v̄sib̄ sepando. t̄ vocat h̄ idolū de. Et in tota historia h̄ nomē deus v̄l dñs p̄ deo falso accipit excepto q̄d in fine dī: Oī tge q̄ fuit dom̄ dei in silo: h̄ em̄ accipit p̄ vero deo. Et fec̄ ephot t̄ theraphin. q̄d at̄ sequit: q **I**d est vestē sacer. t̄ idola. nō ē in hebreo: s̄z appositū fuit a translatore ad exp̄men dū iterp̄tationem ephot t̄ theraphin. Ephot em̄ est idē q̄d sup̄hūrale: vt habet **E**ro. xxvij. t̄ est vestē p̄ncipal sumi sacerdoti. t̄ p̄ ip̄az h̄ intelligūt alia vestimenta sacerdotalia q̄ fecit michas: vt dicūt expositores cōf. Si aut̄ p̄ theraphin h̄ intelligūt idola in plāli/nescio. Dicūt t̄n hebrei q̄ theraphī ē caput pueri primogeniti demoni imolati: quod aromatibus condit vt possit diu p̄manere sine putrefactione. t̄ sup̄ lingūam eius in lamina aurea parua ponit nomen demonis. t̄ sic dat responsa p̄t dictum est diffusius **B**en. xxxi. t̄ huic dicto videſ p̄cor dare illud: quod habet sequēti caplo. **M**ostis q̄ in dominibus istis sit ephot t̄ theraphin t̄ sculptile atq̄ p̄flatile. ita q̄ theraphin videſ esse aliud a duobus idolis predictis: quoq̄ vñū fuit factum p̄ fusuram: aliud p̄ sculpturā: vel aliud ab uno duobus modis factō: vt predictum est. r **I**mpleuit̄ vñū us filior̄

Judicū

La. XVII

Nico.de lyra

us filior̄ t̄c. **D**ic̄ p̄sequēter describis abusus sacerdotiū duplex. Primo: quia fecit sibi sacerdotem vnum de filiis suis: q̄d notat cum dicit: **I**mpleuit̄ vnius filior̄ suorum manum: Id est obtulit ad manum eius oblationem vel sacrificiū i sacerdotio p̄ eum offerendum t̄q̄ p̄ sacerdotem. Ideo subdit: s **E**t

factus est ei sacerdos. Cum tamen nullus esset p̄mouendus ad sacerdotiū nisi de filiis aaron. **D**icas autem nō erat de stirpe illa sed de tribu ephraim. Secundo: quia fecit sibi sacerdotem de tribu leui: sed nō de filiis aaron. quod notaē cum dicit: t **S**uit quoq̄ in tye illo alter adolescens de bethleem iuda. **H**oc dicit ad differentiam alterius bethleem que erat in tribu galil: vt habeat **J**osue. xix. v **E**t cognatione eius. s. i. p̄misit micha: vt dicunt aliqui. sed hoc est falsuz: quia in hebreo habet: **E**x cognatione iuda. **H**u lieres em̄ que nō succedebant in hereditate paterna poterāt contrahere cum viris alterius tribus: vt dictum fuit **M**ume. vlti. t ideo mater istius leuite fuit de tribu iuda: pater autē de tribu leui. **D**icit etiā de bethleem iuda: q̄ tribus leui p̄ omnes tribus erat dispersa: vt dictum fuit **J**osue. xi. x **E**gressusq̄ de ciuitate bethleem t̄c. Quia filii israel iam declinaverāt ad idolatriam: nec reddebat decimas ad sustentatiōnem leuitar̄ vt tenebant: t̄ ideo leuite cogebant querere victimū p̄ alium modum. **C**etera patent v̄sib̄ ibi: v **S**uit illi quasi vñus de filiis. Tenebat em̄ eum in domo sua honorifice nec occupabat eum operibus servilibus. z **I**mpleuit̄ michas mā. eius. Exponat sicut prius. a **A**nsc̄ scio dicens: q̄ t̄c. **L**icet enī esset idolatra iste michas t̄ coleret deum falsum: p̄tote demonem in idolo: tamen credebat q̄ obsequium sacerdotis de stirpe leui esset ei magis placitum q̄ de altera tribu.

* **S**tor t̄ idolum derelinquens gregē. **D**icitur michas qui matri sue tradidit argētū ad fabricandū idolum: signat illum qui filius est ecclesie solo numero: t̄ pecuniam offert p̄sidenti ecclesie vt ip̄e p̄moueat ad pastoris officium t̄ sic fiat idolum: quia sic p̄motus nō solum inutilis est ecclesie: sed etiam nocuus. t̄dali subdit: r **I**mpleuit̄ vñus filiorū suorū manum. Quia tal nō dat aliquid nisi nepotibus t̄ cōsanguineis in vita ac sc̄iētia defectuosis: q̄bus dat p̄bendas si sit ep̄s: t̄ bona ecclesie si sit inferioris gradus: t̄ p̄z aut nībil dat paupib̄: t̄ huic bñi cōuenit h̄ nomē michas q̄d interp̄tāt q̄s. i. q̄si nullus. Sicut de sobna p̄posito templi dī **E**sa. xxv. e. **Q**uis tu h̄ aut quasi q̄s h̄ t̄c. Se quis: **E**cce dñs asportari te faciet sicut asportat gallus gallinacius.

In caplo. xvij. vbi dicit in postilla: Et vocatur idolum deus in tota ista historia t̄c.

Additio. Si quis obīciat quō noīe diuino p̄ deo falso seu idolo p̄sertim nomine dñi tetrāgrāmaton quod vñm doctores catholicos t̄ hebreos est incommuniabile creature p̄t potest haberi **E**ro. iii. **D**icēdum q̄ scriptura sacra in talibus recitat idolatrāz opinionem licet erroneam t̄ falsissimam nō asserendo sed tantūmodo referēdo. **I**долatre em̄ gentiles qui legē mosaicā nō suscepant: demonia sua deos vocat in cōi. idolatre h̄o ab israelitico ritu querit q̄ nomen dei tetrāgramōtō ex fide habuerāt. h̄ idē nomen suis idolōgniciose attribuebāt. put in h̄ caplo t̄ in silibus rep̄it t̄c.

In diebus illis nō erat rex in Israel: et tribus dan querebat possessiones sibi ut habitaret i ea. **E**tsq ad illū em̄ diē c inter ceteras tribus sorte non acceperat. **D**ixerunt ḡ filij dan stirpis et familię suę quinq̄ viros fortissimos de saraa et esthaol: vt explorarent terram et diligenter inspicerent. **B**ixeruntq̄ eis: Ite et considerate terrā. Qui cum pergentes venissent in montem ephraim: et intrassent domuz e michē: requieuerunt ibi. **E**t agnoscētes vocē adolescentis leuitę: vtentesq̄ illi diuersorio: dixerunt s ad eū: Quis te huc adduxit? Quid h̄ agis? Quā ob causā huc venire voluisti? Qui r̄ndit eis: H̄ec t̄ h̄ec p̄stitut mibi michas: t̄ me mercede pdurit ut sim ei sacerdos. **R**ogauerūt autē eū vt p̄suleret dñz b t̄ scire possent an p̄spero itinere p̄geret: t̄ res habere effectū. Qui r̄ndet eis: Ite cū pace Bñs respic̄t viā v̄ram t̄ iter q̄ pḡtis: Cūtes igit̄ q̄nc̄ viri vene k rūt lais: viderūtq̄ pp̄lm habitatē i ea absq̄ v̄llo ti i more iuxta p̄suetudinē sidonioꝝ secuꝝ t̄ q̄tū nul m̄ lo eis penit̄ resistēte: magnarūq̄ opū: t̄ pc̄ul a si n done atq̄ a cūcti hoib̄ sepatū. **R**eversiq̄ ad frēs o suos i saraa t̄ esthaol: t̄ qd egissent scissitatib̄ r̄nde rūt: Surgite t̄ eam ad eos! **C**idum em̄ trā valde opulentā t̄ vberē. Nolite negligere: nolite cessare. Eam t̄ possideam eā: null̄ erit labor. **I**ntrabim̄ ad securos i regionē latissimā: tradetq̄ nob̄ dñs lo cū i q̄ null̄ rei ē penuria/ eoꝝ q̄ gignūt i fra. **P**rofecti igit̄ sūt d̄ cognatōe dan. i. d̄ saraa t̄ esthaol sex cēti viri accicti armis bellicis: ascēdētesq̄ māserūt q̄ i chariathiarī iude: q̄ loc̄ ex eo tpe castrop dan no mē accepit: t̄ ē post tergū cariathiariz. **I**nde trāsle rūt i mōtē ephrai. Cūq̄ venisset ad domū michē: dixerūt q̄nc̄ viri q̄ p̄x̄ missi fuerāt ad p̄siderādā terrā lais/ ceteri frīb̄ suis. **M**ostis q̄ i domib̄ isrl̄ sit ephot t̄ theraphim t̄ sculptile atq̄ cōflatilē. **E**t dete qd vob̄ placeat. **E**t cū paululū declinassent i gressi sūt domū adolescentēt̄ leuitę q̄ erat i domo michē: salutauerūtq̄ eū v̄bis pacifici: sexcēti āt viri ita v̄t erāt armati stabat an̄ ostiū. At illi q̄ ingressi fu erāt domū iuuenis: sculptile et ephot t̄ theraphim atq̄ cōflatilē tollere nitebāt: t̄ sacerdos stabat an̄ ostiū: sexcēti viri fortissimis haud pc̄ul expectantib̄. Tulerūt igit̄ q̄ itrauerāt sculptile/ ephot t̄ idola atq̄ cōflatilē. **Q**uib̄ dixit sacerdos: Quid faci tis: Cui r̄nderūt: Tace t̄ pone digitū sup̄ os tuū: veniq̄ nobiscū v̄t habeam te patrē ac sacerdote. **Q**uid tibi meliē: v̄t sis sacerdos i domo vni viri an i vna tribu t̄ familia i isrl̄: Qd cū audisset acq̄ uit f̄monib̄ eoꝝ: t̄ tulit ephot et idola ac sculptile t̄ pfec̄t ē cū eis. Qui cū p̄geret t̄ an̄ se ire fecissent: p̄uulos ac iumenta t̄ oē qd erat p̄ciosū: iāq̄ a domo v̄ michē ēēnt pc̄ul: viri q̄ habitabāt i edib̄ michē cō clamantes secuti sunt: t̄ post tergū clamare ceperit. Qui cū respexissent: dixerūt ad michā: Quid tibi vis: Cūr clamas: Qui r̄ndit: Beos meos q̄s mihi s̄ feci tulisti: t̄ sacerdotem t̄ omnia que habeo: et di

In diebus illis. **D**ic p̄ se qnē de/ **Ca. XVIII**

Divisio

scribis idolatre spoliatio: vbi p̄mo describis spoliā di occasio. sed spoliātū occupatio ibi: **P**rofecti q̄ tertio spoliati cōquestio ibi: **L**unḡ iā. quarto spoliātū abusio ibi: **P**osuerūt. Circa p̄mū sciēdū q̄ occasio spoliatiōis mihi fuit missio exploratoroꝝ a filiis dan qui eundo ad locum explorandū dūrterūt in domum michē ad hospitandum ibi: quia erat homo potens t̄ diues t̄ de filiis isrl̄ t̄ h̄ est qd d̄r: b **T**ribus dan q̄ rebat possessio nē sibi t̄c. licet em̄ accepisset sorte possessiois sue ab ipso iōsue vt habet Josue. xii. sicut t̄ alie trib̄. t̄ i sorte cuiuslibet tribus adhuc manebāt gentiles q̄ nō erāt adhuc deleti nec expulsi p̄ filios isrl̄ t̄ marie in sorte dan: q̄ amorre us artauit filios dan i mōte nec dedit eis locū vt ad planū ora descēderēt: vt habet. s. ca. i. t̄ sic intelligendū ē quod subdit: c **E**tsq ad illū em̄ diē int̄ ceteras trib̄ sorte nō acceperat. sc̄ sufficiēt̄ p̄ tāta m̄lititudine. t̄o subdit: d **A**llierūt g. sc̄ ad explorādā ciuitatē lais quo possent eā capere ad habitādum ibi. e **E**t intras. domū michē t̄c. erat em̄ hō diues t̄ poterat eos recipere. f **E**t agnoscētes yo. adole. leuite. p̄ loquelā em̄ co gnouerūt q̄ esset de bethleē. licet enī oēs filiū isrl̄ haberēt vñt̄ idiomā. s. hebraicū: t̄n̄ aliqui aliter pnunciabāt in diuersis p̄tib̄ terre isrl̄: sicut idiomā gallicū aliter pnunciat̄ in normādā: t̄ aliter i picardia: g **V**tētesq̄ illi diuersorio. i. loco ei assignato ad manendū ad quē diuerte bat ad dormēdū t̄ ad alia sibi necessaria. cetera patēt v̄s q̄ ibi: h **R**ogauerūt eūt autē eū t̄c. i. falsū dēū. iā enī dixerat q̄ idola colebat: vt patebit. j. Hā em̄ m̄lti d̄ israel declinauerāt ad idolatriā. i **D**ñs respicit viaz vestrā. Dicūt aliq̄ q̄ h̄ dixit eis de capite suo volens eis loqui placētia. Aliū v̄o dicūt q̄ h̄ dixit eis ex responsō demoniis loquētis in idolo v̄l in theraphim mō supradicto. deus enī p̄mittit aliquādo demones talia responsa idola triis: q̄ ex malicia sua demeren̄t q̄ sic in erroribus nutriant̄: t̄ talia respōsa aliquādo sūt vera. k **E**lenerunt lais. sic debet scribi. Illa em̄ ciuitas que vocat lachis fue rat capta an̄ ab ipso iōsue: vt h̄t̄ Josue. x. et ista que vocat hic lais vocat̄ lesen. Josue. xii. l **E**licerūtq̄ po. ha. t̄c. t̄ p̄n̄s improsum ad resistēdū aduersariis repēte supueniētib̄. m **T**urta p̄suetudinē sidonioꝝ. q̄ sidon erat ciuitas fortis t̄ munita t̄ iō habitatores ei nō timebāt ab extraueis: ita nec isti de lais q̄uis n̄ haberēt ciuitatē ita forte. n **E**t pc̄ul a sidone. ita q̄ non poterāt citō iuuari ab illa ciuitate. o **A**tzq̄ a cūctis ho. t̄c. i. nō habentē fedis societas: cūz aliquib̄ alijs p̄ quos succurri ei: cetera patēt. p **P**rofecti igit̄. **H**ic conse quēter describis spoliātū occupatio. sexcēti enī viri bellatores de tribu dan euntes ad capiēdū ciuitatem lais ex ploratādū trāsirēt iuxta domū michē abstulerunt idola et ornamenti sacerdotalia ducētes secū sacerdotem: de cōsen si t̄i ipsius. t̄ patet l̄a paucis exceptis que discurrent exponēdo. q **A**hanserūt in cariathiarim iude. non in ciuitate s̄ extra: vt patet ex hoc qd subdit: r **P**ost tergū chariathiarim t̄c. **M**ostis: id est cognoscere debetis. Ex quo p̄t̄ qd p̄dictū est: sc̄ q̄ sciebat quinq̄ viri su p̄dicti idola esse i domo michē p̄ leuitę qui eis iudicauerat: aliter non potuissent hoc indicasse alijs. s **Q** in domibus istis sit ephot t̄ thera. t̄c. capitulo precedenti dictū est quid significet ista. t **V**idete qd v̄ placeat. videlicet de ablaciōe idoloꝝ t̄ ornamentiū ad h̄ p̄tinentiū: t̄ q̄ erāt p̄ni ad idolatriā p̄senserūt p̄ hoc fieret. v **S**excēti autē viri ita vt erāt armati t̄c. patrati iuuare illos q̄ ingressi fuerāt ad tollendū p̄dicta si in digerēt. Cetera patēt v̄s q̄ ibi: x **Q**ui cū p̄gerent t̄ an̄ se ire fecissent t̄c. **B**ellatores em̄ ita fecerūt ne michas et illi qui cū eo erāt sequētes talia raperent vel parvulis nocerēt: q̄ defendere se nō possent. y **I**amq̄ a domo michē t̄c. **H**ic p̄n̄r describis spoliātū cōquestio. Et p̄t̄ l̄a v̄s q̄ ibi: z **D**eos meos q̄s mihi t̄c. In hebreo habet: Et quid mihi amplius: quasi diceret: illa q̄ tulisti ita preciosa erant mihi q̄ parū aut nihil apprecoior

* residuum

Amorāliter. In dieb̄ illis t̄c. b **T**rib̄ dan q̄ rebat posses. sibi. Sc̄dm doctores d̄ antīp̄o loq̄tes: ipse nasceret de tribu dan. Propter qd Apoc. vii. int̄ fuos domini signatos nō fit mentio de tribu dan. igit̄ p̄ tribuz dan cōueniēter potest antīchistus cū sibi adherentib̄ de

h * signari

Ecitis: qd tibi est: Bixeruntq; ei filij dan:
Cave ne vltra loquaris ad nos: t veni
ant ad te viri animo cōcitatū: t ipē cū oī
domo tua peas. Et sic cōcepto itinere p/
rexerūt. Clidens autēz nichas q fortū
ores se essent: reuersus est i domū suā:
Sēxcenti autem viri tulerūt sacerdotē/
t q supra dixim: venerūtq; in lais ad
populū quiescētē atq; securū: t pcusse/
runt eos in ore gladij: vrbemq; incen/
dio tradiderūt: nullo penitus ferēte h̄ si
diuī: eo q procul habitarēt a sidone: t
cum nullo hominū haberent quicq; so/
cietatis ac negocij. Erat autēz ciuitas b
sita in regione roob: quaz rursum extru/
entes habitauerunt in ea: vocato no/
mune ciuitatis dan: iuxta vocabulū pa/
tris sui quez genuerat israel / que prius
lais dicebatur: Posueruntq; sibi scul: c
ptile t ionathan filiū gersan filiū moysi
ac filios eius: sacerdotes in tribu dan e
vlsq; ad diem captiuitatis sue. Mansit q
apud eos idolum michē omni tem/
pore quo fuit dom' dei in silo. In die/
bus illis nō erat rex in israel. Ca. XIX

Fuit quidam vir leuites ha
bitās i latere mōtis ephra
im: q accepit vxorē de beth
leē iuda. Que reliqt euz: et
reuersa est in domū p̄pis sui in bethleē:
māsitq; apud eū qttuor mēsib⁹. Secu
tusq; est eā vir suus: volensq; recōcilia
ri ei: atq; blandiri et secū reducere: ha
bēs in comitatu pue: et duos asinos.
Que suscepit eum et introduxit in do
mum patris sui. Quod cum audisset
socer eius eumq; vidisset: occurrit ei: le
tus: t amplexatus est hoīem. Mansit
q gener in domo saceri tribus diebus
comedens cum eo: et bibens familiari
ter: die autem quarto de nocte consur
gens proficisci voluit. Quez tenuit so
cer: et ait ad eum: Husta pruis pusillū
panis: t conforta stomachuz: et sic pro
ficisceris. Sederuntq; simul: ac come
derunt et biberunt. Bixitq; pater puel
le ad generum suum: Quel te vt ho
die hic maneas: pariterq; letemur. At
ille consurgens cepit velle proficisci.
Et nihilominus obnixe eum sacer te
nuit t apud se fecit manere. Mane au
tem facto parabat leuites iter. Cui so
cer rursuz: Obscro inq: vt paululū ci
bi capias: t assumptis virib⁹ donec in
crescat dies postea proficiscaris. Come
derūt g sil: surrexitq; adolescēs vt pge
ret cū vxore sua t puer. Cui rursū lo

* residū: t sic intelligenda est trāslatio nostra q̄ habet: Et oī que
habeo. nō em̄ abstulerūt bona miche alia cū esset de filiis isrl q̄ spoli
are nolebant: sed tantū acceperūt illa que erant ad cultum idolorū pti
nētia: q̄ credebāt ad religionē p̄tinere nō ad furtū. t h̄ est qd s̄ dicit:
a **C**laue ne vltra t̄. i. cū familia tua t bonis tuis. Cetera patet
ex supradictis vlsq; ibi: b **C**erāt autēt t̄. In hebreo habet: In tor
rente roob. c **P**osuerūtq; Dic p̄ se qnter describit spolioz abu
sio: q̄ illis q̄ abstulerāt de domo miche: abusi sūt ad idolatriā exercen
dā. t h̄ est qd d̄: **P**osuerūtq; sibi scul. Per hoc intelligunt alia ad
idolatriā p̄tinētia que sibi posuerūt. s. ad exercēdū idolatriā. iō subdit:
d **E**t ionathan. Iste est leuites que adduxerūt d̄ domo miche.
e **A**c filios ei sacerdotes: Predictoz idoloz. f **V**lsq; ad
diē captiuitatis sue: q̄ facta ē p̄ salmanasar regē assyrioz: vt habe
tur. iiiij. Reg. xvij. Et s̄m hāc expositione li captiuitati sue referit ad
tribū dan. Hiero. aut̄ sup libri Paral. dicit q̄ referit ad domū dñi. i.
vlsq; ad captionē arce per philisteos: q̄ habet. i. Reg. iiiij. q̄ tūc trāsa
tū fuit tabernaculū de silo. Et hoc dictū p̄sonat l̄re sequēti: cum dicit:
g **M**ansitq; apud eos idolum t̄. q̄si diceret: nos amplius.
* signari. Per viros aut̄ de tribu dan missos ad p̄siderādū terrā
designant ei p̄nūcij ad p̄dicationē t dilatationē sui imperij. Per la
chis q̄ dicis ciuitas magnarū opū t el terrā: hierusalē t iudea desi
gnant: eo q̄ iudea dicit in sacra scriptura optima terra fluens lacte t
melle. Per h̄ aut̄ q̄ viri de tribu dan spoliauerūt michā t domū eius
anteq̄ caperēt lachis significantē hierusalē: significat q̄ antichristus
alias terras saltē plures anteq̄ capiat hierusalē s̄biugabit sibi. Per
hoc aut̄ q̄ tribus dan posuit idolis in lachis: figuratuz fuit q̄ antichri
stus in hierusalē sit ponēdus sicut idolum adorādus. An dicit Apls. ii.
Thessal. ii. c. de ipo: Qui extollit supra oē id qd dicit deo aut qd col
lit: ita vt in tēplo dei sedeat tāq̄ sit deo. Per hoc autēz qd subdit:
f **V**lsq; ad diē captiuitatis sue: significat q̄ antichrist⁹ p̄ chri
stū sit deiiciendus: sicut dicit. ii. Thessal. ii. Que dñs iesus interficiet
spiritu oris sui t destruet illustratiōe aduentus sui. Ca. XIX
Elit quidā vir leuites habitans in mōte ephraim.
Hic ponit̄ casus secūdus de vxore leuite que in ciuitate ga
baa mortua fuit ex nimia libidine abutētū ipa. Circa qd sic
pcedit: q̄ p̄mo describit h̄ sceler⁹ p̄petratio. scđo p̄petrātū vastatio.
xx.ca. tertio vastatoz repatio. xxj. c. Prīa ps diuidit̄ itres: q̄ p̄mo de
scribit occasio pcti. scđo mod⁹ p̄petrādī ibi: Illis epulātib⁹. tertio ma
nifestatio facti ibi: Quā cū eēt i gressus. Occasio aut̄ pcti fuit i h̄ q̄ le
uites vxore suā q̄ recesserat ab eo reduxit p̄ ciuitatē gabaa i q̄ erāt ali
q̄ hoīes pessimi t luxuriosi nimis. Circa h̄ igis sic pcedit: q̄ p̄mo de
scribit vxoris recōciliatio. scđo recōciliate reductio ibi: Die aut̄ quar
to. tertio in gabaa hospitatio ibi: Occupuitq; ei sol. Circa p̄mū dicit:
i **C**ui accepit vxorē de bethleē iuda. Doc dicit ad differē
tiā alterius bethleem q̄ est in tribu cabulon vt supra dicit̄ est. xvij. ca.
k **Q**ue reliquit eū. In hebreo habet: Que fornicata est super
eū: t sic in hebreo videſ tāgi causa recessus: vt pote q̄ ppter fornicati
onē vir eius eiecit eā: vel quia ipa ignorātē viro recessit ab eo cū ad
ultero t postea nō fuit ansa reuerti ad maritū suu: t ideo iuit ad do
mū p̄pis sui. l **S**ecutusq; est eā p̄r su: volēsq; recō ei. sicut
frē qnter p̄tingit q̄ viri sciētē vxores suas male egisse p̄tra legē tho
ri: adhuc eas t̄ reuocat. m **H**abens in co. pue. i. seruū. Cetera
patet in l̄a. n **D**ie aut̄ q̄rto. Dic cōsequēter describit vxoris re
conciliate reductio. Et patet litera vlsq; ibi:

* **C**onsidera q̄ **B**oraliter. b **F**uit qdā vir le. t̄. Per h̄c leuita q̄ d̄ vir a v
tute p̄t allegorice d̄ significari: de q̄ d̄: Exo. xv. a. Dñs q̄si vir pu
gnator. i **C**ui accepit vxorē. i. synagogā in datōe leḡ in mō
te sinai sibi cōlūgēs eā. k **Q**ue reliquit eū. q̄ idolatriā multiplicitē
fornicādo. An in hebreo habet hic: Que fornicata ē sup eū: t̄ hec for
nicatio p̄ idolatriā patz ex decursu veter⁹ testamēti. l **S**ecutusq;
est eā vir su: volēsq; re ei. Per qd significat q̄ de voluit sibi re
cōciliare synagogā: t ad hoc misit p̄phetas p̄ ipos eā reuocās ab ido
latria. Hiero. iii. a. Tu aut̄ fornicata es cū amatorib⁹ mult: t̄ reu
tere t̄ ego suscipiā te dicit dñs. Tādē post p̄phas ipē venit in p̄pria
psona ad recōciliādū ipam sibi p̄ fidē t̄ dilectionē. An dicit Batt.
xv. c. Nō sū missus nisi ad oues q̄ pierūt dom⁹ israel. Et qm̄ aliq̄ de
synagoga receperūt eū p̄ fidē t̄ dilectionē. s. apli t̄ alijs credētes de iu
dea. iō s̄ dicit: t **Q**ue suscepit eū. in paucl t̄ p̄sonis respective.
Doraliter aut̄ q̄ vīz intelligit rō s̄m Aug. t̄ q̄ vxorē sensualitas cui
rō debet dñari sicut vir mulier: iō a t̄ sensualitas recedit ab obedien
tia rōnis illicite delectabilib⁹ sensuū inherēdo: s̄ tūc rō debet esse di
ligēs vt ad eī obediētā reducas. Et q̄ p̄sonis ad deū reuertētib⁹ fi
de t̄ feruēti dilectionē diabol⁹ p̄curat tribulatiōes mltas t magnas: p
pter h̄ aplis t̄ alijs credētib⁹ p̄curauit tribulatiōes. Primo p̄ sacer
dotes t̄ scribas iudeoz: vt p̄t̄ Act. viii. et. ix. t̄ plurib⁹ alijs locis: et
postea p̄ impatores romanoz in qb⁹ tribulatiōibus apli t̄ plures alijs
q̄ illusioib⁹ magnis fuerūt mortui: t̄ h̄ fuit figuratū in intersectō p̄
* dicte mulie

Acus est sacerdos. Considera quod dies ad occasum declinior sit et pppin a quat ad vesperum. Unde apud me etiam hodie et duc letum diem: et cras profisceris ut vadis in domum tuam. Noluit gener acquiescere sermonibus eius: sed statim perrexit et b venit contra hieb. quem altero nomine vocabatur hierusalem ducens secum duos asinos onustos et concubinam. Jamque aderant iuxta hiebus: et dies mutabatur in noctem. Dixitos puer ad dominum suum: Veni obsecro/declinemus ad urbes iebusorum: et maneamus in ea. Cui respondit dominus: Non c ingrediar oppidum gentilium alienum quod non est de filiis israel: sed transi vsq; gabaa: et cum illuc peruenero/manebeamus in ea: aut certe in urbe rama. Transierunt ergo hiebus: et ceptum carpebat iter: occubuitq; eis sol iuxta gabaa quem est in tribu beniam/min: diuernutq; ad eam ut manerent ibi. Quo cum intrasent: sedebat in platea ciuitatis: et nullus eos recipere volebat hospitio. Et ecce apparuit homo senex reuertens de agro/et de opere suo vesperi: qui et ipse de monte erat ephraimi: et peregrinus habitabat in gabaa. Homines autem regionis illius erant filii gemini. Eleuatisq; oculis vidit senex sedentem hominem cum sarcinulis suis in platea ciuitatis: et dixit ad eum: Unde venis et quo vadis? Qui respondit ei: Profecti sumus de bethleem iuda/et pergimus ad locum nostrum quod est in latere montis ephraimi: unde ieramus in bethleem. Et nunc vadimus ad dominum dei: nullusq; sub tectu suu sub vult recipere: habentes paleas et fenum in asinorum pabulum: et panem ac vinum in meos et ancillae tuae usus et pueri quod mecum est: Nulla re indigemus nisi hospitio. Cui respondit senex: Par tecum sit. Ego habeo omnia quae necessaria sunt: tamen queso ne in platea maneas. Introduxitq; eum in domum suam: et pabulum asinis habuit: ac postq; lauerunt pedes suos receperunt eos in conuiuio. Illis epulantibus: et post laborem iunneris cibo et potu reficiuntibus corpora: venerunt viri ciuitatis illius filii belial: id est absq; iugo: et circundantes dominum sensis: fores pulsare ceperunt clamantes ad dominum et domus atq; dicentes: Educ virum qui ingressus est domum tuam: ut abutamur eo. Egressusq; est ad eos senex: et ait: Nolite fratres/nolite facere malum hoc. quod ingressus est homo hospitium meum: et cessate ab hac stulticia. Habeo filiam virginem: et hic homo habet concubinam: educam eas ad viros: ut humiliet eam et vestram libidinem compleatis: tamen obsecrone scelus hoc contra naturam operemini in virum. Nolebat acquiescere sermonibus illius. Quod cernes homo eduxit ad eos concubinam suam: et eis tradidit illudendum. Quia cum tota nocte abusi essent: dimiserunt eam mane. At mulier recentibus tenebris venit ad ostium domus ubi manebat dominus suus: et ibi corruit. Unde facto surrexit homo et aperuit ostium domum: ut ceptam expleret viam: et ecce concubina eius iacebat ante ostium: sparsis in lumine manibus. Cui ille: putas eam quiescere loquebatur: Surge et amabilemus. Quia nihil respondet: intelligens quod erat mortua tulit eam et imposuit asino: reuersusq; est in domum suam. Quia cum esset ingressus arripuit gladium: et cadaver viroris cum ossibus suis in duodecim partes: ac frusta cōcidens/ misit in omnes terminos israel. Quod cum vidissent singuli conclamabant: Nunquam res talis facta est in israel/ ex eo die quo ascenderunt patres nostri de egypto usque in presentem tempus. Ferte sententiā: et in commune decernite quid factum opus sit.

* a Considera quod dies ad occasum declinior sit et pppin a ita ppe nocte: et quod transierat hora meridionalis: a quod hora icipit sol declinare a sua altitudine. b Et veit ptra hieb. De rationib; hominum et aliorum quibus notata est hec ciuitas est diversa tpa dictum fuit Gen. xviiij. Ex hoc autem loco dicitur hebreus quod ista historia contigit tpe othoniel anno illa quod scribitur in principio huius libri de captione hierusalem per filios iuda. quia subdit hic: c Non ingredi oppidum. Ex quo videatur quod adhuc filii iuda non ceperant illa ciuitatem. Catholici autem aliqui dicunt quod contigit ante othoniel: eo quod in fine huius historie dicit: In diebus illis non erat rex in israel: sicut. d dicitur est de historia michae. ca. xvij. d Occupavitq; eis sol iuxta gabaa. Et id non poterant bono modo ultra transire. e Et nullus eos recipi. yo. ho. quod boni timebatur eos recipere: timetates invasionem domini sue de nocte ab hominibus isolatis qui erant in ciuitate: sic et portigit ei qui eos receperit. Nam autem hoies vagi et insolentes non habent hospitium ad recipiendum transiitentes: nec ipsi liberari declinarunt ad eos. Tetera patet usque ibi: f Et nunc vadimus ad dominum dei et. hoc est in silo ubi erat tabernaculum et arca testamenti: quod antecepit intraret dominus suum volebat deo regnari: et hoc quod direxerat eum in via et custodierat ut ex hoc deberent homines inclinari ad ipsos recipiendus. g Illis epulantibus. Descripta peccandi occasio: hic propter describitur peccati progressionem: cum subdit: Venient viri ciuitatibus illi simili belial: quod autem sequitur: h Id est absq; iugum. non est in hebreo: sed est interpretationis dictionis belial: quod tales hoies sunt sine disciplina et timore dei. i Fores pulchre: cum tamen sunt dictam ratione recte pegrini in hospitio debent esse securi. k Educ virum qui ingressus est deo. tuam et. cubitu solidomito. ut communiter dicunt exppositores Iosephus autem dicit quod non quererent nulli mulieres: sed sic loquebantur ut inclinarerent dominum domus et maritus mulieris ad tradendum eam. Unde et in fine intentabat viro mortem: nisi tradiceret eis uxores suas. secundum quod allegat casus sequenti dicens: Violentes me occidere et. et hoc videtur ex hoc quod tradita eis uxores fuerint portatae: ut huius. l Habeo filiam virginem. Dicit aliquis quod non peccauit offerendo eis filia iugum: ad evitandum maius malum. s. pcam per naturam quod ipsis pertinebant ad iniuriam hospitium suorum. Sed hoc non est verum: quia nullus debet consentire in hoc quod est pcam: maxime mortale de genere ut evitetur ailio maius pcam: put declaratum fuit diffuse Gen. xix. de loth: qui in casu consimili voluit tradere filias suas virginem. m Et hic homo habet concubinam. i. uxorem que licet nominatur a concubitu et similis modus loquendi habet. n. Regum. xvi. ubi achitophel dixit ad absalom: Ingredere ad concubinas prius tuis: quod tamen erat uxores dauid: non enim habebat concubinas ad exercendum adulterium. n Quia cum et. quod non erat eorum uxor: et ideo concubitus erat abusus ut quod vtebatur ea concubitus in naturali. o Et ibi cor. Tamen quod erat nimis afflita. Tamen etiam exercecunda. p Quia cum esset in. Hic describitur factus diuulgatio: cum dicitur: q Arripuit gla. et. Erat enim p. tribus ppter tribu leui. Tribus autem manasse erat dividua in duas partes: quod una erat ultra iordanem: alia citra: et sic per illa tribu fecerunt duas partes: aliter non suffit notificatum factum sufficientem: per tribu vero beniam non fecerunt aliquam partem: quod nuncios per quod misisset occidit sententiam per tribu leui: quod erat dispensa per omnes tribus: et ideo denunciato factum aliis tribibus sufficientem erat denunciatus tribui leui. r Hisit in oecesis ter. israel per nuncios qui factum et modum faciendo populo explicabant. Tetera patent.

* dicitur multus cum magna illusione. Quod autem infestatio fuit per terram israel nunciata: per quod significatum fuit quod apostolus alioquin sanctorum martyria debent denunciari per totam ecclesiam: ut fideles eorum constantiam imitentur et deuotione debita venerentur.

Moraliter

Glo.ordi.

Judicum

La. XX

Nico.de lyra

E Gressi itaqz sunt omes filii tc. **a** Consuluerunt. Grego. Qui semetipm non iudicat: quid in alio recte iudicet ignorat: et si nouit fortasse p audituz q recte indicare debeat: recte tu iudicare aliena merita no valet cui pscientia prie innocetie nullam iudici regula pbet. Hinc est q cu tribus beniamin in carnis scelere fuisse obruta: collectus omnis israel in iniquitate vlcisci voluit: sed tam semel et iterum in bello pstrat est. Cnsulto aut dno si ad vlciscendu tre debuisset: iussum est vt iret. Qui iuxta imperiu z diuine vocis perrexit semel et secundo pdidit: et tunc demu peccatrice tribu valde se riens pene fundit extinxit. Quid est ergo q vltio sceleris inflama tur: et pns ille psterne nisi q pri ipi purgadi snt: p q alioru culpe seruunt: vt ipi ia mudi vltionem veniant q alioz vitia corrigerre se Jn.8.a stinat. **A**n q sine peccato e vestz: pmus in illa lapide mittat. Ad alena qppre peccata punienda ibat: et sua relinquebat. Reuocent igis intus ad pscientiam: vt pns ppria peccata corrigan: et tunc aliena reprehendat. **A**n necesse est: vt duz nos vltio diuina cessat: ipa pscientia se regredit: et ad lameta penitentie contra semetipsam erigat se: ne contra bonos elata: et sibi humili: sed contra se rigida: bonis vo omibus sit submissa.

Nico. de lyra

Divisio

†3.q.7. qui sine

Piacula grande placulū. Piaculi dicuntur a pio

E Gressi itaqz sunt Ca.XX. oes filii israel: et pariter cōgregati qsi vir unus de dan vloz bersabee: et terra gala ad ad dominū in maspha: omnesqz an guli populuz et cuncte tribus israel in ecclesiaz populi dei cōuenerunt quadriga milia peditum pugnatoruz. Nec latuit filios beniamin q ascēdissent filij israel in maspha. Interrogatusqz leuis ta maritus mulieris imperfecte quō tātu scelus ppetratū esset: respōdit: Veni in gabaa beniamin cuz vxore mea: illucqz diuerti: Et ecce hoies ciuitatis illius cū cūdederunt nocte domū in qua manebā volentes me occidere: et vxore meā icre dibili furore libidinis vexantes: deniqz mortua est. Quā arreptā in frusta concidi: misiqz ptes in omes terminos possesionis vestre: qz nūqz tantū nefas et tam k grāde piaculū factuz est in isrl. Adestit oes filij israel: decernite qd facere debeatis. Stansqz omnis pplz et qslvnu hoies in sermōe respōdit: Nō recedem⁹ in tabernacula nostra tc. Cetera patent in littera. O Let miserunt. Dic cōsequenter iusticie equitas requirif: videlicz ut actores sceleris tradant cum dicitur: p Cur tātu nefas i vobis repertū est: quasi diceret: nullo modo debetis sustinere actores tam malū. ideo subdit: q Tradite hoies tc. Et auferat malū de israel: qz expmēto didicerant q p flagitiū vni vel paucoz ifortunū veniebat sup totū populuz sicut dictū fuit Iosue. vij. de peccato achan. r Qui noluerūt. Dic cōsideranter iniquitas pterue defendit: qd nota cū subditur: s Cōuenerunt in gabaa illis ferret auxiliū tc. Inuentiū sunt tc. In hebreo habet: Vigintisex milia et videb̄ hic littera nostra corrupta p aliquos correctores q ex hoc p infra eodē ca. cōnāterant viri de beniamin q cēdiderunt i plio: inueniuntū tū vigintiōqz milia atqz sexēti viri q fūgerūt. ppter qd ab isto nūero subtraxerūt mille ex ignorātia hebrat ce p̄itar. t Et sic fundis la. tc. locutio ē hyppbolica ad expmēdā excellētiā artis fundibularie in iphis. Sicut aliqui dicit. Tota ciuitas currit ad tale spectaculū: cū tāli aliqādo maior pars remaneat. Divisio v Ciroz qz israel. Dic cōsequenter psumacia iuste inuadis p bellū aptū: vbi pmo repmī superbia. et scđo pfundis psumacia ibi: Quāobrē. Circa pmū sciēdū qllacet filij isrl haberēt iustū helluzitā nimis p fidebāt i sua mīlititudine et fortitudine: iō dñs pmisit eos bis in pncipio debellari: vt hūliaret et ad dēū recurrerēt maḡ p̄fiden tes de vir.

Doraliter. a Egressi sūt itaqz filij. s. ad puniēdū tā nefariū p̄cū in monte vxoris leuite ne qter ppetratū. Aduertēdū tā qllacet haberēt bellū iustū etra filios beniamin: tā anqz haberēt victoriā bis fuerūt ab eis debellari: qd sūm hebreos cōtigit. ppter idolum michē qd in tribu dan coleba p̄blice: et hoc erat populo israel notoriū: et sic tenebāt punire sicut p̄cipit Deut. xij. pp̄ qd domin⁹ istud peccatū qd erat pmū et communius voluit pmū punire p gladios filioz beniamin: et in hoc documentū habent pcedētes ad bel lūm iustum

Abus respondit dñs: Judas sit dux vester. Statimq; filij isrl surgētes mane castramētati sunt iuxta gabaa: et inde pcedentes ad pugnā contra beniamin/vrbem oppugnare cēperūt. Egressiq; filij beniamin & gabaa/ occiderūt de filiis israel & illo vigintiduo milia viroꝝ. Rursus filij israel: & fortitudine & numero pcedētes: in b eodem loco in quo priꝝ certauerūt: aciem direxerūt: ita tñ vt priꝝ ascenderet & fleret corā dñs vſq; ad noctē: consulerentq; eū et dicērent: Bebemus vltra, pcedere ad dimicandum ptra filios beniamin fratres nostros/ an non: Quibus ille respōdit: Ascendite ad eos & ini te certamē. Cunq; filij israel altera die cōtra filios beniamin ad prēlium pcessissent: eruperunt filij beniamin de portis gabaa: & occurrentes eis tanta in illos cede bachati sunt vt decem & octo milia viorum educenti um gladium prosternerēt. Nobrem omnes filij israel & venerūt in domū dei: et sedentes flebant coram domu no. Jejunauerūtq; die illo vſq; ad vesperam: & obtule t runt ei holocausta atq; pacificas victimas: & super sta tu suo interrogauerunt. Eo tempore ibi erat arca fede e ris domini: & phinees fili⁹ eleazar fili⁹ aaron p̄posi t us domus. Consuluerūt igitur dominū atq; dixerūt: s Exire vltra debemus ad pugnam contra filios benia min fratres nostros: an quieclere: Quib⁹ ait domin⁹: Ascendite. Cras enim tradam eos in manus vestras. Posueruntq; filij israel insidias per circūtū vrbis: ga b baa: & tertia vice sicut semel & bis ptra beniamin exercitum produxerunt. Sed et filij beniamin audacter eruperunt de ciuitate: & fugientes aduersarios longius persecuti sunt: ita vt vulnerarent ex eis sicut primo die et secundo: & cederent per duas semitas vertentes ter ga: quarum vna ferebatur in bethel: & altera in gabaa: atq; prosternerent triginta circiter viros. Mutauerunt enim solito eos more cedere. Qui fugam arte simulan tes inierunt consilium vt abstraherent eos de ciuitate: et quasi fugientes ad supradictas semitas perducent. Omnes itaq; filij israel surgentes de sedib⁹ suis: tetenderunt aciem in loco qui vocaꝝ baalhamar: In si diq; quoq; que circa vrbem erant paulatim se aperire ceperunt: et ab occidentali vrbis parte procedere. Sz et alia decem milia viorū de vniuerso israel habitato res vrbis ad certamia prouocabant: Ingrauatumq; ē bellum contra filios beniamin: & non intellexerūt q; ex omni parte illis instaret interitus. Percussitq; eos do minus in conspectu filiorum israel: et interfecerunt ex eis in illo die vigintiquinq; milia & centū viros omnes bellatores et eduentes gladium. Filij autē beniamin cum se inferiores esse vidissent: cēperūt fugere. Quod cernentes filij israel dederunt eis ad fugiendum locū: vt ad preparatas insidias deuenirent quas iuxta vrbē posuerant. Qui cū repente de latibulis surrexisserunt: et beniamin terga cedētibus daret: ingressi sunt ciuitatē & percusserunt eam in ore gladij. Signum autē dede rant filij israel his q; in insidijs collocauerāt: vt post vrbem cepissent: ignem accenderent: vt ascende in altum fumo captam vrbem demonstrarent. Quod cum cernerent filij israel in ipso certamine positi: puta

* tes de virtute diuina & de sua. Hebrewi autē dicunt q; istud contigit eis eo q; negligentes erant de punitione idolatrie in domo miche et in tribu filiorum dan: quod quidē factū contigerat immediate ante istud: vt dicuit hebrei: & fuerat notoriū: ppter qd filij israel tenebant illud corrigerē: quia fuit ita graue et grauius isto. Sic vt & cōmunitas populi isrl voluit ire ad prel um contra ruben & gad et dunidiam tribum manasset eo q; credebant eos edificasse altare sacrilegum: vt ha betur Josue. xxiij. c. Satis conueniēter potest dici q; vtrungq; dictoꝝ fuit in causa debellatiōis populi isrl p filios beniamin in principio: vt sic peccatū primū pri puniret & secundū. His dictis veniamus ad litteraz que patet vſq; ibi: a Judas sit dux vester. i. tribus iuda sit principalis & prima: et ille qui est capitaneus in illa tribu sit dux exercitus. b Rursus filij israel: & fortitudine & numero. Ex quo p̄t qd .s. dictum est q; nimis presumebant de seip̄is ratione multitudinis & fortitudinis. Cetera patent in littera. c Nobrem. Dic cōsequenter confundit cōtumacia: vbi primo describit filioꝝ isrl humiliatio & secūdo filiorū beniamin consutatio ibi: Posuerūtq; Circa p̄mū dicit: Nobrem. i. p̄t casum suorū precedentē. d Omnes filij israel venerunt &c. Ut̄ autē venerunt in silo: vel vtrum domus dei hic vocetur arca testamenti & tabernaculū que aliquando portabant ad exercitū: vt habeat. i. Regū. iiiij. ca. nō habet exp̄esse: verūtamen satis videtur q; conuenerūt in silo: q; ciuitas gabaa quā oppugnabant nō est longe a silo satis ppe: ita q; poterāt illuc satis p̄ueniēter accedere absq; arce & tabernaculi translatione. e Eo tē pore ibi erat arca domini. quod autē subdit: in silo nō est in hebreo sed subintelligit: quia arca nō fuit transportata ad exercitū. verūtamen vbi cunq; erat arca cum qua transferebatur tabernaculum & altare holocaustoꝝ poterat ibi sacrificium fieri. f Et phine es fili⁹ eleazar fili⁹ aaron erat p̄posit⁹ dom⁹. i. summ⁹ lacerdos. g Losuluerit igitur domi num. per ipsum phinees. Cetera patent. h Posueruntq; filij israel insidias &c. Hic p̄sequēter describitur filiorum beniamin consutatio. iustum enī erat q; eorum contumacia puniretur: et quia littera v̄ detur intricata: eo q; p̄m modum loquendi hebraicum idem plures aliquibus interpositis replicatur. Ad intellectū ipsius sciendum q; exercitus filiorum israel fu it in tres p̄tes diuisus inēqles tñ. Una ps fuit posita retro ciuitatē in insidijs: vt cū filij beniamī ciuitatē exiret: ip̄i intraret & cōbureret ciuitatē atq; occurreret filij beniamin si & bello velle refugere ad ciuitatem. Alia ps in q; erat decē milia bellatorū: & an ciuitatē prouocabat filios beniamī ad bellū: & cū filij beniamī exi sent ptra eos incepserūt fugere v̄lus duas semitas: vt sic filij beniamin eos insequentes a ciuitate se aliquātū elongarent: et sic daret in insidijs latentibus spaciū intrandi ciuitatem & comburendi: & cum hoc filij beniamin incidenter in tertiam partem filiorū israel in qua erat m̄ltitudo exercitus que erat iuxta duas semitas predictas: et sic factum est: et per talem modum fuerunt debellati filij beniamin et fere omnes trucidati: quia erant inter aduersarios inclusi. His dictis patet littera satis longa vſq; ibi: † 3. q7. c. q. sine

* Et sic factū est. I lum iustum vt diligenter considerent ne habeant in se notabile peccatum per aduersariū gladios puniendum. † Exire vltra debemus ad pugnā contra filios beniamin fratres nostros. Per hoc autē fratres vocant illos quos impugnant: ostē ditur q; licet vitia sint punienda. natura tamen est diligenda. Moraliter per hoc bellum filiorū israel cōtra beniamin bellū ptra vitia designat: in q; bello tria requirunt: scz p̄tritio vera: confessio integrā: & satisfactio perfecta. Confessio designat p̄ hoc qd d̄r: a Judas sit dux vester. Judas enī p̄fessio vel confitens interptat. Cōtritio v̄o p̄ h q; an cōgressuz venerūt corā dño & fleuerunt. satisfactio vero per hoc qd dicit: † Jejunaueruntq; de illo et obtulerunt holocausta. & sic habuerunt plenam victoriam: p̄ quam designatur plena victoria de peccatis,

Judicium La. XXI

Euerunt enim filii beniamini eos fugere et instantius per sequebantur: celsis de exercitu eorum triginta viris: et viderunt quasi columnam sumum de ciuitate concende re: beniamin quoque respiciens retro cum captam cer neret ciuitatem: et flammam in sublime ferri: qui pri us simulauerant fugam: versa facie fortius resistebat. Quod cum vidissent filii beniamin: in fugam versi sunt: et ad viam deserti ire ceperunt: illuc quoque eos aduersariis persequentibus. Sed et hi urbem succederant occurserunt eis: atque ita factum est ut ex utra que parte ab hostibus cederent: nec villa erat requies morientum. Ceciderunt atque prostrati sunt ad orientalem plagam urbis gabaa. Fuerunt autem qui in eodem loco interficti sunt decem et octo milia virorum: omnes robustissimi pugnatores. Quod cum vidissent qui remanserant de beniamin: fugerunt in solitudinem: et pergebant ad petram cuius vocabulum est remmon. In illa quoque fuga palates et in diversa tendentes occiderunt quinque milia viros. Et cum ultra tenderent persecuti sunt eos: et interficerunt etiam alia duo milia. Et sic factum est ut omnes qui ceciderant a de beniamin in diversis locis essent vigintiquinq; milia pugnatores ad bella promptissimi. Remanserunt autem itaque de omni numero beniamin qui evadere potuerant et fugere in solitudinem sexcenti viri: sed eruntque in petra remmon mensibus quattuor. Regressi autem filii israel omnes reliquias ciuitatis a viris ipsis ad iumenta gladio percusserunt: cunctaque urbes et viculos beniamin vorax flamma consumpsit.

Ca. XXI
Iurauerat quoque filii israel in maspha: et dixerunt: Nullus nostru dabit filios beniamin de filiabus suis uxorem. Cerneruntque omnes ad dominum dei in silo: et in conspectu eius sedentes ipsis ad vesperam leuauerunt vocem: et magnu ylulatu ceperunt flere dicentes: Quare domine deus israel factum est hoc malum in populo tuo: ut hodie una tribus auferet ex nobis? Altera autem die diluculo cōsurgentibus extruxerunt altare: obtuleruntque ibi holocausta et pacificas victimas: et dixerunt: quis non ascendit in exercitum domini de vniuersis tribubus israel: Grandi enim iuramento se costrinxerant cum essent in maspha interfici eos qui defuerint: ductique penitentia filii israel super fratre suo beniamin: ceperunt dicere: Ablata est tribus una de israel: Unde uxores accipient: Omnes enim in commune iurauimus non daturos nos his filias nostras. Idcirco dixerunt: quis est de vniuersis tribubus israel qui non ascendit ad dominum in maspha? Et ecce inuenti sunt habitatores iabis galaad in illo exercitu non fuisse. Eo quoque tempore cum essent in silo nullus ex eis ibi regis est. Misericorditer itaque decem milia viros robustissimos: et hacepserunt eis: Ite et percutite habitatores iabis galaad in ore gladii: tam uoxes quam parvulos eorum: et hoc erit quod obseruare debebitis.

Nu. 31. c Omne generis masculini et mulieres quem cognoue

Nico. de lyra

* a Et sic factum est et sequitur: b Remaserunt. Itaque etiam auct hebraica scripta de filiis beniamini erat xxvi. milia: et cum sexcenti viri de ciuitate gabaa: ut. s. dictum est: et sic defecit mille et sexcenti viri: et de istis dicitur hebrei qui refugerunt ad ciuitates alias de sorte beniamini: unde venierunt in gabaa ut. s. habitat est. Hoc est enim fugientes de plio fugiunt ad diversa loca unde quod melius pertinet: et in illis ciuitatibus fuerunt interficti cum mulierib; et aialib;. et hoc videtur per hoc quod subditur: c Regressi autem filii israel post victoriam in campo habitam. Letera patent.

La. XXI

Iurauerat quoque filii israel. Hic consequenter describitur pars tribus beniamin dissipate reparatio. Circa quaz dicitur primo describit effectus copassiois. Secundo effectus reparatiois ibi: Idcirco dixerunt. Circa primi preponit motiuum copassiois cum dicit: Jurauerant quoque filii israel et hoc iurauerant ante bellum. et quia illi qui euaderant non poterant accipere uxores alienigenas: cum esset lege diuina prohibitus: ideo non videbatur via qualiter tribus beniamin reparari posset per generationem: quia omnes mulieres tribus beniamin fuerant interfictae: quod sat miserabile videbatur per una tribus tota de populo israel delerentur: maxime cum hoc dominus non precepisset: sed tamen dixisset: Cras tradam eos in manus vestras: ut habeatur capitulum precedentis. ideo subditur: e Leuauerunt vocem et. Altera autem die et quod forte illud quod erat ibi plus erat dissipatum: vel forte quia arcum transportauerant ad exercitum: et reportatio ad locum suum: et situatio vocatur hic exercitio. f Obtuleruntque ibi holocausta et pacificas victimas. pro gratiarum actione de victoria habita: licet compateretur tribui beniamin sic dissipata.

g Et dixerunt: quis non ascendit et. Cui causa subditur cum dicit: h Grandi enim iuramento se constrinxerant cum essent in maspha interfici eos qui defuerint: eo quod bellum contra filios beniamin pertinebat ad totam communitatem populi cui sufficienter fuerat nunciatus scelus eorum: ut patet per predicta. i Idcirco dixerunt. Hic consequenter describitur tribus beniamin reparatio studiosa. et primo per mulieres eis datas. secundo per mulieres ab eis acceptas ibi: Dixeruntque mulieres natu et. Circa primus dicitur k Quis est de vniuersis tribus? Hoc autem quesierunt duplice de causa. Tuna ut occiderentur ratione iam dicta. Secunda ut virgines ibi reperte filii beniamin qui de bello evaserant darentur. l Et ecce inuenti sunt habitatores et modus huius inuentiois subditur cum dicitur: m Eo quoque tempore cum essent in silo: scilicet filii israel redirentur de prelio: ut gratias agerent domino: ut predictus est. n Nullus ex eis: scilicet de habitatoribus galaad ad. o Idcirco repertus est: et per hoc scitum fuit quod non fuerant in prelio: quia rediissent in silo ad reddendum gratias cum aliis: ideo sequitur punitio eorum cum dicitur: p Itete et percutite habitatores iabis galaad in ore gladii et. In detestatione enim sui criminis: quia subtraxerat se a negocio toti coitatis facta est tanta punitio.

Amorality. a Et iurauerat quoque filii. In hoc capitulo consequenter describitur compasatio filiorum israel super tribum beniamin quam destruxerant: paucis exceptis: et eorum diligentia ad ipsius reparationem. In hoc autem documentum habent iudices temporales et ecclesiastici seculares et religiosi compatiendi punitis per eos et reparandi defectus prout potest fieri bono modo: si tamquam aliqua persona singularis sit morte punita: reparatio locum non habet in ea: sed in illis qui peiorata sunt per eas. Nam eius morte territi retrahuntur ab actu peccandi. Si vero contumaciam qualiter in remenantibus reparetur prout sim deum fieri poterit. Si autem punitio non sit fienda per mortem: solliciti debent esse punientes: ne punitio per sui duricias ad desperationem inducat: nec per sui lenitatem occasionem tribuat delinquendi. Grego. Inesse bonis rectoribus debet iuste consulens misericordia: et pie levius disciplina: ne iustitia nimis sit aspera: et pietas sit remissa. Per hoc autem quod filii beniamin remenantibus date fuerunt virgines ad sue tribus reparationem: significatur quod pecatoribus sufficienter punitis debent dari exhortationes sancte ad bonorum omnissorum: prout fieri potest recuperationem.

a Inueteq; sūt d; iabis t̄c. Si aut̄ querat̄ q̄liter cognoscet̄ vna ab aliis: p̄t dici sicut dictū fuit Num. xxii. de virginib; madianita rū sc̄z q̄ faciebat m̄lieres trāsire aū arcā dñi: et ex signo ibidem dato cognoscet̄ q̄ essent vrgines et q̄ nō. **b** Abiserūtq; nūcios ad fili; benia. t̄c. q̄ duceret illas vrgines. **c** Et p̄ceperūt eis vt eas susciperent in pace. In hebreo h̄r: Precepereūt eis vt eos susciperet̄ in pace. Et vtrūq; fuit vez: q̄ p̄ceptu; fuit filiū beniamin q̄ recipereūt il; las vrgines i vrores: et vrginib; q̄ i h̄ colent̄. **d** Dixerūtq; Dic p̄n̄ describit̄ repatio dicte trib; ḡ m̄lieres ab eis captas: de cōsilio t̄n; et voluntate maioꝝ d; isrl. Circa qd p̄mo ponit dictoꝝ maioꝝ cōsultatio. sedo consultationis denūciatio ibi: Precepereūtq; Circa primū d; Di xerūtq; maiores natu. ad quos spectabat cura totius populi. **e** Quid faciem⁹ reliquis: q̄ adhuc remanebat cc. viri de beniamin absq; vroribus. **f** Filias enim t̄c. d; t̄ communiter q̄ poterant: quia filiū beniamin nō poterat̄ ducere alienigenas vrores: et sic iuramentum illud videbat esse contra charitatē: q̄ erat p̄tra reparacioneꝝ vnius tribus que regatio cedebat in bonū cōmunitatis totiꝝ populi: et iō nō erat seruandū: verūtamen q̄ tūc t̄gis horridū erat frāgere q̄ dūcūt̄ iuramentū: iō habuerūt aliud cōsiliū: videlicet q̄ filiū beniamin non h̄nt̄ vrores veniret latēter p̄pe lo cū silo: et ibi d; vrginib; ducetib; choros acciperet̄ sibi sūmū nūmēz suū et fugerent in terram beniamini. Nec maiores natu hoc p̄sulētes venerūt̄ cōtra iuramentū suū: q̄ nullus iuraverat nisi de p̄p̄ris filiab;. Siliter nec p̄s eaꝝ: q̄ nō fuerūt in h̄ cōsilio nec dederūt̄ eis. Siliter nec filiū beniamin eas rapiētes peccauerūt̄: q̄ h̄ fecerūt̄ d; mandato illoꝝ ad q̄ spectabat cura totius ppli vt dictū ē et p̄babile ē: q̄ ille vrgines cōsensērūt̄ in m̄rimoniū anteꝝ coḡcerent̄ ab eis. et ex dicti p̄t̄ l̄ra vslq; ibi: **g** Abiseremī eoꝝ: n̄ ei ra. eas iure bel. t̄c. nō p̄p̄ negationē da tionis: q̄ sic etiā maiores natu h̄ al legates essent in p̄sili culpa: eo q̄ suas filias illis nō dederāt: et sic n̄ ha beret̄ fronte sic loqndi: h̄ illud pec catū est intelligendū eo q̄ nō custo dierāt filias suas diligēt̄: h̄ pmise rāt̄ eas ducere choros q̄ cāpos vbi poterat̄ capi. eo em̄ ip̄o q̄ iurauerāt non dare eas filiū beniamin: debe bāt̄ eas sic custodire q̄ illi non habe rēt̄ facultate rapiēdi. Sic ḡ exponit̄ hic passus sūmū trāstionē n̄ram. In hebreo aut̄ h̄ sic: Abiseremī eoꝝ. Nō em̄ cepim⁹ viro vrore suā i bello: nec vos dedist̄ eis: q̄si t̄pe culpe minti: q̄d sic exponit̄ hebrei: Abiseremī eoꝝ vt possint repare tribuz p̄ generationē. Nō em̄ cepim⁹ viro vrore suā. i. cuiilibet viro vrorez sibi copulādā. In bello p̄tra viros iabes: h̄ deficiunt̄ ducēti. Nec vos dedist̄ eis q̄si t̄pe culpemini. i. n̄ p̄t̄ vos ip̄oni culpa trāgressionis iuramenti ex

menti ex quo tempore quo accepere runt vros/ interficie: vrgines aut̄ re seruate. Inueteq; sūt de iabis galaad q̄dringente vrgines q̄ nescierunt viri thorū: et adduxerūt̄ eis ad castra i silo in terrā chanaan. Diseruntq; nūcios ad filios beniamini q̄ erāt̄ i petra remmō et p̄ceperūt̄ eis vt eas susciperet̄ in pace. Venerūtq; filiū beniamin in illo t̄pe: et date sunt eis vrores d; filiab; iabis galad: alias aut̄ nō repererūt̄ quas simili modo traderent. Uniuersusq; israel valde doluit et egit penititudinem super interfectione vnius tribus ex israel: dixerūtq; maiores natu: Quid facimus reliquis qui non accepereūt̄ vrores? Omnes in beniamin fēmine considerunt: et magna nobis cura ingentiꝝ studio prouidēdum est ne vna tribus deleatur ex israel. Filias enim nostras eis dare nō possumus/ constricti iuramento et maledictione qua dixim⁹ maledictus qui dederit de filiab; suis vrorem beniamin. Ceperūtq; consiliū atq; dixerūt̄: Ecce solēnitas dñi ē in silo anniuersaria/ que sita est ad septentrionē vrbis bethel/ ad orientaleꝝ plagam vię que de bethel tendit ad schimam: et ad meridiē oppidi lebona. Precepereūtq; filiis beniamini: atq; dixerūt̄: Ite et latitate in vineis. Cūq; videritis filias silo ad ducēdos choros ex more procedere: exite repente d; vineis: et rapite ex eis singuli vrores singulas: et pergite in terrā beniamin. Cūq; venerint patres earum ac fratres/ et aduersum vos queri ceperint/ atq; iugari: dicem⁹ eis: Diseremini eorum. Nō enim rapuerunt eis iure bellantiū atq; victorū: sed rogātibus vt acciperet̄ et nō dedistis: et a vestra pte p̄catum est. Fecerūtq; filiū beniamin ut sibi fuerat imperatū: et iuxta numerum suum rapuerunt sibi de his que ducebant choros vrores singulas: abierūt̄ q̄ in possessionem suam edificāt̄ vrbes et habitātes in eis. Filii quoq; israel reuersi sunt per tribus et familias i tabernacula sua. In dieb; illis nō erat rex in israel: sed vnuſq; quod sibi rectum videbatur hoc faciebat.

Explicit liber Judicum.
Liber Ruth incipit

Capitulum. I
In diebus vnius iūb
dicis quādo iudices

menti ex quo tempore quo accepere runt vros: scilicet t̄ps post iuramenti vestri: quia nō dedistis eis nec plus iuraueratis: scilicet nisi q̄ nō daret̄ eis. cōtra qd nō fecisti: q̄ nō ceperūt̄ eis de volūtate vestra.

Liber Judicū finit: Incipit post il la venerabilis magistri Nicolai de lyra super librum Ruth.

In dieb; vniū La. I iudicis. Hic p̄sequēter ponit tertius casus: scilicet ipsius Ruth. Et diui dicitur in quattuor partes: quia p̄mo describit̄ ipius Ruth cōuersio gratiosa. scđo el̄ cōuersatio virtuosa. tertio cōuentio legalis. quarto copulatio matrimoniū. Partes incipiunt in quattuor capitulis huius historie. Prima ad huc i duas: quia primo describit̄ cōuersiōis occasio. scđo ip̄a cōuersio/ ibi: Cui dixit noemi: Occasio aut̄ cōuersiōis Ruth ad iudaismū fuit eo q̄ fuit desponsata filio elimelech iudeo p̄egrināt̄ in terra moab. Et iō primo describit̄ ip̄ius elimelech p̄egrinatio. scđo ip̄ius Ruth desponsatio ibi: Qui accepereūt̄. Circa primum primo describit̄ tempus p̄elevationis huius/ cum dicitur: h̄ In diebus vniū iudicis. quis aut̄ h̄ fuerit: varie dicit̄. Hicit enim magister in historiis et aliqui expositores alij: q̄ iste index fuit heli qui cum hoc usurpauit sibi sacerdotium: quia non fuit de eleacar: sed de iithamar. Licit aut̄ istud scđm dictū sit verum quantū ad hoc. Q̄ heli non fuit de eleacar sed d; iithamar: non tamen videb; verum q̄ sibi usurpauerit sacerdotiū. quia. Re gum. ii. f. dicitur ip̄i heli in persona domini: Loquens locut̄ sum: vt domus tua et domus patris tui ministraret in conspectu meo vslq; in semipiternū t̄c. Ex quo videb; q̄ illud sacerdotium habuit ex ordinatione diuina: vt dicetur ibidem plenus. Primum etiam dictum nō videb; veruz: videlicet p̄elevatione elimelech que hic describit̄ cōtigerit tēp̄e heli: quia a principio quo incepit iudicare israel vslq; ad principiū regni dawid fluerūt̄ t̄m. lxx. annis prout fuit declaratū. s. Judic. xi. In isto igitur tempore oportuit sūmū iūd dictum q̄ p̄elevatione elimelech fuit: et q̄ booc de ruth obeth genuerit. et obeth iesse: et iesse dawid: et vita ip̄ius dawid vslq; ad principiū regni fuit: quod nō videb; verum. Primo quia de isto tempore fluxerunt vndeclim anni ad minus aū na t̄s. 17. c. et. tūnitatem obeth: videlicet decem anni quibus noemi mansit in regione moab: vt habetur in hoc ca. et vnuſ annus ante nativitatem obeth: quia dato q̄ booc statim accepereūt̄ Ruth post aduentum eius in bethleem cū noemi: tamē anteꝝ natuſ fuisse de ea obeth transiūt̄ annus vndeclimus totus. vel saltēm fere. Itē dawid virit. xx. annis anteꝝ cepit regnare. vt habetur. ii. Regū. v. Itē p̄esse pater dawid iam erat senex q̄n h̄ illū. * genuit da